

ІВАН ХРУЩ

СРІБНИЙ ВІТРИЛЬНИК

Роман в трьох частинах

КНИГА ДРУГА

ТОМ П'ЯТИЙ

Penfield New York.

2021

частина перша

НАД ДУНАЄМ

частина друга

ЧОРНИЙ ПРИНЦ

частина третя

РОДИННА СПОКУСА

Період, в якому відбуваються описані події, 2015-2017р.

ЧАСТИНА ПЕРША

НАД ДУНАЄМ

1

На околиці міста Ізмаїл, по вулиці яка протягнулась в сторону південного сходу, вже за річковим портом, по правій стороні вулиці, стояли відчинені ворота одного подвір'я. На металічну браму, були наварені також металічні зображення якорів, а самі якори, були пофарбованими білою фарбою, на голубих воротах.

На подвір'ї, стояв мікроавтобус Фіат, темно-сірого кольору, також з номерами іншого регіону України. Автомобіль був брудним від дороги, лиш заднє вікно було протертим і немов стоячи тут, відпочивав від тривалої мандрівки.

День був субота, і час був саме перед обідом, на дворі було літо, гарно, тепло, і білі хмарини, які бігли по небу, немов хотіли своєю тінню, доповнити комфорт і зручність гостям які приїхали з Прикарпаття, в гості, до своїх близьких.

На подвір'ї, стояв великий будинок, вірніше кілька будівель, з'єднаних в одну, так би мовити хату, хоча рівень був не однаковим, так як під лівою стороною будинку знаходилась пивниця, а під правою, був гараж. Конструкція була немов смішною і не зрозумілою на перший погляд, але коли більш придивитись, тоді навіть кожен скептик, мав нагоду запримітити, що саме таке проектування, досить зручним і комфортним для жителів цього дому. Правда щоб це зрозуміти, потрібно було побувати в середині цього комплексу споруд, які ззовні виглядали якось не складно і не привично.

Під виноградом, який закривав більшу частину перед будинком, на бетонній площадці, стояв стіл, а поруч в куті під загарожею, щось побудоване з білої цегли у вигляді кута, де була зроблена пічка, а також стояла газова плита. Підлога біля надвірньої кухні, була на дві сходини вищою і залита бетоном. Також поруч був вмивальник і до нього підведеною вода.

За стіл, під тінню винограду, всілись чотири особи, і зразу можна було визначити хто тут гість, а хто господар дому. Мужчина міцної і правельної будови, голова якого була майже поголеною повністю, був одітий у футболку і шорти, а на ногах були тапочки, він і був місцевим. Другий мужчина одітим в літню шовкову сорочку, спортивні штани, цей був худощавої будови і волосся в нього було вже досить сивим, як для чоловіка такого віку. Також дві жінки: одна з них яка розклала на столі сніданок, була господинею, а друга, вже сиділа напроти мужчин за столом. Нараз господар звернувся до своєї дружини:

- Все Людка, вже сідай також. Ми тут усі свої і кожен собі візьме що кому треба.

- Сідаю, а ви будьте як вдома, - посміхнулась жінка.

Коли усі четверо снідали, нараз з дверей дому вийшов молодий чоловік, він кивнув гостям головою і направився до воріт.

- Ти куди Радік? – Звернулась господиня до сина.

- Іду на яхту одну глянуть, зараз під'їде машина за мною.

- Візьми хоча бутерброд; я тобі зроблю зараз!

- Дякую, не хочу їсти. – Молодий чоловік махнув байдужно рукою.

- Ну ви мені скажіть, - звернувся господар дому до гостей. – Ось ти Саша, Анка, як ми маємо з ним говорити вже: тридцять літ буде скоро, не женеться, не думає про сім'ю, та Едік давно вже як людина живе. Два брати рідних, близнюки, а яка різниця. Той одружився в двадцять чотири, має сина і доньку,

живе як людина, їздить на фурі, заробляє гарно, а цей як якийсь навіть не знаю як назвати: постійно машини спортивні, яхти, бари, компанія, як таке могло виродитись і в кого він?

- А я вже забула хто старшим з них? – Запитала Іванка, (яку звали близькі просто Анка).

- Едік старшим, - відповіла мама близнюків. – Він так би мовити вибрався першим і акушерка мазнула зеленкою йому над грудьми, щоб знати потому все ж таки. А вже Радік після нього народився.

- А ви розпізнавали їм малих?

- Едік був такий більш жвавий, а Радік повільний, - стала пояснювати Людмила. – Навіть якщо Едік починав скоріше плакати, його простіше було заговорити, а Радік не плакав так часто, але як вже почне, тоді годі вгамувати було.

- Так до тепер гальмує з усім, - махнув рукою батько близнюків.

- Та що вони знають зараз, - почав Саша висловлювати свої думки в голос. – Зараз ростуть собі коло батьків, в армію не йдуть, не голодні, не мерзнуть як ми колись. Йому вже тридцятка, а мама біжить за ним з бутербродом, щоб дитина не була голодною. Та я як пригадаю армію, як я там намерзся, вдосвіта нас підіймають з койки, зразу на аеродром, вибігаєш, холод, вітер такий морозяний, що до костей пробирає. Здоров'я там залишив своє; астму придбав.

- А коли ти Саша зрозумів, чи вірніше відчув, що в тебе астма? – Поцікавилась Людмила.

- Вже пізніше, ще коли був організм молодшим, так не помічав того.

- Але в тебе вже було воно, - промовила Іванка чоловікові. – Я пам'ятаю, що завжди коли ти приходив до телефону, коли я тебе викликала колись, тоді важко дихав. Я думала тоді що ти біг до телефону і задихався постійно; кожного разу так було.

- Зате в тебе Саша жінка така як треба, - підкинула Людмила, - не хоче чогось надто багато, живе собі в квартирі і не пнеється щоб ти хату побудував хто знає яку, як зараз модно, виходить що піклується про твоє здоров'я.

- А я і не зміг би хату побудувати, для такої справи здоров'я потрібно не якого будь. А Анка молодчина в мене, все їй гаразд, головне щоб гірше не було, як вона любить говорити часто. А наша, а вірніше ваша квартира, там на Коперника, така привична вже, що здається немов я не жив ніколи десь інде.

- Добре що ви живете там, а інакше навіть не знаю, - Людмила розвела руками, - Едік тут живе, Радік тим більше туди не поїде; тут в нього друзі, і все решта. Якщо б не ви, стояла б та квартира порожня, а може впустили б кого, але ви свої люди і вже нам добре і ви маєте собі помешкання.

- Воно правда, - погодився Саша Маковський.

- А ти далі таксуєш Саша? – запитала Людмила.

- Так. Щоб не сидіти трохи сам катаюся і людей катаю. Який з того зарібок? Хіба що на бензин і поїсти на роботі купити, але краще як нічого не робити.

- Якщо б не Іван, - призналась Іванка, - ми б пропали напевно.

- В нас вже так повелось якимось, - доповнив Саша, - ще коли вуйко Михайло жив, привикли що в нас там хтось є за океаном і ми маємо підтримку. А люди з часом до такого привикають...

Тут Володя, господар, встав за столу, потер долоні і звернувся до гостей:

- Що Саша, поїдемо я покажу тобі наш річний порт де я працював, там мужики рибу ловлять, поглянемо що хто впіймав вже зранку.

- Ходімо. – Саша встав за столу.

- Довго не будьте, я маю рибу на обід, - промовила господиня. – Виберу картоплі молоді, кропу свіжого накришу, так що буде смачно вам мужчини.

- Ой, дякуємо тобі Людка, я вже так поснідав що можна до ранку завтрішнього не їсти. – Відказав Саша.

Двоє мужчин встали щоб їти, Саша на прощання взяв дружину за рамена і прошептав, але так що усі присутні почули: не скучай...

Після того як двоє чоловіків поїхали, обидві жінки залишились надалі сидіти за столом і вести бесіду, так як вони не бачились вже довший час і тому хотіли віч-на-віч поспілкуватись.

- Ти Людка говориш про хату, я тобі правду признаюся: я від коли знаю Маковських, можна сказати сиджу на чемоданах. Ось так збираємось в ту Америку, ще від початку дев'яностих. А тепер вже немов доходить в нас до того і кожного дня ближче. Там Іван, таки настоює щоб ми їхали, тим більше в Івано-Франківську, ми не маємо таки свого житла і щось думати про те вже зараз запізно. А Іван хоча має дружину там, але дітей немає в них, тому хоче поруч когось рідного біля себе. Мама Неля не поїде, вона не залише Ірку свою, просто сама знаєш як там в них.

- Добре що хоча у вас народилась дочка. Я бачу щось в них по мужчинах так пішло, що дітей не мають.

- Ми чекали довго... Я вже була згубила надію. – Зітхнула Іванка.

- Більше як шість років, якщо я не помиляюсь?

- Так. Ми побрались дев'яносто п'ятого, коли мені вже двадцять проминуло, а Алінка народилась дві тисячі першому. Я кажу правду тобі: вже не надіялась щоб когось народити.

- А як той син в Івана прийомний?

- Так нічого, він вивчився на інженера і працює десь даліше, вже самостійна людина. Іван коли одружився з Наташею, малому вже було сім років. А вони побрались дев'яносто третього, тоді хлопчина виходить з вісімдесят шостого.

- За рік тридцятка. Але час біжить Анка, просто не віриться. Ти мені про те коли ти виходила заміж, Іван женився там в Америці, а мені немов все пропливає перед очима як кінострічка...

- Людка, та же мені сорок минуло. Ні ти лиш вдумайся: Анка з Коперника, вже сорок років прожила!

- Я вже мовчу про себе. – Розвела руками Людмила.

- А я пригадую, коли я одного разу була з Сашею, він сказав що мамі Нелі скоро буде сорок років, а тепер мені вже проминуло. До речі це було тоді, коли ти мене готувала на зустріч з ним і духи дала свої.

- Великодні свята були здається, - пригадала Людмила.

- Мама Неля, завжди жаліється що двоє онуків лишень в неї, а я хотіла б її потішити, але не змогла до тепер, щоб нас було більше трошки.

- Але Ірка могла ще народити, що вона не хоче більше дітей?

- Ой, не починай Людка. Вона так Олька зашугала, що я його не впізнаю просто що він той самий Марчук, що колись був такий орел. Олько, він з мамою Нелею банки закручує на зиму, а коли малий був народився в них, так він переодівав його, купав, все те що мама повинна, він все робив. Ірка взагалі жодного дня на роботі не була. В Америку не поїде, тому що там робити потрібно, плюс мама Неля куди її відпустить? Живуть разом, хата є, машину Іван для них купив і не таку як наш Фіатик, на Мерсі їздять. Скажи тепер: де їй так добре буде на світі?

- Також правда... – Погодилась Людмила.

- Хотів Олько в АТО податись, вже домовився щоб піти на військомат, а Ірка коли почула, дала йому таке АТО, що він вже не знав що робити далі.

- Ти що серйозно?

- Послухай лишень: Говорить Ірка до Олька, вірніше наводить йому такий приклад: Їде Брежнев в своєму кортежі, тут бачить з вікна машини стоїть дуже гарна хата, і на подвір'ї хлопчик грається. Зупинився Брежнев, вийшов і питає малого: ти знаєш хто я такий? Ні, не знаю, - відказує хлопчина. Ось це все що в тебе є, воно завдяки мені; я все дав тобі що ти маєш – гордо промовляє Брежнев. Хлопець поглянув і побіг в хату, став гукати до мами: мамо, наш вуйко з Канади приїхав!

- Ой не можу, - стала сміятись Людмила. – А Брежнева вона хіба пам'ятає, коли той помер, їй було всього чотири роки? Я можна сказати що виросла при Брежневі.

- Напевно їй дід Марчук розказав той анегдот.

- Скоріше всього.

- Послухай до кінця. Ірка питає Олька: ти кого будеш там захищати? Олько відказує: свою державу. Ірка йому: звідки в тебе шмотки, Мерседес, комп'ютер, мобілка? От коли на Америку нападуть москалі, тоді підеш захищати її. А поїдеш без мого дозволу, я якогось приведу за тиждень і жий собі там тоді.

- Нічого собі Маковська.

- Олько як кажуть хвіст під себе, і тихіше води, нище трави став.

- Весело там у вас з такими родаками, скажу тобі...

- А Саша, здоров'я немає, - зітхнула Іванка, - ще літом так собі, а весна і осінь, постійно на балконі вашому стоїть. Говорить мені: дивись який світ великий, а мені не хватає повітря.

- А квартира Чернецьких далі порожня стоїть, чи вже продали?

- Хтось приїздив, але не знаю чи Сергій їхній чи хто інший. Я не була вдома, а Саша Сергія не знає, казав просто що був мужчина такий віком ніби Сергій підходить. А опісля далі тихо, хоча нам на руку

що нікого немає там. В Сьомковій квартирі, якась жіночка знімає помешкання, кудись їздить, здається що по меблях вона вирішує постійно; мого віку така собі.

- А як Марчуки?

- Так нічого: Тарас все на спину жаліється, лазив попід машини і простудив напевно. Віталік десь в Італії на роботі. А Юля так вдома вже сидить собі. Правда невісткою задоволена, тому що Ірка вона така хитра: прийде до них і так щебече коло Юлії, так про все питає, немов вона насправді переймається як вони живуть собі, як в них здоров'я. Але в неї так виходить і вони раді, то ж в результаті - усім добре.

- Воно правда: люди старі лиш хочуть почути доброго слова, тому що вже ні подарунків, ані делікатесів їм не потрібно в такому віці.

- Я думаю що Олько не жаліється на Ірку своїм, просто він рахує що воно не по-мужському, коли на жінку жаліється, немов собі ради не можеш дати з нею.

- Тоді краще банки закривати на зиму. – Людмила посміхнулась. – Але я думаю Анка, що вона в чомусь годить йому все ж таки, що він так її слухається. Щось вона знає, як його тримати біля себе таким?

- Людка, не починай: Ірка така баба що про все знає.

- А дід Олекса як там?

- Не бачила давно, не приїздить тепер. Вже напевно не може так, правда казав Олько, що коли виграв був вибори Янукович, дід ледь не вмер з того горя. Але вже коли Майдан почався, дід ожив трошки. Олько був на Майдані тоді; два тижні жив там.

- А усі далі вважать що Олько твій брат?

- Ой, хоча не нагадуй: я призналась Сашові і він мені говорить: що якісь дурниці вигадуєш, можна подумати що чужий хлопець ходив коло тебе скільки років. Я йому стала пояснювати що ми так домовились, а він махнув рукою і відказав: Олько правильніше думає я так бачу, тому що ще ніколи Ірині не сказав що він просто сусід для тебе.

- А малому їхньому скільки вже?

- Вісімнадцятий рік.

- Люди мої добрі, а воно коли взялось Анка? – Людмила взялась руками за щоки.

- Ми побрались в дев'яносто п'ятому, а Олько з Іркою через рік, тому що я пригадую що тоді вже гривні вводили в обороти. А їхній Назарчик народився в дев'яносто сьомому, нам ще прийшлося чекати чотири роки на нашу донечку.

- А Женю бачиш інколи?

- Бачила: чоловік помер в неї; спився на ніщо. Все згадує про вас, вже така старенька жіночка. Саша все заїде до неї, як щось привести потрібно, допомогти там, ми в неї під рукою. Сама розумієш що нікого немає в неї і тому нам приходится. Одного разу призналась мені, що їй поділились по душам мама Неля, сказала Жені: добре що наша Сашка колись загубив був права, тому що знайшов таку жінку що співчутлива до нього і все їй добре: чи мають більше як хтось, чи менше від когось.

На їхню розмову, рипнули двері дому і вийшла на подвір'я дівчина чотирнадцяти років, вона була блондинка з голубими очами і кучер'явим волоссям. Одітою у вільне літнє плаття різних кольорів.

- Алінка, іди сюди я бутерброд тобі зроблю, - запропонувала Людмила.

- Може пізше, - дівчина лівиво відказала і поглянула на літнє небо, а так знову пішла в хату.

- Як добре що хоча у вас дівчина народилась, а то Саша твій так хотів дочки, а коли б син і другої вже немає дитини, було б йому яксь може образно: скільки чекати вам прийшлося.

- Дякувати Богу. Не уявляю собі щоб ми робили тепер вже були без неї.

- Хоча слухається вас?

- Ой, Людка: не знаю в кого вона характером пішла, лиш точно не Бабаків, ані в Аташеків. Так ображеться на що будь, що просто не знаю як колись їй хто вгодить.

- Може така як Ірка Маковська?

- Навіть не така. Ірка вона розбалованою така росла і таке мають тепер Маковські. А наша ще була коли меншою, як замкнеться в собі, просто слова з неї не витягнеш. А бувало як розплачется, тоді не зупинити. Я питаю скільки можна вже, а вона говорить що не хоче плакати, а воно само плачеться.

- Трошки до свекрухи твоєї схожа, навіть щось є від Богдана, тата твого. А ноги як юної Лариски що не говори. Також ти була більш стрункішою в її віці, а в неї форми виділяються більш спокуюливо, - закнічила шепотом Людмила.

- Є і досить від тата мого: тварин любить просто надзвичайно. Там коло Маковських, живуть одні люди і є хлопець. Такий не погані і на вроду пригожий. Ми не проти були щоб вони подружились ближче і так вже відбулось. Але одного дня вона не хоче телефон від нього брати, я вже поцікавилась в чому причина. А вона мені говорить, що він буде такий дурний як його тато. Я питаю в чому поганій його

батько, тим більше чому він «дурний»? А вона мені говорить, що ріже телята. Так собі тих людей спротивила, що просто не можу повірити. Вона ж не знала скоріше, а якось той хлопець проговорився собі на голову і втратив дівку через тата свого, вірніше через таке ремесло.

- Нічого собі, це вже точно в Аташека вашого пішла.

- Мама моя, також так замикається сама в собі, але вона не ображається так глибоко, а Аліна просто не знаю як їй колись вгодить якийсь чоловік.

- Те що вона така блондинка, тоді це в Маковських, там свекруха твоя світла і Ірка також, а характером, тоді я вже не знаю. – Людмила розвела руками.

- А ще дуже море любить. Буває що знайде собі на планшеті відео моря, вмикає, там дивиться на нього поки не засне, а море шумить поки ранок не наступить, або батарейка сяде; що скоріше.

- Романтична така. Ви з Сашою були романтики, наскільки я пригадую...

- А знаєш Людка, ось так дивиться на якусь картинку і може тобі розповідати про неї дуже довго. Це вже в Сашу мого, він був таким театральним і літературним. Уяви собі Людка: одного разу дивиться на картину таку, я вже пізніше взнала що намалював Левітан, і говорить мені: мамо, що ти думаєш про те що бачиш? Я їй кажу: давай ти мені розкажи, а я послухаю. Вона говорить: дивись яка тут осінь, будиночки старі такі, така біднота навколо, але навіть тут може людина бути щасливою. Хіба людині для щастя так багато потрібно? Головне щоб спокій в душі був і задоволення від того що навколо така натуральна природа, так гарно і тихо. В такому середовищі людина може про своє життя подумати, що вона повинна зробити і що вже нею зроблено...

- Нічого собі. Слухай Анка, та у вас письменниця росте, а може філософ взагалі.

- А одного разу я дивлюсь, а вона плаче. Я питаю що трапилось, а вона якесь кіно дивилась і так її взяло за душу, що плакала як не знати за ким. Я їй пояснюю: кіно сценаристи пишуть, це не реалії життя. А вона мені відказує: на жаль в житті ще гірше буває досить часто...

- Нічого собі, вже в чотирнадцять років такі в неї погляди.

- Два роки назад було; дванадцять минуло лишень.

- Тим більше.

- Ось так в нас проходить життя поволі...

- А як Олег, брат твій?

- Нічого так, живе з батьками, женитись ще не хоче також, як ваш Радік.

- Також порівняла: двадцять з хвостиком і тридцять.

- Саша коли женився, йому також вже ішов двадцять восьмий рік, але він виглядав десь на двадцять п'ять напевно тоді.

- Йому і зараз не дадуть ніхто сорок вісім; сороківку найбільше.

- Ой Людка, біжить життя як річка... Якось так думаю інколи на тим усім і не знаю що далі думати...

- А ти такою спортивною далі, напевно бігаєш постійно?

- Просто, такої породи я, - посміхнулась гостя з Прикарпаття...

3

Того ж самого липневого вечора, знову усі четверо сиділи під виноградом за столом, а на столі горіло дві свічки, які своїм ароматом відганяли комарів, щоб не надокучали гостям. Троє, крім Людмили, ліниво жували тарані місцевої засушки, і вели повільну розмову, хоча про важливу справу.

- Так коли ви вже туди до Івана подаєтесь? – Запитав Чумак Володя.

- Хочемо щоб вже до кінця наступного року бути там. – Відказав Саша.

- Розумієте в чому справа: на наступний рік, в них вибори президента. – Стала пояснювати Іванка Чумакам. – Справа в тому, що ходять слухи ніби буде балатуватись якийсь мільярдер, що дуже не любить емігрантів, боїмося щоб не змінили щось там в місцевому законодавстві щодо емігрантів.

- А в них вибори здається кожного високосного року, - пригадав Володя.

- Так. Саме шіснадцятий рік високосний. В них вибори восени, а вже після Нового року, а саме двадцятого січня, новий лідер стає керувати; так нам Наташка пояснила.

- А цього не вибирають вже напевно, тому що був два рази?

- Не може більше. – Відказав Саша.

- Молодий він ще, хоча чорношкірий, але видно що молодий мужчина як для президента. – Замітила Людмила, вона стала далі цікавиться переїздом. - А Іван живе в тій хаті що вуйко Михайло жив?

- Ні, Іван вже свою купив, а саме у вуйковій, ми будемо жити коли приїдемо до нього.

- О, він не продав хату вуйкову?

- Здає в оренду людям. Там так роблять багато людей що живуть з такого бізнесу. – Пояснив Саша.

- Жаль що ви поїдете... – Похитгла Людмила головою.

- Людка, ми там, - стала шепотом говорити Іванка, - піднайдемо якусь паню для вашого Радіка, тоді він поїде до неї і вже вас потягне.

- Та йому такої треба як він, щоб спортивні машини любила.

- Там таких знаєш скільки: знайдемо таку і шкірянниму костюмі чорному з заклепками, як інколи в кіно їхньому показують. Буде мати рокерку таку, як його мама колись була в Станіславі.

- Кожну вуличку проїхала я в місті колись, - стала пригадувати Людмила.

- Думаю, - наливаючи соку з вишень, став говорити Володя, - там десь вже ваша юна принцеса буде мати поклонників навколо себе. Кажуть що наші жінки і дівчата тим більше, всюди приглядаються хлопцям.

- Вона в нас ще дитина; книжки читає собі. – Відказала Іванка.

- Як забула про себе, - поміхнула Людка, - як сьогодні пам'ятаю коли мені Лариска говорила в своїй квартирі: як бачиш, вже моя дочка мужчини хоче, а не юнака якогось. А коли мама твоя повернулася з колонії, тобі Анка було п'ятнадцять тоді в дев'яностому, так що на другий і ще високостний рік, саме скільки буде вашій Аліні.

- Ой люди добрі, - взялась за щоки Іванка, - хоча не лякай мене Людка. Я тоді була зовсім самостійною особою, а вона що зможе в такому віці?

- Також правда: ми були більш такі вже привчені до труднощів життя, якое пристосовані.

- Нераз мама Неля любить закинути нашої малі щось про хлопців, а їй бачу не подобається. Навіть більше може поділитись з бабусею Ларисою про свої пригоди в школі, чи розказати яку книжку перечитала, одним словом більш довіряє як бабусі Нелі.

- А мама Неля не ображається на таку поведінку онучки? Часто буває що люди ревнують онуків своїх до сватів, думають що хтось наговорює їм на родину і тому лиш одну сторону родини онуки вибирають.

- Справа в тому що мама Неля, сказала одного разу одну істину, вона говорить: напевно тому що моя мама була в колонії, коли я була в такому віці як Алінка зараз, тому вона тепер хоче проводити час з нею, немов би компенсувати той час, що був загублений для мене. Я думаю що тут права мама Неля, саме так відбувається. А мала наша любить про колонію слухати, їй дуже цікаво як ми гроші шукали колись на кладовищі, любить такі історії різні щоб їй розказувати.

- Добре коли люди можуть погодитись поміж собою, - похитав головою Володя Чумак.

- Нас не багато вже так, - запримітив Саша, - як родина велика, тоді є кому свартись, наговорювати одні одним, а нас що там усіх: Ірка з Ольком, і ви нам найблищі. Іван з Наташкою далеко від нас, так що ми змушені жити в злагоді усі разом. Також молоде покоління не таке велике: наша Алінка, Назарчик Іринин, і швагер, Олежко Аташек.

- Виходить що Олег брат, чи як ви звете його Олежко, шість років старшим від Назара, а самий Назар чотири роки від Аліни вашої, - підрахувала Людмила. – А коли б в Олька і Ірки була донька, тоді ваш Аташек, міг б на ній женитись, адже фактично він по крові не рідний, але так немає.

- Вже б ти Людка свого оженила, а вірніше нашого, - махнув рукою Володя, - а то буде так лазити до п'ядесят літ. А тато наш такий смішний, - став пригадувати Володя, - він їх не розпізнає вже двох, говорить до Радіка: а де твоя жінка що не виджу її тут? Радік відказує що в нього нема жінки, а тато знову йому: якась тут була з тобою колись? Радік каже що це була Жанна Едікова, а тато так дивиться і говорить: а та Жанна, вона не переплутає тебе з Едіком часом інколи? Ви два як коропа однорічні.

Усі четверо почали сміятись.

- А коли приїде тато ваш, вірніше два тата? – Запитала Іванка Людмилу.

- Завтра Едік привезе їх двох. Я казала своєму батькові що ви приїдете, а він говорить що відпочинете від дороги, а тоді він повернеться. Обидва діди, один без другого не ходять; завжди разом. Від коли померла Василина Василівна, від того часу наш тато, я про Несторовича, разом з моїм Миколайовичем, постійно свої переживання пересипають один одному. Бувало скоріше, ще тоді, коли тато переїхав до нас з Франківська, завжди говорив що коли він помре, щоб його туди відвезти і похоронити, а тепер вже не хоче, вже говорить що коло Несторовича буде лежати, чи навпаки Нестрович коло нього, залежено хто помре скоріше.

- Так хочу побачити дядю Грішу, - призналась Іванка. – Надіюсь що мене впізнає.
- Впізнає, він бачить добре, пам'ятає добре, все як повинно бути.
- Скільки вже йому років? – Поцікавився Саша.
- Вісімдесят восьмий, а Несторовичу вісімдесят три.
- Виходить в нас чоловіки в родині довже живуть як жінки, - замітила Іванка.
- Може до нас це не відноситься, - прошептала Людмила.

4

Наступного ранку, з Дунаю потягнувся білий туман. А коли туман трошки піднявся вгору, ранок видався дуже гарним. З правого берега, тобто з Ромунії, доносились торкотіння дізельного двигуна, якогось старого судна, а поруч над виноградом, щебетали пташки.

Коли Іванка вийшла з хати, вона побачила що за столом під виноградом, сидів старий чоловік, щоки були поголені, внизу срібна борідка, а на голові таке ж срібне волосся, було зачесаним в одну сторону. Іванка впізнала давнього свого добродія, Григорія Миколайовича Братинського. Вона швидко підійшла до нього і почувши шорох кроків, старий чоловік підняв свій погляд на Іванку.

- О, Анка наша! - вигукнув Миколайович.

- Дядя Гріша, я ж вас чекаю вже третій день сьогодні.

- А я вже є. Ми сьогодні приїхали з сватом; він в хаті, а я сів тай вже чекаю тебе тут.

Іванка підійшла, нахилилась над Миколайовичем, обняла його і стала цілувати в обидві щоки по кілька разів. Опісля пригорнула його до себе і водила долонею по плечах.

- Анка, я вже так давно тебе бачив... Ти так гарно виглядаєш нівроку, яка ти люба і дорога для мене.

- Дякую дядя Гріша, Я також вас хотіла побачити. Мама з татом привіт вам передавали і Олько Марчук.

- Дякую, дякую. Як там наш любий Станіслав?

- Нічого, все нормально. Правда все так розбудували, що ви б не впізнали як навколо міста все забудовано. А наша вуличка так як була; скучає за вами...

- Завжди збираюсь поїхати, але так відкладається, як то в старого постійно.

- Змушені приїхати, хоча поглянете на свою квартиру. Ми майже нічого не змінили, лишень в малої купили спальню, а так в залі все як було, на кухні також. Плиту нову купили і пральку поклали в коридорі.

- А як Женя там? Пам'ятає мене?

- Постійно говорить про вас.

- Вона ж працювала в нас ще від тоді, коли твоя мама заміж виходила, і доки я не поїхав після вашого весілля. Думав що тут не привикну, а Людка мені говорила постійно: що там будете мішати молодим жити, а так тут маєте спокій і тепло, чого не хватає? Я так подумав, і думаю що коли ви поїдете до Івана, тоді я втечу до Станіслава, а тепер вже не хочу сам там бути, привик тут і ви ще не поїхали. Ми тут зі сватом разом постійно, він рибачить, я вже з ним заодно і так двоє тягнемо. А ще виноград в них тут такий гарний, так собі зриваю постійно і люблю з'їсти, зуби не треба для такого делікатесу міцні, тож мені він дуже до смаку.

- Чернецьких немає вже, - похитала головою Іванка. – Леонід Павлович помер на серце, в тринадцятому році, вже два роки, а Галина Михайлівна, після нього трохи більш року прожила. Її в лікарню забрали і в реанмацію поклали; зразу померла.

- Я говорив з ним по комп'юторі, бачив його як в телевізорі. Жалівся мені на здоров'я, казав що від коли Толік пропав, йому погано стало відчуватись. Павлович був з тридцять п'ятого, а дружина його з тридцять дев'ятого року.

- Ви так пам'ятаєте усі дати.

- Звичайно, а ще те що колись було добре пам'ятаю. Ось що було три дні тому, треба подумати щоб пригадати, а колись що було, немов вчора так пам'ятаю. Ой Анка, як добре що ти не в Львів повернулась а там залишилась, не стоїть моя хата порожня, хоча я вже там не буду жити, але якось так живу і знаю що ви там, мені приємно про таке думати.

- А що з вашою Волгою? Ви сюди забрали її були і де вона поділась?

- Радік має її. Він займається машинами різними, зробив гарно все так, любить він такі старі автомобілі. Тут не раз в місті бувають такі з'їзди таких власників, тоді він їде також туди щоб люди подивились на мою Волгу. Каже мені Радік: дед, я твою Вольжанку буду держать, поки буду сам жить. Буває що приїде нею і мене на море повезе, я так сяду в машину і здається що сам помолодів в ній... А Радік дуже добрий хлопець. Людка постійно його штовхає щоб женився, а я навіть боюсь щоб не знайшов собі якусь таку, щоб не знущалась з нього, тому що він дуже м'який характером. Недавно взяв човен моторовий і нас з сватом возив по Дунаю, ми так налюбувались природою, ще нам їсти купив всього; золота душа в нього...

- Напевно в Братинських пішов, ви ж також колись зі мною можна сказати «возились», на вас схожий Радік виходить.

- Ой дякую, дякую. Я вже так само думав собі колись, а ти запевнила що воно так.

- А Едік, який він собою?

- Він постійно в дорозі: Ромунія, Болгарія, Угорщина і так без кінця.

- А женився вдало?

- Як тобі сказати, - Миколайович поглянув на двері дому, і махнув рукою. – Ми там були з сватом, помагали з помідорами, тому що Едік просив. Вона, його дружина, сидить з телефоном і лиш сміється до когось там, а мені сват говорить: Гріша, ви вдома не кажіть, Людка зараз їй щось скаже, а вона почне сваритись і таке буде. Але якось воно не так як ми розуміємо, якось не повинно так бути. Едік любить городину, насадив там редиски, помідорів, огірки, він має землі коло хати досить. А ми час маємо, двоє старих, і пішли там підв'язали все на тому городі, а Жанка, це невістка наша, ніби жінка Едіка, вона так собі: встали діти, чи вони поїли, чи вони ще сплять, їй байдуже до того. Едік гроші привезе, вона сама водить авто, сідає і поїхала кудись від ранку до вечора.

- Може Радік боїться женитись тому?

- Може бути. Зараз Анка не такі люди як були скоріше: відповідальні, переживаючі, а тепер зовсім інше. Я розповідаю сватові, кажу йому: Несторович, та колись як Анка приїхала до мене зі Львова, вона сама добилась щоб в колонію її впустили до мами, гроші збирала щоб маму звільнили, квартиру з татом виміняли, все сама від дванадцять років. Так було, я пам'ятаю добре. А тепер діти чи підлітки, вони нічого не можуть, не знають, лиш з тими гаджетами ходять і дивляться туди.

- А Несторович, сват ваш, що говорить на те все?

- А він жартує постійно і каже: та веслом зверху треба їх усіх парити, щоб тріски з весла летіли того.

- Якщо вже з весла тріски полетять, тоді що з ними буде?

- Та він так жартує; він добрий козак.

- А що ви про війну думаєте яка на Сході України зараз?

- А що тут думати: жаль що люди гинуть і боюсь щоб колись не була така жертва даремною. Ось подумай сама Анка: колись хлопців в Афганістан забирали, гинули вони там, каліками вернулось багато, а зараз кому ті люди потрібні? Хто згадає про них тепер, а тоді вони були герої, на них дививсь молоді призовники як на еталон, а тепер хто вони? Так само буде і на цій війні: хтось з того покористується позитивно, а хтось загине. Воно звичайно що потрібно захищати свою землю, але якась та війна не зрозуміла геть зовсім. Ти сама подумай про таке: іде війна, а в великих містах, таких як Київ, Одеса, Харків, Львів, ресторани тріщать. Молоді люди мужчини, п'ють, гуляють, а інші гинуть в окопах в болоті там сидять місяцями. Я розумію якщо війна, тоді війна, тоді як було колись: «Все для фронту, все для перемоги!»

- Добре дядя Гріша, ви про це з мужчинами поговорите, а мені не до війни, мені кухня в голові повинна бути і чоловіка доглядати. Також ще донечка наша, дуже хвилююсь про неї. Самі знаєте як в нас: одна наша рибка, як зіниця ока для нас.

- Добре що маєте потіху, а то я вже сам думав чи не залишитесь так як Женя бідна, бездітною залишилась. Також мама твоя дуже переживала, говорила зі мною по телефону колись і ми все так пригадували наше життя. А тоді мені мама твоя сказала: Вже нарешті в наших буде дитинка, а то поки Олег оженеться, скільки чекати ще нам з Богданом, щоб мати онуки.

- А тепер поїде їхня онучка в Америку, і все одно прийдеться чекати поки Олежко оженеться і буде мати діти. – Іванка розвела руками.

- Що ж тоді вдієш: яка в кого доля Анка...

На таку розмову, з дверей хати вийшла дочка Маковських. Григорій Миколайович бачив її останній раз років п'ять назад і тоді вона була просто дев'яти літньою дитиною, а тепер вже дівчина чотирнадцять років. Коли Іванка побачила дочку, вона покликала до себе.

- Алінка, ходи сюди, привітайся, бачиш дядя Гріша приїхав вже сьогодні ранком.

- Доброго ранку вам, - дівчина звернулась до Миколайовича і протягнула тендітну білу ручку.

- О, дуже добрий в мене ранок сьогодні, такі гості бачу гарні тут в себе. Мені здається що ви привезли мені частину рідного міста мого, так що ранок справді добрий.

- А чому усі сплять так довго? – дівчина звернулась до мами.

- Це лиш тато наш спить, а тьотя Людка і дядя Володька, вже поїхали кудись. А я зараз тобі каву зроблю, я вже напилась сама.

- Сама зроблю собі, я знаю де на кухні стоїть що потрібно щоб каву напитись.

- А ви хочете каву дядя Гріша? – Іванка звернувшись до Миколайовича. – Може нехай вам зробить?

- Ні, дякую. Нехай візьме каву ваша принцеса і прийде щоб я розглянув її ближче тут.

- Я повернусь. – Пообіцяла дівчина і митнулась в хату.

Через кілька хвилин, усі троє сиділи під виноградом.

- Дивись яку блондинку маєте Анка, - похитав головою Миколайович. – Очі сині такі як волошки, волосся як в овечки молоді, таке кучер'яве. Думаю що буде високою така як наші усі жінки ростом.

- На кого схожа, як думаєте дядя Гріша? – Посміхнулась Іванка і сама стала розглядати власну доньку.

- Щось є від Богдана діда, а ще може твого трошки, а все решта в свекруху твою; маму Сашка.

- Правда? Усі так само говорять як ви сказали.

- А вона як собою: любить вас, чи егоїстка може? – Жартуючи запитав Братинський.

- Її і запитайте. – Відказала Іванка.

В цей час сама юна особа, про яку завелась мова, встала за столу, жартуючи обняла маму і щокою притулилась до обличчя мами.

- Любить виходить, - зітхнув Миколайович. – А то я собі подумав про Толіка Чернецького: також єдинак був, а виходить не думав про батьків, можна сказати що вік вкоротив їм своїм поступком...

- Не дарма мій Сашко все говорить: донька таки необхідна в сім'ї, тому що сини за жінками підуть, а донька батьків не забуде ніколи. Він так судить по своїй сім'ї напевно: Іван за кордоном, ми також на стороні живемо, а Ірка таки поруч батьків.

- Воно так всюди Анка, не лишень в них. Дивись в мене: пішла Людка була собі світами, але забрала мене до себе і є догляд за мною все ж таки.

Нараз відчинились двері, але не ті що з них вийшла була Аліна, а з другої сторони, (взагалі в будинку було троє дверей вхідних). З хати вийшов господар, старий Чумак. Він погладив срібні вуса і розвів руками:

- Ага де ви свате! Я зазираю до ваших покоїв, хотів щоб разом поснідали, а вас нема. Думаю що ж то таке вже може бути; де чоловік подівся з хати? А ви собі тут з молодницею гутарите.

- Ходіть до нас Нестрович, бо ми тут розглядаємо молоду панну. Родичка вона моя також і хочу знати усі зблизька в родині.

- Та окулярів теба мені.

- Сонце світить добре; ходіть кажу, - Миколайович поманив рукою свата.

- Зараз я вберусь краще, а то сидить дві паненки, а я хоча старий, але не гоже в піджамі бути та такі смугастій, ніби втік з Бухенвальду.

Несторович заховався знову за дверима, а Миколайович став розповідати:

- Недавно образно кажучи «поклав на лопатки» мене сват. Питає одну справу господарську, а я не знав.

- Щось таке є на світі, що ви не знали дядя Гріша? – Здивувалась Іванка.

- Виходить що так. Питає мене коли краще корові підстригати хвіст, щоб не було довгої шерсті на ньому: літом чи зимою? Я подумав що літом, щоб не було жарко корові з тим волохатим швостом, адже овець і баранів стрижуть на літо також. Кажу йому, що літом напевно, а він сміється і став пояснювати: корові хвіст літом чим довшим тим краще, вона мухи зганяє з себе ним, а зимою вона в стайні, їй тепло без тієї шесті на хвості, тим більше коли вчасно не підібрати за короною, вона ще вимагеться тим хвостом більш норми. Ось так я пролетів, як кажуть: «як фанера над Парижем».

Тут роптово загальмував автомобіль, приїхали молоді господарі додому. Трошки почекавши поки всядеться порох від коліс, двоє вийшли з машини. Людмила ще з дороги, побачивши Аліну вигукнула:

- Алінка, до нас сьогодні придуть гості і їхня донька твого віку, вже скучати не будеш сама. Підете собі кудись, вона тут місцева і все знає.

- А хто такі придуть? – поцікавилась Іванка.

- З Володькою працював такий Сергій, а він з армії привіз собі жінку, звати її Алька, тобто Алефтина. А їй цікаво познайомитесь з вами, тому що я сказала, що твого Саші батько служив в Североморську, а вона там родилась і там служив Сергій, познайомився з нею і привіз її сюди в Ізмаїл. Мають вони дочку, рік один старша вашої, тому прийде Алька з дочкою вечером до нас.

- Так почекай: ти сказала що дівчата кудись підуть, а я не хочу щоб вечером наша кудись ходила.

- Та підуть завтра, а вечером познайомляться і все на тому.

- Тоді нехай буде, якщо так. – Погодилась Іванка з Людмилою.

- Я ж забула що ти колись нікуди не ходила, лиш сиділа на Коперника і дивилась на зорі, так само як сам Коперник колись.

- Так було. – Підтвердив батько Людмили її вислів. – Вже ти колись находилась, наїздилась, і навіть наплавалась, що мене ще потягнула доживати свій вік десь над Дунаєм, але вже так буде і нічого не вдіяти. Казала покійна мама твоя колись мені: ще нас потягне Людка до себе, нажаль її не потягнула до себе, а зі мною таке трапилось...

- О, Людка! – нараз пригадала Іванка, - ти мені колись сказала по телефону, що маєш фото своєї мами молоді, я б хотіла побачити.

- Зараз глянеш. – Людмила підійшла до дверей хати і натиснула на кнопку дзвоника. З дверей показався Володя, вона щось йому сказала і той зник в хаті знову.

За кілька хвилин, Володя виніс альбом, він поклав на стіл і пішов в гараж. Іванка, побачивши альбом, подякувала за послугу і стала розглядати старі, чорно-білі, світлини. Григорій Миколайович, який бачив досить гарно без окулярів, став знайомити Іванку з особами, які своїми поглядами, дивились з минулого своїми «очами», на неї. Правда багато хто ще залишався живим на той час, але вже зовсім не таким, яким був саме тут, в цьому альбомі.

Коли вже Миколайович встав і пішов до свата, а Іванка доходила до кінця альбому, вона побачила світлини які колись вони зробили з Людмилою в Івано-Франківському драмтеатрі, імені Івана Франка. Там був також Кузя, і тут же про нього пішла ромова.

- А ти Людка пама'ятаєш того Романа з драмтеатру?

- Кузя ви його звали?

- Так, було таке колись.

- Пам'ятаю, як він там?

- Друг нашої сім'ї тепер. Буває що до Саші приходять, сам живе і з нами дружить.

- Ти що серйозно?

- Правду кажу. Він не випиває багато так, а з Сашою давно знається і заходить до нас. Але він такий що завжди зателефонує, запитає чи ми маємо час, щоб не помішав нам, досить такий ввічливий чоловік.

- А ті люди, його родоки, ще живуть там десь в селі над Дністром? – Поцікавилась Людмила, так як саме були знайомі села понад рікою, якою вона колись мандрувала.

- Живуть, вже старі досить люди... Дід Базь, як ми його звемо, він з тридцять першого року, а баба Марина, старшою на рік від нього, виходить з тридцятого. Вже досить старі люди вони. Але бувша жінка Романа, того Кузі, вона доглядає їх тепер. А то з старими людьми інколи таке трапляється, Роман нам коли розказав один випадок, просто сміх і гріх. Сміх тому що неможливо щоб не сміятись, а гріх в тому, що не можна сміятись з старих людей, адже не знаємо що кого спідкає на стрості літ.

- А що таке трапилось?

- Ой Люка, не доводи до гріха мене і себе.

- А все ж таки? Хіба Анка не признається Саламандрі?

- Послухай що було, правда знову гріх буду мати через тебе за таке Людка. – Іванка долонею потрела собі чоло.

- Вже розкажуй коли почала. – Настоювала Людмила.

- Десь Роман привіз старим шматок м'яса, говорить що дід Базь любить борщ з м'ясом. А баба Марина вже не бачить добре, взяла кусок м'яса поклала на стіл, і там стала готувати щось на кухні. А в них кіт такий здоровий є, вхопив те м'ясо коли баба не бачила і під стіл потягнув. В хаті світла мало, дощ на дворі і баба не бачить, знає що м'ясо тут стояло десь. Машинально рукою бере тряпку, таку що посуду миє нею, думала що той шматок м'яса, вкидає його в борщ щоб зварити. Опісля дід починає їсти і щось йому жується і не не можливо пережувати.

- Ой я не можу! - Людмила почала голосно сміятись на все подвір'я, а Іванка разом з нею.

- Людка, мовчи вже на кінець, - стала просити Іванка, сама витираючи сльози від сміху.
- Як не сміятись Анка? Я собі уявляю в селі тряпку від миття посуду де немає гарячої води, ти уявляєш як такий «делікатес» жується довго? Вийшло як в тій казці: їм, їм, і не наїмся.
- Все, перестань Людка. Не можна сміятись, зупинись, умоляю тебе. Просто я розповіла тобі чому саме вже їхня дочка вирішила бути поруч, щоб старих доглядати, тому що сама чуєш що може в них відбутись в кулінарії.
- А той Кузя, він не хоче з бувшою жінкою помиритись, щоб на старості літ бути?
- Вона вийшла заміж за іншого, але Роман з ними говорить, спілкується немов з своїми рідними. Він такий що не ображається на нікого, завжди говорить: так буває в житті.
- Передаш привіт від мене, він думаю що пам'ятає мене.
- А він тобі передавав, добре що пригадала мені. – Швидко вимовила Іанка.
- Анка, а пригадуєш коли ми були тоді в театрі, такий чорний кіт був прийшов, він жив у вас опісля.
- Актор наш. Помер вже він, а прожив в нас майже дев'ятнадцять років той кіт.
- Нічого собі.
- Як мама за ним наплакалась, Олежко вже її вговорював і сказав що принесе другого kota. Казав Олежко: добре що цей був був повністю чорний підібрати двойника просто, а коли б якийсь з латками, тоді неможливо, адже такі самі не родяться коти які з двох, або з трьох, кольорів.
- Знайшов такого самого?
- Так, приніс за кілька днів, малого правда, але кіт швидко росте і вже за якийсь час був так само як Актор, яким він був тоді коли ми його взяли з театру.
- Як назвали нового kota?
- Також Актор, щоб не привикати мамі на нового. А котів яка різниця: головне щоб годували добре а ім'я він не вибирає.
- Навіть люди не вибирають ім'я, не те що кіт, - посміхнулась Людмила.
- А тато поховав того першого Актора там куди ми їхали кудись з Сашою вогонь палити, мені там так подобається на Дністором. Опісля ми там були з татом і він полюбив ті місця. Зробив скриньку дерев'яну і там закопав kota, ще камінь поклав на його могилі. Разом з Алінкою їхав, там попрощались з Актором нашим. Він в нас був можна сказати в такий найцікавіший час, тому багато спогадів було про нього. Ми знайшли його там, вірніше він нас знайшов в драмтеатрі, Саша приніс його мені, мама ним так тішилась, потім Олежко наш народився, я заміж вийшла. Опісля чекали довго на дитину і дочекались нарешті; так життя проходить наше...
- Ой, Анка: насміялась я з діда і баби, і насумувалась з тобою за котом вашим, - зітхнула Людмила.

Наступного дня, як було домовлено, прийшла знайома Чумакив, Алифтина. Вона приїхала сама на власному атомобілі, дочка її була на вид дуже модерною, в неї було пофарбоване волосся, воно було зібране в два хвостики, які стирчали в обидві сторони над вухами, а на шиї чорна стрічка. Дочку Алефтини звали Елла. Сама Алефтина була принадної будови як для свого віку, в талії досить вузькою, а груди досить виднілись в блузочці чорного кольору. Також на ній була довга літня спідниця, вешневого кольору, а на ногах сандалі.

Коли вже Маковські познайомились, усі всілись під виноградом, хто за стіл, а хто на зручні лавки, в яких була розлога спинка щоб зручно припертись до неї, почались розмови. Спочатку Іванка відчула незручність і тут же висказалась про неї.

- Я извиняюсь, - почала Іванка російською, - просто хотела сказать что наша дочь, не очень понимает русский язык, и я не знаю как девочки будут общаться между собой.

- Не волнуйтесь, наша зато понимает украинский. У меня свекровь украинка, малая хватнула также молдавского как следует, того и другого языка, так что она меня поучить может ещё иногда.

- Тогда если так, надеюсь что найдут общий язык.

- Ну как там у вас на западе? Москaley ненавидят наверное просто жуть.

- Как посмотреть, - почав Саша, - сейчас война уже второй год и сами понимаете что в людей мнение изменилось и не в лутшую сторону.

- Война конечно плохо, но не мы, то есть не все кто здесь, или вообще простые люди, её начали.

- Вот вам Аля, скажите правду: плохо здесь живётся в Украине? – Запитав Саша Маковський.

- Да нет, отлично. Грех жаловаться. Только вот беда, но это моя она, личная.

- Какая беда? – Поцікавився Саша.

- Язык, до сих пор не выучила.

- Но это поправимо.

- Мне сосед-румын, говорит иногда: тебе Алька нужна румынская школа, ти выучила бы два, или три языка за один год.

- Это точно. У нас был румын учитель, помню его до ныне. - Промовив Володька і посміхнувся до дружини.

- А что порол изрядно?

- Да было дело.

- Нет, я понимаю: здесь румыны, молдаване, украинцы, и все вместе другие, это хорошо конечно, очень хорошо. Но вот Николаевич в нас историк, пусть он скажет если б не русские, не наша Екатерина вторая, матушка, императрица великая, так турки все эти народы смели с лица земли, не было б вообще: ни армян, ни грузинов, ни молдаванов, болгаров, сербов, они хотели свой джихад распространить на сколько можно было, то есть: от Арарата до Дагестана, весь Кавказ, и от Дарданелл до Австрии. Кто защищал Баязет, а наш Измаил? Так что не надо на русских так сердится. Конечно бывают наши правители не правы иногда, но если посмотреть вообще в глобальном измерении, в историю смотреть, тогда совсем другая картина получается в нас. Вот к примеру взять Румынию: был у них этот Цепыш, жестокий был правитель, но кто знает если бы по-другому, тогда вообще ничего не осталось от Валахии и Трансильвании, и западные историки, они не очень-то распотраиваются о зверствах турков, ведь Турция два столетия была в дружбе с Британией, но правда несколько иная.

- Слышь Аля, а ты может быть учитель истории что-ли? – Поцікавився Саша.

- Да нет, наш сосед армян, он всегда приходит к нам и рассказывает длинные истории. Я уже как бы выучила историю около него. Только когда бывает что я здесь, Николаеч, то же самое говорит. Так что русские хотя и бывают разные, но в общей прошлой истории, они сыграли большую роль для Православного мира в целом.

- А про Україну що можеш сказати? – Запитала Іванка, вже українською мовою, Алефтину.

- Ой, как поют украинцы, это просто не передать. Очень певущий народ, такие голоса и язык, то есть мова, как правельно сказать, она очень под арии и мелодии подходит. А борщ какой, есть много чего в украинцев, чем похвастаться также. Даже взять этот Майдан: вопрос другой кто прав, но главное что не бояться люди, идут и говорят что им нужно, а чего они не хотят, и я уважаю такую позицию.

Тут Іванка пригадала також історію, їй пригадалось як колись давно дядя Гріша показував їй фігурки європейських королів і їй запам'ятався Ян Соб'єтський, який розбив турків під Віднем, виходить що гостя з Североморська також любить історію, тому що хоча почувеш щось, лиш коли тобі не подобається чи байдуже, тоді тут же забудеш, - подумала Іванка.

- А как вот ты Аля, про Крым думаешь: чей он вообще? – Запитала Іванка.

- Кто из вас нозовёт мне в прошлом одного ураинского правителя что правил Крымом, тогда я признаю его полностью украинским.

- Залишіть зараз політику, а то пересваримось усі тут через неї. – Махнув рукою Володька. – Вже досить набобилось такого, що не знаємо чим все закінчиться надалі.

- А кто из вас имеет отношение к Североморску? Мне Людка сказала что кто-то там был. – Змінила тему Алефтина.

- Это мой папа служил на флоте, но это ещё в шестидесятых. – Признався Саша Маковський.

- Понятно. А я родилась только в семдесят восьмом.

- О, у меня сестра така же; также в восьмом родилась.

- А папа на подлодках, или надводных служил?

- На надводных кораблях.

- А мой папа, он был старпомом на подлодке.

- А как вам здесь, я имею ввиду климат, тепло и местность? – Продовжував Саша розмову.

- Здесь красиво, хорошо, только там где человек родился и вырос, ему это место дорого будет всю жизнь... Просто я вспоминаю всегда наш город, пристань, это серое море и чайки...

- Это правда. Мой брат в Америке сейчас, уже много лет там, только всегда когда говорим, спрашивает о нашем городе, всегда как бы жалеет о том что прошло...

- Знаете, иногда как вспомню как было в детстве, а потом в юности, когда я уже была девчонкой. Вот так бывало утром, или после обеда, слышу гудок, и уже знаю что какая-то лодка подходит швартоваться. Выхожу на балкон, а мы на седьмом этаже и видно море с окон, смотрю идет черная точка а потом спереди и зади две линии черные видны. А после говорят уже какая лодка причалилась, и если слышу ботовой номер, уже знаю чей папа с одноклассников пришёл с моря, или когда мой пришёл также. А люди такие в нас дружелюбные были, все помогали, в займы брали что кому надо. Мы играли постоянно во дворе, иногда холод, сырость такая, а мы играем все равно, в дом не загнать. Так до сегодня помню этот вид с окна на серое море, а там каменистые горы такие и дальше море до самого неба...

- А как с мужем познакомилась?

- А здесь очень интересное дело. Серожа, он служил на флоте, только на берегу. А в один вечер, мне подружка позвала в один клуб, говорит: пойдём там рок-группа будет какая-то с Мурманска. Я вообще не люблю рок, но пошла просто; за компанию как говорят. И тут идет концерт, все пляшут, кричат, а под клубом или драка такая серьёзная, или наркоту притащили. Коротче менты наскочили, и я вдруг слышу мне в самое ухо кто-то крикнет: атас, менти! Я смотрю все бегут кто куда, я также побежала. Вбежала из клуба и за угол дома, а там темно. Я после света ничего не могла видеть и на всей скорости врезалась в кого-то там. Я хотела извиниться, а слышу парень говорит: ты чего дура, чуть с ног не сбила. Тут свисток ментовский и парень меня хватает за руку и говорит: давай сюда, держись за руку, а то ещё в бетонный столб влепишься, как в меня только что. Ты что очки забыла дома что вообще не видишь? Когда мы уже отбежали прочь, подошли под лампу на столбе, он посмотрел так на меня и говорит: слышь, а ты красивая такая, ану ка повернись кругом. А ему говою: я чё в морфлоте, чтоб ты мной крутил на право или влево? Но все таки я покрутилась, а юбка у меня в гармошку такая шотланка была. Я так покрутилась в две стороны, юбка приподнялась, ножки блеснули под лампой и парень готов, как говорят. Он так посмотрел, и говорит: слушай, мне б жену такую, я мечтаю о такой. Я посмотрела на него и подумала: а чё, нормальный морячок, сначала присмотрюсь, а там видно будет. Говорю ему: тогда проводи до дома меня что-ли, если так размечтался. Он посмотрел на часы и говорит: у меня увольнительная до двадцать одна сорок пять, а сейчас только девятнадцать сорок, пошли конечно. А дорогой спрашивает: как твои родители смотрят на то что ты вечером ходишь? Сколько тебе вообще от роду? Я отвечаю: мне шестнадцать будет, а папа в автономке где-то под Британией стоит, а мамаша сейчас стоит на кухне и сочиняет речь, как мораль мне читать два часа примерно. А когда мы уже пришли у поезда, я стала приглашать в квартиру, он говорит: не люблю сочинения ещё с школы, тем более воспитательные, а мамаша сейчас начнёт.

Так ми познакомились. А потом приходиться стал ко мне в квартиру, и подружались близко. Замуж вышла, забрал меня сюда и вот уже здесь жить стали.

- А в каком году уволился Сергей с флота? – Запитав Саша.

- Девяносто шестом.

- Тогда Союза уже не было. – Здивовано глянув на Алефтину Саша.

- Серьога по контракту служив, - підказав Володька, який добре знав минуле свого товариша по роботі.

- А чому він не прийшов до вас сьогодні?

- В рейс поїхав, - пояснив Володька. – Це він взяв в свою компанію на роботу Едіка нашого. Вони там нормально заробляють; Едік пішов і не жаліє. Це в них молодша донька, а старша вже заміжня, така досить інтелігентна особа, працює в лікарні тут в місті.

- Да, Таня у нас умничка, а Елла ещё учится, - Алефтина зітхнула і взяла стакан щоб налити собі соку.

Але Іванка періодично поглядала на двері, вона побоювалась щоб та Елла, яка чомусь не подобалась їй, не потягнула кудись Аліну на вечірню тусовку, чи щось подібне, адже самий вигляд дівчиська був якийсь не стандартний і був повід хвилюватись по такому питанні. Правда дівчата продовжували знаходитись в хаті, а батьки сиділи далі, ведучи розмови на різні теми, під виноградом на подвір'ї Чумаків.

Коли вже нарешті Алефтина з Еллою поїхали, а остання пообіцяла завтра взяти з собою Аліну щоб погуляти по місту, Чумаки ще продовжували сидіти, проводячи час за вечерею. Нараз Володька став сердито бурмотіти:

- Москалька москалькою, знає своє. Їй подобається Цепиш румунський: взяв би він її в свої руки, тоді знала б хто ще з них кращий: чи він, чи турки.

- Володя, - вмішалась Людмила в монолог чоловіка, - ти не починай вже тут: ти чому не говорив їй коли тут була? Так завжди в тебе: мовчиш як риба, а опісля мені доводиш хто правий і хто винуватим. Анка про Крим почала, а ти зупинив тему, а тепер вже називати почнеш перед нами москальку?

- Та я не міг людину в себе на подвір'ї мерзити чи «гачити», якимось не гарно. Коли б я був також гість, тоді зміг би спорити з нею, але не так як було тепер.

- Але признала, що не знати мови, а тут жити, це недостаток з її сторони, - підказав Саша.

- Я ще поважаю Сергія, її чоловіка, ми з ним працювали якийсь час і він такий ширий мужик, допоможе коли що треба, виручить і так далі. Бідовий був хлопець, лиш з мамою жив, але людина нормальна він.

- Все добре повелись, - обізвалась Іванка, - що ми змінимо своєю бесідою? Бачите що вона набралась від якогось вірмена інформації, і впевненою, що той правий і вже вона правою.

- Вірмен напевно правий, - підтвердила Людмила, - мій тато знає його також, він годиться з ним в усьому. Він буває тут в нас також, такий дядя Лівон.

- В того Лівона, дочка така вродлива наймолодша, - почав Володя тихіше говорити, - я ж кажу нашому Радіку щоб женився на ній, а він говорить що в неї руки волосаті. Я кажу що добре, буде теплою жінка в тебе, а він подумав і відповідає мені: треба приглануть.

- Ой не можу, - розсміялась Іванка. – Коли хлопець молодий, тоді все йому гарно, а коли вже має трошки віку, тоді навіть таке замітить.

- Вона інститут закінчила, - стала добавляти Людмила, - лиш з нашим Радіком, їй не просто прийдеться.

- Чому так думаєш? – Запитала Іванка.

- Тому що нормальній жінці, а ще такий що має диплом, хочеться життя вести в порядку, а не так як в нього: машини, якісь старі тарадайки, шкірянні куртки, і такі самі колеги як він сам.

- Наприклад дядя Гріша сказав мені, що вашу Волгу тримає, відновив її, хіба воно погано?

- Це для таких як ти Анка, воно не погано. Ти розумієш що таке ностальгія, романтика, а є люди які не так дивляться на подібні речі. – Похитала головою Людмила, хоча вона за такий поступок, також могла похвалити сина.

- До речі, я хотіла поговорити про твій, а вірніше про наш мотоцикл.

- Який мотоцикл? – Запитала Людмила.

- Той самий що ти мені подарувала, він стоїть до тепер в гаражі нашому.

- Стоїть він ще? А ми ніколи не думали про нього.

- Може щоб тепер я також подарувала його Радіку вашому?

- Радіку? Ой він напевно буде радий, лиш я знаю чи воно добре щоб такий подарунок йому зробити.

- Людка, наша Аліна, вже мене питала про нього кілька разів. Я боюсь щоб вона не пішла в тебе, щоб не потягнуло її на такі «подвиги» як тебе колись. Вона говорить що мотоцикл старий, а її подобаються більш модерні такі, лиш думка і смак, може в неї зміниться в один час: ось погляне якимось кіно американське, де на такий старих мотоциках ганяють і в таких шлемах як німці ходили колись у війну, тоді полюбить ретро техніку. Так що краще від гріха подальше з ним. – Іванка розвела в сторони руками.

- Тоді Радіку хочеш пхнути, як я тобі колись?

- Не рівняй мужчину молодого в тридцять років, до дівчиська п'ятнадцять.

- Сама з ним домовляйся, - махнула рукою Людмила. – Хоча, якщо по правді, мені б хотілось щоб він його переглянув і завів тут в нас на подвір'ї, знаєш як такий звук мені близький до серця.

- Ще сама почнеш гасати по Ізмаїлі. Там сердечко таке що ти почепила, так і стоїть.

- Так і стоїть?

- Так і стоїть... – Повторила Іванка.

- А що думаєш: на старість баби дуріють інколи. Казав Едік що в Німеччині чи в Швеції, такі жінки мого віку збираються з мужиками бородатими такими ж самими, і на мотоциклах по Європі з кінця в кінець.

Тут Володька, який сидів на лавці, яка гойдалась на ланцюгах, немов розмовляючи з Сашою про політику, почув розмову і почав розповідати одну історію.

- Ти правою Анка, таких підлітків потрібно тримати далеко від техніки, особливо від мотоциклів. Я одну історію вам зараз розкажу. Але мені цікаво чи мотоцикл, якому скільки років вже, ще може поїхати?

- Він напевно не заводиться вже, вона не зможе ним виїхати, але коли б знайшла якогось рокера, він їй підготує без нашого відома, тоді може і виїхати ним з гаражу. – Промовив Саша, який також приєднався до розмови.

- Тоді виходить, що ти Саша вважаєш, що ваша донька пішла в нашу родину? – Посміхнулася Людмила і взяла зі столу дві стиглі черешні.

- Вона лиш з вигляду в Маковських, вірніше навіть не в Маковських пішла, а в Леськових, в мамину родину, - пояснив Саша, - а в середині вона ваша, я завжди їй кажу що вона мала Бабачка.

- А як прізвище було мами твоєї з дому? – Поцікавилась Людмила.

- Леськів, - промовили разом двоє Маковських одночасно.

- От пара що треба! - сплеснув руками Володька, - навіть відповідають разом, ось це синхронізація поміж чоловіком і жінкою.

- Так повинно бути, - відказала Іванка, і глянула на чоловіка свого.

- Ти історію якусь хотів розповісти. – Саша звернувся до Володі.

- А, точно. Ось цей Сергій, чоловік Алефтини, мені колись розказував одну подію. Якось він їхав дорогою і трапилась аварія, а причиною аварії була якась дівчина, лиш не проста, а донька якогось чиновника чи бізнесмена. Десь напилась, і по її вині спричинилась аварія. Там приїхали менти, взяли дані свідків і розіхались. Але через якийсь час, його викликають в поліцію. Він прийшов, а там йому стали говорити щоб відмовився від своїх показників і сказав по-іншому, одним словом хотять виправдати ту дівку неслухнянну. Сказали йому, що краще якщо він в суд не прийде, мовляв десь поїхав, а люди потерпілі вже задоволені; їм заплатили за шкоду і моральний стрес і так далі. Він запитав того що вів справу, хто так дуже зацікавлений в тому щоб хуліганку захистити. А слідчий говрить з такою повагою: її батько не хоче проблем і по-теперішньому часі, так розумні люди поступають щоб усім було добре. Сергій так подумав і відказує слідчому: дурак її батько і ви дурак такий самий. А чому ви так про мене? – питає той. А тому що коли в мого товариша колись появився мотоцикл, і одного дня він приїхав, а рука обдертою і сорочка порвана, його тато взяв сокиру і побив того мотоцикла так, що залишилась грудка металобрухту з нього, і при тому сказав: краще він буде полуманий чим ти сину, коли не умієш їхати як люди. От батько того хлопця був розумний, тому що син виріс, одружився і живе як людина. А ви двоє дураки, тому що такі поруки, до доброго не доведуть. Слідчий там йому: ой ще один знайшовся тут моралі вчити, давай іди вже і роби як тобі сказали.

Одним словом Сергій пішов собі, залишив тут справу, тим більше що його вже не викликали більше по тій справі.

Але десь до двох років, іде він одного разу по місту, тут по вулиці Чкалова, і хтось його кличе. Сергій повернувся і бачить той слідчий наздоганяє його і тут зразу без вступу говорить: Правий ти був Серьога, ми два дураки були, а ти правим. Сергій запитав що трапилось, а той відказує: кілька місяців тому, та сама дочка того багатого батька, знову зробила аварію, лиш тепер вже так не обійшлося: вона потрапила в лікарню з лікані на інвалідне крісло і сидить тепер, плаче і батьки плачуть. В якійсь мірі і я себе чую винуватим в тому, що старався приховати перший її злочин – признався слідчий...

Наступного ранку, Іванка побачивши Радіка, покликала його і сказала йому про мотоцикла. Молодий Чумак зрадив як не знати від чого, він хотів чимось віддячитись і вирішив того дня нікуди не іти в свій гараж де він ремонтував і обробляв техніку, а взяти Аліну і поїхати з нею щоб повозити її на яхті, власником якої був один дятко, якого Радік звав «папа Карло».

- А сьогодні повинна прийти до Алінки дівчина, та сама що вчора була. – Пояснила Іванка.

- А хто така?

- Елла, донька Альки.

- О, тоді ще краще: двох візьму з собою.

- Тоді обережно там, справа на воді буває небезпечною.

- Все буде гаразд Анка Богданівна, - пообіцяв Радік, а Іванка ще не чула щоб хтось так вживав її кличку і заодно по-батькові; їй стало смішно від такої комбінації імені.

- Тоді я йду зателефоную Карлові, щоб готовив яхту і підемо в Чорне море з ними. Зараз скажу щоб мама щось вкинула з їсти, хоча ні: краще купимо там, воно більш романтично.

- Тоді я грошей дам дівчатам.

- Не треба, в мене є гроші. Я кілька днів тому, зробив мотор до човна, мені заплатали добре.

- Тоді скажи мені яким способом ти мотоцикла того забереш сюди? – змінила тему Іванка.

- Я перевезу його машиною, головне що він такий збережений, а перевезти воно просто.

Тут Іванка набрала номер телефону до дочки, яка була в хаті:

- Алінка, вийди сюди, я хочу тобі щось сказати.

- А по трубі не можна? – Відказала дочка, (маючи на увазі мобільний телефон).

- Ні, тут буде краще.

- Йду. – Дівчисько зітхнуло немов її мама звала на якусь працю важку.

Коли Аліна вийшла, Іванка промовила до доньки:

- Ти любиш під парусом ходити?

- Куди ходити?

- Радік хоче щоб сьогодні ти і Елла, пішли з ним по Дунаю в Чорне море яхтою, ти хочеш таку мандрівку мати з Радіком?

- Ти що серйозно чи жартуєш? – Дівчиська стало потерати долоні і підстрибувати.

- Ні не жартую, ось Радік, сама запитай його.

Аліна поглянула на Радіка який вказав руками як тримати парус і почав хитатись в сторони, немов вітер колише яхтою.

- Ой, як гарно, який в тебе мамо брат хороший, твій троєрідний! А як одіватись мені?

- Іди повідом подругу свою, скажи щоб шорти оділа і футболку, а там ми поїсти підемо над морем в кафе собі, фотки зробите на згадку. Окуляри маєш від сонця? – Наказав Радік.

- Маю звичайно, в мене американські, стрийко Іван прислав.

- Тоді готовся і скажи нехай встає подруга, щоб не спала довго так як її мама любить. – Радік посміхнувся.

- Я вже побігла – дівчисько справді побігло в хату, готуватись в мандрівку.

- Покажу їм «нульовку», це там де починається відлік Дунаю і іде аж в Німеччину від нас.

- Я б сама поїхала, - призналась Іванка.

- Тоді давайте, також збирайтесь двоє.

- Може колись другим разом, а тепер молоді нехай побудуть з тобою.

- Як вам хочеться, - погодився Радік.

- «Вам»? – перепитала Іванка.

- Тоді як правельно... – Став міркувати Радік.

- Я від тебе всього десять років старшою, а твоя мама, не хотіла щоб я їй на «ви» говорила, хоча від мене старшою була на тринадцять років, тим більше що ти мені брат, сам почув як мала наша сказала. Ще може будеш на «ви» звертатись до Олежка, мого брата?

- Тоді що просто звати Анка і все?

- І все. – Повторила Іванка.

- Гарна сестра в мене виходить, хоча і троєрідна.

- Яюсь так виходить що з мамою постійно вашою, а Едік і ти Радік, немов вже покоління нижчої сходини, а насправді саме ми на одній сходині, чи вірніше сказати на одній гілці родинного дерева. Мама ваша на тій самій гілці що моя мама і тато, а ми вже на вищій, коли дивитись від від корення.

- Зрозуміло... – Хлопець справді глянув на дерево, яке росло в кінці подвір'я.

- Виходить що мій дід Славко, а твоя бабуся Люба, на одній гілці, так мої батьки і твої, а так ми.

- А Олег, не хоче того мотоцикла що мені пропонуєш?

- Ні, він більш комп'ютери, гаджети різні, а техніку не дуже любить таку що на колесах. Навіть по місту багато пішки ходить щоб не їздити з людьми разом в бусиках.

- І сумку таку носить напевно з лівого плеча на правому боці, на брезентовій стрічці?

- Саме так. Сумку таку також носить. А про сумку звідки знаєш? – Здивовано запитала Іванка.

- Є такий стиль людей і вони взагалі не погані: чесні, не висміюють нікого і надіються що можуть щось змінити в суспільстві. А про сумку сказав, тому що там ноутбук носять вони.

- Який ти розумний Радік, все так як ти сказав про Олежка нашого.

- Тридцять років прожив, - посміхнувся молодий Чумак, і в його посмішці, було щось що передалось йому від Братинських, лиш Іванка заразу не могла додуматись що саме.

- Мама хвилюється, чому ти не одружуєшся до тепер?

- Ай, Анка Богданівна: яка мене терпіти буде скажи мені? Я в гаражі люблю з друзями, а в нас знаєш яке хоббі: тисячу вклав в бізнес, продав і вийшло сімсот, наробився, натерся шпахлівки на метали, пофарбував до блиску і все задоволення в тебе, а гроші так собі: є вони тоді добре, а не вийшло, також добре. В нас лиш буває одна біда.

- Яка саме Радіку?

- Ось так ідеш, або ідеш по місту, і глядиш машина старинна, яку ти робив, в яку душу вклав, а вона не помитою, а в салоні брудно, так глянеш і думаєш: які все ж такі люди є байдужні до чужої праці і чужих старань. Ось недавно було в нас таке явище: привіз один дятько старий Бюік зі Шатів. Ми його гарно зробили, сидіння перешив один хлопець в нас, все гарно, заплатив нам той дятько, а через тиждень, десь син напився і в'їхав в гараж своєм джипом, а там старого машина стояла, потовк її так, що слів нема. Старий мене покликав щоб я глянув, чи ще можна поремонтувати. Можеш собі уявити таке? Я ледь не заплакав як увидів; правду кажу.

- А ви там не випиваєте в гаражі?

- Ні, ми нормальна копманія. Є дівчата в нас які люблять техніку, фоткаються з машинами, мотоциклами, виставляють в інтер. А ще ми навіть собі замовили наклейки такі, щоб кожен з нас мав на своїй техніці, автомобілі чи мотоциклу.

- Тоді виходить що у вас клуб такий любительський?

- Так, можна і так сказати. Про нас тут знають вже багаті люди, адже саме вони мають такі ретро «іграшки», так би мовити.

- А якусь назву чи символ, має ваш гараж?

- Звичайно; наш бізнес називається «Саламандра». Така ящірка ще так дугою на налеїці намальованою.

- Ти серйозно? – Здивувалась Іванка від почутого.

- Правду кажу. Воно все відповідає: старі машини вони поволі їдуть, але за те на них звертають увагу, також не люблять сонце, тому що обшивка в середині не любить коли жарко.

- І все? Чи ще може є якась таємниця, яка пов'язана з назвою вашого хоббі?

- Є, - посміхнувся до Іванки Радік. – Мені подобалось коли мама нам розказувала про свою молодість і чому так назвали її були. Я так подумав: а чому не продовжити таку традицію мені в родині? Мамі сюрприз і звучить круто досить. Я сказав своїм, а усі підтримали мене в тому.

- Молодець Радік. Вже в тебе є дідова Волга, буде ще мамин мотоцикл, так що я можу гордитись таким братом який в мене живе тут в Ізмаїлі.

- Жаль що ви поїдете в Америку. Мама говорить часто татові: добре що хоча Іван усіх не забирає разом, хоча зможу зайти до Аташеків, коли поїду в Івано-Франківськ. А за вами жаліє мама дуже...

- Нічого, я обіцяюсь що буду з нею вести відео-контакт постійно.

- Я надіюсь.

- А для тебе квартира звільниться там ваша, коли ми поїдемо вже на кінець.

- А для чого вона мені: нехай Олег ваш женеться і живе там. Нащо йому невістку тягнути в батьків квартиру? Зараз і продати не виходить, так житло безцінним стало, що просто ні сюди, ані туди.

На їхню розмову вийшла Людмила з хати, а Радік вже вирішив піти збиратись щоб виходити на воду з дівчатами, сподіваючись що Елла буде з хвилини на хвилину в них.

- Ой Людка, я так розговорилась з вашим Радіком, раніше він був меншим і ніколи не мав бесіди зі мною, а так бачу що він такий добрий у вас хлопець.

- Радік більше мовчить, правда не знаю коли б він жив з Жанкою на місці Едіка, чи так терпів б її як той терпить. Але я не мішаюсь до них, тому що я не дуже була радою що він бере її, а тепер нехай самі розбираються. Я просила його: щоб добре подумав, придивився, а він своє знав, тому стараємось якось так бути в стороні.

- А чому невістка не приїде до тебе?

- Вона взагалі не часто тут буває: що Міськова Віка, а вона, немов дві сестри придались. Вроді Чумаки нормальні люди, я живу з ними добре, а вони щось не хотять до нас. Правда Нестрович, таки недолюблює Віку, воно правда, а вона вже так привикла що ми немов чужі люди для неї і все на тому. Хоча коли тато був там з твоїм татом, приїхали і вихваляють Жанку, мою невістку, а може тому що вони мужчини і їм простіше з нею порозумітись. В нашій родині вже таке зустрічалось на практиці.

- Ти про кого Людка?

- Про тебе Анка, а про кого ще? Хіба не ти постійно з хлопцями відколи я тебе знаю? Буває таке що жінки з другими жінками не можуть дійти згоди.

- Також правда, можливо що те саме з невісткою вашою, - зітхнула Іванка.

- Може Жанка хоче щоб я постійно з дітьми сиділа, а в мене бачиш яка справа: двоє старих людей, два батька, тому мій обов'язок їх доглянути поки вони живуть, а онуків бавити вже другорядний обов'язок, тому що в дітей є батьки, є мама, яка не працює взагалі, а я на кого двох старих мужчин залишу? Так що тут як бачиш Анка, не все так просто.

- А в тієї Жанни є мама?

- Немає. В неї тато одружився з другою, а вона жалілась Едікові постійно на мачоху, він пожалів її, а тепер як Едік сам признався, що та мачоха, не така вже аж погана. Правда вона молодша досить від її батька, він такий трошки бізнесмен, має дві крамниці свої, заправку також і мийку для автомобілів. З нами він нормально, але завжди спішить. Буває зателефонує до мого Володьки, а мій злиться і вже мені говорить, він такий що кому потрібно не скаже, ти ж сама бачила як була Алька. А вже опісля мені торочить, так про свата: що дзвонити як не маєш часу? – так Володька постійно. А знаєш як буває: зателефонує, мій вже тут на лавку, чи на диван вкладається, протягнеться щоб вести бесіду, а той раз і вже: ой мені дзвонять, давай пізніше і вже те його «пізніше» тиждень тягнеться.

- Я повертаюсь до онуків, - підняла долоню Іванка, - я взагалі не вважаю обов'язком щодо онуків: хочать люди проводити час з онуками, тоді добре, а не хочать, це їхнє право. Наша Алінка, також має два діда і дві баби, але я ніколи не посягала на те, що вони повинні час з малою проводити. Я сама не працювала і постійно була з дитиною. Правда мій тато брав її до себе кожної неділі, а до Маковських вона не так часто ходила, там Ірка все щось її питається, підколює її, а мала не любила такого.

- Добре що ти так розумієш, а є люди що дітей за двері старим пхнуть і рахують що так повинно бути. Одним словом Едік так женився немов жалів Жанну, як сироту просто, а вона бачу не дуже жаліє його що він цілими тижнями з кабіни не вилазить.

- Буває таке Люка, - зітхнула Іванка і про себе подумала, але не наважилась сказати Людмилі: колись мене вчила, щоб я не виходила за хлопця якого просто пожаліла, а з Едіком таке трапилось...

Тієї ночі, Іванка не могла довго заснути. Вона навіть вийшла з хати на двір, оповилась легким тонким покривалом, і сиділа на лавочці, яка гойдалась на ланцюгах, піднявши ноги також на лавку. Іванка думала про своє не просте життя, про те що їй вже прийшлося пройти до сорока літ і про те що ще перед нею було впереді, лиш про те що очікує людину, можна лиш передбачати, а не знати все досконало...

Іванка думала як складеться в них життя, коли вони переїдуть в Сполучені Штати, і хоча вона багато вже почула про життя за океаном, все одно поговорка говорить правду: краще один раз побачити, чим сім разів почути.

Вона розуміла що в них вже приходиться до того, що таки потрібно їхати, адже не завжди можна сидіти так би мовити на шиї Івана і Наталі. Хоча Саша також працював, але все що в них було в домі і все що вони одівали на себе, було саме з-за океану. Зароблені гроші на місці, могли лишень перекрити розходи на продукти, а все рашта було в них завдяки тому, що в Саші рідний брат проживав в Нью-Джерсі.

Іванка розуміла що Саша з братом жили в злагоді, але сам Іван немає своїх дітей з Наталею, а хоча б і були в них діти, все ж одно для їхньої доньки Аліни, вони вже були б менш відомі, а тим більше коли син Наталі на спілкувався з Аліною взагалі, тоді на майбутнє виглядало так, що поки Іван працює, заробляє грошей, тоді є засіб проживати більш-менш нормально, а ось коли він вже постаріє, тоді жодної перспективи не передбачається.

Іван працював по змінах на машині «Швидка допомога», але крім того, він собі підробляв коли мав час. Іван навчився стригти волосся і вже мав своїх досить клієнтів постійних, зробився таким парихматером. Дружина його заробляла гарно: Наталя працювала медичною сестрою, тому грошей в них було доволі.

Іванка думала над тим, як життя помінялось навіть в моральному плані: колись за Радянського Союзу, люди жили набагато бідніше як зараз, але ніхто з них не претендував що бути в когось отримальником, щоб мати постійного спонсора, це просто було соромно про таке навіть думати, люди були більш гоноровими, більш самостійними, одним словом кожен давав собі сам раду і викручувався з того в чому опинився. А тепер мати якось отримльника чи спонсора, а ще постійного, так це престиж, це є вже чим похвалитись, тому що за подібними благодійниками, гоняться практично усі хто не має жодного способу викрасти в держави, чи отримати хабар від іншого. Зараз наукові заклади, релігійні організації, медичні,

різні товариства, мистецтво, навіть оборона країни, лишень думають де знайти мецената, спонсора, за кордоном, щоб щось в нього виманити. Тоді – думає собі Іванка – якщо ми маємо спонсора рідного брата, виходить ми ще досить скромно поведимось, тому що не говорити, але все ж таки брат братові повинен допомагати, а тим більше коли Саша хворіє астмою.

Сама Іванка була по характеру такою людиною, що завжди шукала сама вихід з становища, сама викручувалась, хоча добродійців, які їй допомагали, на шляху її життя було також досить. Першим був з них батько Людмили, дядя Гріша, потім Іван, коли допомагав потрапити Іванці в колонію до мами, також Зоряна, невістка Чернецьких, яка викрала печатку для підробленого прохання на ім'я начальника колонії з міському партії, так що навіть колись викручуватись в ситуаціях, також приходилось завдяки добродійців, які зустрічались в потрібному місці, саме коли цього вимагав час.

Але очевидним було те, що якось немов скоріше, живиши в Радянському Союзі, мама Лариса і сама Іванка, могли собі дозволити стояти вище ровесників чи знайомих, а тепер коли появилась можливість немов щось почати, чи заробити десь гроші більш легальним шляхом, вона немов ослабилась і залишились заді інших. Якось важко було пояснити таке явище, але саме так відбувалось. І те що колись знайомі для Іванки прогнозували що вона далеко піде, воно насправді так не відбулось...

Думки Іванки переходять в другу площину, вона стає думати собі на майбутнє: нехай ми з Сашею вже так собі: нікуди не пнемось щоб наздогнати інших, не змагаємось, щоб з себе щось показати, а в порівнянні з Ольком і Іркою взагалі проживаємо можна сказати бідно, адже живемо в чужій квартирі, їздимо на користованому Фіатику. Звичайно що є набагато більше людей, які живуть за межею бідності і нам лиш можуть позаздрити, все ж таки порібно подумати добре про свою єдиначку і про її життя в майбутньому.

Іванка не знає що їх зустріне після переїзду на другий континент, вона не знає чи вони привикнуть там, як приживуться взагалі. Підставою так думати, є те що відбулось скоріше в родині, а саме: три роки тому, тобто 2012-го року, мама хлопців Маковських, а свекруха для Іванки, побувала в гостях в Америці. Коли Неля Іванівна повернулась додому, вона призналась що не змогла б там жити. Причиною було те що там їй було все чуже і надокучливе, вона своїх шість тижнів ледь досиділа в сина і невістки. Спочатку рідні стали думати що там невістка не вогодила, хоча знали маму і знали про те що вона зживається з людьми нормально, але пізніше повірили в те що справді їй там було якось не по собі. Іван підтвердив слова мами, що він також на початку не знав куди податись і як влитись в суспільство, яке в корені відрізняється від людей, які окружали його вдома. Але Іван був молодшим і йому прийшлося ламати свої навикі і привички, а мама Маковських, вже людина літня і в такому випадку не так просто пристосуватись до іншого стилю і порядку. Неля, знала багато людей свого віку, вона мала скоріше дуже багато клієнтів, яким шила плаття, також любила рідне місто, в якому проживала від свого народження. А в Іванки трошки по-іншому: народилась у Львові, переїхала в Івано-Франківськ, і опісля привикла, так що є надія, що і там привикне і приживеться як багато інших людей.

Тепер що до доньки: в них єдиначка, хотілося б не просто так, а таки хочеться, вірніше глибоко віряться і надіється, що в дочки буде щаслива доля. Для таких сподівань є підстава: дівчина гарна, симпатична, слухнянна. Правда Аліна не любить вчитись, вона любить волю і цим вона пішла в діда Богдана, який любив природу і сам хотів знаходитись подаліше від людей, посеред дикої природи. Також Аліна на відміну від бабусі Лариси, не наполегливою, вона коли бачить що щось не вдається їй, тут же кидає все з рук і більш не повертається до того. Прикладати старань, їй не хочеться зовсім, і в такому випадку, важко людині чогось в житті досягнути і здобути. Може питання не стояло б так гостро, коли б не розмова з Наталею, дружиною Івана Маковського, яка гордилась тим, що її син вивчився на інженера, і як висловилась Наталя, без диплома і науки, в Штатах немає що робити. Іванка тут же пригадала собі давню розмову на балконі своєї квартири, тоді ще на Московській вулиці, коли були приїхали два брати Понамаренки і Ігор, старший з них, сказав Іванці, що від диплома залежить все життя людини. Тоді Іванка висміяла Ігоря, але коли зараз глянути на рівень життя того ж самого Ігоря Понамаренка, який став бізнесменом і продає ліс, і взяти Маковських, (Іванка мала на увазі свою сім'ю), тоді різниця як такою очевидною. А коли б не Іван, тоді було б ще більше видно різницю, хоча якщо придивитись більш придивитись, стане зрозуміло, що Ігор Понамаренко, не став багатим завдяки свого розуму, чи здобути знанням, а завдяки нахальності і неправди. Так що тут ще можна подумати двосторонньо, і якщо ставити честь і морль на належне місце в суспільстві, тоді такі люди як дядя Гріша і навіть Олекса Марчук, не подадуть руки тому бізнесмену, який вивозить ліс і оголює Карпати, задля своєї вигоди і заробітку. Звичайно він просто один з шестерень у великому злочинному механізмі, але з того має прибуток і не малий. Але досить, з ним таке, не годиться до прикладу така особа, - думає Іванка посеред ночі на лавці в Чумаків, - краще дивитись на щось більш правельне, чесне, і людянне.

Думки повертаються до дочки: як вона приживеться там в Америці, чи полюбить когось, чи вийде заміж добре і стане жити щасливо? Питання не просте і тривожне, але його не можливо обминути стороною... Одне Іванка знає: з такими як Понамаренки, Аліні не по дорозі. Дочка не любить вчитись, ще може про тварин, про природу, а так щоб здобутись на якийсь престижний диплом, навіть важко щось передбачити в майбутньому. Звичайно що дружина Івана має нагоду похвалитись сином, але Маковським також якось не зручно викривати правду про свою єдиначку, адже вона в них лиш одна і про неї хочеться говорити лишень щось добре.

Нараз, думки Іванки перервались раптовою появою симпатичного звірка, ним була ласиця, яка вибігла з під паркана, стрибнула на плиту, на якій Людмила готовила їжу вдень і стала нюхати щоб чимось поживитись. Іванка не рухалась спостерігаючи за звірком. Ласиця стрибнула на бетонну підлогу і шмигнула в сад...

Потрібно сказати щоб Людка залишила для неї шматок хліба, чи чогось іншого – стала думати Іванка – напевно вона вже тут живилась, коли повернулась, щоб все знову оглянути. Потрібно тата розпитати про них, що їдять такі тваринки, він напевно знає більш як про свійського кролика, тому що свого часу скоріше, постійно поводив час, посеред дикої природи.

10

Того ж самого дня, Маковські з Чумаками, усі четверо, поїхали на Чорне море. Мужчини плавали, а жінки розмовляючи, брили повз берега водою. Іванка припідняла літнє плаття щоб не намочилось, а Людмила була в шортах і в темних окулярах. Чомусь ні одні, ані другій, не хотілось купатись, хоча людей не було так багато, і вода була досить теплою.

Рапотово пролунав телефон в руці Іванки, якого вона носила з собою. Людмила тут же зупинила свою розповідь про те як правильно готувати блюдо з риби, даючи можливість відповісти Іванці на виклик.

- Алло, - Іванка піднесла телефон до вуха.

- Сетруха, ти як там? – Роздався голос Олега, рідного брата Іванки.

- Олежку, ти тепер додумався що в тебе є сеструха, ми вже тут кілька днів, а ти пропав кудись «електронік».

- Я тому хочу знати коли ви повертаєтесь?

- Радік взяв з собою Аліну і ще одну дівчину тут місцеву, на яхту, вони поїхали на море, походити під парусом. Я трохи боюсь за них, яле Радік такий відповідальний хлопець і мене запевнив що все буде добре, він обережно водить яхту і вони коли виходять на палобу, тоді обов'язково в желетах таких, щоб коли хто за борт впав ненароком, не потону в морі.

- Зрозуміло. А я хотів сказати, що одні люди тут питались про тебе.

- Хто такі питались?

- Я взяв ключі і був на Коперника в квартирі Братинських.

- Що ти там робив і з ким був?

- З колегами, ми грали ігри на пару і там ніхто не заважає, також Інтернет добрий у вас там.

- Надіюсь там дівок не приводили твої ігромани?

- Ні, Анка. Я сам такого не дозволю, тому що одна особа, вона мене контролює дуже і я боюсь щоб вона не злилась на мене.

- Хто такий тебе контролює Олежку?

- Я кожного дня веду відеозустріч з однією дівчиною. Вона мене про все розпитує, а я їй розказую.

- Хто така та дівчина, я можу знати?

- До речі вона там не далеко живе де ти зараз, вірніше де Чумаки живуть.

- А точніше де саме? З Одеси може?

- Ні, з Дубоссарів.

- О, може родина до Мацюри якась?

- Не якась, а його донька найменша.

- О, це вже щось цікаве в нас там відбувається. – Іванка посміхнулась до Людмили.

- Дуже розумна дівчина.

- Як звати її і скільки років?

- Звати Інна, сімнадцять років. Вона п'ята по рахунку в домі з дітей.

- Тоді гарно. Може оженешся з нею і будемо мати молдаванку в родині.

- Може так буде.

- Мама знає?

- Тато знає, думаю що вже сказав мамі.

- Вони доброї думки про Мацюру, наскільки я знаю.

- Тобі також вона буде подобатись. Інна так як ти: така ідейна особа.

- Тоді дякую що признався мені, хоча я б все одно знала, але коли признався сам, тоді мені приємно що брат зі мною рахується.

- Як не признатись? Так повинно бути.

- Тоді добре. Ми повернемось і більш поговоримо вдома. Ми тут на морем зараз з Людкою.

- Анка, чекай ще не прощася зі мною. Я чого набрав тебе: за тобою питались люди одні.

- Я вже забула навіть що ти сказав був на початку: про Інну твою заслухалась.

- Я був там на Коперника, а в сусідній квартирі, тій що жив той комуніст колись, були якісь люди.

- Хто такі.

- Приїхали звідкись, і жінка така середнього росту, десь років Людки, питалась про тебе.

- Зоряна може звати її?

- Так вона. Чоловік був з нею; пани такі що куди там.

- А чоловіка як звати?

- Приставився Анатолій Леонідович.

- Ти серйозно? Толік з Зоряною знайшлися?

- А що вони погубились були?

- Та він в Штатах жив скоріше, а вона десь тут була.

- Двоє зі Штатів приїхали тепер.

- Нічого собі.

- Давай Анка, в мене хвилини виходять, карточку не поповнив нову.

- А вони довго ще будуть?

- Будуть, лишень приїхали. Вона зуби робить десь в дентиста якогось тут.

- Добре Олежку. Дякую що повідомив мене. Я хочу побачити Зоряну і Толіка також.

- На все добре сеструха. – Олег вимкнув зв'язок.

- Людка, ти зрозуміла в чому справа?

- Мій бувший приїхав до дому нарешті? – Людмила оглянувшись де її Чумак в морі.

- Приїхав. Виходить забрав Зоряну до себе скоріше, якщо тепер двоє приїхали.

- Мій тато напевно дуже хотів б його побачити.

- Я наберу коли з ними буду. Поговорить хоча по Інтернету з ним.

Нараз погляд Людмили перейшов на яхту з білими парусами, яка далеко ішла в морі. Вона приклавши долоню над очами, дивлячись в далеч, промовила до Іванки:

- Може наш Радік з дівчатами... Хоча напевно не вони, тому що я бачила яхту яку вони взяли і там паруса в них з такими смужками.

- Якщо тонкі, можливо нам не видно тих стрічок.

- А мені дивно з тебе трошки якщо по правді Анка, - призналась Людмила.

- Ти про що Людка?

- Що ти малу відпустила в море. Мене б батьки добровільно саму не відпустили б колись були, також була в них єдиначка.

- І як їм виходило з тим?

- Сама втікала постійно... Тепер мені потрібно хоча татові відслужити що скільки років терпів мені, мамі нажаль не вдалось, а ось татові я повинна: і йому, і за маму також.

- Я тобі скажу відповідь на твоє запитання: я виросла можна сказати без нагляду і контролю такого, який повинен бути над дівчиною, особливо в підлітковому віці. Як бачиш, не виросла ідіоткою, вийшла заміж нормально, хоча зналась з хлопцем дуже скоро. Одним словом я вважаю, що людина повинна мати волю все ж таки. Наприклад: якщо ми повернемось додому, що Алінка розкаже моїй мамі, чи мамі Нелі, що дідові Богдану, чи Зеневі розкаже? Буде казати що сиділа в хаті увесь час і в телефоні щось переглядала? А тепер розповість яку мали романтику на яхті, яке гарне Чорне море.

- Все правильно Анка. Ти була романтичною натурою і розумієш що комусь також хочеться чогось такого. А як люди говорять: вовка бояться - в ліс не ходить.

- Я вірю що те що має трапитись з людиною, чи на землі, чи на воді, в повітрі, чи ще десь, воно знайде людину. Ось ти скільки на мотоциках проїздила, а жива і здорова нівроку. А хтось буде іти по тротуарі і може інший на нього наїхати.

- Не забувай що в нашій Франківській ментовці, мене вже були «похоронили» з зітханням і співчуттям.

- Але тоді було, я просто не могла як Саша мені все так поволі, як про небіжчика говориться, розказував. Пам'ятаю що тоді він на лінійці був в школі і мені букет приніс гарний. Навіть Юлька Марчукова мене побачила з тим букетом була тоді...

- Передаш привіт усім від мене. – Наказала Людмила.

- А йому?

- Йому також. Але перше послухасш чи буде згадувати про мене хоча. Якщо не стане питати тебе, тоді не передавай взагалі.

- Не віряться мені що Зоряну побачу... – Зітхнула глибоко Іванка. – Добра вона людина таки, хочеться з такою людиною зустрінутись через такі довгі роки...

- Роки Анка, завжди однакові, просто їх багато чи мало, а відрізок року одинаковий.

- Але кажуть люди усі зараз, навіть молоді, що час біжить набагато скоріше.

- Воно правда – погодилась Людмила. – Так скільки часу ти не бачила Зоряну?

- Мама звільнилась з колонії в дев'яностому, пам'ятаю що було першого березня. А мама вже не бачила Зоряни взагалі ніколи. Тоді виходить що від вісімдесят дев'ятого, а тепер дві тисячі п'ятнадцятий, маємо в результаті: двадцять шість років.

- Строк солідний, - погодилась Людмила.

- Вона ж Олежка нашого не знає, він же народився опісля того як Зоряна пішла геть від Чернецьких.

- Як відбувається все: старі померли, вона простила Толіка, живе з ним далі, а в нього певно такі історії про життя, як історія їхньої компартії.

- Я не знаю чи змогла б так поступити як вона.

- Анка, куди вона підінеться? Сергій виріс, Толік в Штатах, вона сама, та йй до нього лиш щоб старість добути, шо в такому віці баба може ще з себе показувати?

- Яюсь вона геть неправильно.

- Вже почуеш її коментарі про те все.

- Не знаю чи мені признається, вона колись була такою стриманою на такі теми.

- Тобі тоді було тринадцять, і ти хотіла щоб молодичка з тобою на такі теми вела бесіди? Зараз ти вже доньку яку маєш, так шо тепер інше зовсім як тоді.

- Думаєш признається мені щось про життя Толіка?

- Знаю, не те що лишень думаю.

- Я тобі тут же повідомлю. – Пообіцяла Іванка.

В понеділок, двадцятого липня, Маковські виїхали додому в напрямок на Івано-Франківськ. Володя Чумак також того ранку поїхав на роботу.

В машині, коли трохи проїхали вже, почалась розмова:

- А дядя Гріша, ще добре тримається, - промовив Саша до дружини.

- Так як для його віку, тоді я б сказала, навіть дуже добре тримається.

- Він не зроблений чоловік. Це не так як мій батя: все життя по ескаваторах. Ще в армії на флоті також відбув чотири роки від дня до дня. А північ це тобі не що будь. Це Анка не тут де ми побували на сонечку і на піску теплomu.

- Але дядя Гріша мав друге, і воно може гірше для здоров'я людини, як ескаватор і північ.

- Ти про жінку що похоронив?

- Жінку також, але мав Людку Саламандру. Сама мені сказала що з'їла його нервів добряче свого часу.

- Добре що наша єдиначка не пішла повністю в тих Бабків твоїх.

- А чому саме в Бабаків?

- До Братинських вона нічого немає, а ось по твоїй мамі, пряма лінія до Бабаків.

- Жаль Едіка так і не побачили: ні самого, ані дітей його... – Змінила тему Іванка.

- А та Жанка, якась така, що не дуже своїться до Чумаків, я так побачив.

- Ой Саша, зараз про добро дуже важко в наш час... Колись люди якісь були біднішими, але якось дружили поміж собою, якось таки краще було.

- Як кому, вірніше як про що говорити.

- Я ж пригадую коли до тата мого приходили колеги, друзі його, ще там у Львові. Бувало так довго сидять, щось розказують, а я вже засинаю під час їхніх бесід.

- Анка, - Саша всівся зручніше в кріслі Фіата, - татові колеги, це люди шістдесятих, може ще п'ядесятих, вони були інакші як наші ровесники. Наприклад: мого Івана були так побили, що він ледь як кажуть «кінці не віддав», ось тобі ровесники в наших молодих роках.

- Тож не були його друзі.

- Так що тоді: якщо чужий хлопець, тоді так можна з ним?

- Звичайно що неможна. Злі люди завжди були на світі: в любую епоху і в любому місці.

- Також правда... Я пригадую як колись читали в школі таку повість «Записки охотника», здається Тургенєв написав. Там ще дев'ятнадцяте сторіччя, люди були ніби набожні, але також описується про розбійників, які на мості переходили і грабували людей. Десь воно було коло Тули в Росії.

- А пірати які були, людей топили в океані і в морі. – Підказала Іванка.

Саша поглянув в люстро заднього виду в салоні і запитав доньку:

- Алінка, а як там на яхті було?

- Дуже гарно, - витягуючи руки над головою, відказала дівчина.

- А та подруга твоя, вона якась нормальна?

- Ой, не питайтесь краще про неї.

- А чому так? – Продовжував Саша.

- Вона так поводить як не знаю хто.

- А що саме?

- Тату, я тобі що маю про таке говорити тут?

- Що погана та Елла? – В розмову вмішалась Іванка.

- Приставати почала до Радіка, уявляє собі таку сцену.

- А він як повівся? – З тривогою запитала Іванка дочку.

- Він пояснив їй, а вірніше нам, що ми ще малі і нам потрібно вчитись і поводитись скромніше.

- Вам? Це Радік про тебе також так?

- Ні, мамо, зрозумій правельно мене: не міг він її відрізнити від мене, немов я така порядна, а вона протилежна, вже так ніби нам двом мораль прочитав.

- А її мамаша, тієї Елли, вона не виховує дочку, а нам історію розказує, - промовиви Саша до своїх.

- Сама бачиш як одівається, все тріщить на ній, - висказалась невдоволено Іванка про Алефтину.

- Я не дивився навіть так добре на неї, - пожартував Саша.

- Ой, вам мужикам вірити; щоб хтось з вас, тай не подивився?

- Боюсь.

- Мене може боїшся? – Здивовано перепитала Іванка чоловіка.

- А що, ще вперішиш мене перед людьми якимось банячком, чи ринкою тією що Люда рибу смажила в ній. Краще не ризикувати в такому випадку.

- Я не можу з тебе Саша.

- Ірка моя таке б зробила Олькові коли б той десь зиркнув за «паркан» чужий.

- Ірка може.

- Анка, а ти щоб зі мною зробила в такому випадку?

- Саша, облиш пусті бесіди. Не провадь таке перед дитиною тут. – Зупинила розмову Іванка.

- Аліна, - звернувся батько до дочки, - а ти чому не спиш там?

- Я ж в ночі спала, не хочеться спати мені більше.

- А я так дивився на тебе і на ту Еллу, і знаєш що побачив?

- Не знаю. – Скромно відказала дочка.

- Ти набагато красивішої від неї. Волосся в тебе кучеряве як в овечки, а вона мало має волосся і ще очі якісь такі, як в Баби Яги.

- Тату, ти що бачив Бабу Ягу? Звідки знаєш які в неї очі?

- А що не правда може: ти бачила її погляд?

- Тату, не говори на мене що я овечка, хтось почує і назвуть так. Зараз хлопці називать дурних дівок по-російському «овца», так що обережно з тим.

- А Радік не ображав тебе, коли ви були в морі?

- Радік гарний, він вже такий що прожив трошки, не так як наш Олежко, що лиш знає які ігри вийшли нові і хто з його друзів на якому рівні там віртуальному.
- Олежко, вже також стає розумнішим, - почала поважно Іванка, - вже дівчину має, може одружиться на ній. Так що не все буде і в нього у віртуальному світі.
- Скажи що з сусідкою вже далі зблизився? – Запитав Саша.
- Ні, він веде перемовини з якоюсь Інною з Дубоссарів. До речі можна заїхати до них туди по дорозі.
- Не тепер, - відмахнувся Саша. – Вже мені додому хочеться, вже так напікся на морі що подумують в мене хлопці таксиста, що я з Куби приїхав.
- Давай додому, мені не терпиться з Зоряною зустрінутись і побачити Толіка.
- Про Кубу нагадав тобі, а ти про них зразу пригадала?
- Ти мої думки знаєш постійно Саша.
- Бачиш мамо який тато в нас: ти лиш подумаєш, а він вже тобі відповідає. Ох мені б колись такого, хоча сама не знаю чи воно добре вже аж так, щоб чоловік знав що жінка думає.
- Ти послухай її Саша. Тобі вчитись потрібно, а не від тепер про чоловіка вже думати.
- Ой мамо: ні вчитись не хочу, і чоловіка також ще не хочу, - ліниво відповіло дівчисько мамі.

12

Повернувшись додому пізнього вечора, Маковські побачили що в квартирі Чернецьких вже світло не горіло. Воно не дивно, адже була вже половина другої ночі. Тай самі мандрівники були помучені від тривалої дороги, а ще під час такої липневої духоти. Усі троє, навіть не витягуючи своїх валізок з мікроавтобуса, взяли лиш те що було небезпечно залишати в автомобілі, побоючись щоб хто не вкрав, зайшли в квартиру і тут же пішли відпочивати. Правда Іванка ще взяла душ після дороги, а Аліна просто розклала велике крісло і на ньому заснула не роздівачуючись навіть, а якщо правельніше, тоді продовжувала свій сон, якого ще почала в дорозі.

Ранком, Іванка першою проснулась і стала прибирати в хаті, вона сподівалась що покличе до себе гостей з-за океану, але роблячи щось на кухні, вона вслуховувалась щоб почути хоча якийсь стук чи шорох в сусідній квартирі, але було тихо.

В Чернецьких не було нікого увесь день, а вже вечером, Саша почув як хтось став розмовляти з їхньою донькою. Саша вийшов на балкон і побачив внизу на вулиці автомобіль, біля нього стояли двоє мужчин і жінка. Молодого мужчину Саша впізнав, так як бачив його давніше тут, і ним був Сергій, син Чернецьких, Зоряну не впізнати було зовсім, а старший віком, викликав муражки по спині в Саші. Саша очам не вірив: перед ним стояв немов той самий Леонід Павлович, лиш зачіски не було вгору на потилицю, а коротке волосся, а так - копія Павловича. Напевно коли б він був побачив Анатолія Чернецького десь в місті, тоді обо'язково оглянувся б за ним і пригадав Леоніда Павловича, син був як дві краплі води, схожим на свого покійного батька: виглядом обличчя, шириною плеч і ростом.

Саша митнувся і покликав дружину, двоє вийшли в двір. Іванка немов побачила рідну людину, вона без зайвих церемоній підійшла перше до Зоряни, обняла її і мимоволі сльзи навернулись на очі Іванки. В долі кількох секунд, перед нею стали її перші дні, коли вона приїхала сюди зі Львова, тоді 1987- го року. Вона пригадала як тоді Зоряна підійшла до неї, коли дівчина читала листа від мами з колонії...

- Анка, сусідка наша кохана, - промовила Зоряна до Іванки.
- Пані Зоряна, яка я рада вас побачити, - промовила Іванка, а очі в неї просто світилися від щастя.
- Ось Толік, мій пройдисвіт, нарешті знайшов мене.
- Вітаю вас Анатолій Леонідович. – Вічливо промовила Іванка, яка вперш побачила Толіка Чернецького. Правда коли вона побачила вперше Павловича, тому було тоді п'ядесят два роки, а в даний час Толіку, вже виповнилось п'ядесят п'ять літ. Іванка також була здивованою схожістю двох Чернецьких.
- Ой, Анка, - Зоряна склала захоплено руки на груди, - а ось ця дівчинка, вона сказала нам, що ви батьки для неї, я очам не повірила яка у вас принцеса вже.
- Так скільки років ми не бачились, - відказала Іванка, - а час він не стоїть.
- Слухай, та вона схожа до однієї американської актриси, - продовжувала Зоряна, поглянувши на чоловіка. – Толік, як звати ту блондику, в якій також таке кучеряве волосся?

- Ніколь Кідман. - Відказав Толік.
 - Але схожа до неї; правда схожа дуже?
 - Та ж ця молоденька, а та вже в роках як не як.
 - Але в давніх фільмах, геть дві схожими.
 - Послухайте, - почав Саша. – Я коли вас побачив, подумав що Леонід Павлович стоїть, Ви Анатолій в батька вашого пішли, він нам допомагав багато свого часу дуже. В нас гарні спогади про нього, взагалі про минуле в нас спогади позитивні.
 - Так, давайте заходьте до нас, - запропонувала Зоряна.
 - Так ви до нас повинні, - запротестувала Іванка.
 - Ні, не в тому справа: зараз тут в вас йде, - Зоряна оглянулась, - іде тут декомунізація, але ніхто не знає що в нашій квартирі, як музей комунізму на Прикарпатті, там все так стоїть як тоді стояло. Думаю вам буде цікаво поглянути. Я не про те що ви переконані комуністи, я хочу щоб вам минуле життя пригадалось, так би мовити, очевидним образом.
 - Тим більше, - промовив Толік, - коли у вас як ви висказались, спогади про минуле позитивні.
 - Ой, Алінка наша не пам'ятає того часу, вона близько навіть уяви не має як ми жили в її роках. – Похитала головою Іванка.
 - Тоді нехай хоча погляне як люди жили без комп'юторів і мобілок тоді. – Зоряна стала проводити сусідів в квартиру Чернецьких.
 - Мені мій брат зателефонував і сказав що ви приїхали, - ідучи стала розповідати Іванка, - я не повірила коли почула, це ж скільки років...
 - А ви на море їхали відпочивати, - ідучи поволі запитала Зоряна.
 - Ми також були на морі, але гостювала в Ізмаїлі.
 - Де кажеш гостювали?
 - В Людки, в Ізмаїлі.
 - В кого, в кого? – Заді перепитав Толік Іванку. Але та не встигла відповісти, так як вмішалась Зоряна:
 - Ти добре почув в кого. – Зоряна посміхнулась, шукаючи в сумочці ключі від квартири.
 - В Людмили Григорівної були кажете? – Продовжував Толік.
 - Ой, послухай Анка, - Зоряна розвеле руками, - «в Григорівної», як офіційно, люди мої добрі. Та були в твоєї бувшої Саламандри; що вчепився людей?
 Толік глянув чи син іде заді них, але Сергій стояв поруч автомобіля Ауді і розмовляв телефоном.
 Саша глянув чи дочка іде слідом за ними також, він заптав її тихо:
 - Аліна, ти також з нами до них?
 - Само собою. Я багато чула від мами про сусідів, тепер хочу побачити як вони жили колись.
 - Тоді ходімо якщо так. – Саша взяв рукою дочку за плече.
 Уже перед дверима Іванка запитала Зоряну:
 - А Сергій ваш, він також з вами приїхав?
 - Приїхав він, лиш не з Америки, а з Чернівців. Він розводиться зараз, а наша горе-невістка, не дає йому дозволу щоб виїхав. Ми приїхали щоб якимось з нею владнати, а вона грошей хоче багато. Ось такі маємо переживання в родині.
 - Нічого собі, - Іванка зітхнула і оглянулась на усіх хто стояв заді неї.
 - Не так все просто: два сина мають, одного вона вже б відпустила, але як братів розлучати двох, через обстановку? Біда одним словом.

Коли Маковські зайшли в сусідню квартиру, вони відчули що опинились в вісімдесятих роках. В кімнатах все стояло як колись, як тоді коли Іванка заходила ще будучи учинецею шостого класу. Те саме піаніно, ті самі стауетки на ньому, ті ж картини на стінах квартири. Правда на дверях і вікнах фарба потріскала і обсипалась, також стеля немо мовчки вказувала на те, що довго прийшлося стояти цим стінам, не провітряними і не чувши голосу мешканців дому.

Усі розсілись на диванах, які вже скрипіли, а Зоряна пішла на кухню щоб зробити кави як гостям, також собі з чоловіком. А тим часом Толік, використовуючи нагоду що немає дружини поруч, тут же завів розмову:

- А як там Миколайович? Знаю що він ще живе, тому питаю як почувасться.

- Нічого так, - відказала Іванка, - старенький вже, але впізнає людей, ходить ще досить струнко як для такого віку. Йому там добре, самі розумієте що коло доньки має догляд.

- Діти вже дорослі, - додавив Саша, - а Людка з Володькою доглядають двох батьків старих. Виходить що ні він, ані вона, мами не мають, а батьки ще два живуть.

Іванка зрозуміла що розмова почалась не просто і на сама суть справи взнати більше про Людмилу як про старих людей, тому вона не знаючи коли побачить Толіка наступним разом, не випустила нагоди, щоб передати те, що пообіцяла на березі Чорного моря Людмилі.

- Людка вам привіт передавала, і пані Зоряні також.

- А вона знає що ми приїхали?

- Знає. Брат мені повідомив, а я їй сказала що не терпиться мені вже повернутись щоб сусідів побачити. Вас тут не було Анатолій Леонідович, а пані Зоряна, вона допомагала мені у важливій справі.

- Я знаю. Було потрібно до батька звернутись, він був би те саме написав в колонію, він любив допомогти завжди людям. – Толік зітхнув і глянув на світліну батків, яка стояла на старому програвачу.

- Я знаю, так було, але тоді ще була зовсім юною і просто не намілилась. Знаєте як тоді було: коли людину Волга привозить з роботи і забирає ранком, а мені учениці просто підійти і щось просити про якісь документи, воно не так просто було тоді. А пані Зоряна зі мною познайомилась швидше і тому я вже набрала відваги щоб її просити.

Аліна підійшла до піаніно і стала розглядати все що стояло на ньому, їй здавалось що вона в атикварній лавочці. Але раптом зателефонував в неї телефон. Дівчина глянула і швидко промовила:

- Мамо, я піша вже, мені Назар дзвонить.

- Добре, Алінка. – Іванка кивнула головою в знак згоди.

- Не дають хлопці навіть погостювати вашій блондинці, - пожартував Толік.

- А це її турбує брат двоєрідний; Марчук малий.

- Марчук? – Здивовано перепитав Толік.

- Тараса онук вже. А син їхній, - стала пояснювати Іванка. – Він одружився на рідній сестрі Саші, мають вже сина, Назар зветься, він вже двоєрідний брат до нашої дочки, а Тараса і Юлі, відповідно онук.

- Почекайте: так це син Марчуків цих наших що тут жили?

- Вони далі живуть. А Олег, чи як ми його зємо Олько, він мій швагер. – Промовив Саша.

- Той Олег малий, що Юлька на руках носила тут, вже має сина?

- Тому синові вже вісімнадцять нівроку.

- Та не може бути.

- Вони побрались в дев'яносто шостому, - стала пояснювати Іванка все дослівно, - малий в них народився через рік, а ми тепер на дворі маємо вже дві тисячі п'ятнадцятий рік, так що йому вже буде ось в серпні, вісімнадцять.

- Ми скоріше женились, - додавив Саша, - але в нас дітей не було шість років, а так народила донечку моя Анка. Ось такі справи ту були, поки вас не було вдома Леонідович.

- А я думав що лиш мені час пробіг, а тут такі переми...

- Толік! – Зоряна гукнула з кухні.

- Що треба Зірка?

- Візьми тут дві табуретки, зробимо такий кофе-тейбел, тут мало місця на кухні, нехай люди там на диванах сидять і попивають каву.

- Добре кажеш, - Толік встав іти і тут же промовив до Іванки, - за привіт дякую.

Двоє повернулись, Толік ніс дві табуретки білого кольору, ще радянського виробництва, а Зоряна піднос розмальований квітами і на ньому червоні горнята з білими горошками і чайник.

- Так тут є цукерки, ми купили і хочу признатись що смачні у нас тут роблять кондиторські вироби. – Толік став накладати цукерки на піднос.

- А тепер розкажіть про себе, - посміхнулась Зоряна.

- Зірка, кажуть ось люди, що мені привіт передавали з теплого краю, - Толік посміхнувся, а Іванка глянула з тривогою на Зоряну, сподіваючись неприємної сцени від почутого. Але Зоряна посміхнулась, як людина як вже в житті перенесла набагато жакливішого чогось і її таким не можливо було вивести з рівноваги, а навпаки вона почала жартувати навіть:

- Ти ще б про Сабріну згадав з теплої Куби, привіт йому пердавала, якої радості тут в нього лиш гляньте. Та кому ти вже тепер потрібний, коли б не я. Знаєте сусіди яко воно є в житті – Зоряна відверто стала розповідати Маковським, - був молодим і герой був такий що куди там, а коли вже підсів трішки, тоді давай мене шукати, щоб до себе заманити.

- І заманив виходить, - підкинув Саша.

- Ой, Олександр, ви послухайте і беріть каву пийте. Дивіть ся самі: я стара вже баба. Син виріс, роботи нема, дилом і освіта моя нікому не потрібні, а тут об'являється мій Чернецький, йому вже також потрібна якась, щоб мав з ким поговорити, ну і мені хтось, щоб мала з ким сваритись. Сина маємо спільного, тоді для чого шукати йому і мені в такому віці, коли так скажімо наше осіннє щастя, само знайшлося і проситься в хату? Ось так і доживаємо віку свого...

Іванка сюрбаючи гарячу каву, тут же пригадала те що говорила їй Людмила, мовляв тепер Зоряна не з учинцею буде мати розмову, а з дорослою особою, тому буде більш відвертою як колись була. Саме так все відбувалось до точності.

- А що там про мене говорить ваша родичка? – Обережно запитав Толік.

- Говорила що ви тут жили разом, сусідами. – Відказала також обережно Іванка.

- А не призналась як ми давно були вкрали машину в Миколайовича; Волгу їхню?

- Ні, не казала такого нічого нам.

- До тепер ніхто про той випадок не знає... – Зітхнув Толік Чернецький.

- Правда одного разу розповіла мені, що було щось з викраденою машиною, але щось з військовими там було тоді.

- Та було в неї і військовими і з цивільними, з ким не хочете лишень. Людка була дівка така що зараз напевно немає таких. Скільки ідей в неї було, енергії, такого творчого потенціалу, інтуїзму.

-О, - вмішалась Зоряна, - пішла лекція комсомольська: інтуїзм, прогрес, перспективи, і так далі. Як любив завжди говорити покійний Павлович: «Вопросы решены, задачи определены, за работу товарищи!»

- Ми хотіли запитати вас як вам живеться за кордоном, тому що ми також збираємось туди. – Іванка змінила тему розмови, щоб щось довідатись про життя в Штатах. Звичайно що Іван і його дружина багато розповідали їм про все, але почути іншу думку, іншої людини, воно важливо все ж таки.

- Мені говорив той хлопець тоді, що ви також збираєтесь, ніби хтось близький там є у вас. Я так не випитувала його, але зрозуміла, що щось у вас таке намічається в майбутньому.

- З вами розмовляв мій брат рідний, Олежко його звати.

- Він сказав нам про те, що Анка його сестра старша.

- А Саші брат, також рідний, він живе в Штатах.

- А де саме він?

- В Нью-Джерсі, місто Лівінгстон. Сокріше наш Дятько жив в Юніон, але переїхав був десь там поруч.

- О, воно близько. Ми в Квінсі живемо. Хоча штат в нас інший, але там близько.

- Так як звідси в центр міста? – Запитав Саша.

- Е, ні. В Америці відстані куди більші як тут. Там одна міська вулиця може тягнутись тридцять кілометрів. Але порівняти як хто живе скажімо в Техасі чи в Каліфорнії, тоді Джерсі, близько досить.

- Так що ми були тут сусідами і там будемо напевно скоро. – Іванка розвела руками.

- Ми раді мати таких сусідів. Якщо щось потрібно на перший раз, ви звертатітесь. Хоча ми дальшими як брат рідний, але все ж таки земляки, з одного міста і вулиці, навіть з дому одного виходить.

- З поверху одного, - підкинув Толік.

- А як там взагалі жити? – Просто запитала Іванка Зоряну.

- Добре. Дуже добре. – Запевнила Зоряна сусідів.

Після першої зустрічі з Чернецькими, Іванка хотіла більше знати про їхнього сина, про Сергія. Їй хотілось знати в чому причина що той розводиться з жінкою і як може їхня драма закінчитись в недалекому майбутньому. Іванка хотіла щоб те все переказати Людмилі, так як знала що та скоро зателефонує, щоб взнати щось про Чернецьких, адже Людмила знала що ті приїхали зі Штатів. А Іванці

самій хотілось також більш щось знати про сина Зоряни і Толіка, тому що вона пам'ятала його ще малим, а пізніше Зоряна кудись була запропастилась з сином і не бачила Іванка ні його, ані Зоряни самої. Одним словом жінці хотілось щось як кажуть пересипати з Людмилою, а якщо простішими словами: в неї була проста жіноча цікавість як така.

Два дні після того, як через тривалий час розлуки, відбулась зустріч з Зоряною, а також перша зустріч з Толіком, вечером Саша повернувшись з роботи, вийшов в двір посидіти на ловочці. Саша працював таксистом, правда не на своїй машині, а в одного чоловіка, який мав кілька мікролітражок, які бороздили місто кожного дня.

Того вечора, Саша почув те, чого хотіли знати старі Чернецькі, чого хотілось знати Григорію Миколайовичу, тьоті Жені, і усім хто знав Толіка скоріше. Також Людмила напевно більш усіх хотіла знати причину того, чому той, будши вихованим в дусі комунізму і правильності курсу компартії, перекинувся до інших, і переїхав в іншу країну. Толік не просто переїхав, він став зрадником своєї держави, своєї родини і наніс важкий удар батькам, яких можна сказати передчасно звів у могилу...

Таку причину перш усіх, дізнався Саша Маковський, хоча можливо, вона менш від усіх згаданих, його цікавила.

Того вечора, Толік вийшов до сусіда, вони сиділи двоє і розмовляли спочатку про зарібіток і працю, і коли вже мужчини перейшли на «ти», (а Толік був старшим від Саші всього на сім років), тоді почалось все найцікавіше.

- А тут Саша ти вже довго часу живеш? Я питаю саме про ось цю квартиру Братинського?

- Від коли ми поженились. Бувало що заходив я скоріше, від коли з Анкою познайомився, зразу після армії, так бувало що заходив до Миколайовича тоді.

- Я питаю тому, що просто мені хотілося б знати наскільки тут «перемивали мої кісточки» коли я пропав одного часу був.

- Пройшло все Толя, що тепер згадувати. Нема тієї держави що була, нема тих людей, та якось так все перемололось в суспільстві.

- В мене була там одна справа, я можу тепер тобі розказати. Зірка моя, вона знає про все, їй вже не привикати на таке.

- Якщо тобі хочеться виговоритись перед кимось, тоді розкажуй давай. – Саша поклав руки на столик і підклав під бороду, приготувавшись почути монолог, чи то сказати сповідь, сина Чернецьких.

- Ти почув був як Зірка закинула була мені про одну жінку?

- Про Людку може?

- Людки це так собі, як кажуть люди «гріхи молодості». Я про іншу.

- Щось не звернув уваги був тоді. – Стиснув плечима Саша.

- Одним словом як мовити, коли я був на Кубі колись, там з нами працювала одна дівчина. Звали її Сабріна. Я коли її побачив, просто здурів від того. Тут таких немає ні дівок, ані жінок. Саша уяви собі: така шкіра, немає жодного прищика, ані жилки якоїсь, така ідеальна, немов хтось помалював її і навіть не пензелем, а з балончика задув під один тон. Очі чорні, волосся, не те що чорне, а просто сажа, брови такі самі, а зуби білі як перший сніг. Шкіра смуглява, висока, красива, просто як на малюнку була. А вона знала місцеву мову, іспанку, в них вже свій діалект такий на Кубі, і російську також. Стали ми працювати разом, і подружились. Але через якийсь час, вірніше через вісім місяців, мене відправляють в Союз. А там хто був з Союзу, на нас дивились як не знати на кого, нам всюди були як кажуть двері відчинені. Я попрощаєся з нею, а вона мені сказала що буде працювати в тому питанні, щоб ми ще зустрінулись.

Я вже приїхав, вже в нас малий росте, все нормально, працюю тут на місці, я тобі про рід занять не розказую, думаю розумієш що в мене не просто була робота.

- Чому не розумію? Шофером не робив як Тарас сусід, чи мій тато на ескаваторі. – Саша посміхнувся сам з себе.

- Вот іменно, - відказав Толік.

- Так що було далі з тією Сабріною, що мала таку шкіру як ніхто?

- Викликають мене в органи, пропонують їхати, не те що пропонують, а просто направляють мене в Анголу. А тоді там революція була, вірніше сказати громадянська війна.

- В якому році воно було?

- Там війна ще від сімдесят п'ятого почалась і так постійно проходив такий затяжний період. А Куба, уряд Кастро, приймав активну участь там. Ангола, вона нижче екватора, спека, піски, біднота така що край. Але воюють, і девіз в них «Авансар Ангола!», тобто: «Вперед Ангола!»

- Ще і там є «перед»? – Посміхнувся Маковський.

- Перед всюди є. – Розклав долоні Толік. – Якщо б не було, людей не було б на землі.

- Давай продовжуй про Анголу.

- Я туди прилітаю, там ціла історія як ми летіли в Луанду, але не про те зараз. Я прилітаю, а Сабріна мене зустрічає ще з двома місцевими чорношкірими. А вона вже вищий ранг має, ті чорні два в пагонах, а так бігають коло неї, як пси службові. Вона сідає за кремо в наш УАЗ, такий без даху, і поїхали. Пішло-поїхало як кажуть і вже я там.

Але починається бардак в Союзі, Куба починає терпіти недостаток зі сторони Союзу, і те все відбивається на армії також. Але ще терпимо, лиш трапляється один випадок, одного разу. В квітні було пам'ятаю, вісімдесят восьмий рік, кубинське ПВО, випадково збивають свій літак з військовими. Гинуть люди, гине генрал, ще офіцери інші. А Сабріна, вона мала пряме відношення до того що відбулось, була її вина в тому також, вона не перевірила правильно координати. Її обвинувачують, арештують і вже готовлять відправляти в Гавану. А в езоляторі, з нею сидить британка одна, також спіймали її на чомусь. Але та британка, вона агент, вона не проста особа. Вони були разом лиш дві години, а так їх розділили, а за тих дві години, вона заагітувала Сабріну, щоб та перекинулася на «М-6».

- Британська розвідка.

- Бачиш, ти також знаєш про них. Однм словом, Сабріна погодилась, тому що вона знає що таке тюрма на Кубі, а ще для такої жінки якою вона була. За день прилітає борт з Бейрута, а самий Бейрут, якщо хочеш знати, це вузол усіх розвідок, там кишить агентами спецслужб всього світу. Два агенти, також дві жінки, ідуть на статевий контакт з охороною, а там в «М-6», такі леді працюють, що не встоїть сам папа Римський. Викрадають їх двох: Сабріну і ту шотландку, звали її Шарлотта.

- Нічого собі. – Здивувався Саша.

Але на розмову двох мужчин, вийшла донька Маковських, вона сказала щоб тато ішов вже в квартиру тому що досить пізно. Але Саша відмовився, сказав що зараз прийде, тому що в них дуже цікава розмова проходить і зараз найцікавіший етап розмови. Аліна посміхнулася і залишила батька в спокою.

- Кажеш що таки викрали їх двох? – Пригадав Саша співрозмовнику, на чому той зупинив свою розповідь.

- Десь може через тиждень, мене в ночі будить один і говорить що хтось мене кличе на дворі. А ми в таких вагончиках жили, як в нас тоді називали «фінські домики». Виходжу, бачу хлопець якийсь місцевий, але не привично було те, що я в нього побачив на руці військовий годинник, при тому німецький. Дав він мені записку, а там написано, вірніше передала Сабріна мені інформацію про себе і сказала щоб я вийшов на контакт. Була вказано де саме і в який час. Я знав будку пастухів на одній боковій дорозі, і туди поїхав, думав що вона втекла з тюрми і мене хоче побачити. А виявилось що там приїхала одна британка, одна з тих, що з Бейрута прилетіли. Уяви собі: замоталась так як місцеві, лице помальованим на чорно, на ослі приїхала якомусь. Я вже тоді досить розумів англійську мову і вона сказала що Сабріна пропонує втекти з нею. Сказала мені як вийти на зв'язок коли я надумаю так зробити. Звичайно що я не погодився: як мені з нею в Америку чи в Англію, я ж сім'ю маю вдома. Правда був умовний строк: два тижні всього. Я нічого не сказав і відганяв подібну думку від голови, вже був вирішив щоб забути про те все раз і на постійно.

Але десь через півтори місяці, трапляється біда в нас: один наш поліпрацівник, раптово помирає. Уяви собі Саша: був мужик здоровий, жвавий і тут одного надвечір'я, йому стає погано. Там зразу медика нашого, той його дивитись, а мужик очі завернув і вмер. Думали щось вкусило його, якийсь комар заразний чи гадюка яка, але нічого подібного не могла встановити експертиза. Почали нас усіх допитувати, сюди-туди і один мені каже що нас терміново в Союз відправляють; чотирьох чоловік. А тоді літак в Москву літає, і мені один говорить що справа якось з продажем зброї, що того напарника нашого прибрали старші, знав багато і так далі. Зразу на другий день, нас викликали усіх тих що повинні летіти в Союз і попередили щоб нікому не признаватись з працівників, і додому нас не відпустять зразу, а в Москві нас там зустрінуть. Ми вийшли і один каже нам: ребята, нас арестують там. Здесь они намутили с оружием, а нас пустят в розход как виновников. Я став думати що робити, і пригадав собі як та британка мені сказала, що коли я згідний, щоб покласти крейдою букву, англійське «S», на стіні

одного будинку. То не був будинок навіть, а таке щось як буфет подібне, там ми їхали інколи щоб посидіти і віски напитись, коли в когось день народження був, чи щось таке. Вірніше то була, як ми називали «Таверна», така собі. Будинок з дощок, мав такий піднавіс з якогось сіна і там лавки стояли. Було три стіни у вигляді нашої букви «п».

Я вирішив втікати, але нікому ані слова, я ж розумію що мова була лиш про мене, а не про когось іншого. Правда я вирішив так: вже пройшов той строк, що мені сказала була та британка, але якщо не піде, тоді я в Союз поїду і все на тому, але вирішим спробувати як кажуть «рулетку». А про те що нас відправляють, знали лиш ми і старші звичайно, так що ми взяли машину, виїхали і ніхто з посторонніх не знав нічого.

- А крейду взяв з собою? – Запитав Саша.

- Так, взяв. В нас були класи, ми ж навчали анголіців, ми ж були військові експерти. Там я прихватив крейду і ми двоє лиш поїхали. Приїхали ми туди, а напарник мій був азербайджанець, він напився, став щось там заплітати язиком, а я ніби також з ним випиваю, але насправді під стіл виливаю, щоб той не побачив. Вийшов я немов по нужді, намалював букву коло вікна так, на боковій стіні і став думати собі: а як вони мене знайдуть, чи знову того хлопця пришлють, чи як воно буде. Справа в тому що я мав летіти в Москву і не знав чи завтра ранком, чи за кілька днів. Але почався вже був сезон дощів, а там де ми були в польових умовах, був такий малий аеродром втоптаний на землі і звідди вилітав наш Ан-2, а вже з Луанди, ми на великий сідати повинні були. Я так став думати собі: якщо земля мокра, нас не відправлять літаком, а коли машиною, трохи далеко їхати, десь коло триста кілометрів було до аеропорту.

Коли ми вже вийшли, я сів за кермо, тому що той п'яний повністю. Їдемо десь може півтора години і тут на дорозі дерево лежить, але з кількох кусків, як колоди. Такі куски що двоє людей можуть перекотити його через дорогу. Я зупиняюсь і лиш подумав собі: хіба вже так скоро можуть вони знати? Тут раптово нам двом мішки на голову, я перелякався, чую по розмові що мужчини місцеві, думаю банда якась напевно. Раптово хтось мені рве сорочку на лівій стороні грудей, я подумав що грошей в кишені шукають, але потому я зрозумів в чому була справа. Щось вони поміж собою говорять, але на місчвій мові, тому що там офіційна мова португальська. Один мене ловить під коліна, перекидає на задне сідло, сам починає їхати машиною і десь може через пів кілометра збавляє швидкість, я чую хтось мене хватає і викидає з машини на дорогу просто. Я падаю, і сам зриваю мішок з голови, думаю що напевно мене викинули, а товариша мого взяли з собою; переплутали нас. Раптово бачу з куців машина виїхала і просто до мене. За кермом та сама британка сидить, посміхається до мене, хоча темно але бачу її лице так від світла в салоні. Зразу мене привезла кудись, там також чотири чорношкірі мужики, мене в машину і в Луанду на аеропорт. Заді аеропорта сітка прорізана, мене через неї провели і там може коло двох годин я чекав з ними. Бачу в літак заходять люди, ми ще почекали і тоді вони сказали на французькій мові що нам пора, я так зрозумів як вони говорили. Підходимо до літака, той щось показав стюардесі, дав квиток і мене в літак. Похлопали по плечу, самі усі залишились там. Я думав що десь в Париж літак, але коли сів, визначив що летимо в Касабланку. А я вже знав що там також сітка шпигів розвинутою досить, тоді я зрозумів що все вдалось мені цього разу. Піднявся літак, я бачу люди так одітими нормально, а я просто з пивнушки за гарницю. А вже там мене зустрінула поліція місцева, я ще подумав може в Союз видадуть, але прийшов перекладач і пояснив що все в порядку і через день коли буде перший літак в Штати, я ним полечу.

Прилетів я в Бостон, а там Сабріна мене зустрінула. Тоді я зрозумів що вони шукали в мене наколку на грудях, щоб не взяти замість мене товариша мого. Колись на Кубі ще, я був зробив собі на пам'ять таку наколку і Сабріна знала про неї.

Ось так, якщо коротко, тому що все детально розказувати буде досить довго. Я тобі Саша лиш так би мовити накинув «скілетики», як все відбувалось і як я опинився на американській землі.

- А далі як пішло в тебе з тією кубинкою? – Поцікавився Маковський в Чернецького.

- Далі ми стали жити, але з нею жити було не так просто.

- А що саме було проблемою?

- Дуже нервовою вона була. Могла чимось кинути мені в голову навіть. У нас дочка народилась, Лора звати. Зараз вже вона великою, з вісімдесят дев'ятого року. З донькою прийшлося також не легко мені, тому що Сабріна, була мамою нікудишньою.

- А чому ти говориш «була»? Мама завжди є мамою...

- А тому що Сабріна не живе вже. Вона загинула в аварії, в дві тисячі дев'ятому.

- Виходить ваша дочка вже мала двадцять років тоді. – Підрахував Саша.

- Так, вже була самостійною.

- Толя, а може її підробили кубинці аварію?
- Я також подумав був зразу, але лікар-патаналог, який проводив експертизу, сказав що в крові було багато алкоголю. Сабріна поверталась від подруги з забави якоїсь, а я не пішов тоді з нею, тому що працював після обіду. Воно правда, що Сабріна любила собі рому влити добре.
- А скільки років їй було на той час?
- Вона з того року що Людка Братинська, з шістдесят другого. Сорок сім років... Можна сказати на сорок шостому, тому що Сабріна народилась в листопаді, а загинула тридцятого березня. Але ми не жили разом в одному домі, просто зустрічались, а жили окремо постійно. З нею жити було складно, вона тримала собаку великого, а я не любив шесті дуже. Називався той пес Колон. Це так називається місто на Кубі, де Сабріна народилась була. Хоча вона жила в Сантьяго від десяти років, але пам'ятала там де народилась. А той собака, коли вона одного дня не повернулась додому, як за нею тужив, просто як людина, так розумів все як рідний. Я вже сам полюбив його був опісля і пожалів... А ще вона курила кубинські сигари, а від того запаху, мене просто тошнило. Для них воно нормально, там усі таке курять і вона з дитинства привикла до того запаху, а я просто не міг.
- А Зоряна бачу також знає про ту Сабріну, я почув як вона сказала була.
- Знає. Спочатку гнівалась на мене, а тоді я Сергію машину купив гарну, вона подивилась і вже стала говорити зі мною по телефону. Я зробив документи і поїхала до мене. Тай вже вийшло так що в Сергія сестра є тепер, правда по-мамі не рідна, але все ж таки сестра.
- А тут не знали тоді щоб могло там таке бути з тобою...
- Я ж не міг сказати своєму Павловичу що задля баби «предал родіну». Таке може зрозуміти лиш такий, хто був в подібному... – Закінчив Толік свою розповідь.

16

На наступний день, Іванка пішла до своїх батьків і пробула з мамою увесь день. Справа в тому що Лариса привезла ціле відро вишень і закривала їх в банки на зиму, а Іванка допомагала мамі.

Вечером, коли Іванка повернулась, вона стала готувати вечерю для чоловіка, але Саша сказав щоб нічого не готувати, так як він не хотів вечеряти, і вийшов на балкон. На балконі він просто стояв якийсь час, тоді Іванка вийшла до нього також.

- Що важко тобі дихати сьогодні? – Запитала Іванка співчутливо чоловіка.
- Нормально. Я хотів тебе запитати щось Анка.
- Питай. Про що ти хотів?
- Ти говорила з Зоряною де-що про їхні відносини може?
- Ні. Я не була вдома і бачу, - Іванка нахилилась щоб через перегородню стінку, яка розділяла два балкони, глянути чи в Чернецьких світиться в кімнаті, так як вже почались на дворі сутінки. – Я бачу що їх немає також вдома.
- Тоді виходить що ти ще не знаєш чому той Леонідович, опинився в Штатах.
- А що, щось признався тобі зі своїх секретів професіональних вчора?
- Я, його, після такого признання, можу назвати двома словами, як говорить наш дипутат Ляшко.
- Якими словами?
- Комуняка-скотиняка.
- Ой, ви що посварились там вчора в ночі двоє може?
- Ні, я його не трогав, не спорив з ним, але таких людей я не поважаю. Залишив батьків, та що там батьків: жінку з сином малим через якусь кубинську ... – Саша висказався поганим словом, перед дружиною.
- Щось признався тобі про ту якусь Сабріну, що Зоряна була проговорилась? – Іванка стала з цікавістю дивитись на чоловіка.
- Признався, подумав що я буду в захоплені як не знати від якого кіно. Коротше кажучи, він через бабу зрадив усіх рідних і державу кінець кінцем, яка направила його за кордон і довірила йому свої таємниці.
- Саша, ти бувший совок називаєш «державою», та ще з такою повагою. – Іронічно висказалась Іванка про Радянський Союз.

- Анка, не справа в тому який «совок» був як держава, а в тому що така людина, вона так само б зрадила і Україну і Америку і Індію. Як почав мені вихваляти якусь Сабріну, яка в неї шкіра була і волосся яке, я так слухаю і думаю собі: тобі придурку важніше було її волосся як син рідний і батьки що тебе на світ привели? Я не кажу вже: буває що хлоп як говориться «скочить в гречку», але тихо сидить щоб хто не взнав і живе вдома з своїми, але де таке виробляти вже.

- А ти як поступив б на його місці коли б побачив таку кубинку, а мене не було поруч? – Іванка жартуючи легенько штовхнула талією чоловіка, який склавши руки на перила балкону, стояв нахилившись над ним.

- Анка, та щоб з тої Сабріни, чи як вона там, стікало золото з волосся до п'ят, щоб я залишив тебе і Алінку нашу? В мене є спогади, є минуле, яке разом з вами я проходив по житті, як так все кинути під ноги через другу людину якусь? Я пригадую тебе тоді коли ми познайомились, і коли б я був з кимось другим, все одно з пам'яті не можна викинути те, що в молодості там посилювалось. Хіба я б міг забути ту малу чешку, пострижину, з карими оченятами? Я пам'ятаю як ти плакала коли ми повернулись від мами з колонії, як ми вогонь палили над рікою, як ми зустрічались постійно. Як людина може так просто перекинутись на когось іншого і все порвати що було скоріше, я просто не-ро-зу-мію...

- В нас минуле було досить з цікавими подіями, воно правда, - погодилась Іванка, - і тому нам є що пригадати разом...

- А як в могилі рились тоді, щоб знайти гроші, - пригадав Саша.

- Було колись всього в нас...

- Я пригадую, коли ми вирішили їхати перший раз в колонію до мами, я пішов Іванові говорити, а він ще не знав тебе і став щось мнутись. Я йому тоді сказав: якщо ти не поїдеш, ти мені не брат більше. Ти будеш для мене мінтяра поганий, а на людях будеш: лейтинат Іван Зеновійович, лиш не брат жоден.

- І він погодився.

- Зразу! – Вигукнув Саша.

- Але як Зоярна простила Толіку. Я розумію що вона вже не молода, але щоб якось так поїхати з ним далі жити, я навіть не знаю...

- Він мені каже що купив машину синові. А я думаю собі: коли б наш батя таке зробив був з нами, а потім купив машину нам, щоб якось заглядати свої амурні походи, тоді Іван точно б ту машину пустив з Вовченецької гори вниз. Та батя на флоті служив, мама чекала на нього, а коли повернувся тут же розписались двоє і стали жити як люди. Ірка ще народилась наша опісля і живуть до сьогодні.

Іванка на жаль не могла з такою впевністю сказати про своїх, особливо про маму, тому вона перевела розмову в інше русло, хоча сама розуміла що чоловік в неї такий, що інколи читає її думки і досить точно; вона почала немов продовжуючи тему:

- Розкажу нашій Саламандрі про її бувшого. Що не кажи, а Чумак шанує її і не дивиться що в неї шкіра з плямою на шиї.

- Саме і дивиться Чумак, - посміхнувся Саша, - їй підходить так навіть тепер, а молодію куди більше було гарно.

- А ти сказав свою думку про такий поступок, тому Леонідовичу?

- Не казав нічого.

- Ти вже точно як Володька Чумак: мовчить слухає, а опісля говорить хто є хто, коли того про кого говорять, вже немає близько навіть.

- Анка: якщо б він думав як поступити, питав мене, тоді я б сказав йому свою думку, а тепер вже пізно мені йому давати поради якісь. Напевно думав, що я буду так високо ставити його драму, розпитувати про ту Сабріну, а він, як людина яка бачила світ, різних жінок, буде мені пояснювати хто є хто і так далі.

- А Павлович, віка собі вкоротив через якусь кубинку, тьотя Галя також... – Іванка глибоко зітхнула.

- Що зробиш, як я сказав на початку тобі: комуняка-скотиняка.

Іванка направились іти на кухню, Саша запитав дружину:

- Що ідеш телефонувати до Людки?

- Завтра буду, а зараз зателефоную також, але до тьоті Жені; їй цікаво буде знати причину такого поступка одинака Чернецьких.

- Може зранку краще. Боюсь щоб не хватнуло серце бабу Женьку, коли почує.

- Ти правий Саша. – Іванка зупинилась і повернувшись знову на балкон.

- Ти Анка перше послухай як все було, що будеш говорити як ти не знаєш всього того. Я тобі розкажу зараз і тоді вже можеш повідомити Людку про все.

- Ти правий Саша: давай розповідай мені що і як було в тій Анголі, чи то на Кубі з ними.

Саша, не спішивши все переказав дружині так, як сам почув від Чернецького. Також вони разом стали підраховувати роки, коли те все відбувалось і в якому віці вони самі тоді були. В кінці Саша промовив:

- А він ще про Людку питається, ще б може махнув на зустріч в Ізмаїл, поки Зоряна зуби тут зробить собі. От такі люди бувають жінко любя.

- Добре колись Людка говорила про нього що він егоїст, напевно тому і начхав на рідних, лиш щоб мати своє задоволення для себе одного. – Іванка замовкла і стала дивитись на жука, який ліз по перилах їхнього балкона...

17

Наступного дня перед вечером, Зоряна стала вести розмову з Аліною, дочкою Маковських. Зустрінулись вони в дворі дому, і обидві присіли за стіл на лавки, яких вже замінив новими, сусід Тарас.

- Як тобі Аліна, хочеться звідсілля їхати так далеко? – Запитала Зоряна.

- Навіть не знаю... – Скромно відказала білокура дівчина.

- В тебе є тут подруги такі близькі?

- Є одна, - відказала Аліна.

- Я чому питаю тебе: мама твоя коли сюди приїхала, вона була ще меншою як ти зараз, але чомусь вона не змогла знайти подружку для себе і постійно дружила з Олегом Марчуком.

- Я знаю; мама мені розказувала.

- А як Олег, він вже виходить твоєї тітки чоловік тепер. Так як він поживає?

- Нічого, нормально. В них є син Назар, він також зі мною дружить.

- Брат твій виходить вже.

- В принципі так.

- Щаслива ти Аліна: маєш дві бабусі, два дідуся, брата маєш. Ще б сестри тобі, але коли є подружка гарна, тоді сестру замінить, можна і так сказати. – Зоряна посміхнулась і миловидним поглядом поглянула на дівчину. – А хто тобі найближчим, з тих людей яких я назвала?

- Дід Бодя, - відверто відказала дівчина.

- Мамин батько виходить. О, та він знає про все розказувати, про ліс, про звірів диких. Він світа побачив багато дуже, з ним цікаво якщо по-правді.

- Назар також його любить дуже. Дід Бодя нас постійно бере в свою машину, правда та машина вже ледь їде, але нас возить в Карпати, чи ще кудись щоб ми побачили всього. Він, і ми вже коло нього, такі натуралісти стали.

- Будеш скучати коли поїдеш звідси.

- Напевно...

- Коли ти поживеш в Штатах, в тебе з часом появиться нагода купити тобі що ти хочеш, чи поїхати куди хочеш, ось наприклад: щоб тобі хотілося б реалізувати в житті? Яка в тебе є мрія?

- Не знаю навіть... – Дічина задумалась. – Хотіло ся б мені Еверест побачити, може Антрактиду також.

- О, тебе що так на холод потягнуло? – Посміхнулась Зоряна.

- Ні, я на Еверест не готовою ще підійматись, страшно. Але щоб туди поїхати в Непал, там пожити в тому таборі де людей так багато з усього світу, мені так цікаво там побувати.

- А на Антарктику чому тебе манить?

- Ведмедя білого побачити і пінгвінів також.

- Цікава ти людина Аліна. А знаєш: хлопцям дуже подобаються такі дівчата, що таке екстримальне щось люблять. А може в тебе вже є дружок також такий симпатичний, щоб до тебе підходить?

- Ні, немає нікого. – Відверто відказала дівчина.

- А мама твоя, в твоєму віці, вже з татом дружила разом. Які квіти він приносив їй тоді, ой... – Зоряна зітхнула якимось задрісно.

- Я знаю. Буває що дядько Олько, як почне нам розказувати про все, ми з Назарем насміємось так.

- А твій дядько, звідки знає, як він лиш тоді народився лишень був?

- Ні, я про Марчука сказала. Усі звать його Олько, а мами брата, звать Олежик; так щоб зрозуміло було.

- Марчук знає, - погодилась Зоряна.

Якийсь час дває замовчали, і вже дівчині здавалось що їхня пауза довгою і потрібно щось говорити далі, але вона не знала що саме почати. А тим часом Зоряна, розглядала доньку Маковських і щось собі думала, вона стала порівнювати Іванку з дочкою. Зоряна сама почала розмову, вірніше продовжила:

- Бачу Аліна що тобі добре живеться з батьками, напевно балують тебе єдиначку.
- Нормально, - відказала байдужно дівчина.
- Мама твоя в твоїх роках, змушеною була приручити директорку в школі, придумувати різні штуки щоб потрапити в колонію до своєї мами, а в тебе бачу життя досить таке байдужне і щасливе: все батьки вирішують, все владнають, добре тобі з такими батьками.
- Нам тьотя Людка допомогла з житлом, а так стрийко Іван допомагає постійно нам. Він нас любить, тата мого, також тьотю Ірку, сестру їхню.
- Тобі і в Америці буде добре жити, - впевнено промовила Зоряна.
- Не знаю, я ще не була там.
- Ти такою гарною на личко, там таким відкрита дорога всюди.
- А що там на людину дивляться яка вона вродою?
- Там різні люди, є багато чорношкірих, азіати, помішані з іншими національностями і кольором шкіри, але знай, що всюди такий не писаний закон працює: спершу люди дивляться на обличчя людини, а пізніше все решта. Знаю по собі як було колись, так само тепер. Люди, вони є люди всюди. Ось прийдуть дві дівчини скажимо в офіс престижний щоб працювати, думаєш кого вибирає начальник офісу?
- Котра диплом має вищий.
- Це так прийнято взагалі, а насправді вибирає котра ноги має вищі, а під час роботи навчиться вже що і куди потрібно.
- Нічого собі, я ніколи не думала. Добре що ви мені сказали: мама постійно щоб я вчилася гарно, а тепер я їй скажу, що головне щоб ноги ще стали довгими поки я рости буду. – Дівчина весело посміхнулась.
- Знаєш Аліна, я колись мала подружку, а вона була дуже красивою, звали її Катя, чи як тепер чисто українському буде Катерина. Ми разом поступали в інститут, разом ходили і всюди її вділяли увагою, а я вже була як до компанії з нею.
- А ви красивою були також. – Аліна змінила тон розмови з такого повільно і байдужного на цілком серйозний і дорослий.
- Ой не лукав переді мною, - махнула рукою Зоряна, - я красивою; також як придумаєш.
- Я ж бачила фотку вашу, мама мені показувала як ви ще тут жили з сином вашим, який ще був малим тоді. Ще там коляска дитяча стоїть, а ви на лавочці з малим на руках.
- Це коли мене покласти було тоді поруч Жені, яка тут була Братинських постійно, тоді я красивою, але коли б ти побачила мене поруч Каті, про яку я тобі сказала, тоді ти б забрала свої слова назад.
- Добре, а скажіть правду: якщо б ту Катерину поруч Людки покласти, щоб тоді ви сказали про них?
- Цікаве запитання, - цілком серйозно задумалась Зоряна. – Якщо ми так вже почали: Катя, вона була красивою, може красивішою від Людки, але вид її був більш таким я б сказала офіційним, строгим, стриманим, і хлопці-романтики, відзиваються про таких дівчат коротко, називають їх: холодною натурою. Хіба такий мужчина, що любить дуже строгий такий вікторіанський стиль. А Людка вона така була жіночої натури, привабливою, в неї все таке було ігристим, жвавим. Такі дівчата, вони розпалюють пожадливість в хлопців і тоді хлопець вже сам як магнітом тагнеться до такої дівчини. Може ми б дівчата признали що Катя більш як модель якогось модного дому, але дівчині потрібне визнання мужчин, а не дівчат, так що Людка тут точно б виграла такий показовий конкурс.
- А ще коли її б хто побачив на тому оранжевому мотоциклі, що вона мала його.
- І ти знаєш про нього навіть.
- Знаю, тьотя Людка ніколи не скриває про своє минуле.
- Але вона розумніша від мене була... – Зоряна глибоко зітхнула.
- Ви про що?
- Для чого воно тобі, краще берись вивчати англійську мову, пригодиться скоро тобі. – Закінчила розмову Зоряна, але дівчина все одно зрозуміла, що мова зайшла про те, що свого часу Людмила Братинська, не вибрала Толіка Чернецького, і тим самим розумніше поступила як Зоряна, яка пережила скільки сорому, через свого чоловіка...

Іванка зателефонувала до Жені, вона все розповіла що дізналась від чоловіка про Толока. Женя просила щоб її Саша забрав в неділю, і вона сама хоче побачити як вона висказалась «молодого баріна». Також Женя домовилась з Іванкою, немов вона нічого не знає про роман з кубинкою і хоче бачити як буде її пояснювати сам Анатолій Леонідович, свою відсутність і що саме спонукало його відректись батьків і рідного міста, в якому він виростав.

Того вечора, коли Маковські вечеряли, смакуючи смажену картоплю, Іванка пригадала собі про родака, про Василя з Медухи. Їй пригадалось як колись давно він вихваляв її картоплю, коли вони усі ще такі молоді, сиділи в квартирі на Бельвадерській вулиці, і разом вечеряли. Вона вже хотіла запитати про Василя, чому так довго він не появлявся в них і взагалі немов пропав чоловік.

Раптово роздався телефонний виклик на мобільному Саші, а буквально через дві секунди в Іванки також. Аліна як іла, здивовано глянула на батьків, які одночасно поклали виделки і взяли за свої мобільники. Іванка швидше вмикнула свій, хоча її виклик був пізніший, вона почула голос мами Лариси і тут же встала, щоб не заважати розмовою чоловікові, який також відізався на своєму. Сашу також викликала мама Неля, і почуши її голос, Аліна подумала: а то що таке має бути, вони що домовились так разом, тепер в них вже буде на довго, а мені напевно прийдеється самій вечерю з'їсти за усіх. Дівчина повела очами і стала накладати собі в тарілку салату з свіжих огірків.

Іванка вийшла на балкон, а Саша пішов у велику кімнату.

- Анка, - почала Лариса до доньки. – Ти сама там, чи є хто коло тебе?

- Сама; я вийшла на балкон, тому що до Саші також хтось дзвонить.

- Неля напевно вже йому, а я тобі одне і те саме.

- А що відбувається, я можу знати?

- Я тобі того дзвоню щоб сказати, щоб ти знала. Мені телефонує сваха, і ледь не плаче. Говорить і жаліється мені що вчора Олег з Ірою поїхали в село до старих Марчуків. Щось побились там, і Іра вночі взяла машину, сама повернулась додому. Старі ранком встали і думали що молоді поїхали собі: машини нема на подвір'ї, а через якийсь час, слухають що хтось в хаті є. Виявилось Олег в хаті сам. Щось він бабу заговорив, а дід Олекса не такий собі що його можна «обвести навколо пальця», став розпитувати.

- Так що трапилось в них?

- Не знає ніхто. Напевно в ліжку коли були почали щось спорити двоє. Але Неля говорить що увесь ранок Іра вже ходила під виноградом і з ним говорила по телефону, мовляв зараз поїде за ним і привезе його. Неля говорить мені що їм сорому наробила такого, нащо того старим Марчукам знати? Зараз Тарас буде знати і Юлька, а Неля не хоче щоб вони знали, тому жалілась мені.

- Якась комедія.

- Говорить мені Неля: Ірка моя вже має тридцять сім, не вісімнадцятка, щоб не могла погодитись щось і ще вночі в чужій хаті. Сказала Зенеку, а він своє городить.

- А що казав? – Іванка посміхнулась, так як знала що батько Маковських як щось придумав, тоді є з чого посміятись.

- Говорить до Нелі: хлопці наші як люди, розумні стримані, а та Ірка, вона напевно не моя донька. А Неля йому: ти що старий вже таке спілгаш, що вже «білку» хватанув на старість?

- Кого, кого?

- «Білку», ніби білу гарячку від горілки.

- Сміх і гріх. – Іванка зітхнула і побачила що Саша стояв і чекав щоб щось з нею поговорити.

- Я вже собі думаю, - хотіла продовжити Лариса, але Іванка виперидила маму:

- Все мамо, на добраніч. Я завтра приїду туди до вас. Тато хотів щось мені показати, там щось в гаражі знайшов. Завтра побачимось. – Зв'язок вимкнувся.

- Вже знаєш? – Запитав Саша дружину.

- Те саме що ти напевно.

- Як та Ірка нас вже усіх як кажуть «замахала», постійно з нею якісь неприємності. Мамі так не по-собі якось, що там дід Олекса подумає, сам не знаю.

- Колись як я його побачила вперше, він подумав що Олько мій хлопець і казав щоб Олько не ображав мене, а тоді Олько йому говорить: вона така що сама може образити кого хочете. А дід каже до нього: ми мужчини і повинні терпіти жінкам. Тепер нехай дід дивиться, як навчив онука терпіти.

- Дід може добре вчив, але що ми навчили в своїй хаті. Але так їм треба. Колись тато прийшов був з роботи, а був п'яний трохи і щось до Ірки, хотів її поцілувати чи обняти. А їй тоді було може десять років, вона вирвалась з його обіймів. Я розумію що від нього було чути ескаватором і вдобавку спиртом,

але щоб вона просто втекла і все: почала сварити на нього. Тато щось знову до неї так по-доброму, а вона далі на нього. А Іван почув і звернув її увагу, щоб з татом так не говорила, тому що воно не гарно. Вона ще якось назвала тата і Івана. Надійшла мама, Іван каже батькам: я її як перегну через коліно зараз, я навчу як з татом говорити і з стршим від неї братом. А вони двоє на Івана: що ти в дитини хочеш, залиши в спокою і так далі. А тепер нехай витворює їм драми і тому Олькові заодно. Тому я сказав що так їм треба тепер. Ірка була така цяцька, що ніхто не мав права її щось заперечити.

- Навіть ти з собою возив на побачення зі мною колись, тому що вона так хотіла. – Пригадала Іванка.
- Був такий самий як усі в хаті. – Погодився Саша з дружиною.
- Може розпитаю Ольку, щоб признався в чому стправа була їхнього скандалу.
- Ірка як взнає, так йому дасть, що він забуде як тебе звати. – Саша посміхнувся до дружини.
- Може не буду питати, ще справді через мене посв'яяться знову. – Іванка махнула рукою.
- Дуріють люди Анка. Сидить та Ірка, не робить, надивиться серіалів і хоче жити як там показують.
- А що їм не хватає? Люди інші лиш мріють про те що вже їм стало привичним.
- Тому і не хватає розуму, все мають що хочуть. Коли людина чогось немає, вона думає як придбати те що хоче мати, як кажуть: вмикає мізки. А коли не треба вмикати, тоді так і живе на вимкнутих постійно.
- Поїдемо ми до Івана, і вже ти будеш допомагати також для них.
- Я батькам буду, твоїм також. Бачила як Людка дбає про двох батьків старих? Ось такий поступок я признаю, навіть її щось передам, щоб Миколайовичу щось купила і вже дідові Чумакові заодно.
- Вона правда Саша: Миколайович, свого часу, для мене надзвичайну справу зробив...
- Для мене також.
- Для тебе? – Іванка здивовано глянула на чоловіка.
- Я б не знав тебе був коли б не він. Взяв був би собі якусь бабу і так з нею коротав віка свого... А так в мене така спортивна жіночка, тендітна, розумна.
- Саша, не починай вже. Ти ще нашому Анатолію Леонідовичу скажи так як мені, він так дивився на мене, що мені було не по собі перед Зоряною.
- Я також бачив: Зоряна питає до якої акторки наша Аліна схожа, а він не дивиться на малу, а на тебе.
- Ось скоро поїдемо і почнемо нове життя і нові люди будуть навколо нас... – Зітхнула Іванка...
- Правда не знаю як там мені клімат буде, може гірше буде ще як тут в нас. А коли ми були там в Чумаків, мені було дуже добре, відчував себе прекрасно.
- А в Нью Джерсі, океан близько, може сире повітря осінню і на весні; також не знаю як там буде для твоїх легень.
- А пам'ятаю як говорив наш дятько Михайло покійний, що там вітер був зимою. Він в порті працював і казав що змушений був одягатись тепло досить.
- Я розпитаю Зоряну про погоду, адже вони там не дуже далеко живуть.
- Та вже як буде: все одно поїдемо, коли вже пустились на ту дорогу.
- А ось ти про сестру свою говориш, яка вона була вдома недоторкана, усі вважали на неї.
- Так було.
- Я про інше, хоче воно те саме: ось наша єдиначка, вона також можна сказати що хоче має, що хоче думає, дивиться і так далі. Якось ти з строни глядячи на сестру, бачиш що було щось не так колись, а своєї, чи вірніше сказати нашої, немов не помічаєш.
- Та ні Анка, - махнув рукою Саша, - ти вже не порівнюй таке. Алінка наша добра по характеру, вона пішла видом в мою маму, в Леськових, а по характеру в тата Богдана. А він навіть з медведем зжеветься в барлозі, він не вибагливий. Це не Ірка, якщо її як не так штора висить, тоді нову треба купити і ще до вечора, щоб зранку вже висіла саме так як вона хоче.
- І все ж таки: що вони не погодились, цікаво знати.
- Якщо мамі не призналась, виходить щось інтимне було питання. Одним словом дурощі різні лізуть її в голову, а знаєш чому?
- З добра. – Однозначно відказала Іванка.
- Ти правою: Ольку здоровий, гроші Іван пересилає, мама їсти готує, тато машину прибере за нею, малий вчиться гарно, що їй не хватає? Хіба що дурості і ще посеред ночі.
- Для когось може дурощі, а для когось стиль життя.
- Анка, я розумію що ти звідти походиш, - Саша вказав рукою в сторону заходу, нятакаючи на Чехію. – Але в чужій хаті щось таке думати, а тим більше вирішувати з скандалом, це вже як мінімум не коректно. Тут надійшла дочка, батьки зразу зупинили розмову і пішли на кухню, щоб закінчити вечерю.

В суботу, перед неділею, в яку Саша повинен був привести тьотю Женю до себе, щоб та побачила Чернецьких, в Маковських був брат Іванки, Олег. Аліна вела якусь розмову з своїм дятьком, якого вона звала просто Олежко, так само як її бабуся Лариса, Олегава мама, хоча була різниця між роками десять років, дівчина не відчувала, що вона спілкується з людиною, яка в родині стоїть на сходині іншій, тобто на тій самій, що її мама. Тим більше, Олег сам хотів, щоб Аліна не вважала його як дятька, а просто як старшого трохи від неї і інколи дозволяв собі давати її корисні поради, чи навіть вимогливі настанови.

Того вечора, вони двоє почали щось спорити поміж собою. Іванка почула їхню розмову, мимоволі вмшалась, не те щоб щось виправляти, а просто Саші не було вдома і вона не мала з ким спілкуватись в квартирі. Мимоволі стала свідком того, що розмовляли двоє молодих людей.

- Що ти Олежку її так пояснюєш? – Запитала Іванка брата.

- А він, - першою стала відповідти дочка, - він говорить мені що ности амулети на шиї, неможна.

- А ти що маєш якийсь амулет може? – Поцікавилась Іванка в дочки.

- Я ще не маю, але мені подобався такий, як мала Елла в Ізмаїллі тоді.

- А що вона носила? Я щось не пригадую щоб бачила в неї.

- Вона мала такий як диск, а на ньому різні символи. Елла сказала, що такий орнамент, був ще до того часу як слов'яни прийняли християнську віру. Вона також любить історію, так само як її мама.

- Ти ще собі Перуна виріж з грушки і поклади посеред хати, - скипично висловився Олег.

- О, Елла також знає про усі божества, що були колись. – Запитала Іванка дочку.

- Не «божества», а папики стругані. – Олег став розводячи руками, пояснювати як який учитель теології. – Ось ти сидиш на дивані зараз, а завтра візьми ту саму подушку, на якій ти сидиш і поклади десь вище і вже «божество» для тебе стане.

- Та з подушки вже не робили люди, - розвела руками Аліна.

- Ну припустимо що в лісі вітер звалив дерево, прийшла якась Аліна що там збирала ягоди, замучилась, сіла на того стовбура. Тут приходять якісь хлопці, наганяють її геть, беруть того стовбура і вже через тиждень він стоїть в них в поселенню, навколо нього якась там огорожа і об'являє вождя того племені, що тоє їхній бог. Там придумують йому якусь місію, ну скажімо він від корови і бика. Ніби благословляє, щоб бик обходився добре з коровою, а корова розуміла що бик хоче від неї.

- Олежку! – Обізвалась Іванка. – Ти що тут розводиш якусь філософію перед малою?

- Вона вже доросла, знає як телята родяться на світ, лиш при чому тут виструганий стовп, це вже питання до тих людей; до наших предків. Як я сказав: сиділа дівчина на стовбурі, а за тиждень вже повинна молитись до того стовбура, на якому сиділа її задниця.

- А що так робили тоді?

- Це було тоді, а тепер ти візьмеш на шию якусь заразу, і будеш носити і вірити що тобі воно щось помагати стане? Воно тобі лиш нашкодити може, тому що коли людина в таке вірить, тоді скажи мені таку річ: чим вона відрізняється від тих наших предків, що сполошили ту дівчину, щоб там не сиділа, а потому бика водили навколо того стовпа, щоб бик був такий як треба.

- Олежку, - залиши вже того бика кінець кінцем. – Строго висказала Іванка брата.

- Тоді що про людей її сказати як було? Там ще покрутіше відбувалось.

- Та мовчи ти вже з своїми ідолами допотопними.

- Мовчи. – Аліна повторила і глянула на Олега.

- Я думаю, що потрібно знати що значить певний символ і що ти надіваєш на своє тіло. – Цілком серйозно сказала Іванка до дочки.

- І я про те саме їй кажу, а вона мала чіпляла б на себе різну заразу. Звідки ти знаєш що воно значить і що за символ? – Добавив Олег.

- А що кусок якоїсь бляшки може мені нашкодити в чомусь? – Аліна ліниво посміхнулася.

- Може. – Впенено відказав Олег.

- Також вона навчила? – Аліна тихіше запитала останнє запитання.

- Хто вона? – Поцікавилась Іванка.

- Інна його. Він її так слухає, як дятько Ольго, Ірину свою.

- Інна правельно говорить і знає багато більше всього, як навіть я знаю. А про тебе що говорити, овечка ти кучерява і всього лиш. – Махнув Олег рукою на племінницю.

- А до речі, - цілком серйозно почала Іванка, - якщо б не поради батька тієї Інни, Петра Мацюри, самого ось цього Олежка, що тут сидить, можливо не було б взагалі на світі.

- Як не було? – Олег як сидів вільно на м'кому кріслі, підтягнувся і склав руки.

- В нас колись, смі'я не була ідеальною. Тато, робив постійно в Сибіру, мама сама вдома. Яюсь так були вже відвикли одне від одного, а після того маму в колонію посадили. Я вже думала: як так зробити, щоб в нас все було добре... А там на роботі, тато працював з Мацюрою і він йому став радити що потрібно для того щоб сім'я була міцнішою. В результаті появився на світ Олежко наш, тому я кажу що він повинен бути вдячним батькові Інни.

- Тоді виходить, що її тато собі зятя замовив? – Запитав сам Олег.

- Так було; воно правда. Але тоді них було четверо ще дітей, а Інна народилась опісля в Мацюрів.

- Скажу Інні, щоб знала що ми вже яюсь переплутались ще здавна з ними були.

- Думаю що вона про все вже сама знає. Також про ті різні амулети, ти Аліна також прислухайся до того що Інна говорить, а не Елла якась.

- Вже хоча б познайомив з тією Інною, - відказала Аліна.

- Познайомлю, не переживай. – Пообіцяв Олег племінниці.

- А я переживаю і знаєш чому?

- Не знаю.

- Що буде в нас, я про родину нашу, ще одна така як тьотя Іра, що усі її повинні слухати і так виконувати.

- Тоді ти коли собі знайдеш якогось чи він тебе знайде, з ним так само будеш. Потрібно підтримувати родинну традицію, - посміхнувся молодий Аташек.

- Давай, покажуй фотки тієї Інни, - наказала Іванка молодшому брату. – Ми говоримо про особу якої навіть не бачили.

- Зараз побачите, - хлопець витягнув ноутбук, відчинив і поклав на стіл. На світліні було кілька дівчат, а точніше чотири, на другій знову було, але більше, усі були одітими яюсь по-святковому але скромно, як після церкви, або перед службою в церкві. Світлин було може десять, і на на них були інколи ті самі, а інколи різні особи.

- Відгадайте котра Інна.

- Ось ця мабуть, - вказала Іванка.

- Звідки знаєш?

- Тому що вона є на усіх світлинах.

- Відгадала. Як тобі?

- Уявляла по-іншому, - призналась Іванка.

- Чому так? – Олег став дивитись не зрозумілим поглядом на сестру.

- Думала що темніша, вона ж молодаванка, а якась світла немов полька. Колись, коли я була дівчиною, була вийшла така пісня «Хуторянка», там співалось «девчоночка смуглянка, девчонка молдаванка».

- А як мені підходить?

- Потрібно щоб поруч стала, хоча я думаю що підійде. А маєш щоб ближче була?

- Маю. – Олег знашов ще одну світлину, правда фото було зроблено зимою і дівчина натягнула на голову капюшон, який був обшитим білим пухнастим хутром.

- Ось тут вже видно, очі такі гарні в неї, правда худа на обличчі, але з часом поправиться коло доброго чоловіка.

- Тоді я вже добрим таким став в тебе.

- Вони розумні люди. – Цілком серйозно промовила Іванка.

- О, я знаю. Вона як почне мене вчити, як все розкладати на свої місця, тоді дід Братинський зі свої диплом доцента, відпочиває просто.

- А одівається як говорила Зоряна, у вікторіанському стилу, - підкинула Аліна.

- Гарно одітою, не так як та Елла з Ізмаїла, - відказала Іванка.

- А що на Еллі було не так?

- Як що було? Сіла в тих шортиках, підняла ногу на крісло і показує звідки ноги ростуть.

- Привикай Олежку, будеш мати жінку, давно пора. - Аліна посміхнулась.

- Правду сказала, - підтримала доньку Іванка, - щоб не ходив як Радік Чумак, ходить до тепер.

- А коли він за мотоциклом приїде? – Пригадала Аліна домовленість.

- Коли сам вирішить.

Олег встав щоб іти, Іванка глянула на брата, який пригадував батька в молодості, вона просто на мить уявила що він вже одружений і разом з Інною, дочкою Петра Мацюри, прийшов до неї в гості. Правда

зразу думку її заперечила більш реалістична думка: куди прийде, коли він ще тут буде, а ось ми троє поїдемо далеко за океан?

20

Коли в неділю Саша Маковський привіз тьотю Женю, щоб та зустрінулася з Чернецькими, саме в той час, Толік з Зоряною були на дворі біля будинку. Женя вийшла поволі з машини, вона стала придивлятись до гостей і вони стали чекати що вона скаже. Перед очима Чернецьких, появилася стара жінка, яка колись була такою жвавою, не боячись жодної роботи, яка так делікатно і спритно могла до блиску витерти кожну хрустальну салатницю і кожен стакан. Обличчя було з морщинами, а волосся повністю срібним, немов місяць посеред літньої ночі...

- Ой Зорянко наша, дитино! – Заголосила Женя і заломила руки.

- Доброго дня вам тьотя Женя. – Відказала Зоряна і підійшла щоб обняти стареньку жінку.

- А це хто з тобою тут? – Женя вказала на Толіка.

- А ви хіба не впізнаєте може? Ви ж його скоріше знали як я наприклад.

- Хто ви є?! – Женя звернулася до Толіка.

- Я, - Толік поправив сорочку, - я Чернецький Анатолій Леонідович.

- Дівонько, - Женя поглянула на Зоряну. – То це Толік? Та де то Толік. Я ж знала Толіка добре колись: високий, стрункий, молодий офіцер, а тепер виджу що якийсь кнур вгoduвався. Люди мої добрі: то це Толік? Та не може бути, ви мене так розіграти хочете стару напевно.

- Толік, тьотя Женя. – Настоювала Зоряна.

- То не Толік, а лайдак. – Женя стала махати загрозово пальцем і одночасно почала плакати. - Ходи до мене лайдаку. – Жаня обняла Толіка, вона почала долонею його бити по спині. – Ти тата лишив, маму лишив, ти нас усіх забув на роки такі довгі, довгезні Що мовчиш? Що може «Партия сказала надо, комсомол ответил – да!»

- Не забув я вас тьотя Женя, приїхали ми двоє, як самі бачите.

- Приїхали вони. Та на тата твого мені було не в силах дивитись, що не вгодив тобі був він що ти так з ним і з мамою також? Та вони на тебе дивились більше як на Леніна свого.

- Багато розказувати; справи були такі що так вийшло.

- Справи були в нього. Що може так плакав за ними, як вони за тобою? Не видно щоб ти там горював; випасся як той кнур.

- А чому не випастись, як є на чому? – Відказав Анатолій, та потер долоні своїх пухнастих рук.

- А я вже бачите як постаріла, вже б не могла прислужувати Миколайовичу як колись. Ой діти мої: як літа збігли наші скоро. Як зараз згадую Павловича тут на балконі, в голубій сорочці, все поздоровився як повинно бути, а тепер стоїть ваш балкон порожний, бо я не раз так буваю тут в Сашка і Анки, якось мене так тягне в квартиру Братинського по старій привычці.

- А нам розказав той хлопчина, що тут заходив, Анки брат рідний, про Братинського. – Пояснила Зоряна.

- Живе там Григорій Миколайович, вік довгий має, пережив Любов Олександрівну на багато літ...

- Може заїдемо в квартиру? – Запропонував Анатолій.

- Ходімо, - погодилася Женя, - подивлюсь як там. Давно я не була в квартирі Павловича покійного...

Коли Чернецькі спровадили Женю в свою квартиру, Саша, який стояв на балконі і все те бачив і слухав, сказав до дружини, яка на кухні стояла біля кавоварки:

- Цікво що він буде вигадувати зараз там і яку назве причину.

- Щоб не вигадав, нічого вже не зміниться від сказаного. – Відказала Іванка.

- Дивись що виходить Анка: ти свого часу будиши юною дівчиною, працювала в тому напрямку щоб твої батьки, а тепер вже і мої також, стали жити разом нормально. А він, маючи батьків, залишив все і подався десь в світи.

- Саша, - Іванка повернулася і стала дивитись на чоловіка, - залиши ти в спокою Толіка, нехай собі робить що хоче. Нашо тобі нервуватись і своє здоров'я, якого так мало маєш, через нього нищити? Сьогодні неділя, щоб не забув набрати Івана, потрібно запитати мені дещо Наташу про школу для малой.

- Вона вже не така мала, вже підтягнулася наша кучер'ява овечка, як любить Олежко твій її називати.

- Олешко нехай собі вже назве якомсь свою Мацюру, а наша вже буде скоро з новими людьми знайомитесь і дружити, на новому місці проживання... Лиш як ми там приживемось, сама не второпаю нічого, нічогосінько...

Через кілька днів, до Маковських заїхав гість. Ним виявився Василь з Медухи, який вже давно бачився з родичами, хоча дальшими, але він знаходив спільну мову з Сашею і його дружиною. Також, Василь любив завжди зачепити доньку Маковських на бесіду, воно не дивно: таку миловидну блондиночку, важко було не вділити увагою, тим більше що Василь не мав дочки, а два сина, він жодного разу не випускав нагоди, щоб не розповісти якусь історію з свого життя для Аліни. А якщо навіть не історію, тоді якусь бувальщину з його села, або те, що почув від інших заробітчан, з якими разом працював, там де лишень зміг знайти роботу, для свого інснування.

Також, Василь, який провадив доволі часу на заробітках в Європі, вже міг нормально говорити сучасною мовою, на відміну як він колись розмовляв, приїзджаючи з села до Маковських, але коли він щось розповідав для Аліни, він нарочно вживав суржик і ще якийсь давний, щоб дівчина більше сміялась з його розповіді. Так було і цього разу, правда коли Василь приїхав, в той час, батьків дівчини не було вдома.

- Я зараза зателефоную татові, щоб він швидко повертався, - сказала Аліна, після того як привіталась з Василем. – Тато з мамою там в діда і баби; вони щось там взяти мали.

- Я почекаю, я не кваплюсь. – Василь махнув рукою і присів на лавку в дворі.

- Може ходіть в квартиру, - запропонувала дівчина.

- Я тут побуду, ти таки сидь тут. – Наказом промовив Василь.

Аліна так поступила, вона сліа напроти, поглянула як виглядають її шорти, а так поклала свої тендітні ручки на стіл. Василь оцінив поглядом родичку, його погляд зупинився на годиннику який був з зеленим шкірянним ремінцем, а на білому цифирблаті, був намальованим зелений крокодильчик, так як годинник був від компанії «Lacoste».

- А ти що якись такий дзигарок маєш з крокодильом?

- А це така фірма, мені його стрійко Іван прислав.

- Я також мав колись історію з крокодильом, правда не від стрійка почув, а від дзідзі свого.

- А що таке було? Я можу знати вашу історію?

- Та можеш, будеш може сміяти сі який я був дурний, а дід ще дурніший. Що вже стрій плів, най го...

- А чому так?

- А ти брехати любиш когось?

- Я? – дівчина вазала на себе рукою?

- А шо, ше кого тут вздріла?

- Ні, я правду говорю завжди. А чому так мене питаєте?

- А мене дід все брехов. Так старий брехов не лиш мене, а всіх: що дихне - то брихне. Там в нас було так дальше на городах, така стара хата. А та хата була якась така все біленька, вапном, такі чічки були навколо і я малий так дивив сі через городи на неї. Якомсь так було ми мило на серце, як їм видів ту хату, що аж до нині запам'єтов. Старий ввидів і мене так настрашив, шо я не знов що то має бути. Каже мені: дивисі, аби с тудя не йшов сам чісом. А кажу старому: а чого не можу піти? Там, - каже він - мешкає старий Сачовский. А він має в пивниці крокодилі, тинького же ну. А ту нензу, треба годувати чимось, тай Сачовский чапине кого і му тудя в пивницю. Тогди я кажу діду: та ви мене брешете, боїтєсь аби м від хати дальше не пішов дєсь. Старий мене питає: ти чув що вмерла Маруні Дзюнькова? Та чум їм – кажу старому. А коли її ховали видів? Я кажу що м не видів ніц. А я що тобі кажу, - далі старий провадит, - так що ввожий. Я питаю далі: а що було, що її не хвали? Старий каже: ти видів яка вона була груба, кілько смальцю на такій бабі? І що з того, що від того вмерла може? – питаю далі. А він каже ми: Сачовский спрвадив до пивниці. І що таку бабу зміг той крокодил з'їсти? – питаю далі. Легко! – крикнув старий і таки погварантувов ми, що так було таки. Я вже думаю собі так: така хатка файна, такі квітки там ростут, щось не може бути, щоб там погана чилідина жила. Але таки бойов'їм сі там йти, лиш пісеньку собі придумав.

- Яку пісеньку? – Поцікавилась Аліна.

- Співов їм так: «Хоч раз на поле, до тої хатки. Там старий Сачовський, з крокодильчиком присів».

- І ходили хоча один раз?

- Не! Лек мов їм. Ймив ми лек.

- А та жінка що померла, Маруні Слюнькова, де її похоронили?

- То була Дзюнькова, а не Слюнькова. Я вже потому питов сі в мами, казала мама ми, що вона до доньки поїхала десь була далеко і там вмерла. Не мали вести назад так далеко, а ще таку грубу бабищи. Там і десь запорпали її.

- Ой, - Аліна глибоко зітхнула. – Але у вас історії дятьку Василю.

Тут з дверей будинку вийшла жінка. Вона винаймала помешкання на першому поверху в одній з чотирьох квартир, які були в домі. Жінка не побачила під деревом що сиділа Аліна з Василем, тому не привіталась, а сам Василь порахував такий поступок як неповагу до себе. Жінка була високого зросту і міцної будови. Василь з нагоди промовив в її адресу і при чому російською мовою:

- «По улице ходіла, большая крокоділа».

- Але ви даєте.

- Ваша сусіда, як то я чув казов хтось: «Ноги як скамікі, руки як з патики, а сама фігура, подібна до шура», Василь вказав на останнє слово з окликом на букву «у», щоб рима гарно звучала.

- Ой дятьку Василю, я не можу з вас і з ваших поговірок.

- А ти давай свої ми розкажи історії.

- Про що я вам можу розказати?

- Ну хлопа вже маєш якого?

- Ні, не маю ні хлопця, ані хлопа, як ви виразились.

- Як бути таков дівков і не цьомкатись ще до нині?

- Що робити? – Аліна хоча все зрозуміла, але нарочно перепитала про таку тему.

- Вже цілювати сі пора давно, кажу ти.

- Мені мама не дозволяє. – Аліна відказала так, щоб Василь став розказувати про себе, коли той був в такому віці. Але Василь почав про батьків дівчини:

- А ти спитай сі маму, яка вона вже була в чотирнадціть літ.

- Я бачила фотки, була красивою, правда стрижка в неї була майже як в хлопця. Але вона мені сказала що тато любив таку стрижку.

- Вона тобі про стрижку, а про то як ми бульбу смажину товкли на кухні в неї, а вона товклась по колінах татови, аби посидіти му на колінах, такого не говорила ти?

- Ні, такого ми не говорила, - Аліна вже старалась розмовляти подібно як Василь.

- Їй мого старого треба було; дав би їй кавалерку в чотирнадціть літ. А то той дядя Бодя, сині вуха, ніс червоний, очи чорні, нічого не казов як жити в молоді роки.

- А чому в діда Боді вуха сині і ніс червоний?

- А того що відморозив був десь там в Сибіру колись. Але добре що го медвідь не пустив си на сардельку. Лазив по світах, а дівчи росло само. А тота тоже «добра» чилідина, бугалтерка, в тюрмі сиділа, а той лазив десь хто зна де. Добре що Маки змелосердились на твоєю мамкою колись і вже стала вона моя родина таки. От так було тогди!

- А ви раді що мама у вашій родині?

- Певно же так. Маємо малярку вже.

- Не малярку, а чешку. – виправила Аліна.

- Яка різниці? Десь звідти з-за горів воно.

- Звідки «Білугу» пустили були?

- А ти як знаєш про Білугу?

- Мама розказувала як ви колись їх смішили давно.

- Виходить що не вмирає мій талант.

- Ні, що ви? Як такий талант може померти?

- А мама твоя файна дівка була, такі очи мала файні і всьо решта. Вона була дівка спортова, а не як будь собі.

- Мама має далі ті ж самі очи. – Посміхнулась дівчина.

- А форму войскову мала яку, як вбралась в неї: ех була нівроку!

- Я бачила на фотку в тій формі, тато там такий молодий зовсім.

- Та діти двоє були ще, я ж знаю добре. – Василь зітхнув, пригадуючи минуле і дівчина побачила що усі люди які пригадують те що вже не повернути, зітхають якомсь з ностальгією по-особливому...

- Цікаво так все розказуєте...
- Ади хтось надіхов, - Василь глянув на дорогу, на якій загальмував автомобіль.
- Тато з мамою, я по даху впізнала наш Фіатик. – Дівчина відказала, але їй на хотілось щоб так не відбулось насправді, так як хотіла щоб дятко Василь з Медухи, надалі провадив свою немов жартівливу розмову, а в ній були присмаки чогось романтичного і давнього...
- Ади, то добре. – Василь встав щоб підійти ближче до дороги і привітатись з Маковськими, а Аліна, протягнула руки над головою, вигнула спину і зітхнула, з милою посмішкою вслід гостеві.

Наступив місяць вересень. Вже Чернецькі далі поїхали назад, квартира їхня стала знову порожня і зачинена. Аліна пішла в школу. Дівчина не хотіла вчитись, була просто лінивою до науки. Тим більше що вона знала що скоро вони тут жити вже не будуть, а тоді була перспектива лишень вивчати англійську мову, але навіть вона, якось не трималась голови юного та байдужого дівчиська.

В Аліни була подружка-однокласниця, дівчину звали Христина. Батьки Христини працювали за кордоном, а вона жила разом зі своєю бабусею. В дівчини були гроші, тому що батьки, особливо мама, була з тих людей, які самі собі не куплять плшку води, а все що можна віддати дітям, вони віддають. Звичайно що це гарна риса характеру, але коли в дітей можна побачити також подібні риси, тоді чому ні? Але коли батьки важко працюють, а діти тим зловживають, купляють різні непотрібні їм речі, змагаються поміж ровесників в кого буде остання модель телефону, чи якийсь дорогий одяг, тоді така добродушність з боку батьків, виглядає зовсім нерозумною.

Христина, була саме такою що не відмовляла собі в нічому, але навіть такий стиль життя, не давав дівчині повного задоволення. Справа в тому що вона заздрила Аліні, і причина була в природній вроді двох дівчат.

Аліна, навіть як коли щось хотіла собі придбати, побачивши в когось, вона могла думати про таку річ може до години часу, опісля забувала і вже дівчина знала сама по собі, якщо вона навіть купить щось що їй дуже подобається, вона тим потішиться може один день, а далі воно стане для неї звичайна річ. По такій причині, дівчина вже виробила собі такий своєрідний апетит: якщо я буду хотіти того що мені подобається три дні, тоді вартує купляти, в протилежному випадку буда друга проблема яка не даватиме спокою: нащо було тобі того і дарма скільки грошей віддала.

Багато речей Маковським, а також Аліні, прислали зі Штатів, і до таких речей, це правело не відносилось, так що в малої Маковської, були також коштовні речі.

Христину, інколи дразнила поведінка подруги, вона хотіла щоб та сміялась з того з чого вона сміється і вихвалала те, що вона вихваляє, але Аліна часто байдужо махала рукою. Насправді причина була в тому, що в дівчини був характер зовсім іншим: з однієї сторони вона впадала від батька творчу натуру, і це передалось по спадковості від Маковських, (також її врода блондинки з голубими очами), а з другої сторони, вже від маминої родини, вона пішла в діда свого Богдана, який любив романтику і самотність. Саме такі риси були досить вираженими вже в ранньому віці доньки Маковських. Від Бабаків, тобто з родини бабусі Лариси, дівчина не впадало немов би нічого, по крайній мірі не було підстави за що зачепитись навіть. Одним словом дві родини Аташеки і Маковські, в ній проявлялись, а ось Леськові і Бабаки, немов не мали в ній можна сказати нічого, хоча самі батьки були б не згідні з такими висновками.

Одного дня, Аліна повернулась зі школи, вона сиділа на балконі у великому кріслі, якого накривали коли падав дощ. Крісло було покладено для того, коли Саша відчував що йому важко дихати, він виходив і стояв опершись на перила, а коли вже ноги давали про себе знати, тоді присідав на те крісло.

Аліна сиділа задумавшись... Дівчина не звернула увагу коли мама вийшла на балкон і стала поруч.

- Що так задумалась Алінка? – Запитала Іванка дочку.
- Мамо, як правильно повинно бути сама не знаю.
- Ти про що?
- Про хлопця одного. – Скромно відказала дочка.
- Про хлопця? – Іванка з тривогою перепитала.
- Ні, я не маю ще хлопця; можеш не боятись. Я про інше, але хотіло ся б мені знати.
- Тоді питай, коли хочеш знати.

- Послухай: говрить мені Христя, що в неї вже є хлопець. Але вона мені так про нього розповідає і просить щоб в школі я нікому не сказала що він ходить з нею. Я подумала, що вона боїться предків, в смислі батьків, - дівчина швидко виправила не правильну назву батьків подруги, - а воно не так.

- А що такого трапилось в неї?

- Вона говорить, що він коли визнає, що вона комусь сказала, буде злий на неї. Я так зрозуміла, що він не хоче, щоб хтось з його друзів знав, що він з нею ходить і щоб в школі не знав ніхто.

- Тоді, що ти хочеш знати?

- А воно правельно коли хлопець ходить до дівчини і боїться, а може соромиться нею? Я сама не знаю чому він не хоче щоб хтось знав про них. Там вже з батьками таке, можуть сварити її що ще молода, хоча ні: батьків тут нема, вони за кордоном. Цікаво, а чому так він сказав їй?

- А ти як вважаєш? – Іванка з цікавістю стала дивитись на доньку.

- Я думаю, якщо вони кохають одне одного, - дівчина злегка засоромилась перед мамою.

- Продовжуй, розмова не про тебе зараз іде, - посміхнула Іванка, щоб дочка набарала сміливості.

- Думаю, якщо вони кохають одне одного, тоді він навпаки повинен хотіти щоб його друзі знали, щось таке немов він повинен похвалитись перед ними, в принципі повинен бути радий, що хтось його зачіпляє на розмову про неї, чи навіть жарт якийсь, як то буває поміж хлопцями і дівками також так само. Я правельно думаю?

- Давай, я тебе щось запитаю: ось коли б ти собі вподобала хлопця, а він, не ти, а семе він, таївся щоб ніхто того не знав; ти б стала дружити з ним?

- Ні. Такий мені не потрібний.

- А чому так?

- Тому що дівчина коли боїться, чи може щось переживає, воно інше, а хлопець не повинен ховатись в такому. Яка причина може бути? Я не бачу як лишень дві причини: він нею соромиться на людях, або ще може бути, що думає використати і потому залишити і чим менеше людей знає про їхню дружбу, тим буде йому простіше реалізувати свою втечу від неї.

- А дівчина чому може пережтвати чи боятись?

- Наприклад батьків: скажуть їй: ти мала вчися давай! Як дятко Василь говорить: треба мого старого, він би її вцілювов сі був! – Аліна розсміялась, підробляючи суржик Василя з Медухи і голос мужчини.

- З батьками зрозуміло, а переживати чому дівчині?

- Може, щоб хто чого не наговорив хлопцеві; бувають заздрісні подруги, щоб не наробили якої шкоди, наприклад не переказали батькам ж тим самим.

- Що ж Алінка, - Іванка зітхнула, - ти дуже розумна дівчина виходить.

- Правда? – Аліна глянула на маму своїми голубими очами.

- Саме так було в мене: я боялась щоб Григорій Миколайович не знав про те що я дружила з татом твоїм, і щоб тьотя Женя не знала, а тато вдома усім похвалився зразу. А коли взнали Маковські що я ще в школу ходжу, тоді не могли повірити. Казав стрийко Іван татові: не забудь молока взяти дитині. А тато твій пишався мною всюди, навіть в театрі усі знали що я «мала чешка».

- Виходить я розумніша від Христини?

- Не те що «виходить», а таки розумніша. Він, той хлопець, просто напевно має юначу так би мовити потребу, і тому ходить до неї, а там побачиш що буде.

- Не побачу... – Заперечила Аліна.

- А чому?

- В Америку поїду.

- Справді, - Іванка посміхнулась. – А там хлопці може інші, хоча хто його знає...

На якийсь час, обидві замовчали, так як по вулиці проїхала якась автівка і Іванка поглянула за нею. Опісля Аліна встала з крісла, стала поруч мами, нахилилась над перелими.

- Якась така крута машина поїхала, - промовила Аліна.

- Мають люди гроші, - Іванка зітхнула.

- А нам і так добре хоча ми багато не маємо, - Аліна байдужно махнула рукою. – А ти знаєш мамо чому ми не маємо багато грошей?

- Може тому що колись наша бабуся Ларка брала те що не для неї було на заводі...

- Ні, вона добре робила; зараз в нас усі так роблять і бачиш на яки машинах їдуть по нашій вулиці?

- А чому тоді? Ти ж розумна в нас: давай скажи свою думку.

- А тому, що коли ти знайшла гаманець на Грюнвальдській, там не було багато грошей, - Аліна почала сміятись з того що сама придумала.

- Вже як придумасш, хоча досить оригінально.

- Я не можу як дятко Вася з Медухи, він як говорить, я б слухала його постійно.
- А ти щось про себе прийдешся мамі, - натякнула Іванка.
- Про що признатись? – Здивовано і невинним поглядом дівчина глянула на маму.
- А тобі ще жоден не приглянувся? – Іванка жартуючи запитала дочку.
- Нема таких щоб мені побаються.
- А які тобі хлопці підходять по вигляду? – Поцікавилась мама.
- Ой, нащо в того Мацюри якась Інна вродилась, як був би в нього син таких літ, а ще схожим на тата, який той був молодим, а тоді я б щось подумала.
- Тобі що такі подобаються як дятко Петро був молодим?
- А що хіба не гарним був?
- Ти бачила фото в діда Боді?
- Бачила. Лиш жаль: народилась Інна для Олежка нашого...
- Дятко Петро був такий як циган якийсь, тобі що такі подобаються?
- Саме такий «циган» і повинен бути в мене. – Аліна жартуючи сплеснула долонями.
- Ой, людоньки мої добрі, - зітхнула Іванка, почувши таке від доньки.
- Сказала мені що я розумна дуже, що вже не так може?
- Ой, що ж воно робиться на тому світі: цигана їй захотілось. – Іванка похитала головою і поглядом оцінила дочку, від голови до ніг.

23

Третього жовтня, в суботу, роздався телефонний виклик на телефоні Олега Аташека. Хлопець подумав що його викликає Інна Мацюра, але насправді його турбувала племінниця.

- Алло, - відізвався Олег, попиваючи каву з паперового стаканка.
 - Олежку, ти вдома зараз? – Голос дівчини був схвильованим.
 - Так.
 - Ти можеш мене виручити зараз?
 - Що з тобою?
 - Ой, - дівчина зітхнула і через коротку паузу почала. – Я поїхала з подругою разом, в неї день народження. Вона взяла якихось пацанів, один ніби її якийсь брат, а той брат назбирав якихось бродяг і ми зараз в якомусь селі. Забери мене звідси?
 - А воно далеко дуже?
 - Трохи далеко. Я тут не хочу бути, тому що вони сказали щоб ми залишились на ніч з ними. Тут нас три дівчини, а хлопців чотири. Христина мені правду не сказала. Вона може сама не знала куди нас запровадить той її брат нещасний. Він ніби сюрприз їй такий приготував. Христині все «по-барабану», в неї черепків, тобто предків, нема вдома, а я не можу так як вона.
 - А вона не буде зла на тебе, що ти поїдеш геть?
 - Мені все одно. Вона чому не сказала мені що мене повезуть кудись?
 - Давай я зараз погляну чи є вже машина вдома, може дід Бодя забере тебе?
 - Може він, якщо ти не захочеш.
 - Ні, я ж не сказав що не захочу, просто подумав якщо він не вдома, а десь там bliще того села, тоді він зможе поїхати.
 - Я хотіла Назара просити, але його маманя як почне пресувати куди поїхав і що було, тоді довго буде. Так що тебе тепер прощу.
 - А тато не може?
 - Я не хочу щоб він знав. Зараз почнуться нотації; одне, друге.
 - Добре Аліна. Я коли визнаю про транспорт, тут же наберу тебе. Дивись не вимикай «трубу».
 - Буду чекати, але ти не тягни довго.
 - Добре. – Олег пообіцяв і вимкнув зв'язок.
- Пройшло може двадцять хвилин, на телефон Аліни, висвітило номер діда Богдана, вона зрозуміла що напевно Олег не приїде, а сказав батькові, щоб той забрав свою любиму онучку.
- Алло, дідо Бодя?

- Ти де зараз? – Сонним голосом запитав Богдан.
- Якесь село, називається Миловання, знаєш де воно?
- Знаю, знаю.
- Приїдеш за мною?
- Приїду. Ти тримай телефон коло себе, коли вже буду там, тоді наберу тебе, щоб ти сказала де тебе підібрати.

- Все; домовились.

Аліна зверталась до діда Богдана на «ти», тому що він так хотів, а до усіх решта, до діда Зенка і до двоїх бабусь, на «ви», тому що так якось повелось в родині. До батьків також так само як до діда Боді. Справа в тому, що Богдан довгий час працював в колективі і він не любив жодні офіційні церемонії, ані щось подібне до того, для нього було надіти костюм, а ще краватку, завдання не з простих. Богдану чим простіше і відвертіше, тим краще; такою був він людиною.

Богдан приїхав через годину, Аліна чекала його на центральній дорозі. На дворі моросів дощ і дівчина закрившись курткою, стояла поруч якогось стовпа. Час був вже сутінків.

- Ой, як добре що ти приїхав за мною, - застрибуючи в кабінку, відказала Аліна дідові.

- А тебе чого тут принесло?

- Ой, та Христина вчепилась, якась така компанія дурновата, напились як не з наю хто, якісь жарти такі дибільні в них. Я навіть нічого не сказала, а просто втекла від них. Я ж люблю романтику, а не якісь дурощі. Один там про свою старшу сестру таке щось сплітає, а я дивлюсь і думаю: воно вважає що круте, а воно не круте, а просто дурне.

- А в кого та Христина тут?

- Якось хлопця предки десь поїхали, а він ніби щось боїться сам, ходить постійно кудись телефонує. Коротше якийсь типу «не всі вдома». А ще назбирав таких як сам «биків», одним словом - дурдом «Веселка».

- Молодчина ти Аліна, - похвалив Богдан онучку. – Нащо тобі такої компанії, що п'ють і щось не зрозуміле з ними. А тато не знає з мамою?

- Не потрібно їм того. Вони знають що я в Христини, але де та сама Христина зараз, не знають.

- Розумно поступила; хвалю за таке рішення. – Богдан задоволено глянув на онучку і підкинув газ в автівці, щоб швидше їхати.

- Знаєш діду, я так сиджу там коло тієї стодоли якоїсь, вони вогонь палять, а я себе так почуваю якось як якась порушниця закону.

- Що боялась щоб тут стодолу не спалили?

- Ні, я не про те. Сиджу і думаю: якщо б мене зараз побачила тут Інна Мацюра, вона так Олежка вже перевиховала, що він скоро ксьондзом стане. Думаю собі і мені соромно самій перед собою. Я пригадаю як мама розказувала коли вони з татом їхали вогонь палити на Дністер, як сміялись разом, як вуйко Василь з Медухи їм різні смішні історії привозив кожного разу нові, і я так дивлюсь нині на ось цих, і порівнюю з тим, що почула від мами. Подумала тоді: та ну їх усіх з такою компанією. Точно як ти сказав, ще стодолу запалять на кінець забави.

- А коли Христина запитає, що ти їй скажеш?

- Скажу що мене живіт став боліти, - посміхнулась Аліна. – А вони справді якісь стали шашлики готувати, а там один такий тип, руками те м'ясо на ті драти натягує, на дворі сиро, холодно, він сам посинів, ніс підтягує постійно, я вже не хотіла тих шашликів, ані того свята їхнього.

- Коротше: нужда і злидні. – Богдан похитав головою в сторони і засміявся.

- Ні, я не така вже аж принцеса, щоб так було все скажімо стерилізовано як в аптеці, може коли б не бачила тоді б їла без проблеми, а коли вже побачиш, тоді якось не піде вже.

- Все правильно ти поступила. Не голодна дуже?

- Вже чогось поїла б доброго.

- Їдемо до нас, там зараз поїж з Олежком чогось смачного.

- А давай: поїду до вас.

Нараз розмову перервав телефонний виклик. Аліна піднесла до вуха телефон. Богдан зміг почути якийсь дівочий сміх, якусь розповідь, яку він не зміг розібрати, так як вона періодично переривалась сміхом, а опісля Аліна пояснила причину, чому вона поїхала геть нікому не сказавши. Коли вже розмова закінчилась, вона кинула телефон на панель автівки і заклала руки.

- Що там? Не гнівається подруга на тебе що ти втекла? – Запитав Богдан.

- Ой, діду. Я ж кажу що не компанія, а дурдом якийсь.

- А з чого вона так сміялась?

- Говорить що з'їли кавуна великого, сусідка її пішла в туалет той що поруч тієї стодоли, а в ньому двері впали. Хлопці ремонтують двері, а Христина рже і говорить що прикольно вийшло. Вона на «відос» зняла і ржуть там.

- Точно дурдом. – Богдан з цікавістю глянув на онучку. – Розумна ти Аліна, нащо тобі така компанія і їхня забава. Бачу що вони не дуже переживають що ти поїхала геть.

- Хлопці зразу зрозуміли що я їм не якась дура для приколів, може порахували що я їм заважаю в компанії їхні. Коротше: нема про що говорити.

- Тоді нехай без тебе там якось гостяться.

- Вірніше двері ремонтують, - посміхнулась Аліна.

- Ти в маму пішла; мама твоя мала таку смікалку в усьому. Вона постійно робила првельний вибір і прогноз. Так що прожовжуй так далі.

- Я б не сказала що в маму.

- А чому?

- Мама вже в такому віці як я зараз, з татом дружила і досить серйозно в них було, а мені взагалі хлопці не подобаються якщо чесно.

- Почекай, - Богдан з тривогою глянув на Аліну, - як це хлопці не подобаються, ти що в монастир збираєшся піти, чи ще чого гіршого з тобою?

- Нічого «гіршого» діду, також вже як щось придумаєш. Я лишень сказала, що зараз ще ніхто мені не цікавий, я вважаю, щоб свій час вділяти комусь просто так тому що немає чим зайнятись - воно не вартує.

- Ну, а віддаватись будеш колись, чи як з тим?

- Колись може, але не так як мама з татом ходили роками. Я хочу побути вільною хоча до двадцять п'ять років, а там побачу, може собі відпуску продовжу ще.

- Та ну тебе Аліна, якийсь розум в тебе не в ту сторону клонить. Колись, якось було все зрозуміло з молодими, а тепер якесь електронне покоління, вигадує само не знає що. Дивлюсь наш Олежко: також як щось випалить, хоча стій, а хоч падай.

- Діду, як тебе зрозуміти: лишень що казав що я розумна, а тепер вже мій розум не туди клонить?

- Кажу що ви електроніки якісь, не второпаю з вами. Скоріше з вепром диким міг домовритись в лісі як з вами тепер.

- Все буде нормально, добре що ти забрав мене. – Аліна стала затягувати замочок куртки, так як Богдан вже повертав під свій будинок, в якому жили Аташеки.

В квартирі Аташеків, не було вдома Олега, лиш бабуся Ларка. Богдан сказав щоб дружина подала їм каву і чогось до кави, покликав Аліну на балкон і вказав щоб та сіла навпроти нього.

На балконі стояв вузький столик, а дві табуретки поруч. Богдан всівся по лівій стороні, а дівчина поруч перил на правій. Сам балкон був з шклом і тут було тепліше як на дворі.

- Ларка! – Гукнув Богдан дружині. – Ти щось дай поїсти Аліні, вона голодна, а я лиш каву буду.

- Алінка! – запитала Лариса з кімнати, - ти будеш картоплю з кропом таку цілу? Свіженька така.

- Буду, лиш не багато.

Через дві хвилини, Лариса принесла піднос на якому стояли дві тарілки. В одній з тарілок було покладено чотири картоплини, вони були посипані зеленим кропом, а на другій салат з дрібненько нарізаної капусти, моркви, кусочки м'яса і зелений горошок.

- Так, бери пригощайся, а я каву вам зроблю зараз. – Лариса стала викладати на стіл вечерю.

- Ой, дякую, так апетитно виглядає. – Дівчина тут же взялась за справу, так як була справді голодною.

- А знаєш Аліна, - почав Богдан, - так пригадую як бувало не раз на Сибіру: сидимо і їмо картошку, як то було весело колись жити...

- Діду Бодя: ти постійно про Сибір згадуєш, невжеш тобі не цікаво як колись ти у Львові жив, як вчився в інституті?

- А знаєш як бувало: уяви собі такий пейзаж: стоять так вагончики у вигляді підкови, може штук сім, дев'ять, а ранком виходиш і вже перші приморозки. Вчора ще було мокро під ногами, а ранком вже примезло і сніг починає пролітати. Мужики ідуть до бочки, починають вмиватись, жартують зранку.

- І це ти називаєш цікавим, щоб з бочки воду брати на такому холоді, помити собі піку?

- Та що ти розумієш: не те слово «цікаво», просто романтика!

- В принципі зимовий ранок має якусь як ти сказав романтику, лиш коли тепло одітись, чоботи гарні, а не до бочки холодної з під теплого покривала.

- Ви теперішні люди, такі як підпеньки тендітні. Та колись дівки були такі міцні як підкови. Тут Лариса принесла каву два горнятка, також бублики до кави.

- З кавою вийти так ранком, може воно і романтично, - продовжувала Аліна.

- А ще ведмідь зарядку робить коло того вагончика, - посміхнулась Лариса.

- Що ви баби знаєте, - Богдан махнув рукою. – У вас життя в тих гаджетах постійно, а ми були натуралісти, ми з природою поруч. Ти мене про Львів питаєш Аліна: та в Львові хіба що сидіти таким як ви і той Олежко наш з тим копмом своїм, а я любив ліс і природу.

- Ой, - махнула рукою Лариса, - хто не знає ще що ти колись любив, ти краще скажи де ви їздили двоє сьогодні, що вона така голодна?

- Ти Ларка полюбуйся: говорить мені що заміж не буде виходити до двадцять п'ять і далі, з подругою не хотіла бути на її дні народження, хлопці якісь там як придурки, так мені сказала. Так що як ще поїде в ту Америку, тоді там точно вже так поміняється, що ми не впізнаємо, що вона наша онука. А знаєш чому? А тому що вона на нікого з нас не схожа.

- З чого такий висновок в тебе Богдасек?

- В нашу Йванку, не пішла нічим взагалі. В Сашу, ні; також не пішла. В Маковських навіть близько немає таких, ну і в нас не знайдеш.

- Аліна, а ти що думаєш робити там коли переїдеш? – Запитала Лариса онуку.

- Робити не хочу взагалі нічого.

- Все одно чимось зайнятись треба тобі. – Цілком серйозно відказала Лариса.

- Я, напевно піду в якусь мафію і буде гроші рахувати в них. – Пожартувала дівчина.

- Я ж кажу полюбуйся лишень нею. – Розвів руками Богдан.

- Вже я колись... – Лариса не докінчила.

- Вже вона дорахувалась колись грошей, - додавив Богдан.

- А ти кажеш діду що я в нікого не піша, ось сам сказав: я в бабусю Ларку пішла виходить.

- А може... – Богдан пригубив горнятку з кавою.

- А заміж вона може вийти і швидко, але лишень за цигана, я правельно сказала? – Звернулась до дівчина Лариса.

- Вже мама все передала, - зітхнула Аліна, - Олежка вашого оженить, а то його та Мацюра в монастир запровадить якийсь з вищим кодексом моралі.

- Що ж воно таке має бути: колись Людка поїхала туди до молдаванів-циганів, - почала роздумувати в голос Лариса, - тепер Олежко також туди клонить і ще їй цигана захотілось.

- Нікого мені не хочеться, просто так сказала, щоб мама відчипилась зі своїми запитаннями.

- Інколи буває Алінка що людина просто так скаже, а воно з часом виконається.

- Тоді я не проти щоб виконалось. – Посміхнулась дівчина і взяла бублик зі столі.

- Щоб життя і здоров'я, - зітхнула Лариса, - а там вже якось буде...

- А нас не забудеш, коли поїдеш там за калабаню? – Запитав Богдан.

- Не забуду. Думаю, що там буде мені дуже скучно навіть, так що ще більше буду з вам вести розмови як тут. Я в «Однокласнику», переписуюсь з однією дівчиною, вона живе також в Америці, так вона мені написала що дуже скучно їй там. Виїхала вона з Одеси і згадує Одесу кожного дня. Правда написала може в мене трошки буде не так, тому що вона живе десь в якомусь шатті далеко в горах, а я буду в великому мегаполісі коло Нью-Йорка, лиш все одно напевно буде мені скучно, по крайній мірі на початку.

Досить часто так буває поміж людьми, що коли вони дружать одні з одними в свої дитячі чи юначі роки, тоді вони думають, що так буде завжди. Звичайно, що інколи так буває, що навіть люди коли вже поберуться, вони вже родинами товаришують поміж собою далі, пригадуючи своє минуле і звичайно дружбу, яка вже перевірена часом.

Але буває так, що люди думають що будуть дружити, а ось коли поберуться з іншими родинами, стануть будувати свої сім'ї, тоді якось віддаляються одні від одних, та при кожній зустрічі лишень обіцяють в майбутньому зустрінутись, посидіти, але якось ніколи їм не виходить, і проходить так би мовити такий повільний процес відчуження.

Ще є одна справа, що відносно дружби: це коли люди дружили і хочуть щоб їхні діти, так само в майбутньому були друзями, вони сприяють цьому, стараються відвідувати одні одних, але буває що коли діти вже в такому віці що самі стають вибирати друзів, тоді сподівання батьків не справджуються. Справа в тому що дружба, чи вибір друзів, неможливо нав'язати людині, такий вибір кожен робить за покликом власного серця і почуттям до іншого, так що тут так би мовити, немає передбачення наперед, хто з ким буде дружити.

З Аліною, дочкою Маковських, відбулось саме так: вона хоча була молодшою на кілька років від Назара Марчука, свого двоєрідного брата, якось дівчина не дуже охоче ділилась з ним своїми поглядами чи враженням, не говорячи вже про якісь власні таємниці. Скоріше Іванка думала, що так як вона дружила з Олегом Марчуком, так само тепер діти будуть разом товаришувати, тим більше що давніше Ольго Марчук був названим «братом» для Анки, а тепер вже все поріднено через родину Маковських. Але насправді, дівчина була більш відвертою з Олегом Аташеком, і хоча по родині він був дятьком для неї, їй зовсім це не заважало.

Причин як таких було кілька: перша з них, було саме такою, що Назар був єдинак і вже з раннього віку, він це зрозумів. Хлопець був такий собі зухвалий, але і дівчина була єдиначка, також нічим не обділеною уваги батьків, і так само як він, мала стрія за кордоном. Аліна десь глибоко в душі, ще формуєчись як людина, яка незабаром увійде в доросле життя, але вже чомусь не поважала Ірину, маму Назара. Вона пригадувала як їй мама звжди розповідала про Олега, як вони дружили і який він був тоді бадьорим і веселим, який він був віддний дружбі, готовим пожертвувати чим завгодно задля так званої «сестри», Анки зі Львова. А тепер, вже не такого бачила дівчина дятька Ольга, він вже перемінився досить і не в кращу сторону... Винуватила в такому явищі, вона дівчина саме Ірину, дружину Олега, і як не дивно для її віку, вона зробила правельний і влучний висновок про них двох.

З Олегом Аташеком, все було просто: не заважав вік для дівчини в тому що він старшим, не признається мамі ніколи, хіба отримає дозвіл для цього від Аліни, ані не стане щось випитувати щоб опісля з того щось зновити не по темі, в чому Назара, Аліна змогла вже запідозрити.

Бувало що Олег, або як його звали в родині Олежко, (щоб не плутати Марчука, за яким вже здавно було прикріплено прізвисько Ольга), хоча і бувало що любив немов виховуючи племінницю, прочитати якусь мораль дівчині, Аліна залюбки вислуховувала його нотації, і навіть бувало що Іванка зверталась до Олежка, щоб той поговорив з нею і переконав що в школі потрібно все ж таки вчитись, а не просто ходити туди тому, що усі ходять.

Звичайно, що в дівчини в її чотирнадцять років, ще не було якихось особливих таємниць, але навіть те щоб з кимось поділитись своїми думками, в неї вже була така людина в родині і ним був саме молодший брат мами.

Помимо того, що Олежко любив пригадати дівчина що вона бондинка, а по його переконанні таких потрібно вчити та вчити, більш як темніших шкірою і волоссям, дівчина приймала це як жарт, і їй навіть подобалось якесь в певному роді домінування над її думками і мріями, старшого віком.

Ще один важливий фактор, якого Аліна вже обдумала на майбутнє, але ще не признавалась нікому, було саме те, що вона стала міркувати собі так: якщо я виїду в Штати з батьками, а Назар одружиться, він захоче щоб я постійно йому передавала гроші, так само як його мама вимагає від стрія Івана. Стрій допомагає їм також, але в них зовсім інше: в них батько хворий на астму, вони навіть живуть в чужій квартирі, машина в них старенька, мебель також, а те що одягу доволі гарного, так це стрійна Наталя має подругу, яка працює в магазині де продають гарний одяг і в тому магазині бувають дуже знижки гарні, от вона і накупить їм заплативши всього тридцять відсотків вартості. А ось з Марчуками вже не так: там все повинно бути на високому рівні, тому що вони такі собі люди. Саме тому щоб в майбутньому не натягувати на себе який обруч обов'язку, який їй був зовсім не потрібний, дівчина вже зробила собі напрямок, так як сама розуміла, що в майбутньому можливо мама забаре своїх батьків, а заодно Олежка, напевно вже з Мацюрою Іною, до себе в Штати, а Марчуки не захочуть ні самі, ані Назара не відпустять від себе, так далеко жити.

А ще одного разу, Аліна була свідком розмови, коли Ірина з її мамою вели розмову про дітей і Ірина стала переконувати Іванку, як потрібно вибирати жениха для Аліни, тому що вона ніколи не погодиться щоб її Назар взяв собі якусь з вулиці дівчину і лиш тому що її полюбив, потрібно прикласти багато зусиль в тому, щоб син не привів в родину якусь кого зустрине. Аліні стало досить противно, адже дівчина знала що коли її мама полюбила тата, завдяки цьому Ірина могла зустрінути Марчука, але тепер вона немов того не пам'ятала.

Також Ірина одного разу жалілась на Олега, а вірніше на його рідних, що його батьки середнього росту і через те Олег не хоче, щоб та одівала туфлі на високих шпильках і не ставала вищим за нього, тому що вони були одного росту, а Олег не хотів щоб виглядала дружина вищою від нього.

Аліна мимоволі стала думати як воно буде в неї, адже якщо вона піде в Маковських, а вони були люди високого зросту, (крім Івана, який був середній і найменшим посеред рідних), тоді також прийдеться шукати собі жениха відповідного, хоча дівчині здавалось, що вона б ніколи не скандалила з чоловіком за якихось шпильок на туфлях.

Одним словом, Аліна вирішила поволі, щоб не було помітно в родині, віддалитись від Марчуків, а триматись Аташеків, адже дід Бодя був для неї найблищим зі старших, а Олежко, найдовірним з молодших.

Також слід замітити, що коли Аліна в спілкуванні Назара починала щось розповідати про свої захоплення, а дівчина була романтичної натури, любила море, природу, тоді Назар переводив бесіду на другу тему, він більш цікавився як стояти в суспільстві вище когось, щоб бути першим в усьому. Олег Аташек, навпаки уважно вислуховував племінницю, а опісля ще знаходив якусь інформацію по тій чи іншій темі, (про яку вони вели мову), або якісь світлини і доповнював те про що велась напередодні розмова. Таким немов простим способом, непомітно двоє людей зблизились і тепер Аліна хотіла знати щось про Інну з Дубоссарів, а Олежко був зацікавлений в таких розмовах, тому що вже мав з ким, поділитись про свої почуття, а також заочно вже повідомив ту ж саму Інну, розповівши їй про племінницю.

Якось так воно складалось, що дівчина виглядом була схожа в батькову родину, найбільше пішла вона в бабусю Нелю, а душею вона була прив'язана до Аташеків, так воно мимоволі повелось в її юному віці.

Однієї неділі, Саша з дружиною і донькою приїхали до дому Маковських. Олько Марчук, який вже досить давно бачив їх, вигукнув від радості:

- О, гості в нас!

З хати вийшла Ірина, вона була одітою в японський шовковий халат.

- Нарешті приїхали, - промовила Ірина.

Олько підійшов щоб привітати гостей, він подав перше руку швагрові, опісля підійшов до Іванки.

- Анка, дай я тебе обійму, забула ти про брата свого, сестричка мені називається. – Він справді обняв так звану сестру.

- Та все якось забігаємось і не встигаємо. – Відказала Іванка.

- О, ти лиш глянь на неї, - Олько вказав на Аліну. – Яка вже підросла ваша дівчинонька. Щасливі ви з такою красунею, не те що ми: живемо і без доньки.

- А ви чому собі не купили скоріше таку схожу красуню? – Запитала Іванка.

- А в нас, - стала пояснювати жартом Ірина, - в нас все що ми маємо, це від Івана з Америки, а він нам не прислав такої, напевно що нема там таких; бачите сам собі не придбав також.

- Ти глянь, - продовжував Олько, - які кучері, яке личко, як молоденька овечка така кучер'ява.

- Ольку, - запротестувала дружина, - ти не називай дівчину «овечкою», може образитись на таке.

- Ні, - відказла Іванка замість доньки. - Вона в нас любить тварин дуже, як дід Бодя.

- Ірка, - став виправдовуватись Олько, - та овечка це не змія чи жаба, овечка гарна тваринка така собі.

- А вона в нас і жаби любить і змії також, - продовжувала Іванка, - так що ми то маємо, а ви пролетіли що не подбали мати, саме таку потіху в хаті. - Іванка поглянула на дочку з особливим задоволенням.

Гості присіли хто на чому: Саша з Ольком на металічну гойданку, Іванка з Аліною на лавку, а Ірина продовжувала стояти, припершись до стояка, який тримав виноград над подвір'ям.

- Що там з вашою дорогою туди за океан? – Цілком серйозно запитав Олько Сашу.

- Потрібно вже їхати. – Саша став пояснювати. – Іван сказав що там де ми будемо жити, там в хаті вуйка Михайла покійного, недалеко є якийсь склад і туди потрібно робітника. Там така справа: працює один дятько, він українець і вже по віку, мав бути на пенсії. Іван попросив його, щоб той ще не ішов, щоб замість нього не взяли кого іншого на роботу, а щоб поробив ще поки я не приїду і тоді я піду на його місце, а він собі вже на пенсію піде. Той дятько погодився ще поробити, але сказав щоб я до кінця року приїхав, а виходить що він продовжив собі рік на роботі від травня. Так що коли я приїду швидше, тоді він зразу іде на пенсію, а я на його місце, а ось коли затягнемо після травня наступного року, тоді він чекати вже не стане так довго.

- А яка робота?

- Там завантажують такі фури великі, і потрібно на такому вантажнику який їздить по складу з вилами такими. Робота, говорить, що не важка і там не так занаято дуже в них, так що завантажиш машину і чекаєш на наступну коли приїде. Також старший там якийсь добрий чоловік такий, розуміє по-нашому трохи, тому що там робили українців досить.

- Тобі Саша добра така робота, - Ірина зраділа за брата, - будеш собі возитись на тому тракторці, не працювати фізично важко, ти ж не можеш бігати на роботі.

- Іван те саме говорить мені, так що нам потрібно поспішати з тим. На роботу можна пішком ходити; близько десь там.

- Молодець Ваня, - похвалив другого швагера Олько.

Ірина знову глянула на племінницю і почала далі про Аліну:

- А ти Алінка вже собі там напевно знайдеш якогось американця такого високого, гарного, багатого. Чи може ти вже тут маєш якого?

- Ні, не маю. – Дівчина відказала байдужно і скромно.

- Правельно робиш. Я вже колись за ось цього Марчука вийшла, не дав мені навіть подівочитись як іншим дівкам. Так що ти маєш нагоду погуляти собі, а там вибереш кого захочеш сама, думаю що з тим в тебе вже проблем точно не буде ніколи.

Тут обізвася Саша, він став вести діалог з сестрою:

- Та хто б тобі так терпів як той Марчук? Маєш золотого хлопа.

- Торочить мені про війну постійно, Україну він зібрався звільняти від москалів. – Ірина висказалась іронічно про чоловіка.

- З війною потрібно якое сам не знаю, - Саша не знайшов слів щоб правельно реалізувати свою думку.

- Поїхати я лиш хотів, щоб подивитись як там і що там, - став пояснювати сам Олько.

- Чого тобі там їхати і на що дивитись? – Ірина принизливо поглянула на чоловіка.

- Як там воють вояки, я хіба не мужчина чи як розуміти?

- На мене дивись, а який ти мужчина, це мені розуміти.

- Анка, - Марчук звернувся до Іванки, - хоча ти можеш тут чимось зарадити мені?

- Ольку, а ти забув як давно був прийшов до мене в технікум і ми повертались, як ти мені тоді про неї: які там коліна, які ноги, а тепер маєш що хотів. Так що сидити тихо і гладь коліна.

Усі почали голосно сміятись з Олега, і він також посміхнувся, тому що знав, що це все правда і так було колись насправді...

Але Ірина стала надалі приставати зі своїми запитаннями до Аліни, лиш вона не знала що дівчина вже обдумала собі те, про що тітка хотіла розпитати і тим самим в Аліни вже була готовою відповідь.

- Алінка, а ти там дивись, щоб ти використала свій шанс.

- Ви про що? Про який шанс? – Дівчина підняла свої блакіні очі і глянула на батькову сестру.

- Що вийшла заміж не за кого будь, а скажімо за оліарха якого, може бути і старшим, лиш щоб стояв нормально в суспільстві. Бачиш як тут в нас тепер: вийде собі якась проста дівчина за дядю крутого і вже на крутій тачці їздить, в палаці живе, так що тобі саме час про таке подумати зараз.

- Нічого подібно мені не потрібно, і це не шанс, а просто якась дно - категорично відповіла дівчина.

- Це зараз так ти думаєш, але батько у тебе хворіє, мама також не буде працювати на вас усіх до старості літ. Так що вартує задуматись над тим що я сказала.

- Подумаю, якщо не забуду. – Дівчина скромно відказала та стала дивитись на землю, щоб дальше не провадити бесіду на таку тему. А сама Ірина не знала як своїм настановленням, відвернула почуття племінниці від себе, тому що дівчині вкрай не подобався такий тон розмови, а також такі плани на майбутнє. Аліна подумала про себе: ще потрібно було доповнити подібно такими словами: вийди за якого старого багатого і не забувай що ми усі тут і Назар наш повинен жити більш усіх, щоб усі знали

що в нього є за кордоном родина. От навчив той небіжчик вуйко Михайло тих наших усіх Маковських, - думала про себе дівчина, - завжди їм хтось повинен припіднести готове на тарілочки.

Через кілька днів, Аліна запитала маму:

- Мамо, скажи мені правду про одну річ.

- А я хіба тобі коли сказала неправду, що ти так наголошуєш на правді?

- Я просто так, щоб ти зрозуміла що для мене не просто так це знати.

- Як я можу зрозуміти тоді: «просто так» і «не просто так»?

- Ти зрозуміла, все добре.

- Так питай вже накінець?

- Ось скажи мені таку справу, тому що ти знаходилась в такому становищі колись: як людина себе почуває, коли залишає своє місце проживання і переїздить на нове?

- Ти про те що я переїхала зі Львова, а ти переїдеш в Америку?

- Так. Я хочу знати: чи я там не буду жаліти, чи там я буду себе почувати комфортно.

- Бачиш, я коли переїхала зі Львова, я немов ховалась від органів, мені тоді була так би мовити чим дальше тим краще. Я боялась дуже щоб мене в інтернат не забрали, я до тепер коли пригадую про нього, в мене мурашки біжуть по спині. Я тоді лиш думала щоб десь заховатись від тих хто були в нас в квартирі і робили обшук тоді. Такі рожі були в них нахальні, що просто ще пошукати таких. А коли я опинилась тут на Коперника, з першого дня я побачила Олька Марчука і якимсь він не давав мені скучати. Потім пішла школа і тут учні були якісь простіші як у Львові, там в нас в центрі жили багато начальників і їхні діти були такі гонорові, а тут було багато з сіл дітей, а вони запобігали ласки в нас міських і хотіли дружити з нами, мене звали тоді Анка-львів'янка. Так що не твоє запитання, я думаю кожен по-різному пояснить, тому що все залежно від обставин і чи буде в тебе час скучати, чи навпаки. Хоча по поводу самотності, тут також важливо замітити одну деталь: я так побачила що ти не дуже тим переймаєшся, щоб постійно знаходитись в колі друзів, напевно в тебе таке передалось від діда Боді, тому що він любить самотність, він міг годинами ходити сам по лісу, і від того якесь мати особливе задоволення.

- Але це ж на природі, а не в місті де постійний рух автомобілів. Там в лісі якась пташка пухне на дерево, якийсь лис вистрибне на галявину.

- А ще краще кабан дикий висуне своє рило, а дід Бодя сам вистрибне на дерево з переляку. – Іванка засміялась з того що сама сказала.

- Жаль наш Франек залишати, воно правда...

- Кого залишати?

- Наш Франківськ. – Пояснила Аліна мамі.

- Знаєш, якимсь в мене так в житті було, що немов циганка якась: ніколи не мала стабільного помешкання. Жила в Львові, квартира була державною і забрали в нас її; держава забрала. Потім тут переїхала і жила в квартирі Миколайовича, також не моя хата, а вже трошки пожила там на Бельвадерській, тоді правда вулиця звалась Московська, коли ми перебрались. Вийшла заміж, знову тут опинилась, був малий ще Олечко і ми з татом хотіли самі собі жити, подумали: поживемо трошки в квартирі Братинських, а там щось придбаємо своє, але так пожили що до сьогодні ми ще тут. Тепер якщо переїдемо, станемо жити в хаті покійного дядька Михайла, там в Нью Джерсі.

- А може з часом хату купимо собі в Америці?

- Хіба вже ти собі купиш, а нам вже немає на коли... На хату потрібно працювати багато, щоб кредити виплачувати, а тато не зможе і я вже також стала лінивою до роботи, - Іванка посміхнулась до дочки.

- Я зовсім не розумію як там люди живуть.

- Я також: ось говорить Наташка, що все дорого в них з житлом, а одночасно і дешево щось купити: наприклад телефон новий, чи з одягу якась плаття гарне, також машину нову можна взяти собі в кредит. Якимсь воно все по-іншому там, як тут в нас.

- А коли тато буде один працювати, ми зможемо там нормально жити?

- Я також піду, тому що мені вже потрібно забувати те, що я тут не працювала. Там не буду сидіти в хаті. Тут інше: постійно готувати потрібно, кудись підеш в магазин і вже половина дня пройде, а там все швидко, зручно, так що часу буде більше я так думаю.

- А ким там зможеш працювати?

- Обіцяла мені Наташка, що десь там недалеко є ресторан італійський гарний і туди можна піти офіціанткою. Я їй кажу тоді: хіба що Алінка наша піде, вона молода і саме їй підходить по ресторані ходити, а вона мені говорить: нехай Аліна іде вчитись, саме тому що молода, в неї перспектива є, а тобі в самий раз там працювати, тому що туди на вечер'ю приїжджають старі італійці і вони саме люблять коли їх обслуговують жіночки такого віку. Ще сказала: в тебе Анка така спортивна фігура і напевно походка також, так що «чайові» тобі забезпечені там від тих сеньйорів. Так що так якось виходить тепер в мене...

- Ой, мамо, знала б та стрийна Наташка, як я вчитись хочу, тоді б мене не захотіла бачити там в себе.

- Потрібно вчитись Аліна, щоб професію мати гарну.

- А мені вже тьотя Ірка мільйонера підпихає, тоді для чого мені професія?

- Вона хоче, щоб тобі гарно жилося напевно; тому так говорить.

- Щоб їм, а особливо Назареві гарно жилося.

- Все так замічаєш як бабауся Ларка. Її також так ніхто не зміг ніколи обманути і ти бачу так само все розумієш зразу.

- Я так слухаю як ти мені все про дядька Олька розповідаєш і думаю собі, що він дружив б з нами більше, коли б не його жінка. Хоча вона родина нам, а він просто сусід був тут, але вже як є так буде. – Аліна махнула рукою.

- Мені хотілося б вірити, що ти не забудеш наших і свій Івано-Франківськ де ти народилась і виростала, - цілком серйозним тоном промовила Іванка.

- Діда Бодю точно не забуду ніколи, а також Олежка.

- Бачу ти чомусь більше з Олежком як з Назарем маєш спільного.

- Правельно замічено тобою.

- Для того я мама, щоб все зазначити.

- Олежко таки кращий: йому інколи потрібно сказати разів три, поки він відірветься від свого компа, але він надійний коли щось треба виручити.

- В кого він такий, той Олежко: не любить по лісу ходити так як тато, але зате віддасть тобі все останнє, любить і цікавиться різними науками, але не по програмі щоб вчитись, а так собі на досуг щоб поцікавитись, взагалі цікава людина наш Олежко... А я пригадую коли він народився був і я з татом, твоїм дідом, їхала з технікуму і вітер був такий, я так ще промовила була тоді: «почалось нове життя», якось так сказала була подібно.

В листопаді, Людмила повідомила що вони приїдуть в Івано-Франківськ. Також разом з ними, але на своєму транспорті, приїде Радік, щоб забрати мотоцикла туди в Ізмаїл. Радік візьме в когось мікроавтобус вантажний, і туди помістить легендарного «залізного коня», на якому ще возилась його мама в молодості.

Людмила сказала що привезуть батька, тому що Григорій Миколайович, хотів побувати в рідному місті і також в своїй квартирі, оглянути все як він сам сказав, щоб попрощатись з усім тим, що було йому рідним і незабутнім з дитинства...

А тим часом, того дня, Саша підвозив одного пасажира і той чоловік став розповідати що відбувається на сході України, про конфлікт який був не що інше, як справжня війна, хоча офіційно звалось АТО. Чоловік їхав з вокзалу, в село Рошнів, він став подрібно розказувати як там відбуваються військові події.

Коли Саша приїхав додому, він сів край столу, їсти йому не хотілось, а просто налив собі соку і розмовляв з дружиною.

- Я нині підвозив одного молодого чоловіка і він мені розказує що там якась нарозбириха з тією війною. Ніби усі так патріотично настроєні, але там одночасно іде торгівля з тими містами, які за межею розграничення, приходиться пропускати товарні потяги з вугіллям, ще щось там везуть. Люди, вони ж

настроєні як патріоти, а ось керівництво, якимось незрозуміло себе поводить. А гинуть люди там кожен день: як з нашої сторони, так само з їхньої. Шкода що якимось так відбувається в нашій державі...

- Але москалі таки лізуть, - не втрималась Іванка.

- Видно що ти народилась у Львові; також патріотка.

- Саша, якщо б не вони, не москалі, як могли б донецькі чи луганчани, воювати з цілою Україною? Нехай вони мають якісь там автомати ще радянські, але патрони висріляли і кінець, не піде з автоматом бити наших по голові. Виходить хтось кулі їм доставляє, якщо так воюють постійно.

- Звичайно, вони ж не мають арсенальних заводів своїх напевно.

- Чому не сісти за стіл, не домовитись як в цивілізованому світі робиться?

- Анка, саме і той як ти сказала «цивілізований світ», те і робить що люди б'ють одне одного. Звідти москалі, а звідси поляки і американці, а ми б'ємо одні других як не знаю хто.

- Ой Сашка, - Іванка глибоко зітхнула, - воно і так таке життя якесь коротке і не втішне, скільки людині приходиться плакати і стогнати, скільки болю перенести, щоб вижити в різних хворобах, і ще є другі люди, які хочуть вкоротити один одному те життя, яке само по собі закінчиться в кожного хто народився і живе. Я думаю інколи так собі і знаєш що?

- Що ти думаєш собі?

- Я думаю якщо б...

Тут раптово пролунав телефон, Іванка зупинилась в розмові і вмикнула зв'язок.

- Йванка, - роздався голос батька.

- Так тату, слухаю.

- Мамі Ольга зі Львова дзвонила і знаєш що?

- Не знаю. - Іванка відповіла розгублено.

- Смирнов Ігор, помер.

- Та ти що? Смирнов помер? - Здивовано перепитала Іванка батька.

- А що він безсмертний думала? Прийшла і на нього черга також.

- Що ж зробимо: ми тут з Сашею про війну говоримо, що там помирають, а тут без війни помер.

- Рак був в нього десь в середині. Казала Ольга, що так його з'їв, що з хлопа лишився скілет з шкірою.

- Я вже забула як він виглядав навіть здоровий, а тепер тим більше не впізнала б його ніколи напевно.

- А мене таки не перепросив за таке, що він робив нам в сім'ї.

- Тату, ти прости його, вже нічого не повернеш; нехай спочиває... - Іванка відказала співчутливо, як людина, яке вже пережила щось в своєму житті.

- Може і так як ти кажеш. Треба простити, тим більше, що він намучився поки покинув наш світ.

- Може спокутував свої гріхи, такою кончиною.

- Ти права Йванка.

- Ви з мамою пережили його двоє; виходить правда на твоїй стороні була.

- А ти що може колись сумнівалась в тому?

- Ні, що ти тату. Я завжди на твоїй стороні була. А пам'ятаєш, коли я призналась тобі операцію «Ескадрон», яку ми провели у Львові, ти сказав був тоді: з такими драмами його життя довге не буде.

- Я вже забув... Але я йому прощаю, а то ще до біди прийде з того світу перепрошувати мене. А так я вже в голос сказав що прощаю, і усі потусторонні сили почули і йому передадуть там.

- Ой тату, вже як придумасш.

- Я був колись там на Сибіру, так такі історій чукчі про померших розказують, що хочеш чи не хочеш, а таки щось повіриш. А в нас був такий комуніст там; він в ніщо не вірив. Одного разу щось розказував якийсь чукча, а той сміявся з нього і що думаєш: ішов вечером через ліс і впав у ведмежу яму. До ранку кричав там і ніхто не почув його, аж ранком їхав якийсь Урал бортовий і на щастя мужики були на кузові машини, а той вже так верещав з тієї ями як скажений, щоб хтось почув, тому що машина гудить добряче і вже той поямник захрип був також.

- І що почули його?

- Так, якимось почув хтось з робітників. Витягнув того з ями, а той вже ледь дихав.

- А мама не плаче за ним?

- За ким?

- Та не за тим що в ямі сидів, а за Смирнова питаю.

- Так ніби нема такого.

- Я вже завтра зайду до вас; скажи так мамі.

- Добре, на добраніч вам там.

- Спокійної ночі тату.

Коли вже Богдан попросився, Саша перепитав про Смирнова, а пізніше запитав дружину:

- Анка, а ти мені хотіла щось сказати.
- Саша, я вже забула.
- Може пригадаєш пізніше, тоді скажеш.
- Якщо пригадаю...

29

Двадцять першого листопада, приїхали гості з Ізмаїла. Також привезли з собою Григорія Миколайовича. А на другий день в неділю, усі були в Маковських на вулиці Коперника. Хоча Людмила була з батьком у своїй квартирі, все одно за такий довгий період часу, вона відвикла від того в чому колись виростала і проводила свої юначі роки.

Також прийшли побачитись з гостями Аташеки. Богдан з Ларисою, сиділи цілий вечір і за столом у центральній кімнаті, вели розмови. А так як в країні був неспокій з сусідною країною, люди майже усі не могли щоб обійти таке питання стороною. Саша розповів як він недавно їхав з одним чоловіком і той йому признався що був там в АТО і що там відбувається. Вислухавши таку розповідь, Володька Чумак став роздумувати в голос:

- Дивіться що відбувається: вже півтори року як в Одесі люди погинули в тому будинку що запалили. Коло п'ядесяти чоловік загинуло і дві сотні поранені були. До тепер, ніхто нічого не розслідував. За такий час могли б вже знайти кого.

- Зрозумійте, що таке війна, або якийсь бунт, - почав поважно Миколайович. – Одні люди є правдиві патріоти; воно правда. Другі там за гроші, це також вже знають, саме вони роблять найбільше неспокою щоб заворушити як найбільше людей і відробити свою так звану місію. Третя група людей, це просто зібрані щоб піти і поглянути: а що ж воно з того всього буде. Але є ще люди, вони найбільш небезпечні: люди які зводять свої рахунки. Хтось комусь в бізнесі перейшов дорогу, хтось посаду забрав в когось, хтось навіть чийось жінку, секретарку, в коханки собі переманив, або навіть шантажем заставив. Ось такі люди вони мають злість не аби яку будь. А виглядає, немов усі воюють за державу свою.

- Я вам щось розкажу, - почав Богдан, - колись як я був в Сибіру, один мені каже напарник по роботі, щоб поїхати з ним в село, «в деревню», як там говорять і на гриби піти. Я поїхав в суботу з ним туди. Пішли ми в ліс і його тесть з нами, такий вже дятько майже ваших літ, - Богдан вказав з повагою, рукою на Миколайовича. - Ми поїхали машиною, а там вже ідемо по лісу поволі і той дятько нам показує де грибні місця в них. Вийшли на якусь галявину, а там стоїть такі старі два стовпи з карнизами, що колись ворота були. Дивлюсь далі, а далі немов галявина і сліди якоїсь забутої дороги. Проїшли ми далі, а на галявині великий особняк такий, як колись називали руські «имение». Будинок великий, такий вхід з чотирьома колонами, сходи такі широкі і два фіголя по сторонах. На даху стара бляха, вже поржавіла і місцями вітер позривав її. Заходимо в середину, дверей не було вже там, вікон також не було, дивлюсь, а все так опущеним, вже штукатурка відпала місцями, цеглу видно і камінь білий. Такі карнизи старинні, облуплені, стеля впала, де куди балки стоять ще, але вже таке ледь стоїть. Стали ми там роглядати і присіли відпочити трошки. Став нам той дятько розказувати історію того помістя. Говорить, що там лісу не було так близько, а вже з часом так заросло, що той маєток опинився в лісі.

Жив там колись багатий чоловік, як називати тоді «барін». Мав той панич сина і доньку. Син десь виріс і вже вчився на когось дальше, а донька була вдома. Але якийсь хлопчина залицявся в неї, був бідніший від них, але не такий вже батрак як другі були, прості наймити. Вона також з ним не проти поєднати долю, а батько її навіть слухати не хотів, щоб той став його зятем. Почалась драма поміж молодими і якийсь час та дівчина десь так втікала з хати вночі, зустрічався з тим хлопцем, але нічого не могла вона змінити. Тоді батькову волю не могло нічого зламати: ні сльози, ні прохання, ані щось інше.

Одним словом одного дня, вона вирішила порвати відносини з тим хлопцем і просто зникнути з його життя. Він ще якийсь час помучився, походив і зрозумів що вони не пара одне одному. Вийшла вона зміж, вже мала свою сім'ю, і той хлопець одружився за якийсь час і так пройшло може десять років після тих всіх подій.

Нараз відбувається в Росії революція. Тоді той хлопець іде до більшовиків і за короткий час стає комісаром. Напросився він в революційного комітету, щоб його назначили саме в ту місцевість де він

був колись. Приїхав він туди, прийняв командування і взяв з собою може двадцять чоловік. Кілька з них переодів на «білих», і сказав щоб ішли в той маєток і там поросились ночувати. Було так домовлено, немов «червоні» ранком наскакують, а так звані «білі», будуть стріляти, це для того, щоб обвинити того господаря, що він підтримує ворогів революції. Так все відбулось: прийшли в ночі кілька озброєних, сказали що вони з якогось ескадрону відбилися і хочуть перночувати. Той барін їх прийняв за своїх, погостив таки вночі і вони вклялись спати. Тут вдосвіта крик перед будинком, налітають на конях червоні, ті з покоїв починають ніби стріляти, але понад голови стріляють. Червоні починають також, немов захоплюють усіх в будинку і виводять на подвір'я. Тоді той комісар зліз з коня і говорить: Именем революции приказываю всех расстрелять, а дом сжечь! Тут один, з таких людей, що робив в того пана, став просити комісара, щоб простив їм, що вони не можуть розібратись хто за кого воює і вийшло таке непорозуміння, тим більше що на щастя, нікого не вбито. А той комісар впізнав того чоловіка, тому що давно його бачив там в маєтку і каже: Ладно, ты меня убедил, но только гнездо вражеское, надо сжечь. Взяв він чоловіка тієї бувшої любимої, тобто зятя того баріна і заставив підпалити маєток. Той хотів жити і так зробив. Став той старий барін кричати, проклинати їх, хотів щоб його вже вбили, тому що все згоріло, жити не хотілось йому, але комісар сказав щоб не вбивати нікого, щоб він пішов з своїми по світу без нічого і знав тепер, як то когось вважати за ніщо, в порівнянні з собою.

- Вибрав такий шлях пімсти. – Промовила Людмила.

- Та знаєш як після такого добра опинитись без нічого на вулиці. Справді жити вже не хотілось.

- І що були далі з тими людьми? - Поцікавився Володька.

- Десь пішли напевно до когось проситись жити, тому що той будинок вже ніхто не поремотував ніколи. Там навіть було видно сажу місцями, де ще стеля була.

- А та жінка впізнала того комісара? – Продовжувала Людмила.

- Я чомусь не запитав того дятка, може він не знав навіть таких дрібниць.

- Нічого собі «дрібниця», - Людмила глянула на Богдана якимось особливим поглядом, в якому немов проблиснули вогники, - та задля того все і робилось щоб вона побачила і зрозуміла, що з такими речами як любов, жартувати не варто.

- Звичайно що впізнала, - зробила висновок Лариса. – Жінки таких не забувають навіть через сто років. Хіба не чуєш, що вночі втікала до нього, тоді як могла не впізнати?

- Ой Людка, - Володька став тихіше що Миколайович не почув, - можна подумати що ти не впізнала б свого місцевого «большивика».

- Того, - Людмила кивнула очами на стіну, яка розділяла їх від квартири Чернецьких.

- Того, того, - похитав головою Володька дружині.

- Виходить що він робив там свою «революцію», зводив рахунки за давню дівку. – Розвела руками Людмила і хотіла тему перевести від себе, далі про давні події.

- Так виходить. Тому коли якась біда в країні, не усі патріоти і не усі за державу вболівать, є такі що хочуть помститись просто за свою кривду і навіть проходять довгий час, щоб досягнути такої нагоди.

- Ой що казати, - зітхнув Миколайович. – З ревності ще не таке можуть зробити, воно не дивно нічого навіть мені. Я колись як викладав, які драми бачив поміж молодими людьми, ой що вам говорити; надивився я того і наслухався... Молоді люди роблять рокові помилки, думають що якоесь воно перемелеться все і вийдуть так би мовити «сухими з води», але ні: так не буває. Потрібно добре вирахувати наперед які наслідки і чи готовою людиною буде заплатити за своє рішення, коли прийде година відплати. А така година прийде до кожного: рано чи пізно...

В кінці того ж 2015 року, Іван Маковський настояв вимогливо щоб брат вже перебирався за кордон на постійне місце проживання. В Сполучених Штатах, повинні були відбутись вибори президента і його ймовірний кандидат, використовуючи популярні площадки засобів масової інформації і телебачення, відверто виступав проти політики емігрантів, обвинувачуючи їх в послабоєні росту економіки країни. Ніхто не знав, хто виграє президентську гонку, але вірогідність такої неприязні щодо емігрантів, була очевидною. Іван нятякав, що може змінитись основа самої процедури і переогляд стане більш жорстким.

Сам Саша, і його дружина, вже також бачили що в Україні стає жити куди більш важче, а ще війна, яка не припідносила жодної перспективи на майбутнє, добавляла бажання для того, щоб вже таки переїхати.

Іван, наполягав ще з тієї причини, що він сам був вже довгий час за кордоном, а людина коли вже не молодою, тоді вона більш починає хилитись до рідних як до друзів, тому, що з рідними є що пригадати і помріяти... Так що усі обставини підганяли сім'ю, щоб швидко докінчити з усіма документами і переїхати весною, в крайньому випадку в місяці червні.

Саша вирішив і пообіцяв братові, що зразу після Нового року, все залише і візьметься за документи, тому що усі розуміли що тягнути з тим вже немає куди далі.

Тим часом в Україні, відбувалась війна, яку держава офіційно називала АТО, і люди багато спорили про таку подію. Мужчини які на початку з піднесеним патріотизмом і завзяттям самі просились щоб військомат направив їх воювати, з часом почали змінювати свої думки, особливо хто там вже побував, або хто мав близьких, що повернулись звідти і розповідали протиречиві дані про те, що там відбувалось на сході держави. Звичайно, що так відверто ніхто не росповсюджував свої бачення, але при своїй думці залишався кожен, хоча в багатьох людей та ж сама думка, могла помінятися через кілька днів і стати протележною тій, яка ще в мізках, домінувала минулого тижня.

Надії на західні країни, а особливо на Європу, почали вгасати, люди побачили що багато обіцянок, так і залишились лишень обіцянками, а насправді велась політика прихована що до Росії і конфлікту який набирив обороти і вони були невтішними.

Але на фоні таких подій, слід замітити що ні Маковські, тим більше Аташеки, не були перейняті політикою. Хоча з усіх згаданих найбільше може думав про те Володька Чумак, але він так був вихованим що ніколи не спорив, вже опісля розмов, він міг висказати своє невдоволення, а ось так щоб людину як кажуть «покласти на місце», тим більше в когось в гостях, а коли ще там були особи жіночого роду, такого собі Володимир Петрович, не дозволяв. А Марчук, він був навчений в націоналістичному напрямку, лиш як вже відомо що сам Олег, не зміг реалізувати свої погляди чи якісь дії особисто своєю фізичною присутністю, через те що його дружина Ірина, була повністю особою матеріалістичного напрямку.

Найбільш лояльним до обох сторін конфлікту, був Богдан Аташек. З одного боку він урдженець Львова, а з другого, він працюючи колись на Сибіру, спілкувався з людьми різних національностей і багато кого знав з хорошої сторони. Так що він рахував ворожнечу народів, як щось надто погане і вирішувати потрібно це не зброєю, а якимось за столом. До речі такий він був не один: люди які були його віку, особливо ті хто служили у війську ще в Союзі, також зустрічали там різних людей з союзних республік і тоді ще в молодому віці, люди дружили одні з одними, навчались разом у вузах, працювали на практиці, переписувались листами, їхали на заробітки і так далі.

Виходило так, що однозначної оцінки подіям, надати було не просто, а навіть хто висказувався категорично, захищаючи якусь з одних сторін, тоді це лиш до того часу, поки не появлялась людина, яка була більш освідмленою з ходом подій, і коли ставились факти перед опонентом, тоді вже навіть сторонній слухач, зміг запримітити що насправді не все так просто і не все чітко визначено хто є хто, в такому питанні. Важко було розібратись хто чим займається, так як появилось доволі добровольчих батальонів, які мали своїх керівників і навіть спонсорів, а такі люди не підкорялись Міністерству оборони країни. А що було найбільш не зрозуміло, це те, що ніхто не міг прогнозувати як все закінчиться, і щоб опісля не опинитись ще винуватим за те, що підтримував справу, яка сьогодні виглядала йому правильною.

Але повернемось до сім'ї Маковських, Олександра і Іванни, і їхньої доньки Аліни. Люди не знали що їх очікує в недалекому майбутньому, хоча як не старались собі уявити життя за кордоном, все одно вони розуміли що всього передбачити вони не зможуть в силу тих обставин, що вони просто ніколи не жили в іншій країні, а ще такий унікальний як Сполучені Штати Америки. Також важилем, який клонив людей на виїзд за кордон було те, що часто бувало Іванка з чоловік, обговорювали стиль життя в Україні, а особливо як люди заробляли гроші на своє прожиття. Іванка боялась уявити собі такого, що її єдинна донька колись поїде на заробітки, або коли вийде заміж, її чоловік залиши з дітьми вдома, а сам буде заробляти гроші десь в Європі і там пропадати по шість місяців постійно. Хіба воно життя коли люди так живуть? Але так живуть більшість людей в Україні, а коли їм не подобається, вірніше так нікому не подобається, але люди виходять з обставин як лишень можуть, правильніше сказати коли вже не можливо таке терпіти, тоді потрібно вибиратись кудись. Люди шукають такої нагоди, багато хто зачепився десь в Польщі чи Італії, щоб якимось жити там, з часом перетягують своїх, правда сімей скільки розпалось через те що супруги не жили разом роками, що вже перетягувати приходиться когось з дітей, і дуже рідко чоловіка, чи дружину.

В Маковських є нагода, вони в цьому питанні і категорії людей, яким пощастило, і жити не дець в Польщі, а в самій Америці. Також не шукати хто б допоміг на перший раз, адже там є рідний брат, там є людина яка сама просить і настоює на переїзд.

Над тим усім що прийшлося передумати Маковським, ніхто з них не міг передбачити того, що їх зустріне незадовго як вони переїдуть, адже переміни в них наближувались великі, і не лишень в тому що зміниться їхнє привичне місце проживання і порядок в якому вони жили роками, але також люди які їх будуть оточувати, будуть зовсім іншими і до цього потрібно привикнути.

ЧАСТИНА ДРУГА

ЧОРНИЙ ПРИНЦ

1

Останнього тижня місяця червня, 2016-го року, сім'я Маковських переїхали в Сполучені Штати, на постійне місце проживання. Вони з першого дня свого переїзду, стали проживати квартирантами в хаті, яка колись належала їхньому дяткові Михайлові, який, перед тим як померти, переписав свій маєток на внучатого племінника, Івана Маковського.

Сам пан Михайло, придбав це помешкання після тривалого часу проживання у місті Юніон, тому що поки він працював у порті, в той час він проживав з дружиною близько того місця де працював, а пізніше, вони продали свою хату і переїхали в інше місце, трошки далше він густонаселених вулиць. Дятко Маковських, купив скромніше помешкання, далше на захід від мегаполісу. Містечко звалось Лівінгстон, в тому ж штаті, Нью Джерсі.

Вулиця була зеленою і спокійною, туди попасти можна було з'їхавши з дороги під номером «10», що в цьому штаті. Поруч була просіка, по якій ішла електрична лінія, по ній були стежки де можна було гуляти, а далше за полем для гри в гольф, було озеро.

Хата була одноповерхова, в ній знаходилось три спальні кімнати і досить простірна гостинна. Також поруч з кухнею, була кімната щоб обідати, яка розділялась високим і вузким барним столом, за яким стояли такі ж високі три крісла, і вони крутились.

Знадвору, будинок був обкладений червоною цеглою. З заїзду просто був постеленим асфальт і заїздилося в гараж на одного автомобіля, дах будинку був напушеним над площадкою перед хатою де можна було посидіти в теплу погоду і навіть в дощ.

В домі були меблі, це не були ті самі, що ними користувались мешканці які жили перед ними, тому що після того коли люди вибрались, Іван найняв майстрів і вони пофарбували в середині хату, а також Іван завіз свої дивани, а в нього появилась причина купити собі нові. Правда залишились де-які речі ще від того часу, коли проживав тут дятко Маковських, наприклад: дубовий стіл, старий програвач платівок з українськими піснями, правда ще минулих років, також різні розмальвані глечки, які збирала покійна пані Маланка. Іван сказав що брат може викинути все на сміття, що йому не підходить, але люди які приїхали з України, такого не розуміли щоб взяти просто викинути, а ось щоб притягнути щось додому, це питання зовсім друге, це невідьма частина побуту, кожного емігранта.

Теплими вечорами, Саша з дружиною любили пройтись вулицею, щоб поглянути як живуть люди, але людей на вулиці не було майже ніколи, хіба що хтось гуляв з собакою, або просто пробігав свій спортивний маршрут.

Робота, яку обіцяв Іван братові, була справді поруч, можна було іти пішком і це не була брудна промзона, з незкінченими складами, яких можна спостерігати біля портів, а просто новий склад, куди привозили товар і розкладали його по менших партіях, опісля тут же завантажували на вантажіки і відвозили. Товар був переважно для повсякденного користування: пральний порошок, мило, туалетний папір, також папір для рук, салфетки, і тому подібне. Одним словом такий товар що не стоїть довго на складі, а постійно замовляли його в хімчистки і компанії, які займались прибиранням офісів і аеропортів.

Там де почав працювати Саша, був один чоловік що знав російську мову, але склад був великим, вірніше було два склади, розміщеними літерою «т», тому робітники могли роз'їхатись на своїх вантажувачах далше один від одного. Іван дав братові планшет і там була програма яка переводила що сказав Саша, або просто написав від руки чи надрукував. Те саме міг зробити співрозмовник, і вже спосіб спілкування було знайдено. Хоча не потрібно було знати багато слів які мали відношення до роботи, тож Саша вже вивчив їх, записавши собі таку таблицю, яка висіла в нього на стояку від кабінки.

Слід замітити, що Саша Маковський почав швидко сприймати мову. Він легко міг колись запам'ятати любий вірш в школі, також переказати почутий твір, так що йому це стало в пригоді тут.

З перших днів, новим мешканцям, скучати не було часу, а так як Іван жив трошки далше, а його дружина Наталя була постійно занятаю на роботі в лікарні, приходилось якось самим собі давати раду. Виручало те, що перед приїздом, в домі було приєднано сітку Інтернет, користуючись яким, можна багато чого дізнатись і вивчити, починаючи від мапи місцевості і закінчуючи зв'язком з рідними, набравши в любий момент Івано-Франківськ, який, не дивлячись на таку відстань, не здався вже аж таким далеким.

А ще, так би мовити на щастя, не так далеко, проживала одна сім'я, які також тут переїхали, але вже дванадцять років тому, люди були з Вінницької області, віком трошки молодші від Маковських і мали вони дві дочки. Старша з них зарзу подружилась з Аліною, дівчину звали Вікторія.

Хоча Аїлна вже знайшла за кілька днів подружку, все одно в неї, на відміну батьків, було куди більше часу і вона кожного дня виходила на зв'язок з Івано-Франківськом, щоб розказати що сьогодні вона побачила і де приходилось побувати. Дівчина вела розмову з дідом Богданом, з бабусею Ларкою і звичайно що з Олежком, який цікавився життям в Америці. Аліна рахувала що батькові батьки, мають тут Івана і Наталю, так що вони мають з ким спілкуватись, якщо їм чогось захочеться взнати що і як, тим більше що бабуся Неля, сама побувала в Штатах і навіть жила в цьому домі, тоді з Іваном і невісткою.

До навчального року, ще було троки часу, і усі сподівались що коли дівчина вже стане учинецею американської школи, тоді в неї кругозір розшириться куди значно більше, також появляться друзі не лишень з своїх українців, а цілком можливо що навіть інших національностей, так як саме в такому різнобарвному квітнику особистостей, живуть люди в Штатах.

Іванка, почала працювати в ресторані, про якого їй говорила скоріше Наталя, і тепер вже Іванка знала чому саме про цей ресторан ішла мова. Справа в тому що землячка-вінничанка, яку звали Надія, також там працювала і вона домовилась, щоб вони працювали разом. Надя стала забирати і привозити Іванку на роботу і з роботи, а Іванка оплачувала їй пальне і тому виходили обом жінкам вигідно.

Після такого стилю життя який вели Маковські в Україні, де в них був час і не дуже багато грошей, тепер їм здавалось що вони не живуть, а просто кудись постійно рухаються, немов вони на якомусь великому кораблі який постійно пливе, а люди на ньому постійно занятими і кожен знає своє місце і свою справу. Воно нічого дивного: саме такий темп відчувається в пригородах Нью-Йорка, і усі люди які тут живуть, вже привикли до такого. Звичайно що хто приїде сюди з західних, а особливо з південних штатів, вони здивовані як люди так живуть немов у великій мішалці, яка постійно крутиться, хоча працює не в хаосі, а в порядку, як великий мехнізм, який добре налаштований.

Коли Маковські думали що попавши в Штати будуть скучати, кожного дня розмовляти з рідними, рахувати години які в Україні, щоб наступний раз вийти на зв'язок, то після приїзду, зразу на другий день, зрозуміли що воно далеко не так: потрібно було зробити реєстрацію номера соціального захисту, здати на посвідчення водія, потрібно було відчинити свій номер в банку, а найголовніше вивчати місцевість, яка була населеною досить густо, а рух автомобілів дуже інтенсивним.

Іван телефонував постійно, так як мов час на роботі коли очікував наступного виклику на «швидкій», але щоб приїхати кожного дня, він не міг за браком часу. А самі нові мешканці, старались якось давати собі раду без посторонніх людей, хоча не завжди в них це виходило.

Коли пройшов місяць часу, Маковські думали що вони вже багато чого знають про життя тут в Штатах, хоча насправді було далеко не так. Вони лишень починали приглядатись до всього що їх оточувало, а особливо до людей, які були навколо них, і кожен з трьох, по-своєму старався розібратись в тому, що відбувається поруч.

Коли приїхавши сюди, Іванка думала як вона зможе порозумітись з сусідами, виявилось, що тут зовсім не так як вона собі уявляла. Коли стояти обличчям до дороги, тобто вийшовши з дверей дому, по лівій стороні жив один мужчина літ п'ятидесяти і він був в'єтнамець. Чоловік десь працював від ранку до вечора, а якась компанія приїздили щоб в нього на подвір'ї покосити газони. А з правої строни, тобто далше по вулиці, стояла хата значно опущеною, (хоча на вулиці хата в якій жили Маковські, була чи не найкращою, тому що видно було, що тут проживав колись господар з Українського краю), а за кущами які росли замість паркана, подвір'я сусідне, виглядала геть запустілим. На заїзді не було навіть там асфальту, а просто дрібний гравій і вже порослий подорожником і рум'янком. Ніхто не бачив там когось щоб хтось виходив, чи виїздив автомобілем, але бувало що вечером світилось світло в кімнаті, яка була в даху будинка. Сама хата була світло сірого кольору, але вже дуже давно фарбованою і її зкривали великі дерева. Також Іванка запримітила що поштовий автомобіль, майже не зупинявся біля пошктової скриньки, яка мала номер до тієї господині.

На самому подвір'ї де посилилась сім'я, заді було невеличка площа на якій росли кілька яблунь, але вже було видно що їх давно ніхто не підрізав і вони стояли не доглянутими. Було зрозуміло що їх насадив ще колись дядько Михайло, тому що самі вони тут не могли появиться в принципі. А огорожею заді подвір'я, був зелений паркан з кущів, яких обстригалось періодично, щоб був рівним згори і по периметру.

Ось так, почались перші дні, а так тижні, сім'ї Маковських, на американському континенті, і потрібно було сприйняти таку перемену як врок долі, тому що люди розуміли, що так в них в житті якось повелось і по-другому воно вже не буде...

2

Подружка Аліни Вікторія, чи просто Віка, як звали її усі хто знав, була на перший погляд немов нормальною дівчиною, хоча воно так лиш виглядало тим хто навіть знав дівчину зблизька. Насправді справа стояла куди більш серйозно і цього ніхто з оточуючих не замічав.

Віка, призналась Аліні про своє захоплення, але наказала строго, щоб та випадково не проговорилась вдома. Аліна часто вела перемовини з Олежком, але те що вона почула від Віки, вона не могла передати йому, хоча в неї не було секретів від нього, все ж таки дівчина хотіла бути відповідальною в тому що пообіцяла, а ще більше боялась щоб згубити подругу, яка була поки що в неї лиш єдинна тут.

Справа в тому, що Аліна розуміла те, що коли Олежко визнає, він обов'язково перекаже сестрі про таку річ, тобто матері дівчини. А Іванка вже не може поступити по-іншому, а найшвидше передасть батькам Віки, так як працюючи з Надею, було б просто злочином таке приховати, тим більше жінці в такому віці, яка також була матір'ю.

Одного вечора, Аліна побачила шрам на руці вище ліктя у подруги, вона запитала Віку звідки він в неї взявся, але спочатку та не хотіла їй признаватись, а коли вже Аліна стала питати чи це не причина в тому що її хтось з батьків так жорстко виховує, дівчина пішла на відвертість. Віка призналась що вона входить в закритий клуб «руферерів», і батьки про це не знають і навіть не запідозрюють нічого. Хоча Віка була старшою від Аліни всього на один рік, вона вже в житті багато чого побачила більше як єдиначка Маковських.

Дівчина призналась, що батько працює вночі, мама також до одинадцятої вечора і лягає спати, а вона тоді починає діяти. В тому клубі був з десяток молодих людей і навіть підлітки. Вони не лишень захоплювались тим щоб вилазити десь на мости, чи на старі портові крани, яких було доволі понад водою в різних вантажних портах, члени клубу заробляли на тому гроші. Кілька клубів зустрічались поміж собою, робили ставки хто на кого і тоді хто вигравав, отримував гроші. Один клуб вибирав собі для посидинки кого вважали за сміливого найбільше, опоненти робили те саме, і тоді вже починались змагання. Зустрічі відбуватись могли десь в парку, чи в когось на винаймлені квартирі, (це в холодну погоду), але найчастіше десь на покинутих підприємствах, де стояли старі цехи, чи наполовину розвалені будови. Туди з'їздили як учасники, так само їхні друзі, хлопці привозили своїх дівчат, а дівчата бувало що хлопців. Керівник певного клубу пропонував «висотку», коли доходили згоди двох сторін, тоді починались ставки. Гроші збирали і ставилось завдання: вибратись на домовлену «точку», там намалювати чи написати те, що наказували фарбою з балончика. Але так як найчастіше такі трюки виконувались вночі, тоді ранком вже їхали преставники клубів, дивились в біноколь, робили знімку і ставили на чат, до якого мали доступ усі учасники хто був членом клубу. Якщо бувало два написи, а кожна сторона мала свій колір фарби, тоді гроші розділювали поміж клубами, а коли хто вигравав один, тоді йому відходила повна сума.

Сума грошей, інколи доходила до кілька тисяч, так як таким захопленням цікавились також багатіші люди, які продавали наркотики і навіть такі, що мали свій бізнес.

Також Віка призналась що скоріше, ще коли не було телефонів, бувало що виконавці завдання, могли замалювати напис одне одному, і навіть бували випадки що зустрічались в один час і шовхались, щоб не допустити суперника, тоді було встановлено судову гілку в клубах, щоб подібні випадки не повторялись. А вже з появою телефонів, робились знімки самим виконавцев. Саме коли Віка поступила в клуб, вже таких випадків не зустрічалось, щоб двоє виконавців бились чи штовхались, очікуючи одне одного на умовному місці.

Віка запропонувала щоб Аліна поїхала з нею і поглянула як все відбувається, Аліна похитала головою в знак згоди, так як їй хотілось чогось нового і просто не було чим зайнятись, хоча коли б дівчисько подумало над тим щоб вивчати мову ще до того часу як піде в школу, тоді в неї не було б часу на такі дурощі, які не лишень були не потрібними, але надто небезпечними для таких ж самих легковажних підлітків.

Коли Аліна поцікавилась чи бували фатальні наслідки, Віка призналась що знала двох членів, одного хлопця і дівчину, які вже не живуть. Також один сидить в інвалідному кріслі, а таких що десь поламали собі руки чи ноги, вже знає доволі. А той шрам який був в неї, саме появився коли вона розрізала руку, опускаючись з портового крана, і зачепилась за якусь ржаву залізяку на ньому.

По встановлених правилах, клуб віддавав п'ядесят відсотків грошей виконавцеві, тому кожен член клубу, хотів виконати доручення, хоча воно рахувалось дійсним лиш в тому випадку, коли усі члени клубу, вибрали самі виконавця, способом голосування.

Звичайно можна зрозуміти батьків, коли б вони побачили знімки на телефоні Віки, де їхня донька лазила, але поки що, цього ніхто не знав.

Саме тому Аліна не могла признатись Олежкові про таке захоплення, вона знала що він змушений буде викрити таємницю, адже кожна людина яка любить своїх близьких і рідних, не може спокійно промовчати на таке, коли почує.

На відміну дочки, Іванка вчила мову наполегливо, вона ходила постійно з навушниками і слухала уроки англійської мови з програми яка була в Інтернеті. Іванка працювала вже в ресторані і поки що на кухні, тому щоб виходити в зал до відвідувачів, потрібно було вже спілкуватись і принімати замовлення від них. Хоча Іванка кілька разів старалась заохотити дочку щоб та вивчала мову разом з нею, Аліна махала байдужно рукою, а Іванка знала що скоро почнеться школа і там вже мова піде немов мимоходом, щось дочка все одно стане пам'ятати, тому що саме так Надя пояснила суть справи, як було в них на початках.

Але з чоловіком, Іванка стралась щось розговоритись по-англійски, інколи було смішно і люди сміялись самі з себе, просто це було вдома і ніхто не слухав їхньої розмови.

А ще Саша був здивованим в тому, що на роботі до нього відносились дуже добре; старались його зрозуміти і навіть стали цікавитись як буде той чи інший придмет, українською мовою.

Час дуже швидко пробігав, напевно тому що люди були постійно занятими і Маковські навіть забули що скорше були пообіцяли Чернецьким, що коли вони тут прийдуть, зразу дадуть про себе знати. Але в такому вихорі який завертів нових мешканців Нью Джерсі, важко було щось вбиратись і робити те що було заплановано ще там вдома, де часу було в усіх куди більш достань, тому прийшлося плисти разом з течією часу і усіх обставин та справ, які несли немо повноводна річка, разом з собою.

Незадовго вудбулась подія приємного характеру, тож Аліна не випустила нагоди щоб похвалитись перед Олежком те що відбулось.

Справа в тому, що Іванка приносила з ресторана різні випічки, яких не замовили на десерт того вечора, а вже ранком їх викидали, щоб свіжих, яких привозили перед обідом, подавати на вечер'ю. Іванка не могла дивитись спокійно на таке, вона запитала Надю, чи можна забирати собі додому, щоб не викидати в сміття круасани і подібні кулінарні вироби, які були повністю придатні для споживання. Надя посміхнулась і сказала що звичайно що можна, лиш через короткий час вона стане так само думати як інші, тому що тут кожен, а особливо жінки, бояться щоб не поправитись багато і тому стараються щоб солодкого не вживати більш дозволеного, чи рекомендованого сімейним лікарем, або дієтологом. Іванка посміхнулась і відказала що її така небезпека не загрожує, так як вона з родини де жінки нормальними (будовою тіла) постійно, не зважаючи на те, що ласі до солодошів.

Одного ранку, Аліна побачила що стояла коробка, в яку мама поклала татові на роботу те що принесла вчора з ресторану, а тато просто забув взяти з собою. Аліна хотіла зробити батькові сюрприз і взявши коробку, сіла на велосипеда, (якого Саша був притягнув, знайшовши просто на вулиці перед тим як повинні були забрати сміття), поїхала на склад, де батько завантажував вантажівки.

Приїхавши туди, вона пішла шукати батька, один мужчина зрозумів кого вона шукає, так як знав що Саша недавно приїхав і по акценту визначив що дівчина недавно тут проживає, провів її до батька. Саша побачивши здивувався і подумав що щось трапилось вдома, але коли Аліна пояснила в чому справа, він покликав робітників таких як сам і став роздавати солодощі їм.

Поруч офісу, стояв апарат який готовив гарячу каву, один мужчина пішов щоб набрати кави і пояснив старшому над працівниками, жартуючи сказав, що прилетіла чарівна фея і роздає солодощі безплатно.

Босом над працівниками, був чорношкірий мужчина, він був родом з Кенії, а звали його Баб. Коли він побачив Аліну, тоді попросив, чи може собі зробити з нею фото на телефоні, щоб переслати своїм рідним в Африку, адже там, як пояснив він, (написавши на планшеті в програмі «Translator», щоб Саша зрозумів), блондинок натуральних ніколи не бачили живими. Для них буде різвносильно як чудо якесь, коли вони отримують таку знімку від нього. Саша посміхнувся, відчув батьківську гордість за свою дочку і сказав щоб Аліна гарно обняла того Баба і зробила з ним фото. Дівчина задоволено оглянулася на робітників, підійшла до Баба який присів на якісь коробки, нахилилась поруч і взяла його рукою за шию. Коли Саша взяв телефон і зробив фото, усі робітники заплескали в долоні, а сам Баб, подякував за таку увагу до нього.

Того вечора, вірніше вже опівночі, коли вже в Україні наступив ранок, Аліна показала фото Олежкові і розповіла як вона сьогодні позувала для того, щоб десь в Кенії, її розглядали невідомі для неї люди.

Коли Олежко вислухав він сказав, що немає різниці яким способом зробити добро: чи дати комусь кілька карбованців на каву, тому хто просить, чи зробити комусь приємність, обнявши як рідну людину, тому, що не зважаючи на колір шкіри і на походження особи, усі ми люди, тому усі хочемо, щоб нас любили і шанували, а також вдіяли увагою.

А вже в суботу, в кінці того ж тижня, Іванка мала перемовини з мамою і Лариса їй призналась одну розмову:

- Ти знаєш Іванка, я бачила Ірку, вона говорить мені: наш Назар, жаліється що Аліна не дзвонить до нього. Я ж відаю що до мене також майже не дзвонить, там з Олежком нашим має собі якісь бесіди. А вона мені каже: а Олежко чому не їде також до сестри? Нехай забирає ту молдаванку і їде, що буде тут робити?

- Нічого собі. – Іванка розсердилась. – Можна подумати, що Назар постійно з Аліною мав якусь бесіди, хіба що любив підколювати її інколи. Вона переживає щоб ми не допомагали Олежкові і тим самим на поділились наші передачі на дві частини. Може Ірка не знає що Саша сказав, що не буде її отримувати так як Іван. По-перше: ми не заробляємо так як Іван з Наташкою, по-друге: в нас є наша донька якій побрібно нам як батькам, допомагати, і кінець кінцем, сказав Саша, в нас є батьки Аташеки, яким ніхто не допоможе крім нас. Так що нехай Ірка «зуби не точить», як вона уміє це робити.

- Та нам нічого не потрібно, - скромно відказала Лариса. – Нам жаль що онуки нема поруч коло нас, а жити маємо за що. Саша лишив нам машину свою, ми вдячні йому. Тато гарно почистив машину вашу в середині, вона гарно їде і нам хватає. А як колись буде у вас можливість, тоді Олежка можете викликати щоб там побув і заробив собі, але не зараз ще. Нехай переше оженеться, а там буде видно.

- А мені вже починається тут подобатись, - призналась Іванка. – Навіть Надя, яка працює зі мною, дивується що в мене там вся родина, а я не плачу як вона на початку. Я ж кажу їй, що маю нагоду поговорити з батьками і з Людкою також, з Миколайвичем говорила недавно, так що все гаразд. Але помимо того всього, в мене є трошки проблема на роботі, - змінивши голос на тихіший, призналась Іванка мамі, яка дивилась на неї з екрану планшета.

- А що такого в тебе там трапилось? – з тривогою запитала Лариса, поправляючи окуляри.

- Ні, не переживай нічого, просто я стала замічати, що на роботі мене немов більш полюбили як Надю, а тепер так виходить, що я стараюсь немов нічого не відбувається, але не знаю чи на довго мені вдасться так вертатись на дві сторони.

- А це вона допомогла тобі туди в ресторан на роботу?

- Я б не сказала що вона: мені Наташка домовлялась про мене, але Надя возить мене постійно.

- А в чому справа якщо конкретно?

- В мене мова якась зрозуміла більше, немов Надя знає мову краще, але її перепитують по кілька разів, а мене з моєю мінімальною базою слів – розуміють зразу.

- Ти не винуваю в тому. Не усі люди мають однаковий інтелект і вимовлення лексики.

- Та вже якось воно буде, може ще з ким познайомлюсь пізніше; добре так як є.

- Піде Алінка в школу, більш друзів буде в неї. Щоб Алінка ваша також гарно вийшла заміж, щоб мала щасливу долю, ми так з татом думаємо про неї постійно і кожного дня про неї говоримо двоє. Скучаємо що її нема тут, хоча не бачили її кожного дня скоріше, але знали що вона тут в місті, а тепер так далеко...

Так розмовляючи поміж собою, рідні Аліни не знали які пройдуть переміни в житті юної дівчини буквально за місяць часу, ніхто не зміг передбачити чогось подібного навіть; адже люди вони минуле не завжди можуть зрозуміти, а майбутнє для них - це просто таємниця, яку ховає час від людей...

4

Аліна не знала, що кожного року, українська діаспора в Штатах, проходить українські фестивалі в багатьох місцях, де проживають українці. Взагалі українці проживають в усіх штатах, але є міста де їх більше як в інших, тому саме там проводяться такі розважальні заходи переважно в літній час, в місяці липні та серпні.

В Нью Джерсі, фестиваль проводився щорічно, тому Віка вже знала і кожного разу не пропускала таку подію. Часто фестиваль починався в четвер після обіду і проводився до надвечір'я неділі, але найгаряче і найцікавіше, відбувалось в суботу у вечорі.

Віка повідомила подругу, щоб та збиралась з нею піти в суботу і взяла в батька грошей, щоб купити собі там поїсти української страви, а також коли що захоче з сувенірів, який продавали в палатках на території фестивалю. Такими територіями де розташовувались фестивалі, були українські народні доми, або стоянки біля українських церков, які були власність української громади, того, чи іншого міста.

Аліна сказала батькам, що вона поїде з Вікою, а забере їх одна дівчина яка знала Віку і та вже водила свою автівку. Саша перепитав дружину, чи вартує відпускати доньку кудись на фестиваль, а Іванка почувши погодилась і сказала що не проти самій піти, але хіба вже на другий рік, коли вони вже вивчуть місцевість, щоб самим їхати собі, без допомоги інших.

Саша дав Аліні сто п'ядесятя долларів, і наказав щоб та була слухняною і поводитись гарно коли буде з подружками на тому фестивалі.

В суботу, десь коло сьомої години вечора, усі троє дівчат, поїхали по знакомій вже їм адресі і стали шукати місця щоб покласти свій автомобіль на стоянку. Коли вже нарешті знайшли, усі троє вийшли з автомобіля, Віка промовила до подруги:

- Аліна, а тобі так іде червона спідниця, треба було мені щось таке одіти, а я взяла шорти якісь.
- Я ж українка і тому так оділась щоб була тут вишиванка біла, а там червона спідничка.
- А ще там білі ноги, щоб хлопці дививлись, - підкинула дівчина-водій, яку звали Ліля.
- Та на здоров'я, - пожартувала Аліна, і руками розправила своє кучер'яве волосся.
- Дивись як загубишся там від мене, тоді дзвони, ми без тебе додому не поїдемо, - попередила Віка.

Прийшовши на фестиваль, дівчат спочатку ходили разом, Віка зустрінула якихось хлопців, вона познайомила Аліну з ними, також були дівчата якісь що також знали Лілю, яка була з ними. Дівчата взяли собі поїсти, купили напитки, і Аліна навіть не побачила що вона вже протратила доволі грошей, яких дав їй батько, тому що тут було все дорожчим, як наприклад в магазині.

Опісля, дівчата вирішили підійти ближче до сцени де грала музика і було дуже шумно, але проходячи повз палаток, під якими продавались різні вироби та сувеніри, починаючи від вишиваних сорочок і кінчаючи ювелірним бурштином, Аліна через кілька рядів побачила що продавались картини, написані олійною фарбою, і якось мимоволі вона впізнала намальовану знайому будівлю. Пройшовши ще кілька кроків, дівчина захотіла підійти щоб поглянути на картини і чи справді їй щось знайоме з того що вона побачила, чи просто так їй показалось. Вона промовила до дівчат:

- Ви йдіть собі, я хочу тут подивитись.
- Ти не з нами? – перепитала Віка.

- В мене своя мандрівка тут, - Аліна відказала, не роздумуючи на тим що сказала, (але насправді, забігаючи вперед, можна сказати що від цієї хвилини, дороги в дівчат поступово будуть розходитись в різні сторони і притому назавжди).

- Знайдемось потому, - байдужно відказала подруга.

Аліна повернула поміж палатки, вона направились щоб поглянути на картини, і дівчина не помилилась: на одній з картин, вона побачила намальованою Івано-Франківську міську ратушу. В дівчини серце застукало швидше, вона пригадала рідне місто і здивовано глянула на інші полотна, яких було доволі і від побаченого в Аліни просто розбігались очі. Трошки взявши себе в руки, дівчина стала розглядати вже все починаючи від однієї сторони і переходячи поглядом на другу сторону. На картинах був

зображеним Оперний львівський театр, Олеський замок, також Скит Манявський. А ще далі Аліна побачила Кам'янець-Подільську фортецю і навіть фортецю в Білгород-Дністровську, Хотинську і другі. Були картини меншого розміру на яких була природа, а також натюрморти. Дівчина так захоплено розглядала, що не побачила як поруч став молодий мужчина, який продавав картини, і першим заговорив до Аліни:

- Панночка любить живопис? – запитав він зненацька, але приємним тоном.

- Ой, доброго вечора, - від розгублення привіталась юна дівчина.

- Доброго вечора, - відповів мужчина, який був одітим також у вишиванку, але чорного кольору.

- Я побачила Івано-Франківський ратуш і подумала що напевно художник з мого міста, але бачу що тут вся Україна на картинах.

- А все ж таки панночка правою трішки; моя теща з Івано-Франківська.

- А ви звідки будете?

- Я зі Львова.

- А моя мама зі Львова, - швидко виговорила дівчина.

- Все одно земляки будемо: я через тещу, а ви вже через маму, - мужчина заклав дві руки, на одній з них висів золотий браслет, а на лівій широка обручка з орнаментом.

- А це ви так малюєте, чи просто ви продаєте такі роботи?

- Все моє особисте. Я живописець і ще від малого хлопця пишу картини. До речі, - мужчина протягнув руку, - моє ім'я Юліан Соколик.

- Аліна Маковська; можна до мене на «ти». – Дівчина подала тендітну руку і злегка засоромилась.

- А я червоні маки також пишу інколи, - пожартував живописець.

- Гарні у вас роботи. Я ішла мимо туди і так глянула і побачила картини, залишила подруг і bliще підійшла щоб побачити.

Тут раптово з сусідньої палатки, виглянула молода жінка, на вигляд не більш двадцять два роки. В неї було чорне волосся і голубі очі, на яких Аліна тут же звернула увагу. Модиця хотіла щось сказати, але живописець промовив першим:

- Тамка, познайомся з землячкою нашою. Мама в цієї панночки зі Львова, а вона з Івано-Франківська.

- Справді? – Здивано перепитала молода жінка, зробивши захоплено великі очі, розглядаючи дівчину.

- Батько також з Івано-Франківська. – Відказала Аліна.

- Мене звати Тамара, - молодиця протягнула руку і дівчина встигла замітити що навіть не було на ній обручки і тим більше жодних прекрас.

- Аліна, - промовила юна Франківчанка, протягнувши руку для вітання.

- Може щось в мене вам приглянеться, - Тамара поводи́ла пальчиками обох рук.

- Я продаю картини, а моя жінка злото і різні штучки для дівчат і жінок, - похитав головою мужчина.

Аліна справді підійшла до наступної палатки щоб глянути, і поки вона розглядала товар, вона мимоволі почула як Тамара сказала чоловікові: нарешті допросилась Руслана, щоб відвіз малого додому.

Аліна не звернула увагу на розмову двох людей, так як її погляд зупинився не на песнях чи ланцюжках, як властиво жінкам і дівчатам, а на одному сувенірі, який просто притягнув погляд дівчини. Таким сувеніром виявився срібний вітрильник, який був дуже красиво і майстерно виготовлений. Дівчина взяла його в руки і хотіла запитати ціну, хоча вона зрозуміла що він дорогий, все ж таки їй хотілось його придбати.

Аліна дуже любила море, і коли вона бачила якого кораблика, в дівчини пробуджувалось яесь особливе почуття романтики. Але лиш тільки вона хотіла запитати, як тут в продавщиці, тобто в Тамари, пролунав телефон. Піднявши його до вуха, вона промовила в телефон, здивовано глянувши на дівчину: це я маю таке робити? – Запитала вона когось. – Ой, повернешся пізніше назад і побачиш тут, думаю що ще буде. Давай швидко вези малого щоб не плакав вже. – Вимкнувши телефон, молодиця повела очима, мовляв: вже не могу більше.

- Я перепрошую, - промовила Аліна, - а скільки такий кораблик вартує?

- Він срібний повністю, бачите яка робота гарна; всього двісті долларів.

- Я не маю з собою скільки, тато дав, а я вже тут розминула.

- Приходіть завтра, я приховаю для вас, - посміхнулась Тамара.

- Добре, я приїду.

Тут раптово знову роздався телефон в Тамари, вона піднесла його знову до вуха. Аліна хотіла запитати до якої години завтра будуть продавати, але змушеною була почекати поки продавщиця закінчить розмову. Дівчина стала свідком знову якогось діалогу, про який вона не думала і не могла навіть

додуматись що розмова іде саме про неї. Тамара в пів голоса відповіла: добре, я постараюсь взнати якось, все, вже перестань. Все зроблю, я ж тобі пообіцяла; будь спокійний.

- А до якої години ви завтра торгуєте тут?

- Ми будемо до п'ятої, але давай я запишу номер твого телефону, на всякий випадок.

- Мій номер? – Дівчина здивовано глянула на молоду жінку, яка з посмішкою щиро дивилась на неї.

- Будь ласка. Як щось зміниться, ми зможемо домовитись. – Тут Тамара взяла бізнес-карточку і подала дівчині, на якій був зображений діамант і напис, якого Аліна не стала читати. Вона швидко продиктувала свій номер телефону, і тут же в неї почувся виклик. Аліна витягнула з сумочки свій мобільний, але Тамара посміхнулась і промовила:

- Провірка зв'язку.

Аліна зрозуміла що таким способом продавщиця, яка не виглядала на жінку яка просто лишень продає, переконалась, що телефон їй названо правильно.

- Тоді до завтра, - посміхнулась Аліна.

- Дивись, що таки прийшла, а зроблю знижку тобі завтра; змушеною зробити. – Пообіцяла Тамара, і звернулась вже на «ти», як до знайомої особи.

Відійшовши, від палаток, роздався знову телефон, це вже Віка стоячи на виході, сказала що потрібно їхати, так як Ліля, яка їх привезла змушеною була повертатись по якісь навідкладній справі.

Коли дівчата були в машині, Аліна стала розповідати про картини і про вітрильника якого хотіла купити, вона витягнула карточку магазину, а дівчина-водій, звернула увагу на напис який був на чотирьох мовах.

- Ого, нічого собі якісь розкрутились тут: всюди ті жиди можуть.

- А жиди при чому тут? – не зрозуміла Аліна.

- Що не бачиш що пише по-нашому, англійському і на івриті.

- Ще якась мова є не зрозуміла, - Аліна поглянула на крточку більш уважно.

- Індійська напевно, а може вірменська, відказала Ліля.

- Я поки що знаю лиш нашу і можу прочитати тут «Едельвейс». – Аліна захвала візитку в сумочку.

5

В неділю, перед обідом приїхв Іван з дружиною до брата. Але Саша терміново пішов розвантажити одну фуру, яка приїхала ще вчора і щось там не відповідало з документами. Коли вже нарешті вирішилось, Сашу попросив Баб, щоб той у вигляді надзвичайної ситуації, вийшов на три години в неділю.

А Іванка і гості, сиділи перед хатою де був напушеним дах будинку і там стояли дивани, яких ще залишив Іван коли проживав тут з Наталею. Під ногами був залитим бетон та постеленим зелений коврик. По середині стояв низький столик, овальної форми, а верх на ньому був з мрамора.

Іванка винесла гостям напитись, так як їсти вони відмовлялись. Почали буденні розмови про працю, а пізніше Іванка сказала:

- А наша Аліна вже більше тут знає як ми. Вчора була на фестивалі українському, говорила що їжа там наша продається і все наше там.

- Ми бували там також скоріше, - відказав Іван.

- Вона ще сьогодні хотіла поїхати, але не знає чи її подружка домовиться щоб хтось забрав їх, тому що дівчата ще самі не водять машини.

- Та сьогодні вже довго не будуть в неділю, - обізвалась Наталя.

- Вона щось там купити хотіла, а вчора грошей не хватило їй, - пояснила Іванка.

- Може відвези її, - звернулась Наталя до Івана. – Буде когось просити щоб її послужили, а ти все одно сидиш і маєш час. Поки Саша повернеться, ти також приїдеш вже.

- А чому, можна і відвести. – Погодився Іван.

Через половину години, Іван вже їхав на своєму чорному позашляховику BMW x-5, і з ним їхала племінниця.

- А що тим приглянула купити? – Іван поцікавився в дівчини.

- Сувенір один; такий кораблик з парусами срібний.

- Кораблик? – Іван здивовано перепитав, так як знав що дівчата в такому віці, не дуже цікавляться подібними виробами.

- Він повністю з срібла зроблений, так все гарно вирізано на ньому. Ті люди напевно свій магазин мають, продають там сувеніри, картини і золото.

- Наші українці?

- Спілкуються по-нашому, але дала мені та продавщиця візитку і там написано якийсь «Едельвейс», думаю що магазин так зветься, але є різні мови на тій карточці.

- Напевно перемішані з кимось, хоча коли по-нашому розмовляють, тоді найбільше українського в них.

- Він схожим до наших людей, а вона така смуглява, а очі голубі як в мене. Я розумію вже блондинки мають голубі очі, а щоб брюнетка такою була, я ще навіть не пригадую щоб бачила де таке чудо.

- Точно перемішані нації, якщо така брюнетка.

- А ви підете зі мною туди?

- Піду, - відказав Іван конкретно. – Хочу сам поглянути на ту людину, що тобі такою виглядала як чудо.

Аліна замовчала, вона не дуже хотіла щоб Іван знав за яку суму вона купила сувенір, щоб не подумав мовляв: ми їм допомагаємо, а мала витрачає гроші на різні забаганки свої. Дорогою вона собі надумала щоб якось того відправити розглядати картини, а тим часом може в неї вийде швидко розрахуватись за покупку і все буде добре.

Але дівчину чекав не аби який сюрприз: приїхавши вже на місце, двоє пройшли до палаток. Аліна хвилюючись підходячи шукала поглядом продавця-живописця, щоб того познайомити з Іваном і тим часом вирішити своє питання. Біля картин стояло доволі людей і прийшовши вже на місце, Аліна побачила що художника не було, а поруч картин стояла Тамара, вона була одіта в чорне літнє плаття. В другій палатці, була якась інша жіночка. Коли Тамара побачила Аліну, вона здивувалась, так як люди лишень почали приїздити на останній день фестивалю. Тамара швидко підійшла до палатки де були ювелірні вироби, щось промовила тій жінці англійською мовою і та перейшла туди де картини, а сама Тамара поманила Аліну до себе. Дівчина оглянувшись на Івана, який розглядав картину, на якій було намальовано зимовий вечір. Тамара звернувшись до Аліни:

- Ти з батьком приїхала може?

- Ні, це стрийко мій; брат татовий.

- Я думала що ти пізніше будеш. Твій кораблик чекає тебе, - Тамара протягнула коробку темно-синього кольору, відчинила кришечку і показала вкладений в синій бархат, срібний вітрильник.

- Так, тут двісті долларів, - Аліна витягнула чотири банкноти по п'ядесят долларів, не осмілившись питати про скидку, яка вчора була ніби їй обіцяна.

- Все змінилось за одну ніч, - Тамара посміхнулась, - сьогодні цей Срібний вітрильник, тобі в подарунок, мені наказав віддати один красивий хлопець.

- Мені в подарунок? – Аліна від здивування оглянувшись чи Івана немає поруч.

- Не так що зовсім, - шепотом пояснила Тамара, - він торгувався зі мною про те, щоб мати номер телефону твого.

- Мій номер? А для чого? – Дівчина не знала що питати від здивування.

- Він вже сам пояснить для чого; хоча я знаю вже.

- А я можу щось знати хто такий?

- Цей хлопець, шукає таку натуральну блондинку по цілому світу.

- Таку як я може? – Аліна знову оглянувшись.

- Признався, що вже знайшов і розмова була саме про тебе вчора. – Тамара похитала головою, припідняла рамена, а в низу розвела руками, при тому зробила такий вигляд обличчя, який немов без слів говорив: все, як кажуть – приїхали; нікуди не подінешся тепер.

- А звідки він знає про мене?

- Вчора коли ти тут дивилась на картини і розмовляла з Юліком, він дивився на тебе, але я його просила перед тим, щоб нашого малого відвіз додому, і саме коли він вже збирався їхати ти підійшла сюди. Ось там, - Тамара вказала рукою поміж палатками, - стояв і дивився на тебе. Він хотів повернутись, але я сказала що взнаю все про тебе, а він щоб вже їхав з малим. Коли мені дзвонили вчора, а ти була поруч, це саме він про тебе питав мене. Він думав що ти будеш довше вечером, коли повернувся, тоді шукав за тобою, а тебе не було вже. Він був злий на мене, що я відправила його тоді і він не встиг познайомитись з тобою, так що прийшлося мені без твого дозволу, дати йому номер твого телефону. Тепер подарунок тобі за те, що ти дала вчора номер свого мобільника.

- Нічого собі, - дівчина не знайшла більше слів.

Тут Тамара набрала на телефоні знимку і мовчки повернула телефон Аліні. На знімці був молодий юнак, з чорним волоссям і такими ж чорними бровами. Аліна відчула що в неї нагріваються щоки, намов її сватють за якогось хлопця, рятуючись, немов жартючи запитала.

- А років хоча скільки йому?

- Шіснадцять. Думаю різниця поміж вас не великою. – Тамара поглядом оцінила дівчину, немов особа яка вже добре розбирається в людях.

- А ви його знаєте?

- Брат рідний; як не знати. – Тамара весело посміхнулася, спостерігаючи за тим, як дівчина поведеться.

Тут підійшов Іван, Аліна побачила що він поруч, зрозуміла що розмова зупиняється, Тамара протягнула коробку, Аліна взяла з рук Тамари коробку з сувеніром.

- Я хочу подякувати...

Тамара мовчки взяла другу візитку, написала швидко номер телефону і вказала на телефон, щоб не при Іванові щось продовжувати, а так в пів голосу добавила:

- Я зробила що мене просили.

- А ось тут є адреса, - Аліна вказала на візитку яку тримала і щоб щось говорити перед Іваном, - це адрес може магазину вашого?

- Так. Заходь в любий час, коли буваєш в Брукліні.

- А я прочитала тут бачу є різні мови, а ось тут остання мені не знана.

- Це грузинська мова, - пояснила Тамара. – В нас одна родинна гілка з Грузії тягнеться.

Але розмовляючи з Аліною, Тамара спостерігала за Іваном, а вірніше за його годинником, якого залишив йому дятько Михайло в подарунок. Тамара зачепила Івана на розмову:

- А ви не продасте свою класику? – Продавщиця очами повела на руку Івана.

- А, Ролекс? – Іван похитав рукою і годинник на золотому браслеті повертівся в дві сторони, - це подарунок мені. А ви, бачу гарне золото маєте і розбираєтесь на такому.

- З родини ювелрів: п'ять поколінь торгували золотом, - призналась Тамара.

- Можна візитку. З дружиною заїдемо до вашої крамниці, вона також любить гроші в золото переводити.

- Візьміть візитку, а дружину маєте розумну коли в неї таке відношення до золота. В нас знижки гарні і коли маєте що продати з золота, ми купляємо, також на замовлення виготовляємо, що завгодно буде вам.

- Обов'язково заїдемо. – Пообіцяв Іван Тамарі, яка викликала симпатію в нього, своєю ввічливістю.

Усі троє розпрощались, Аліна подякувала, і перед Тамарою покурутила візиткою, на якій був номер телефону, та тримаючи коробку пішла з нею до автівки. Коли вже виїхали на дорогу, Іван жартуючи заспівав в адрес Тамари:

- «Ой на горі, цигани стояли; стояла думала, циганочка молода».

- Ви про кого стрийку?

- Циганка якась впевно, молода якась ще, але хватку має до торгівлі. Говорить так впевнено, що я ледь не купив кульчики Наташці своїй. Бачила, там такі з листочків були, таких довженьких?

Аліна вже немов не чула того, вона пригадала собі як ще вдома, мама сказала до неї: «ой люди добрі, цигана їй захотілось», а тепер немов щось відбувається в неї подібне, а може не подібне, а таки саме так. Але як такою бути – думала Аліна – як не запитати Тамару, як звати того брата рідного. Вчора вона якось була назвала його, але як вона сказала була Юліку, якось «нрешті впростила щоб малого відвіз», але кого впростила? Та ж сказала була ім'я. Що ж в мене за голова така, не тримається її нічого, - сердилась сама на себе дівчина, не дарма Олежко говорить, що тим блондинкам, по три, чи п'ять разів, пояснювати треба.

Коли Іван повернувся з Аліною, дівчина зразу вийшла з машини і пішла через відчинений гараж, який був по лівій стороні разом з будинком, і з його дверей попадалось в кухню. Вона не хотіла щоб її питали що вона купила і скільки заплатила. Але Аліні дуже хотілось з кимось поговорити про те що її зустрінуло вчора і сьогодні.

Аліна набрала номер до Віки, але телефон мовчав. А вже через кілька секунд, все ж таки Віка написала на електронному посланні, що пізніше передзвонить.

Тоді ніхто не злишався як один, кому могла признатись дівчина, це був Олежко, з ним можна поговорити про таку справу. Аліна поглянула яка година в Україні, а там була вже десята вечора. Дівчина набрала до Олежка. Коли той відповів, Аліна сказала що хоче йому щось признатись і щоб він їй можливо щось порадив. Спочатку вона все розповіла, як вони троє поїхали на фестиваль і як сьогодні вона придбала Срібного вітрильника в подарунок. Олежко все вислухав досить уважно і став коментувати свою думку по поводу почутого.

- А ти вже подякувала йому за сувенір? – запитав Олег.

- Ще ні. Не знаю чи воно буде нормально коли я першою до нього напишу, тому що так щоб говорити я не буду скоріше всього.

- А чому «першою»? Він вже зробив перший хід, подарунок дав і ще такий що вартує дорого. Як ти собі вважаєш: повинен він тобі дзвонити і питати чи ти вдячна?

- Виходить що ти правим, я напишу йому сьогодні.

- Я розумію що тобі нема там кому підказати; мамі не будеш говорити з першого дня.

- Я хотіла до Віки щоб...

- Жодної Віки, - перервав розмову Олежко, - щоб ти не думала їй щось говорити про того хлопця.

- А чому так?

- А тому що їй не можна знати про вас. Спочатку познайомишся, зустрінешся з ним, підеш кудись, поїдеш. Нащо тобі щоб якась Віка, вам плуталась під ногами? Може вона гарна дівчина, я ж не знаю, але такі справи як кохання, повинні вирішуватись поміж двох людей. Ти може знаєш як мама твоя довго дружила з татом, але ніяких подруг не було в неї і як бачиш проблем також не було.

- Якась там одного разу щось в технікумі наговорила була на маму. – Пригадала Аліна, як колись їй розповідала бабуся Ларка.

- Ось бачиш як буває: так що будь розумною на самому початку.

- Добре що ти мене порадив так гарно, - дівчина зітхнула і подумала про себе: знав б ти яка Віка «гарна» і де вона лазить ночами...

- Може колись родина буде той хлопець наша і я до вас з Інною приїдемо, так що моя зацікавленість як така, також є в такій справі.

- А він ще напевно сам на машині не їздить; йому лишень шіснадцять.

- Тоді добре; будеш мати молодого.

- А вони такі красиві люди, його сестра така класна. Навіть стрийко Іван коли побачив тоді співав в машині «Ой на горі, цигани стояли». Вона сказала що вони ювеліри вже в п'ятому поколінні, уявляєш як круто?

- Ти мене тримай в курсі справи, я що можу підкажу тобі. Зрозумій Аліна: подруга дивиться зі сторони дівки, якщо вона ще правду скаже тобі, а я дивлюсь зі сторони мужської, просто можу собі уявити як я б поступив в тій чи в іншій ситуації.

- Молодець ти в мене.

- Все давай напиши йому подяку, а щось буде нове - тоді розкажеш.

- Зараз таки напишу, правда не знаю чи він читає по-нашому, хоча сестра його говорить досить гарно.

- Розбереться, ще там сердечко намалюй і все зрозуміє. Любов не шукає перекладача, все зрозуміло стає зразу як кажуть: без базару!

- Олежку, ти вже так про любов, може він просто так зробив мені подарунок.

- Сама сказала, що шукає блондинку і вважає що вже знайшов.

- Точно; так було.

- Все давай, до завтра на зв'язку.

Після розмови, Аліна видихнула повітря на повні груди і стала вводити номер телефону з візитки яку дала їй Тамара. Дівчина написала на такий номер наступний текст: «Привіт. Мене звали Аліна, я хочу щиро подякувати за подарунок, Срібний вітрильник. Я люблю море, човни і яхти. Я буду берегти цей гарний та романтичний подарунок, яким я дуже задоволена».

Аліна потерла долоні і пішла в хату щось поїсти, але лишень вона відчинила холодильник щоб взяти кавуна, на її телефоні пролунав звук, який говорив, що надійшло їй повідомлення. Прочитавши, вона зрозуміла що хлопець, скоріше всього не пише українською, а написав англійською і переклав в програмі перекладача. Відповідь була наступного змісту: «Красива дівчина мрія про море але мрія виповниться один день». Речення було також без розділових знаків, що говорило про те, що з

українською граматиною, в цього юнака не дуже гаразд. Але нічого тут дивного: перекладений текст, інколи так звучить, що потрібно додуматись і вже самому змінити закінчення в словах.

Аліна вийшла заді хати, щоб хто не бачив її, почала ходити навколо яблунь, і стала думати чи писати щось далі, чи почекати. Вона боялась якщо хлопець також її повідомлення перекладає, тоді може щось неправильно зрозуміти. Але постоявши, Аліна вирішила запитати як його звати хлопця, тому що таке запитання просте і він зрозуміє правельно. Написавши, вона стала чекати, і довго не прийшло, відповідь прийшла шквидко. Написано було одне слово: «Русланчик».

Дівчина подумала собі після того коли прочитала: хіба маленький якийсь, а може так з мене підсміховується і думає що я якась дура наповнолітня. Більш їй було якось не зрозуміло як поступити; чи продовжувати переписку, чи зупинитись. Подумавши, Аліна пішла до гостей на перед хати. Вона билась думками, не знала як бути далі. Але Наталя запримітила що дівчина щось задумалась, вона почала з нею розмову:

- Як тобі тут Алінка?

- Нормально, але я ще всього не знаю і багато чого не розумію...

- На початку усі так. Пройде час і ти привикнеш.

- В них все по-іншому.

- Ти про що?

- Ось послухайте: в нас як хтось щось говорить, тоді я знаю чи він жартує, чи він хоче когось принизити, чи похвалити, знаю чи це для прикола, а тут я не можу розібратись.

- Тут Алінка дуже важко таке зустрінути чи почути, щоб хтось тебе, чи кого іншого, хотів принизити. Ось компліменти, можеш слухати кожного дня. Наприклад послухай одну цікаву справу: коли твій стрийко приїхав був, він такий принциповий мужчина і одного разу він порахував що за один день, йому сказали слово подяки, двадцять дев'ять разів. Також вибачились не пам'ятаю скільки, він був здивованим які тут люди ввічливі. Але це ще Нью Джерсі в нас: тут усі спішать, тісно на вулицях, в магазинах людей доволі, на заправках так само. Я колись вчилась в Мемфісі, там таке життя повільніше і тих штатах на захід, так там люди, аже надто ввічливими.

- Тато казав що на роботі усі йому допомагають дуже і він зжився з ними там.

- Також ти зживешся нормально.

- А ось як таке зрозуміти, - Аліна вирішила розвіяти свій сумнів. - Я була на фестивалі і почула як одна продавщиця покликкала брата свого і назвала його Русланчик, а він великий хлопець. Мені цікаво: це вона так має його за малого і насміхається для приколу, чи як розуміти? Я уявляю собі, щоб такого хлопця в нас назвали при людях як маленького, він напевно образився б на того хто його покликав.

- Дививсь в чому справа: тут коли люди виростають, вони не знають що в мові, яку їх вчать, наприклад: італійці вчать дітей по-італійському, ми по-українському говорити і так далі. Так люди не знають як з віком повинно змінюватись імена і назви, вони не розбирають що таке дитяча мова, а яка доросла. Я була в одних старих українців, а в них син не одружений і вже йому може сорок п'ять років. Мама його питає, що йому на вечер'ю зготовити, а він відказує: «я мамо вже давно їв бульбочку». Просто як навчили його з дитинства що картопля «бульбочка», так він в сорок п'ять, так само говорить. Якщо я сказала б комусь, що мого чоловіка звати не Іван, а Івасик, так і будуть кликати його Івасиком і ніхто навіть не подумає, що тут якийсь жарт, чи щось подібне. Так що чи Івасик, чи Настусичка чи Русланчик, людину можуть звати і в десять років і в сорок і сімдесят літ.

- Ви серйозно?

- Повір мені; правду тобі кажу.

- Цікаво якось так.

Тут щось намов гулькнуло на телефоні дівчини, вона зрозуміла що запізнилась тим що не відписла, а там Русланчик чекає вже. Аліна глянула на телефон і побачила малюнок на якому була зображеною русалка і червоне сердечко.

- Може хтось в Україні залишився що тобі пише? - Запитала стрийна Наталя.

- А просто приходять реклами різні. - Аліна хотіла відказати немов байдужно, але Наталя по вигляду зрозуміла що дівчино обманує. Жінка яка вже мала життєвий досвід, не стала допевнятись, лиш немов для закінчення діалогу промовила:

- А я подумала, що вже можливо якийсь пише тобі.

- Ой, мене Олечко чекає на зв'язок, я ж забула, - дівчина схопилась немов справді забула, але вона хотіла втекти якнайшвидше від розмови.

- Як воно гарно, молодою бути, - Наталя зітхнула і поглянула вслід дівчині.

Аліна, швидко знайшла в пошуковій системі малюнок морського коника, і відправила тому хто їй прислав русалку, правда без сердечка, їй хотілось щоб перед ним пограти трошки таку блондинку, що не зразу здається від першої картинки.

Того вечора телефон не давав Аліні спокою, а їй і не хотілось сидіти і чекати, за короткий час двоє молодих людей вже знали хто де живе і яке в кого хоббі.

До половини ночі, Аліна переслала біля сімдесят знімок і отримала ж скільки від того ж самого Русланчика. На знімках були собаки, коти, і ці домашні улюбленці, жили в його родині. Побачивши їх, дівчина подумала про себе: мені і дідові Боді, цей Русланчик буде по серцю, а за решта не знаю як буде.

Того дня, родина Маковських не знали, що поїздка на український фестиваль, вона рівносильна тій події, коли Іванка знайшла портмане на Грюнвальдській вулиці, колись в Івано-Франківську. Адже бувають випадки в житті, які опісля мають свої наслідки, на все життя в майбутньому...

7

Своїм переживанням, дівчині хотілось з кимось поділитись. Звичайно що з батьками в такому віці не ведуть розмови про перше кохання, яке, як здавалось дівчині, вже посеред двох починає проростати. Звернувши увагу на те що сказав їй Олег, Аліна не хотіла ділитись з подружкою про нового друга, зате вона надумала все ж таки поїхати з Вікою туди де збираються рифери і зробити собі селфі щоб вислати Русланові, їй хотілось знати чи він буде боятись за неї і взагалі як він відізнеться на подібний екстремізм. Воно не дивно: в такому ще підлітковому віці, дівчина хотіла показати що вона тут хоча не давно, але не такою вже жалюгідною і знає когось і навіть таких, що займаються небезпечними речами. А якщо він мене вже встигнув полюбити – думала дівчина – тоді йому не буде байдужно з ким я проводжу час, і хто там чим займається в такому товаристві.

Аліні, бувало що скоріше люди робили компліменти, але щоб хлопець, а ще такий що шукає блондинку для себе, такого ще не бувало. Особливо її запам'ятало те, що Руслан написав, що їй дуже гарно підходить червона спідничка в якій вона була на фестивалі. Виходить, що він добре розглянув її, хоча вона його не бачила, воно ж не дивно: адже там було багато людей. Тепер, потрібно якось обговорити з Олежком деякі питання, звичайно що не про все. Дівчина вже стала міркувати що признаватись Олегові, а чого не буде говорити, так як він може собі подумати що вона повністю безпорадною і стане її вчити як бути в кожній ситуації. Взагалі дівчині здавалось, що вона стала більш дорослою саме від минулої суботи, і тим більше що Олег не був ніколи в Америці і він міркує по правилах і традиціях встановлених там на Прикарпатті, а тут зовсім по-іншому.

Все ж таки на тижні, коли батьки були на роботі, Аліна вислала кілька знімок Олегові, а так через інтервал, враховуючи що той вже мав час перглянути, набрала до нього.

- Так, я тебе слухаю, - відказав Олег, вмикаючи камеру свого ноутбука.

- В мене такі перемини Олежку, ти просто не повіриш.

- Так, давай по-порядку все і на запитання будь ласка відповідай.

- Я готовою.

- Ти вже бачилась з тим хлопцем віч-на-віч?

- Ще ні. Бачились як я з тобою зараз. Він буде мати права водити машину аж в кінці жовтня, тоді йому шіснадцять випониться.

- Він що малий такий ще?

- Нічого собі «малий»: такий високий як мій тато.

- Навіть рік не старшим від тебе виходить.

- Сім місяців.

- Твої вже знають щось про нього?

- Ніхто не знає. Дивись не розкажуй там в себе вдома, а то зараз почнеться: мову не вчить, сидить і бавиться коханою там. Вже як в шкоду піду, тоді простіше буде мене з ним зустрінутись і так далі, хоча буде на що перекласти мені; мовляв зі школи однокласники пишуть, дзвонять і таке подібне.

- А він коли приїхав туди?

- Народився вже тут. Мама його виїхала ще в кінці вісімдесятих, а потім тата забрала десь на початку дев'яностих. Сестра старша, та сама Тамара, чи як він називає її Тамка, також вже тут народилась. Ще є

менша сестра в нього і два брати двоюрідні, до речі молодший з тих двох, його ровесник і також Олег зветься так само як ти. Але нормально по-нашому говорять, сказав мені Руслан що мама їх заставляла вчити нашу мову; сестра навіть в приватну школу ходила, щоб мову вивчити нашу.

- Ти вже родину його знаєш бачу?

- Ой, та вони такі круті тут: тато його гараж має свій і салон де продають машини, також ремонтують. А мама його в ювелірному працює, там вся родина по-мамі займаються таким бізнесом.

- Нічого собі. Тобі треба триматись такого Русланчика; добре жити будеш коло нього.

- Я так зрозуміла що вони мають грошей досить, корабель свій мають навіть. Я бачила сімейне фото, такі виглядають як якась елітна родина.

- А ти маєш щось більше, - Олег підняв палець.

- Що я маю?

- Вроду, про яку він напевно лиш мріяти міг скоріше. Бачиш, що одного разу побачив і вже подарунки тобі підсовує коштовні.

- А я вже дивилась на себе в люстро кілька разів, і знаєш що подумала про себе?

- Не знаю, скажи мені.

- А я таки красива дівка, що не крути Олежку. – Аліна розсміялась сама з того що сказала.

- Хто б сумнівався, але це вже як я чую, говорить натуральна Бабачка, вони себе так мали постійно високо. Так що ти з Бабаків Станіславських, походиш також.

- Так що він розбирається на дівка також нормально.

- А та подруга твоя Віка, вона яка собою?

- Худа як тюлька, лазить як мавпа по кранах портальних.

- Куди лазить? – перепитав Олег.

- Всюди де лишень можна вилізти.

- Тобто вона тобі не конкурент в компанії?

- Навіть близько не посміє.

- Нічого собі в мене племіннички виросла.

- Як любить говорити дядько Олько Марчук: «симпатулька по колу і мордасик нівроку».

- Ти лишень обережно з тим, а то знаєш як буває з такими порою.

- Все нормальок Олежку.

- Так що ти будеш чекати аже поки той хлопець на машині приїде до тебе і до того часу не побачитесь з ним реально, а лиш віртуально будете бачитесь?

- Ні, щось казав що придумає швидше. Першим разом напевно десь погуляємо в Нью-Йорку. Також він хотів щоб я побувала в його сестри в гостях, в того художника зі Львова. А там гляди і вся родина підтягнеться щоб мене оцінити.

- А тобі не страшно?

- Зовсім ні; сам сказав що я Бабачка, а вони не бояться подібних сценок.

- Ой Аліна, недавно лиш опинилась в Америці, а вже таке круте стало що куди там.

- Все нормально Олежку, бачиш тебе не забула, хоча в Америці я.

- Розкажу Інні про тебе. Вона час від часу питає мене як ви там прижились.

- Скажеш, що в питанні моралі в мене все на висоті, так що її погляди я беру під увагу інколи.

- Скажу.

Олег Аташек, був радий за племінницю, він по-родинному любив її і завжди був готовим щось допомогти, коли в тому виникала яка потреба.

Почався навчальний рік. Аліна пішла в школу, її забирав шкільний автобус. Дівчину допомогла оформити дружина Івана. З перших днів, учениця побачила що тут все в корені відрізняється від тієї школи, в яку вона ходила в Івано-Франківську. Але день за днем, Аліна стала пристосовуватись до всього навколишнього, що проходило в стінах школи. Також з нею навчались дівчата які приїхали недавно з Сирії, а ще був один хлопець з Одеси, який також впеше пішов так само в школу.

Батьки дівчини, запримітили що їхня донька постійно чимось перейнятою, але вони це переклали на те, що змінивши місце проживання і тим більше місце навчання, дівчині не просто пристосуватись в новому середовищі. Але насправді, юна блондинка влюбила не на жарт в чорнявого хлопця, який проживав в Мерріку на Лонг Айленді, а поміж його містечком і Лівінгстоном, знаходився велечерзний мегаполіс Нью-Йорк Сіті. Хлопець мешкав на сході, а дівчина на заході. Здавалося б що навпростець це не так вже далеко, тим більше по американських мірках біля вісімдесяти кілометрів, їхати всього годину часу, але це коли десь скажімо в малонасених штатах, але щоб переїхати через усі лабіринти та мости, це не так просто.

Хлопець, кожного дня виходив на зв'язок з Аліною, хоча він не досконало розмовляв українською мовою, інколи плував російські слова, так як дід в нього по-матиній лінії, розмовляв російською, інколи також плувавши українські слова, тому коли навіть хлопець зкидав англійською мовою, Аліна старалась його розуміти. На відміну від своєї сестри Тамари, в нього виділявся акцент досить виразно і було з переших слів зрозуміло, що він вже виростав тут. Наприклад в Тамари був досить обширний набір слів, а в хлопця не так багато і тому при розмовах, постійно майже говорила Аліна, а він слухав. В результаті, Руслан багато чого знав про дівчину, а вона про нього значно менше.

Однієї неділі, хлопець став просити щоб Аліна приїхала до Тамари в гості. Він пообіцяв що забере її і опісля відвезе додому. Дівчина погодилась, вона сказала мамі що познайомилась з однією молодою жінкою на українському фестивалі і хоче побачити картини, які вона продавала. Іванка погодилась без зайвих запитань, їй хотілось щоб дочка не скучала тут самотно, а вже когось знала. А ще батьки Аліни буди заняті тим, що Саша вже придбав автомобіль, і їм було необхідно здали на посвідчення водія, одним словом, батькам було досить мороки без того, щоб постійно спостерігати за донькою.

По поводу автомобіля, Саша хотів лишень мікроавтобус, він привик колись так ще вдома, коли працював в драмтеатрі, а опісля мав Фіат, також бусик. На його здивування, тут саме буси, були дешевшими від легковиків, а тим більше від позашляховиків.

Аліні було трошки дивно: напевно вона б ніколи не просила хлопця на початку їхньої дружби додому, щоб батьки його оцінювали і розглядали. Що правда Тамара вже була знайомою з Аліною і скоріше самого Руслана, але напевно на його місці дівчина вибрала десь інше місце, наприклад в Централ парк, чи якийсь кафе на Бродвею, навіть відвідати Статую Свободи, чи щось подібне до таких розваг. Все ж таки Аліна сподівалась, що напевно сестра Руслана живе окремо, і тому він саме до неї запрошує, а не до свого дому, де батьки живуть. Виходить, що вони з сестрою в злагоді живуть і доказ того був сувенір Срібний вітрильник, тому стало зрозуміло, що двоє знали про дівчину і були заодно.

Аліна призналась своїй подрузі, що вона познайомилась тоді на фестивалі з продавщицею золота і картин, але Віку мало таке цікавило, вона думала як вибратись на якусь висотку і там покласти свій «автограф», так що тут дороги двох подруг розходились в протилежні напрямки.

Вже в неділю, Руслан повинен був заїхати за Аліною і тому вона вирішила підготувати батьків до того що вона в неділю поїде на Лонг-Айленд в гості. Так як дівчина ніколи без відома батьків не відходила з дому десь дальше, а тим більше до невідомих людей, Аліна знала що будуть запитання по поводу такого візиту до невідомих ще їм земляків.

- Мамо, - почала Аліна в п'ятницю вечером, - я в неділю напевно поїду до однієї молодички, звати її Тамара, сама вона з чоловіком зі Львова твого рідненького.

- Це та сама що ти мені говорила про неї? На фестивалі познайомились ви двоє?

- Так, вона.

- Нам було потрібно піти з татом туди, напевно також вже б когось знали тут більше.

- Нічого, на наступний рік підете. Але я хотіла запитати, чи ви з татом відпустите мене в неділю?

- Довго не будеш там? І як воно далеко від нас?

- На тій стороні Нью-Йорка, як в той великий аеропорт їхати.

- А та Тамара заміжня, чи просто живе з якимось художником?

- Ні, вона сімейна, мають хлопчика навіть.

- А чому вона так з тобою захотіла подружитись, коли сімейна?

- Напевно скучає тут, так само як ми усі на чужині...

- Напевно... Якщо ти сказала що картини малює її чоловік про Львів, тоді точно скучають люди.

- Тоді я поїду після обіду; домовились?

- Можеш поїхати собі, але довго не будь, щоб ми не переживали за тобою.

- Окей.

Опісля Аліна зразу написала Русланові, про те що вона зможе поїхати з ним і буде чекати коли він під'їде, щоб її забрати в неділю після обіду.

А вже пізно вечером, Аліна вирахувала що напевно Олег вже став, набрала до нього, щоб запитати одну справу. Хлопець вмкнув свій ноутбук тут же.

- Олежку, доброго ранку тобі.
- Ой, вже вставати треба. – Хлопець ліниво потріпав своє волосся на голові.
- Вибачай що розбудила, ти напевно ще б спав собі був.
- Нічого, я дригну постійно, скільки хочу. Думаю що напевно якась справа в тебе таки невідкладна.
- Олежку, мені порада потрібна: мене Русланчик в гості до своєї сестри Тамари запросив, а я не знаю чи купляти квіти, чи торта може...
- Нічого не купляй. – Олег відказав коротко, позіваючи.
- А чому так? – Дівчина здивованим поглядом поглянула на родака.
- А тому, що ти не якась дівка з хутора, чи ще звідки, як то в селах бувають з тими традиціями.
- Ти про які традиції Олежку?
- Знаєш як не раз буває тут в нас: йой, та ви нас запросили, та ми так не хочемо без нічого, ми вам плячок принесли таки, та не будемо вас об'їдати, та ми тоже маємо, ади пробуйте наш плячок, дайте сюда ніж най наріжу.
- Ой, Олежку, ти вже як вуйко Василь з Медухи. – Дівчина розсміялась.
- Так що мене слухай уважно: ти як одінешся? – Цілком серйозно почав Олег, потрясши головою, що свідчило про те, що він вже увійшов в номальний стан для розмови, після сну.
- Я напевно візьму плаття таке і курточку шкірянку маю таку червону.
- Взуття яке будеш мати?
- Туфельки також червоні, до курточки.
- Зайдеш в хату, якщо скажуть щоб взуття не знімати, щоб ти не знімала.
- А коли там паркет дорогий в неї?
- Ти дороща персона як паркет. Там танцювати не будеш, і я думаю що мусить килим бути, якщо паркет в хаті.
- А коли не скаже мені щоб не знімати взуття, як тоді бути?
- Не знімай. Воно якось так виглядає по-лакейському, якщо дівчина зразу в прихожі визувається. Якщо чоботи зимою, може інакше виглядає, а так зараз ще тепло, тоді не потрібно.
- Тут чисто всюди, я не принесу їм бруду на туфельках своїх.
- Тим більше: ти важна персона, дама яку кавалер запросив в свою родину, так що поведись як повинно бути. Менше говори, а більше слухай, хоча коли щось тебе запитують, відповідай на запитання.
- Тамка, вона так гарна, вона молода досить. Думаю що швидко заміж вийшла коли в неї вже хлопчик такий. Тут взагалі не так все офіційно як там в нас вдома, люди простішими в Америці.
- Тоді добре. Приїдеш назад, мені розкажеш як було.
- Домовились Олежку.

Вісімнадцятого вересня, в неділю, після обіду, Аліна стала збиратись щоб побачитись вперше віч-на-віч з Русланом. Але не обійшлося все так просто. Справа в тому, що батьки були вдома і коли Саша побачив дочку як та намалювала вії і губи, він тут же почав сваритись. Тим більше, що батько був не в настрої чомусь від ранку, а тут ще появилась нагода розрядити свою негативну енергію.

- Аліна! – гукнув батько. – Ти що так намалювалась як клоун в цирк?
- А що не гарно може?
- Іди помийся вже я тобі сказав! Ти такою вглядаєш зараз як на десять років старшою сама від себе.
- Тату, ти не розбираєшся в такому.
- Іди помийся, а коли ні, тоді не підеш нікуди, я тобі сказав!
- Тату, ти вже як Інна Мацюра, якийсь такий став консерватор.
- Інна також правую, лиш не я як Інна, а вона так як я, тому що я старшим за Інну.
- Ой, як тобі вгодити, - зітхнула Аліна.
- А коли там який хлопець є в тої Тамари, брат її, чи двоєрідний який до неї. Подивитися на тебе і що подумає: якась немає вроди і малюється як поржавілі залізні перила.

- Окей, - дівчина відучула як вона засоромилась коли мова пішла про брата і боялась щоб тато не став питати чогось більше. – Добре, я вже помиюсь як ти хочеш і буду натуральною якою вже є.

- Давно б так, а то мале ще таке, а вже щось мені тут показує з себе.

На такий діалог, надійшла Іванка, вона вмішалась в розмову:

- Послухай що тато говорить, він мужчина і краще знає як дівчині гарно, тому що нам потрібно інколи враження мужчин почути зі сторони.

- Та я вже кажу, - продовжував Саша, - якщо якийсь там брат є в тої Тамари, погляне і що подумає про неї? Більше буде на ній фарби як на тому ратуші нашому, що малює той художник їхній.

- А що в неї брат є може? – З посмішкою запитала Іванка двох своїх домашніх.

- Який брат мамо? - запротестувала дівчина. – Невже ти думаєш, що мене буде просити якийсь хлопець першим разом до когось в хату?

- А чому ні: ти ж забула як ми стояли на балконі там на Коперника і ти мені сказала, що коли хлопець полюбить дічину, тоді він хоче показати її своїм рідним? Ти ж сама так розуміла, що воно нормально, а тепер вже заперечуєш сама собі? Ти вже сама ідеш проти себе.

- Ой, залишіть вже мене в спокою, - махнула рукою дівчина.

- Але ти пам'ятаєш нашу розмову тоді? Пригадуєш коли ти сказала, що в тієї Христини є хлопець і боїться щоб ніхто не знав що він дружить з нею, ти тоді вважала що це не є нормально для закоханих. Так що можливо якщо якийсь хлопець думає так само як ти тоді, тоді запросити може запросто до себе додому, ну хоча б до сестри на перший раз.

Дівчина вже стала думати що мама звідкись вже про все знає, напевно Олежко переказа все ж таки вдома, а бабуся Ларка вже мамі. Але вона не бачила, щоб кілька днів тому, мама веле перемовини, а взагалі вона б запитала все відверто, якщо б знала. Скоріше всього така в неї материнська інтуїція проявляється.

Через десять хвилин, Аліні прийшло повідомлення щоб вона виходила на вулицю. В дівчини почало швидко стукати серце, вона оглянула себе ще раз навколо в люстро і вибігла на двір, тримаючи в руці свій телефон.

А тим часом, коли вже Аліна поїхала, батьки її не знали який в них сьогодні день, вони просто відпочивали як звичайно недільного дня. Саша всівся на потертому дивані який стояв під дахом на площадці, яка була обведеною чорними перилами. Іванка вийшла до чоловіка, вона була одітою в джинси і плетену кофту. На плечі Іванка собі накинула шерстянне покривало з якого звисали покручені кінці з усіх чотирьох сторін.

- Ти як шотланка якась, - промовив Саша дружині.

- Тому що покривало в мене в зелену кліточку?

- Покривало само собою, але я так сів і собі думаю...

- А про що думаєш?

- Думаю, що вже виросла наша біленька овечка, тепер піде собі з кимось жити, а ми двоє будемо так доживати віка свого і чекати кого смерть пригляне собі скоріше...

- Дивись Саша: тут хтось будував ось цю хату, жив в ній. Пізніше наш вуйко Михайло купив, також прожив якийсь час в ній, а тепер ми тут. Далі ми живемо не в своїй хаті, але хоча вже тут так багато людей живуть, а там вдома якось воно було ніби низько жити в чужій квартирі.

- Все воно пuste Анка, - махнув рукою Саша, - ось так думаю собі про того Василя нашого з Медухи: їздить по тих заробітках, робить як конина яка, а що він має з того всього? Ніби хату має, але не живе в ній, ніби жінку має, але не видить її місяцями, ніби синів має, але не проводить час з дітьми і так далі. Так що добре коли людина щось має і тим користується, а коли не користується, воно те саме що немає нічого.

- Якось так виходить... – Погодилась Іванка з чоловіком.

- А що хіба нам погано жилось в чужій квартирі? Чумакам також було добре, а тепер не знають що робити з тією квартирою там. Когось навіть як впускають, самі живуть далеко, люди не будуть платити вчасно, запусають квартиру, понищать все.

- Говорила Людка, щоб наш Олежко пішов туди коли оженеться і жили там.

- А що думаєш: розумно думає Людка. Батьки нехай собі самі будуть, а він з жінкою молодою і все буде як в людей нормальних.

На їхню розмову над'їхав Іван з дружиною, воно не здивувало мешканців, так як Іван кожної неділі приїздив, тим більше що Саша ще сам не наважувався їхати десь дальше, по такому густонаселеному регіоні. Коли вже Іван всілись з дружиною, а Іванка зробила каву для гостей і також собі з чоловіком,

почали люди роздумувати про життя, так як ще й погода яка вже клонилась до замріяної осені, наводила на такі думки...

- А де ваша красуня, що ви так двоє собі лишень? – Запитала дружина Івана.

- Поїхала кудись до якоїсь знайомої, що з нею познайомилась на українському фестивалі. Тамара її звати, так нам сказала Аліна. – Пояснила Іванка.

- Може до тієї брюнетки з голубими очами? – Запитав Іван.

- О, ти також її знаєш може?

- Бачив, тоді коли підвозив Аліну. Вона золотом торгувага і сувенірами. До речі я тобі – Іван звернувся до дружини – давав її візитку, якийсь «Едельвейс» магазин називається.

- Я була там. – Призналась Наталя. – Той магазин в Брукліні. Але їхня родина, ще мають магазини там десь поруч, так мені пояснила якась жіночка, що там працювала.

- Я, все ж таки тут не розумію, - занепокоїлась Іванка, - яка спільна дружба може бути поміж нашою Аліною і якоюсь Тамарою що продає золото?

- Не те що продає, - виправив Іван, - вона власник того магазину і їхня родина вже в п'ятому поколінні ювеліри. Я ж знаю про кого вона говорила вам. Така молода брюнетка з голубими очами.

- Щось мені неспокійно, - призналась Іванка.

- Та все нормально, - заспокоїла Наталя батьків дівчини, - якщо люди тут в Америці золото продають, тоді вони культурні і солідні люди.

- А вони українці виходить, якщо на українському фестивалі продавали. – Вмішався Саша і розмову.

- Там на візитці, було написано кількома мовами і знаю що було на івриті і на грузинській мові також. Хтось там був з Грузії в них.

- В нас колись була одна сім'я в Івано-Франківську, що виїхали також в Америку, а самі були з Грузії, але то не вони, тому що казала Аліна, що ось ці люди зі Львова.

- Та що переживаєте, - махнув рукою Іван, - повернеться тай запитаєте хто звідки. Тут люди з усього світу, навіть білі ведмеді в зоопарку оригінальні з Антрактиди.

Далі пішли розмови про роботу, про Україну, про батьків і так до вечора, аж поки не закінчилась неділя, хоча насправді ця неділя не було простою для родини, але про це визнають Маковські не сьогодні, а згодом, трохи пізніше.

В понеділок, зразу після школи, Аліна набрала до Олега Аташека, а він вже очікував новини якоїсь по поводу вчорашньої поїздки племінниці в гості.

- Що там в тебе цікавого Аліна? – Без вступу запитав Олег.

- Ой, Олежку, що вчора було.

- Давай все по-порядку викладай.

- Приїхав Руслан з одним другом своїм, взяли мене в таку круту тачку, спортивна якась. Як той поміж машини виляв, я вже думала що ми розіб'ємось десь. Приїхали ми туди, хата така стоїть американська, травичка гарно постриженою і Тамка нас зустрінула. Зайшли в хату і почали ближче розпитуватись одні про других. Дивлюсь в неї на стіні фотка така велика і там людей досить, стала вона мені про них усіх розказувати, але я не могла запм'ятати, тому що родина велика в них дуже. Розповіла як вона з Юліком, в смислі з своїм чоловіком, познайомилась, а побачила вона його вперше в літаку, там така історія; колись розкажу. Коротше, десь через дві години, бачу такий крутий джип приїхав, вийшла така дама крута, вона привезла малого і для нас Київський торт. Але не була довго, привіталась, сказала що спішить, а коли вже ішла, тоді побажала нам провести приємно час. А Руслан мені сказав опісля, що це їхня мама, уявляєш собі яка зустріч несподівана?

- Ти вже з свекрухою познайомилась виходить.

- Так виходить. Але я не думаю, що так було домовлено щоб вона приїхала коли я буду, тому що я почула як по телефоні, Тамка сказала що Юлік не зможе заїхати по малого щоб забрати. А потім знову набрала і сказала щоб торта нам привести, тому що в неї в гостях, є гарна дуже дівчина. Можливо їхня мама ще не знає хто є для Руслана; так виглядало мені що не знає.

- Може не знала, але тепер вже знає, коли так тебе собі вподобала.

- Ой, а який хлопчик в Тамки, вже йому п'ять рочків, звати його Арчик, в смислі Аркадій. Я почала гратись з малим, а Тамка мене питає: що хотілося б тобі такого синка мати? Я похитала головою і відказала що не проти, а вона мені говорить: я вийшла заміж ще мені сімнадцять не виповнилось, потрібно було Юліка взяти зі Львова сюди і вже синочок в нас народився через рік. Так що якщо вийдеш так само як я, тоді в тебе все те саме може відбутись. Вона ніби так жартувала, але коли я глянула на Руслана, він похитав головою і запив кавою свою згоду, на такий, так би мовити, сімейний контракт.

- А як вони взагаліному: не показують щось з себе, що мовляв вже тут давно вони, а ти лишень починаєш на ноги вставати?

- Та ні Олежку, тут взагалі люди таким не страдають навіть близько. Тут все по-іншому.

- Твої щось додумались?

- Ні, ніхто не знає. Ти дивись не продай мене там.

- Я буду мовчати, а ти сама собі вирішуй як і кому коли признатись.

- Я так зрозуміла зі слів Тамари, що вони дуже такі люди, що хочуть щоб родина була дружна в них.

- Напевно любить брата меншого, коли так погодилась тебе прийняти в себе вдома.

- Ой я ж забула: вона мені сказала, що коли він родився, вона дуже ревнувала, що мама його любить, їй так виглядало, що про неї мама забула, а тепер його полюбила. Так що тепер, вона немов винуватою перед братом, що була колись злою на нього, що він на світ народився. Казала що Юлік, був намалював картину дуже гарну, на ній мама, Русланчика малого, грудьми годує і та картина десь висить там в батьків, як родинна реліквія. Там ще якась є історія з картиною якоюсь, вона розкаже мені другим разом.

- Виходить якісь такі ідейні люди, не просто так щоб лиш гроші любили.

- Ой, та Тамка так все вірить як мама моя: в кожного доля є, зустрічі не випадкові трапляються і все таке подібне.

- А той Русланчик твій, як він з тобою?

- Туди їхали, він сидів з другом своїм спереду, а я заді по середині машини. А коли вже повертались, він сів заді поруч, а там мало місця в тій машині, так що нам прийшлося сидіти тісніше так. Ми так їхали і той водій поворот зробив такий, що мене виштовхнуло на Руслана, а він взяв тоді мене за руку і вже так тримав довго.

- Тоді щось буде в тебе напевно з ним.

- А я не проти, щоб щось було в мене з ним.

- Та він ще молодий, я себе пригадую в шіснадцять років, тоді я б не став коло дівки навіть напевно. Він і так вже такий ранний до дівчат.

- Не «до дівчат», а до мене. Я б йому дала дівчат, я все по-справжньому, а не якісь ігри для забави. Так що він повинен так само бути до мене тепер.

- Молодчина ти Аліна, дивись щоб все було гарно у вас там. Я радий за тебе дуже.

- А в нього є така родимка гарна внизу лівого вуха; йому так підходить.

- Вже розглядала його зблизька.

- Звичайно. Мені ж все життя з ним жити прийдеться.

- Ого, вже так конкретно?

- Я ж сказала що ігри не граю, а все по-справжньому.

- А твої що скажуть як почують?

- Думаю, що все буде окей.

Аліна зробила велику помилку. Ні, це не відноситься до візиту на Лонг-Айленд в дім Тамари і Юліка, помилка була наступним кроком, який вона в силу свого віку, просто не обдумала як слід.

Через кілька днів, Віка запропонувала, щоб Аліна поїхала з нею на сходку руферів, а так як дівчиську хотілось показати що вона щось також знає і перед самим Русланом, тому вона погодилась. Але не відбулось все так як хотілось, і тим більше не так, як Аліна собі надумала.

Віка написала повідомлення, щоб подруга вийшла на перехрестя вулиць, там її повинна вона забрати. Віка також ще не водила автомобіль, тому з нею приїхала одна чорношкіра дівчина, яка була старшою від двох школярок: Віки, один рік, від Аліни, на два роки; звали її Кіша. Автомобіль Jeep Wrangler,

червоного кольору, а на чехлі запасного колеса, яке почепленим заді автомобіля, було намальованим символ піратів: череп з двома кістками, і плюс в щелепах черепа, був затиснутим поміж зубами шкілет риби. Аліна зразу собі зробила селфі поруч такого «мистецького» оригіналу.

Кіша, була привабливою для мужчин: великі груди і спортивна будова тіла, на одній руці в неї була титуровка, а на лівій кілька колець у вигляді браслету. Вона всю дорогу щось говорила з Вікою, постійно розводила емоційно руками, а Аліна слухала і хотіла все зрозуміти з того, про дівчата вели розмову.

Приїхавши на місце, в якийсь вже не працюючий порт, Аліна побачила що там таких як вони, може з двадцятку молодих людей. Один сивий дятько, який через кілька хвилин приїхав на чорному мотоциклу, виявився за старшого. Аліну здивувало що саме Кіша, почала вести програму зустрічі, кожному даючи розпорядок, хто повинен що зробити. Якусь худу блондинку, вона послала щоб та привезла пива для компанії, а одного хлопця, стала матюкати, не то жартуючи, не то насправді, невдоволено виговорювати йому якісь промахи, минулого разу. Опісля щось пожартувала і усі стали весело сміятись і висвистувати.

Того вечора тусовка зтягнулась до пізна, правда ніхто нікуди не вилазив, а лиш почепили білий екран на огорожі і на нього висвілювали якісь висотки, про яких велась мова.

Дятько-мотоцикліст, або байкер, як тут їх називають, поправив зав'язану хустину на голові яка була під кольору американського прапора, потер сиву борідку, розклавши пальці на яких були срібні перстні, став щось серйозно наставляти молодих підопічних і називав великі суми грошей, а опісля привезли піцу і усі стали гоститись.

З Аліною познайомилась майже вся компанія, а дівчина не помітила що вже досить пізно і коли вона поглянула на телефон, вона побачила що він викликав її може разів шість і також було повідомлення з дому. Аліна стала просити Віку щоб вже їхати, але зрозуміла що задля неї, ніхто не буде вкорочувати собі забаву. Так що прийшлося чекати аж до другої години ночі.

Аліна знала що вдома буде скандал, тому вона написала щоб батьки не переживали, що вона в гостях і скоро приїде, а те що прийшло повідомлення від дому від мами, де було написано: «Тато з тобою поговорить сьогодні як ніколи ще», вона прочитавши витерла, щоб Віка не питалась і чого гіршого не побачила на телефоні.

Коли нарешті під'їхали під хату, Саша сидів на дивані і чекав на дочку. Джип різко загальмував, і коли Аліна відчинила задні двері, в салоні засвітило світло. В той час Саша встиг побачити Кішу, так як Віка сиділа за нею, на передньому сидінні. Аліна перед дівчатами старалась сміятись, хоча вона хвилювалась що зараз буде вдома. Вийшовши з джипа, дівчина зітхнула і поглянула щоб подруги вже їхали геть, і так відбулось через кілька секунд.

Саша встав з дивану, оперся руками на перила і чекав на дочку.

- Тату, ти що не спиш?

- Зараз ти в мене не будеш спати.

- Ой, що вже такого: я хіба маленька, що пишете постійно на телефон?

- Давай, я чекаю. – Промовив строго батько.

- Була в Тамари, посиділи довше, хіба вже кінець світу з того робити?

- В Тамари була? Ану давай телефон до тієї Тамари, я запитаю зараз.

- Вона вже спати пішла.

- Нічого, я завтра запитаю.

- Тоді завтра дам номер.

- Що за чорна тебе возить?

- З нашої школи.

- Ще скажи що з нашої родини!

- Тату, що ти такий нервовий, тобі не можна нервуватись, - Аліна хотіла первести розмову.

- Я не сплю, чекаю на тебе, а ти тепер вже додумалась про моє здоров'я?

- Все, я тобі обіцяю що більше не поїду на вечір. Я ж не мала їхати на таксі, а вони заговорились і так затримались. Там ще дорогу роблять і на міст багато машин стояло, сам розумієш що переїхати через Нью-Йорк, це не Івано-Франківськ.

- Як прізвище тої Тамари?

- Соколик, по-чоловікові, а чому питаєш?

- Треба мені, тому і питаю.

На тому розборки закінчились, але Аліні було якось неспокоїно. Вона розрахувала на більший скандал, а обійшлося якось не так. Мама також щось поговорила з батьком і заспокоїлась, але насправді було не все так просто.

Наступного дня, Саша з роботи зателефонував братові і поросив щоб той знайшов ту візитку з магазину «Едельвейс» і зробив знімку та переслав йому. Іван задовільнив прохання брата і вже Саша маючи номер телефону ювелірного магазину, сам зателефонував по тому номеру. В магазині покликали Тамару до телефону і Саша привітавшись, запитав чи його донька була вчора в гостях в неї, тому що повернулася пізно з подругами і сказала що була в Тамари. Тамара зрозуміла, що щось відбувається в Аліні, захистила так звану «братову» і сказала що та була в неї і все було гарно, тобто оманула батька дівчини також.

Повернувшись з праці, Саша сказав за столом коли усі вечеряли, звернувшись до дочки:

- На твоє щастя, та твоя подруга, підтвєдила про вчорашній вечір.

- Яка подруга? – Аїлна змінилась на обличчі.

- Тамара-ювелірка.

- Ти що говорив з нею?

- Так. Треба мені правду знати. Взяв в Івана з візитки телефон магазину, покликали її до труби і запитав чи ти вчора була неї.

- Я, давніше в неділю була також в них там. – Аїлна подумала що Тамара не зрозуміла про час який її запитав батько і мабуть мала на увазі той візит коли Руслан забирав її на Лонг-Айленд.

- Але так більше не роби: в неділю собі вдень можеш поїхати, а не по ночах щоб ми переживали.

Після вечері, дівчина не мала спокою. Вона не хотіла більше випитувати чи саме про вчора батько питав чи взагалі, але неприємне відчуття Аїлну переслідувало увесь той вечір. Вона думала собі що подумає Тамара про неї, якщо справді мова була про вчорашню ніч. Також якщо Руслан покликав вперше щоб побачитись до домівки сестри, виходить що він також не любить десь лазити по інших місцях, а тим більше ночами.

12

Аїлна зрозуміла, що обманювати батька, не один з кращих виходів з ситуації. Якщо такий трюк навіть їй вдавця цього разу, все одно краще б було щоб він не вдавця, так як наслідки і результат був невтішним. Дівчина вирішила щоб не трапилось, поговорити з Тамарою, так як зрозуміла що аж тоді вона заспокоїться від тієї думки, що їй надокучала постійно.

На другий день вечером, Аїлна насмілилась і набрала до Тамари, вона хотіла запитати чи Руслан знає про це і якимось вже викручуватись перед сестрою хлопця, але розмова розтягнулась на довго і пройшла дуже відвертою, так що викручуватись просто не прийшлося.

- Алло, - віповіла Тамара, коли почула мелодію на своєму телефоні.

- Привіт Тамка, - несміливо і з винуватим голосом, привіталась дівчина.

- Привіт. Я вже хотіла сама тобі дзвонити і запитати що там відбулось у вас, тому що твій тато мені дзвонив і питав про тебе.

- Ой, навіть не знаю з чого почати, просто вийшло якимось сама не знаю.

- Все нормально Аїлна. Тато твій привітався, так культурно пояснив хто він такий і просто запитав, тому що переживали з мамою про тебе і хотів знати де ти пропадала. Він мотивував тим, що їхня єдиначка ще нікого тут не знає так багато, а дівчата зі школи взяли її кудись і якщо вона була в тієї що познайомилась на українському фестивалі, тоді нормально, просто хочеться знати чи все так відбувалось насправді.

- Тому я хочу якимось пояснити і сказати що більше такого не повториться.

- А що так влетіло тобі від нього, що ти таким плачевним голосом?

- Ні, просто мені не по собі якимось. Послухай що було: моя подруга Віка, запросила мене щоб я з нею поїхала, приїхала якась чорна дівка і ми поїхали десь в таку тусовку що вони малюють графіти. Я не хотіла якщо чесно, але вже була до того пообіцяла і не змогла відмовити. Я кажу до того, це коли я ще вас не знала взагалі. А тепер я скажу їй що мені не підходить така компанія і все на тому.

- Та все окей, я вже боялась щоб чого гіршого не було з тобою.

- Тамка, сама зрозумій: як я батькам скажу що їхала до якихось руферів, вони посивіть зі страху. Я б ніколи не полізла нікуди, вони тоді щось обговорювали там, але батьки бояться тому що я єдиначка в них. Я просто пожаліла їх і так сказала що в тебе була, тому що лиш тебе і Віку поки що знаю з дівчат.

- Я тебе добре розумію, сама втікала колись вночі, лиш не лазити кудись по висоті, а на мотоцику возитись по нічному Менхетені. Правда я призналась зразу, не було сенсу на подруги перекладати свою мандрівку.

- А що тато такий строгий у вас? – Аліна хотіла знати більш про батька Руслана.

- Ні, тато так собі, в нас мама вихованням займалась з нами. Так що краще признатись зразу, щоб мама не проводила «вікторіанську школу» виховання. – Тамара весело засміялась.

- А Руслан так само боїться мами?

- Ой Аліна, що ти вже подумала: мама в нас дуже розумна і добра, якщо по-правді, на ній наша вся родина тримається. І до речі ти також вже подобаєшся мамі нашій.

- Ти що серйозно?

- Цілком. Ти поїхала того вечора, а мені мама телефонує і питає: а хто така та дівчинка що була у тебе?

- Я ж відповідаю: звати її Аліна, приїхала недавно з батьками. А мама мені говорить: щасливі батьки що мають таку ляльку вродливу. А я відкажую: мамка, тебе може також поріднять з нею, щоб поділити щастя; можливо будеш мамкою для неї як для нас. Вона не просто в мене так, Аліна Русланові подобається і він з нею дружить. Мама говорить: ой, та він молодий і школа ще в нього, а я відкажую що якщо буде чекати, може загубити таку ляльку вродливу.

- Що мама вповіла? - не терплячи поки закінчить Тамара, запитала Аліна.

- Говорить мені: також правда. Час інколи працює проти людини.

- Ти правду сказала Тамка?

- Я не з батьком твої розмовляю і не виручаю тебе як вчора; звичайно що правду.

- А Русланчик, він такий ніжний до мене, - також відверто призналась дівчина.

- А хочеш ще щось знати про себе?

- Само собою що хочу.

- Мама мене просила щоб я їй переслала твоє фото, тому що Руслана вона не питала, думала що він не захоче. Я вже взяла в нього, таке фото що там личко зблизька і переслала.

- Там де сонячні окуляри піднятими на волосся?

- Так, те саме. Там гарно твої очі видно, його я переслала. А мама вже похвалилилась про тебе своєму батькові, він з бабусею жили колись тут де я зараз з Юліком, а тепер купили собі хату в лісі, в шататі Вермонт. Мама говорить батькові своєму, що в Руслана напевно виповнилась мрія і він знайшов собі блондиночку дуже вродливу.

- Я не вірю, вже щоб аж так, - не видержала Аліна.

- Прийдеться тобі повірити, тому що так було. А якщо надалі не віриш, так ось скоро тобі Руслан запропонує поїхати з ним туди в Вермонт до діда, щоб йому тебе показати. Але Руслан не може дочекатись коли вже права візьме, щоб когось не просити.

- А машину він де візьме коли він ще в школу ходить? А дід скаже: що малий не вчишся, а дівку возиш?

- Ой, вже з чим, а з машинами в нас проблем не було ніколи. Та тато продає машини в салоні своєму і ремонтує також в гаражі з швагром. А дід не скаже, хаба що може так: какой джигит хороший, понимает вкус в девочках. Наш дід Арк з Кавказу, тому я знаю як він скаже.

- Яюсь не знаю навіть як поводитись, я вже маму бачила яюсь так несподівано, а так я б боялась напевно так зразу зустрінутись без підготовки.

- Головне щоб не в штанах поїхала до діда Арка, а в платті чи в спідниці, я ж говорю тобі що він з Кавказу і любить як дівчата так одітими. А з мамою ти будеш почувати себе зручно; вона в нас такою. Дивись: в батькової сестри, тьоті Олесі, є невістка-болгарка. Ой як вже вона любить з себе прказувати круту даму, вивчилась на медсестру, і яюсь вона не може з свекрухою дійти згоди, а моя мама як посередниця для них: може з Джоаною, з тією болгаркою, домовитись і само собою з Олесею.

- Ой, що ж воно тепер в мене буде, - зітхнула дівчина.

- Все гарно буде; повір мені.

- Тамка, ти хоча не розкажуй Русланчику про те що я кудись їхала з Вікою до якихось руферів.

- А що може хвилюєшся щоб він не страждав через твої самовільні поїздки, - обречно нятякнула Тамара.

- Хочу щоб він був спокійний і не мучився.

- Тоді будеш гарною жінкою йому.

- Я не проти, - призналась Аліна.

- І він не проти, так що як я сказала, що буде все в тебе гарно.

- В нас. – Додати щаслива дівчина.

Коли нарешті вже розпрощались обидві, Аліна сіла на диван біля хати і подумала: скільки наговорила їй всього, що вже сама не пам'ятаю що можна було, а що не треба було. Казав мені Олежко щоб більше слухати, а менше говорити, а тут вже призналась що не проти стати дружиною для Руслана, поспішила напевно... Але вже нехай буде що буде. Тепер виходить що тато був правим, щоб я не малювалась багато, можливо б мама Русланова побачила б мене такою і подумала щось інше, а так виходить що я їй подобаюсь. Тоді як така справа, виходить що один плюстик в мою сторону – подумала про себе дівчина.

Аліна з Русланом розмовляли майже кожного дня. Дівчина була здивованою тим, з якою увагою хлопець відносився до неї. Вона пригадувала свою подругу Хрестину, як та признавалась в своїх відносинах з своїм хлопцем, і бачила велику різницю. Аліна зрозуміла, що напевно тут виховання в Штатах зовсім інше, яке було там де вона жила, хоча через короткий час, вона стала думати ще по-іншому.

Аліна не видержала і таки призналась подружці в школі про те що в неї вже є хлопець. Віка махнула рукою, мовляв краще пожити для себе, чим вже бути комусь чимось зобов'язаною. Аліна не образилась, враховуючи те, що Віка не знає, які глибокі почуття в серці закоханої і людина яка дивиться лиш поверхово, цілком ймовірно, що так відізветься. Все ж таки, Віка вислухавши більш про Руслана, сказала, що напевно він зразково вихованим, і якщо в Тамари висить на стіні родинне фото, це говорить що хлопець походить з родинного клану. Віка пояснила, що є такі родини, особливо серед італійців, що вони тримаються тісно родинного дерева і хто входить до них, також повинен бути прищепленим до якоїсь із віток, того дерева.

Руслан, вже підробляв у власного батька, він готовив автомобілі для продажі, вимивав і чистив в салоні, так що в нього вже були свої гроші. Також дівчина помітила, якщо він щось пропонував, тоді завжди давав місце, щоб вона сказала свою думку, але одночасно він боляче реагував коли бувало він щось написав і не було довше відповіді. Аліна зрозуміла, що він боїться її загубити і хотів постійно щоб вона вділяла його увагою. Але така поведінка їй навіть подобалась і дівчині вже не хотілось когось більше знати, чи щось робити такого, чого Руслан не знає.

Так спілкуючись з хлопцем, Аліна вже сама почала цікавитись автівками, якимось в них заходило часто бесіда про різні авто, і вона стала приглядатись на спортивні автомобілі. Дівчина розповіла Русланові про Радіка, як той реставрує старі машини, також про його маму Людмилу, яка любила мотоцикли.

Вдома, батьки Аліни, не надто приглядались до того, з ким спілкується їхня дочка, головне що вона проводить час вдома, а якщо навіть їде інколи до землячки Тамари, тоді повертається не пізно. Іванка взагалі вважала, що молода людина повинна мати волю у виборі, хоча враховуючи вік, вибір може бути неправильний, але в такому випадку вже можна щось підказати, а так щоб вмішуватись в кожную дрібницю, якимось в домі Маковських не було прийнято. Тим більше, що Іванка в юному віці, сама робила вибір і приймала рішення, вже так і повелось, щоб не нав'язувати свою думку, там де вона не портібна.

З школою, також проблеми не було: учениця вчилась нормально і навіть батьки дивувались що живши в Україні, в неї не було потягу щоб вчитись, а тут немов все виправилось. Наталя, дружина Івана, пояснила тим, що тут програма в школі простішою і більш побудована на тому, щоб зацікавити молоду людину її освоїти, так що на програмою навчання, попрацювали психоаналітики, тим більше що до учнів-емігрантів, тут відносяться з порозумінням.

Здавалось що все іде нормально, але незадовго, такий спокійний і врівноважений порядок в домі, порушила одна пропозиція. Справа в тому що Руслан запропонував дівчині одну поїздку і така поїздка не близькою, тому і часу було потрібно більше. Слід замітити, що в основному було три напрямки якими цікавились рідні Руслана, це автомобілі, по-батьковій лінії, друге що було основним, це було золото і ювелірні вироби і з приходом в родину зятя-живописця, стали також більш цікавитись мистецтвом.

Аліна, також легко піддалась на подібного роду хоббі, тому що такі речі як спортивні авто, враховуючи вік дівчини, а тим більше прекраси, легко прижились з її полядами, а вже що до мистетва, так це вже було більш глибшим питанням. Аліна і сама любила живопис, саме і він притягнув її погляд на фестивалі, саме картини написані олією, приманили дівчину до палатки де продавав живописець свої роботи, ось так якимось все переплелось. А тепер пропозиція, яка не могла залишити дівчину байдужною,

та ще коли її пропонує любий молодий чоловік, а тим більше що поїхати далі і разом побути з ним, це вже виявилось не будь якою приманкою для юної блондинки.

Проблема полягала в другому: якось потрібно було признатись батькам про поїздку і так як було запропоновано десь в місяці грудні поїхати, час ще було майже місяць, але Аліна вирішила саме тепер поговорити з батьками, щоб їх підготувати для того, що вона вже не маленька і хоче кудись поїхати і щось побачити. Тому одного вечора коли падав осінній дощ, така розмова почалась.

- Тату і мамо, я хочу щоб ви мене почули, що я вам хочу сказати, - стала говорити дівчина.

- Слухаємо тебе, - відказав батько, - який всівся на дивані у великій кімнаті.

- Мамо! – покликala дочка, - підійди до нас!

- Що таке тут без мене відбувається? – Іванка справді підійшла з кухні.

- Я хочу поїхати з Тамарою в один музей.

- Тоді їдьте, яка проблема, - байдужно відказав батько.

- Воно далі трошки.

- Як задалеко? – продовжував Саша.

- Я кажу вам наперед, щоб ти вже тату не дзвонив до Тамари і випитував її, мені соромно було перед нею, а вона ще питала чи мені не «влетіло» вдома.

- Але допомогло я так дивлюсь; вже навчилась як треба поступати з батьками. Ось питаєшся тепер сама.

- Який музей Аліна? – Перепитала мама.

- Коротше, ви вже знаєте що Юлік, чоловік Тамки, він художник. А в штаті Джорджія, є таке містечко що називається Саванна, там є невеликий такий музей мистецтва, але він відомий тому, що був першим в південних штатах і називається він Телфасер. В тому музеї є така картина розміром три метра на п'ять метрів, люди на ній як справжні по росту. Тамара і Юлік, вони хочуть поїхати щоб побачити ту картину в оригіналі, і мене просять щоб я з ними поїхала.

- А як та картина називається і що там на ній? – Поцікавився Саша.

- Називається вона «Чорний принц при Кресі», там після бою англійчан з французами, стоїть той чорний принц і дивиться на вбитого короля Богемії, а художник до речі також Юліан звався, може тому Юлік так хоче побути там і побачити тут картину.

- Так почекай Аліна, - стала пригадувати Іванка. – Я пам'ятаю що колись давно, давно, дядя Гріша мав такі фігурки королів і він щось мені розказував про того «Чорного принца», якась там історія була з Чехією також. Тоді виходить, що того короля Богемії вбили, а Богемія, то було князівство де тепер Чехія. Я ж тому запам'ятала, бо з чехів, дід Лукас мій походив.

- Ану знайти в Інтернеті ту картину, - сказав батько Аліні, - вже сам хочу подивитись що за картина така і який там «принц», а то зараз таке малюють що як увидиш, спати не будеш від жаху. Поглянеш і не увидиш принца, зате в очах почорніє зразу.

Аліна швидко знайшла лиш не в Інтернеті, а своєму телефоні, так як вже Руслан швидше був переслав її репродукцію картини.

- Ого, поглянь Анка як гарно намалював, якийсь талановитий художник був. Якщо ще така велика, та це як стіна в хаті виходить; скільки ти сказала метрів? – Саша глянув на дочку.

- Три метра на п'ять. – Повторила дівчина.

- Я б сам поїхав подивитись, а то ми сидимо тут ніби якісь обивателі з Медухи, як той Василь. Так Нью-Йорк видів через воду здалека, а сам ще не був там. Мене Ірка питає чи вже твої дві дами обходили усі магазини там, а я відказую: тебе Ірка тут треба, за тобою ресторани плачуть, але не столики в залі, а кухня і вмивальники.

- Я, в музей сама перше в розвідку, а колись разом поїдемо, - швидко промовила Аліна.

- Так давай запроси тих людей до нас, може нас з мамою намалює той Юлік львівський.

- Колись запрошу звичайно, вони дуже гарні люди такі.

Далі розмова пішла про картини і мистецтво, а Аліна побачила що вже навіть такий жанр, зацікавив батьків, так як мама знала історію слухавши від Братинського, а батько вже сам собою був театральною і літературною людиною, тому любий жанр мистецтва, був йому не далеким.

На рахунок поїздки вирішили: якщо вже прийде ближче до того, тоді більш детально обговорять про те, але Аліна зрозуміла що напевно батьки погодяться її відпустити і тому був повід радіти і повідомити коханого, що вже вона владнала питання, відносно того «Чорного принца».

На відміну від сім'ї дівчини, в Руслана уже багато хто знав що він вже не дивлячись на своїх шіснадцять років, має дівчину і при тому блондинку про яку мріяв ще з перших класів школи, коли задивлявся на білокуру вчительку з голубими очами. Спочатку жартували про хлопця, а так немов вже привикли що він кавказький джигіт, так само як його дід Аркадій, і тому поводитьсь відповідно.

Але якщо більш приглянутись блище, справа була ось в чому: Ліза, мама Руслана, була з точки зору моралі і почуттів, матір'ю ідеальною і про це знали усі хто знав лиш родину хлопця. Тому якщо Ліза побачивши доньку Маковських, сказала що дівчина вродлива блондиночка і тим більше назвала її Лялькою, цей вислів був немов гаслом усім, що вибір хлопця правельний і що Ліза вподобала собі юну блондинку. Тому, усі стали серйозним образом відноситись, до такого родинного явища.

Про те Аліна не могла навіть передбачити в своїм мріях чи в снах, як її батьки познайомляться з родиню коханого, і тим більше як воно пройде швидко, що навіть якийсь сценарист, швидко не придумав б такого.

А тим часом, батьки дівчини дивувались як так швидко їхня дочка освоювала англійську мову, Аліна справді досить швидко вже могла розуміти хто що говорить і хоча ще не зовсім правильно складала речення, все ж таки розуміти хто і чого від тебе хоче, а це все досить прогресивно, якщо брати такий короткий відрізок часу.

Але мимо таких досягнень власної дочки в питанні мови, батько Саша, одного вечора в присутності своєї дружини, коли вони були лишень двоє, висказав один сумнів що до поїздки в музей Телфаєр.

- Анка, я думаю щось воно не ясно з тим, що наша мала нам говорить?

- Ти про що Саша? – Поцікавилась Іванка.

- Сама подумай: нащо тій Тамарі брати її з собою кудись далеко, коли та їде з чоловіком в якийсь музей? Ні, я розумію коли б та Тамара була дівчина, не сімейна, тоді нормально щоб взяти подругу, а тут щось не те воно...

- Я навіть не знаю... А ти говорив по телефону з нею, як вона тобі в розмові?

- Досить культурна така. Сказала мені: ви не хвилюйтесь, я вас розумію, я також вже мама. Ще сказала що Аліна гарна на вроду дівчина, і воно зовсім правильно, що я цікавлюсь тим, де вона проводить час.

- Нічого собі. А ти що думаєш про ту поїздку сам?

- Анка, може сама Тамара нормальна молодичка, а ось той художник, як тобі сказати? Художники вони своєрідні такі істоти, вони мають різні «закрутки» в голові. Я вже думав може він хоче щоб наша мала позувала йому, може він натура малює. Хто його знає які вони люди. Треба сказати, щоб Аліна показала хоча фотографію тої Тамари, чи як зробити, сам не знаю...

- Мають вони хлопчика малого і казала Аліна, що він малює природу і місто також.

- Анка, він не буде якись оголені натура продавати так публічно на фестивалі.

- Тоді для чого малює? Якщо звичайно він їх малює.

- Замовляють багаті люди; платять добре і малює їм.

- В принципі, все може бути.

- Ні, ти поглянь на нашу Аліну, така дівчинка як на малюнку, до мене як прийшла на роботу, там до тепер про неї питають: як вона вчиться, яку професію хоче.

- Я розпитаю більше про тих людей. – Пообіцяла Іванка чоловікові.

Того вечора так і відбулось, коли вже усі після праці були вдома, Іванка покликала дочку, а та вийшла зі своєї кімнати:

- Що такого, що не дає мені спокою? – Лінивим голосом промовила Аліна.

- Послухай, ти збираєшся кудись їхати в якийсь музей, а ти можеш нам показати хоча тих людей на фото? Хочу побачити які вони на вигляд хоча.

- На фото, зараз покажу, але почекайте нехай знайду. – Аліна стала листати на телефоні, але насправді вона мала багато світлин на яких був Руслан і тому вона вибрала одну, де була також Тамара, збільшила, викроїла світліну на двоє, щоб хлопця не було. Тоді протягнула телефон мамі.

- Ой, це вона сама, та Тамара? – Іванка дивились на молодичку яка тримала стакан з трубкою, а в стакані був апельсиновий сік.

- Так, вона сама.

- Саша, глянь, вона ж молода зовсім, а скільки їй років?

- Двадцять три минуло тепер у вересні, а хлопчик в неї вже п'ять рочків має.

Саша взяв окуляри, так як вже зір його підводив останнім часом, поглянув і промовив:

- А розбирається той художник в жінках, а то Іван говорить що якась циганка, а дивлюсь що красива та сама Тамара, хоча щось циганське є в неї також напевно.

- Може ось ця схожа на циганку, - Аліна взяла телефон, полистала екран і показала друге фото на якому Тамара була з іншою молодницею і вже досить смуглявою.

- А що ти також її знаєш?

- Я не знаю, але Тамара казала мені що це її шкільна подруга, вона родом з Марокко, а звати її Асілла. Також вийшла заміж за афганістанця, і вони дружать з Тамарю і Юліком.

- А може барт є в тієї Тамари такий самий чорнявий? – Запитала зненацька Іванка дочку.

- В неї є брат і сестра менші, але він малий, ще навіть прав не має на машину, - Аліна засоромилась і швидко почала шукати наступне фото, щоб показати не барата, а сестру меншу.

- Ось погляньте яка в неї сестричка ще є; звати її Белла, їй одинадцять років.

- Нічого собі, Саша глянь яка дівчинка, - промовила Іванка. – Якись такі красиві люди скажу вам.

- Добре і не добре, - промовив Саша, - добре тим що ти знаєш таких гарних людей.

- А що тоді недобре? – Поцікавилась Аліна, з цікавістю дивлячись пильно на батька.

- А недобре, що той брат малий якийсь ще в них, може був б наш зять, а для тебе Чорний принц, - але що як малий він. – Саша розвів безнадійно руками, чомусь подумавши, що той брат, ще меншим за Беллу.

- Ми вже на наступний рік як будемо живі-здорові, підемо також на український фестиваль і тоді познайомиш нас з ними. – Пообіцяла Іванка.

- Та без проблеми. – Аліна посміхнулась і сама про себе подумала: не лишень познайомитесь, а також посватаєтесь напевно.

- Але які тут різні люди живуть: З Марокко, Афраністану, ми з України, якісь з Грузії, а та чорнявка грудаста що тебе привозила тоді вночі, вона звідки? – Запитав Саша про Кішу.

- Здається що тато з Куби, - пояснила Аліна.

- Не Сабріна звати часом? – Посміхнувся Саша до дружини.

- Ні, її звати Кіша.

- Хоть вже в тому добре.

- А при чому Сабріна? – Запитала Аліна батька.

- А нащо тобі того; вже сусід мамин цікавився тою Кубою і видиш що з того вийшло.

- Саша, - почала Іванка, - а Чернецькі не знають що ми вже тут. Як ми так опустили такий, як казав покійний Павлович, «вопрос»?

- Скажу, нахай Іван пошукає того комуняку; може в гості покличемо.

- Та мене вже Людка питала про них скоріше, але мені було не до гостей тоді. – Пояснила Іванка.

На тому розмова закінчилась в домі Маковських, так як потрібно було іти відпочивати, а ранком знову на роботу батькам, а учениці в школу на навчання.

Двадцять четвертого листопада, виходило свято День подяки. В той день, Іван Маковський, запросив до себе брата з дружиною і донькою. А вже перед вечером, Руслан написав Аліні що приїхали його дід з бабусею з Вермонта і за родинним столом мова ішла про неї. Дівчина здивувалась що вже так відверто зацікавились рідні хлопця її персоною, але це ще було не все: Руслан став просити щоб вона з ним поїхала у Вермонт до діда Аркадія і бабусі Тані, щоб вони познайомились з нею особисто і побачили її якою вона є насправді. Притому хлопець пояснив, що вони дуже доступні і прості люди і потрібно виконати їхнє бажання як найшвидше.

Аліна погодилась навіть завтра поїхати, а Руслан сказав що все вирішить і її повідомить. Насправді в хлопця вже було право водити атомобіль, так як йому вже виповнилось шіснадцять і він здав правила дорожнього руху, але водження транспортного засобу, ще не встиг щоб задати. Згідно по штатовському законодавстві, така особа може вести атомобіль лиш в тому випадку, коли поруч сидить особа, яка має посвідчення водія, а самій людині яка лишень має посвідчення «пермит», не можна самому водити. Але хлопчисько пішов на хитрість як натуральний джигіт: він сказав батькові щоб дав йому один з атомобільлів які той продавав, і що з ним поїде Юлік, тобто швагер, на що батько хлопця погодився.

В п'ятницю, двадцять п'ятого листопада, зразу після Дня подяки, як і кожного року по магазинах проходять великі знижки і випродажі товарів, тому дороги дуже зянтими, адже люди не працюють вже до понеділка, а хто продає, зайнятими ще більше, тому що є нагода заробити гроші.

Тамара стала вертїтись як поступити щоб Юлік був з малим вдома, а вона в магазині, і пішла також на так би мовити злочин: вона порадила щоб ніхто того не знав, Руслан взявши автівку в батька, поїхав з дівчиною сам, а Юлік залишився вдома з малим Арчиком. Звичайно що Русланові така ідея дуже подобалась і він погодився щоб так все влаштувати.

Іванка сказала що завтра поїде з Наталею по магазинах, а Саша з Іваном мали також свої справи, так що Аліна була вільною і охоче погодилась поїхати з Русланом у Вермонт. Батькам вона сказала що також поїдуть з Тамарою по справах, і вони якось не придали цьому якоїсь особливой уваги.

Руслан, враховуючи що в горах у Вермонті може бути сніг, чи дощова погода, взяв на стоянці в батька позашляховик Nissan Murano, і ранком разом з Аліною, виїхали на Вермонт. Молоді хотіли повернутись ще того вечора, щоб не було багато запитань, хоча Аліна вже була спокійною, так як знала що Тамара її виручить цього разу точно.

Дорога була відстанню приблизно чотириста кілометрів, і часом біля п'яти годин, враховуючи затори в пригородах Нью-Йорка. Отож молоді вирішили виїхати ранком о восьмій годині, щоб на обід бути біля містечка Рочестер, що в штаті Вермонт, погостювати, піти поглянути в гори і вже о шостій вечора, виїхати назад. А так як магазини після Дня подяки відчиняються опівночі, ранком ще в шостій годині, (і хто швидше приїде, той дешевше купить), Іванка вже була поїхала, а Саша ще спав коли дочка оділась в гарну сукню, враховуючи поради Тамари і зовсім не вживаючи помади, враховуючи що літнім людям подобається лиш натуральна врода, вже чекала на хлопця ходячи по вулиці.

На дворі було холодно і Аліна взяла куртку з відкидним капюшоном, а на ноги нові чоботи, які елегантно виглядали на струнких дівочих ногах.

Руслан приїхав вчасно, він коли побачив дівчину так гарно одітою, потер від задоволення руки, вистрибнув з машини, відчинив передні дверцята і зачинив за нею, коли та всілась в автівку. Хлопець подав зразу каву, яку купив перед тим як зустрів дівчину, вмикнув музику і помчав в північну сторону на Вермонт.

Дорогою хлопець старався розмовляти українською мовою, а дівчина навпаки старалась аглійською, інколи одне з другого сміялись, виправляючи як повинно бути правельно. Руслан похвалився що хоча він не може так досконало як його сестра Тамка, яка ходила на курси української мови в дитинстві, все ж таки йому краще вдається як його двоюрідному брату, з яким він виріс, розмовляти українською і пригадав як колись йому мама наказувала, щоб він вивчав мову, тому що може йому прийдеться поїхати в Україну і звідти привезти собі дівчину, як це зробила Тамара.

Також хлопець розповів про діда і чому той опинився у Вермонті, а причиною було те, що його дід колись народився на Кавказі і дуже любив гори і коли одного разу побачив що продавалась хата, а ще з дерев'яних колод, тоді вирішив щоб не вартувало купити її в лісі і туди перебратись жити. Спочатку бабуся Таня впирались, але він колись її послухав і переїхав жити з Кавказу в Івано-Франківськ, так що тепер була її черга впокоритись і поїхати за ним, куди він собі вибрав жити. Тим більше що вже в Юліка і Тамки народився синок, а дід Акр з бабусею, скоріше саме жити в тій хаті, де тепер живуть Соколики.

Аліна також стала розповідати про своїх рідних, про те що вона дуже любить тварин, на що Руслан сказав що сьогодні її познайомить в діда з дуже розумною і великою собакою, шотланської породи колі, вона самка, а звати її Шера.

В таких розмовах, двоє молодих людей рухались на північ по шосе під номером «87», що проходить в цьому напрямку аж в Канаду, в місто Монтреаль.

Тим часом, Саша проснувся, поглянув що нікого немає в хаті, подумав що дочка поїхала також по магазинах, він пішов поспіяти і став чекати коли зателефонує брат, щоб з ним поїхати до нього додому і допомогти йому в гаражі заробити підлогу, так я Іван вирішив перетворити гараж на літню кімнату. Хоча Саша не міг фізично працювати, не дозволяла йому хвороба, але Іван ставив якусь там підлогу і хотів щоб той просто нарізав йому дощинки по розміру і щоб щось з ним говорив, аби не бути тому самотньому.

Біля третьої години після обіду, Наталя яка привезла Іванку додому, вона сказала що спішить, щоб вечер'ю приготувати робіникам, а Іванка залишилась вдома, так як втомилась ходячи по магазинах. Вона вирішила відпочити, а пізніше розглянути що вона накупила і підрахувати скільки вона виграла на знижці і яка оригінальна ціна товарів. В неї ще зберігся давній інстинкт, як вона продава в школі жувальні гуми і різні дрібні речі, щоб в юному віці, мати вже свої гроші.

Вже була половин дев'ятої і на дворі стояв вечір. Іванка кілька разів набирала до дочки, тому що їй хотілось показати що вона купила, але відповіді не було. Вона вже думала коли та не відізветься до половини десятої, тоді напевно прийдеється телефонувати до тієї Тамари.

На дворі почав накрапати дощ, також посилювся осінній вітер, він мотав листя яке опало в різні сторони, перед хатою світила лампа і Іванка будши сама з собою, вирішила взяти горнятко кави і вийти на двір. Вона оділась в осінню куртку, стала поруч металічної підпори, яка тримала дах над площадкою і дивилась як падають краплі дощу, попиваючи гарячу каву. Іванка думала про своє життя, про все що вона пережила до цього часу і їй якось так стало приємно і легко, вона відчула задоволення від самотності, як інколи людині хочеться побути на єдині і розібратись зі своїми думками, немов все розкласти на полицки в своїй пам'яті, зробити порядок посеред почуттів і тим самим немов набратись енергії в подальше життя, яке невідоме для кожної людини в майбутньому...

16

Раптом, серед вечірної і дошової погоди, не доїхавши заїду в подвір'я, з'явилась поліцейська машина, вона швидко як з'явилась так і зупинилась на місці. Було видно блискучі наклейки на якому був напис «Police», також смужки впродоль всієї строни, які відбивали світло від лампи яка світила над подвір'ям. Постоявши може п'ять секунд, машина стала повертати на асфальтований заїзд. Іванка зразу відчула тривогу і стала вдивлятись, хоча світо машини світило їй в очі. Через короткий час, вона відчула як відчинились двоє дверей і почувся голос в рації офіцера поліції. Іванка вдивлялась і подумала що якась помилка напевно, якийсь адрес переплутано, і вже готовилась пояснити що ніхто не викликав поліцію, але побачила дві постаті, які виходили на світло. Однією Іванка роглянула офіцера поліції, і це було жінка стрункої будови, а по правій стороні ішла дочка. В Іванки від страху немов зупинилось серце, вона подумала що дочка вже щось виробила чогось жахливого, можливо щось вкрала в магазині, але підійшовши, працівник поліції ввічливо привіталась і почала спокійно говорити:

- Hello! I have a question, are you miss Makowski?

- Yes. – Відказала Іванка з тривогою в голосі.

- Very good. Is this young lady your daughter?

- Yes, my daughter Alina. – Підтвердила Іванка.

- Okay. Her boyfriend had a small accident, the car will be towed and I've brought her home safe. Everything is fine; do not worry.

- Okay, thanks. – Іванка подякувала і сама здивувалась, як вона все зразу зрозуміла що пояснювала їй офіцер поліції.

- Have a good time. – Промовила вже до дівчини працівниця поліції, і пішла назад в свою машину.

Іванка видихнула і зразу почула як на телефоні дочки, почало приходити повідомлення одне за одним. Аліна хотіла щось пояснити лиш не знала як почати, тому мама почала першою:

- Тебе де носило що вже поліція підбирає і привозить?

- Мамо, я зараз розкажу і нічого не було страшного. – Аліна розводила руками в сторони.

- Ти розкажеш, я не сумніваюсь, але чи воно правдою буде. Так що давай я першою тебе запитаю, щоб ти знала, що я зрозуміла що в жодної Тамари ти не була, а була з якимось бойфрендом, так що давай почнемо з цього: з ким була і де була?

- Але тут Тамара також не в стороні, так що послухай: я їхала до її діда, він живе у Вермоті. Все так гарно було, просто класно було і ми вже повернулись були. Тут не далеко ми стали заправити машину, все нормально, а якась бабуля стара така, їхала назад, сама бачиш який дощ, вона не бачила і з розгону як ладує нам в машину, розбила собі заді все і нам також трошки. Ми ніхто не винуваті, хотіли геть їхати, тато Тамки робить машини, нащо нам якась тяганина з поліцією. А ось ця поліцайка, вона зупинилась там купити щось собі і побачила, сама підійшла і вже ми не могли втекти. Але ми не винуваті, просто водій на пермиті і не мав ще лисенса щоб їхати, тому проблема почалась що він не міг далі їхати. Мене вона взяла з собою, а там по машину приїдуть зараз і все в порядку.

- Хто це такий «він»: без прав, стояв, їхав, хто такий?

- Хлопець один.

- А тато Тамари при чому тут, щоб машину йому ремонтувати?

- Цей хлопець брат Тамки. Рідний брат її.

- І що тепер буде?

- Нічого не буде. Це він мені хотів показати де дід його живуть з бабусею. Але там класно, я фото зробила щоб дідові Боді переслати туди. Ти знаєш як він ліс любить і гори? А собака яка в них.

- Так почекай з лісом і горами, а також з собакою, - перервала в розмові дочку Іванка. – Ти скажи мені чи ніхто не покадичився там, коли вас стукнула машина.

- Ніхто мамо; все добре. Ми ж стояли на заправці, а жінка якась старенька назад їхала, вона не бачила добре і заїхала в нашу машину. Це не трапилось на дорозі, також поліцію ніхто не викликав, вона там приїхала, виходила з заправки в той час і побачила сама як все відбулось.

- Ти знаєш як ти мене перелякала коли я тебе побачила з поліцією на подвір'ї, добре що тато не вдома, напевно вже б його так астма зловила, що не знаю що було б з ним. Що з тими дітьми тут; їде кудись, вдома не скаже, дощ такий, а вони десь возяться. Все лиш щоб спокою не було!

- О, о, - поглянувши на телефон, який гулькнув новим повідомленням, промовила дівчина і несміливо підняла свої блакитні очі на маму.

- Що ще там?

- Русланчик написав, що його мама виїхала і їде до нас зараз.

- Хто їде до нас?

- Мама його, вона хоче мене бачити і вибачитись за нього, щоб мене тут не сварили вдома; так пише він.

- Напиши: нехай ніхто вже не їде тут. Досить що поліція була.

- Зараз напишу.

Але через кілька секунд, Аліна знову промовила хвилюючим голосом:

- Вона вже їде просто з магазину в якому працює, і він сказав що вона хоче мене бачити.

- А ти кажеш що все добре; ось тобі «добре тепер!»

- Але ми не винуваті; я ж правду говорю тобі.

- Скажеш його мамі свою «правду» зараз.

- Мамо, я не боюсь сказати все як було, я боюсь одного: щоб ти не сварилась зараз з нею, вони такі гарні люди, ну будь ласка, я тебе просто умоляю. – Аліна склала покірливо руки перед мамою. – Коли вона вже поїде геть від нас, тоді все мені можеш сказати, все що хочеш, навіть бити будеш мене скільки захочеш; я на все згідна.

- А чому я маю з його мамою сваритись? А вона хоча по-нашому говорить?

- Земляки наші, з нашого міста, правда дід з Кавказу того хлопця.

- Ти ж казала що вони зі Львова здається?

- Ні, це Юлік зі Львова, а Ліза, мама Русланчика, з нашого Івано-Франківська.

- Ліза? – Іванка так здивано запитала дочку, що Аліна ще більш здивувалась дивлячись на маму.

- Ліза, це мама Тамки, Русланчика і Белли, тієї гарної дівчинки.

- Так почекай, - Іванка стала ходити по хаті, - а діда того, де ти була, як його звати?

- Дід Арк.

- Аркадій може? – Додумалась Іванка.

- Так, Аркадій, а бабуся Таня.

- Слухай Аліна, - Іванка посміхнулась сама до себе, - а я здається знаю тих людей, якщо то вони про кого я думаю. А вони коли приїхали сюди?

- Давно вже. Тамка вже тут народилась, воно з дев'яносто третього року.

- Напиши швидко до неї, чи до того хлопця, якщо хтось з них знає, де та Ліза, жила в Івано-Франківську.

- Вже пишу. – Аліна написала до Тамари і тут через хвилину отримала відповідь. - Пише Тамка що її тато говорить, що жили вони на вулиці Шевченка.

- Точно вони. Ой, та це чудо якесь сьогодні з тобою і з твоїм Русланчиком.

- А що ти знаєш їх може? – Здивовано перпитала Аліна маму.

- Так що тоді виходить: Тамара і Русланчик той, вони діти тієї Лізи що батько в неї з Грузії?

- І ще Белла, сестра їхня також, - добавила Аліна.

- Почекай нехай швидко одіну щось нове, - митнулась Іванка, - землячку потрібно зустрінути як повинно бути, я кофту нову купила сьогодні, а ти мені такий сюрприз припіднесла, що я не вірю свої вухам.

- Так в чому справа поясни мені? – дівчина стала веселим поглядом спостерігати за мамою, коли та ходила по кімнаті. – Звідки ти знаєш їх, скажи щоб я знала?

- Пізніше; не зараз. Сама говориш що розберемось опісля.

Іванка швидко почала переодіватись, вона взяла нову кофту, а Аліна почала сміятись дивлячись на маму.

- А що не гарно, що смієшся? – не зрозуміла Іванка.

- Карточку відірви, на шії висить заді. Подумає зараз пані Ліза що ти хочеш показати в якому магазині ти одяг купляєш.

- Чекай нехай татові задзвоню щоб торта купив, чай чи каву покладу зараз тій гості наші. – Іванка взяла телефон і стала квапити чоловіка щоб їхав додому і купив торта якого, чи чого солодкого до кави, повідомивши що будуть в них гості дуже важні, вірніше - одна важна персона.

17

Хоча Руслан написав що мама його вже виїхала, але з Брукліна в Нью Джерсі, не так просто добратись, а ще в дощову погоду. Іванка вже приготувала на столі сервіз для кави, оділась гарно і хотіла знову зателефонувати чоловікові, як тут на заїзд, почав поволі заїздити шикарний Range Rover, білого кольору. Іванка зразу зрозуміла по світлі фар, що це не Саша приїхав на своїй автівці. Вона підійшла і відчинила вхідні двері, розуміючи що мама хлопця, яка приїхала вибачатись, буде себе почувати винуватою скоріше всього, за сина.

В автомобілі відчинились двері і струнка жінка вийшла на асфальт. Вона зовсім не ховалась від дощу, який продовжував падати на її чорне волосся, жінка була гарно одітою, в сукню чорного кольору і в такий же чорний осінній плащ, з якого в обидві сторони, звисав пояс. На ногах були чорні туфлі, а в лівій руці, лишень один телефон. Підходячи до дверей, вона підняла погляд і склала винувато руки, опустивши їх, взявшись за тендітні пальчики. В цей час Іванка відчула запах жіночих духів.

- Доброго вечора вам, - привіталась Ліза, знаючи що тут живуть українці.

- Доброго вечора вам також. – Відказала спокійно і з повагою Іванка.

- Я перпрошую що так пізно, просто не знаю навіть як почати про те що відбулось сьогодні. Ви мабуть вже знаєте? – Ліза зітхнула і розвела руками, не знайшовши слів.

- Заходьте в хату перше, а тут ми вже вирішимо про все. – Іванка вказала рукою, запрошуючи гостю і обидві стали при вході у велику кімнату.

- Ой, дякую вам. Я коли почула, зразу з роботи сюди подалась. Я знаю що вашу донечку поліція привозила, мені так не зручно за сина нашого, ви будь ласка вислухайте.

- Все нормально, ми ж земляки, що ви так переживаєте, добре що аварії не було. Діти живі-здорові, а машину якось зробимо разом спільними зусиллями. Я не маю нічого протого вашого сина, він же не хуліган якийсь, його стукнула літня жінка, також випадково. Ось бачите яка погода: вікна мокрі, світло блистить звідусіль і не видно на вулиці навіть молодій людині, тим більше старенькій жінці. Так що не потрібно так вже переживати над міру.

- Справді? – Очі в Лізи немов засвітились радістю.

- В молодих руках буває по-різному, а тут я не бачу якоїсь трагедії. Як в нас люди говорили на Прикарпатті: Діло молоде.

- Ой я навіть не познайомилась, мене звати Ліза. – Жінка протягнула руку на якій були золоті браслети і рубіновий перстень.

- Анка, - промовила Іванка, також протягнула руку, як господиня дому.

- Аня може? – З якоюсь не зрозумілою тривоною, глянула Ліза на маму Аліни.

- Ні, мене звати Іванна взагалі, але так вже звуть усі знайомі тому так сказала. Ви ж Ліза землячка наша, так мені дочка повідомила сьогодні. Ви Ліза сідайте, а зараз мій чоловік приїде і підемо каву пити, такий дощ на дворі, що чогось гарячого хочеться, хіба не так?

- Ой дякую вам. – Ліза справді зняла плащ і сіла на диван поруч Аліни.

- Послухайте Анка, діти насправді нічого не винувати, повірте мені.

- Я знаю, - Іванка посміхнулась.

- Я їду сюди, а мій Вітя, чоловік мій, говорить мені: а як тебе в хату не впустять, ти хоча зателефонуй спочатку, може в неї батьки строгі люди, а наш син забрав їхню дитину, а привезла поліція. Я ж кажу тоді йому: а я на коліна стану за дітей якщо буде потрібно, а тут бачу і в хату впустили і сприйняли все якось мирно. Скажу, Вітя не повірить просто мені.

- Та нічого не було; тут поліція чого будь може приїхати. – Іванка махнула рукою.

- А ти як, не боялась? – Ліза взяла Аліну за плече, - я признаюсь тобі правду: їду і думаю що там в тебе вдома зараз, а тут виходжу з машини і слухаю ніхто не сварить її, думаю: може пронесе якимось цього разу. – Ліза засміялась.

- А я знаю вас напевно вже від давна, - відверто призналась Іванка.

- А що ви може ходили у «восьму» школу в Івано-Франківську?

- Ні, я жила на вулиці Коперника, хоча народилась у Львові, але переїхала в Івано- Франківськ.

- А я вже подумала, що в школі ми могли бачитесь.

- А чи ви Ліза пам'ятаєте такого перекладача, що мешкав на тій вулиці що тепер Бандери вона зветься? Я вже забула як її звали тоді...

- На Куйбишева. Звичайно що пам'ятаю. Він особняк мав свій так біля дороги.

- А до нього приходив колись такий доцент кафедри історії і суспільствознавства, Григорій Миколайович Братинський і одного разу вас там побачив. Познайомився з вами, і ви його підвозили машиною пізно вечером на Коперника. Ось тоді він нам розказав про вас. У вас же була Волга з грузинськими номерами, правда?

- Так, була така Волга; сірого кольору. – Підтвердила Ліза.

- А я бачила ваших батьків одного разу на Шевченка, просто по номерах впізнала що грузини якісь.

- Так почекайте, - Ліза стала пригадувати, - а другим разом, нам той перекладач розповідав про того дятка що ви сказали, що він прийняв якусь дівчину до себе, немов вона не родина йому по крові і ще казав що вона здається мотоцикли любить дуже, десь рікою вона з туристами мандрувала.

- Все правельно: я, саме є тією дівчиною. Але мотоцикли, це рідна дочка його любила, і Дністром поплила з туристами була в Чорне море. Вона старшою від мене, живе і Ізмаїлі зараз.

- А той дятко також живе ще, - добавила Аліна від радості.

Ліза нахилилась до Аліни і шепнула їй на вухо:

- Напиши Русланчикові, що в нас все гарно зараз; він переживає за тебе дуже.

Аліна кивнула головою і взяла телефон зі столика.

- А вони кудись далеко їхали, в горах були, - промовила Іванка, щоб продовжити розмову.

- Я все вам розкажу як було: винуватим мій тато. Він дуже любить онуків, був в нас вчора на День подяки, і десь наш синок похвалився йому, що з Тамаркою знають дуже гарну дівчину. Показав дідові знімку на телефоні, одним словом признався з ким дружить. А тато з Кавказу, почув що дівчина блондинка, з голубими очами, і давай просити щоб з нею приїхали, щоб її побачити. А Русланчик не чекав довго, а вже сьогодні взяв машину і поїхав зранку, щоб дідові вгодити. Такий він в нас джигіт кавказький, хоча ще молодий. Але добре що ви не наказували свою Ляльку за такий поступок, воно так благородно з вашої сторони.

- А тато мій ще нічого не знає навіть, - посміхнулась Аліна.

- А коли визнає? – Ліза глянула то на дівчину, то на Іванку.

- Торту щось шукає довго, вже мав бути вдома, - пожартувала Іванка.

- А все ж таки: що буде коли визнає? – Запитала знову Ліза.

- Сам захоче поїхати напевно, щоб побачити яка собака гарна у вашого батька там, - продовжувала жартувати Іванка далі.

Але тут показалось світло на дворі, Аліна глянула у вікно і промовила:

- Є тато, вже приїхав.

Ліза поправила на собі плаття, взяла телефон і щось написала комусь. Коли зайшов Саша, він привітався, Ліза встала подала йому руку. Саша нічого не знав, хто саме є ця особа, яка в їхньому домі, притому, що вже година така, що переважно просто так в гості не ходять. Він же не знав що відбувалось на протязі цього дня і яка переміна в їхньому житті відбулась сьогодні.

Саша швидко пішов взяти душ після роботи яку він мав з братом, і поки він повернувся, почув як обидві жінки сміялись весело на кухні, а дочка з кимось розмовляла по телефону і так щиро пояснювала немов трапилась якась надзвичайна подія. Насправді Аліна вела розмову з Тамарою, тому що Руслан десь був ще в гаражі з батьком і щось там вирішували з тим Ніссаном.

Коли Саша пройшов на кухню, Іванка звернулась до чоловіка:

- Саша, в тебе добра пам'ять до віршів колись була, а ось ти пам'ятаєш такий момент, ще тоді коли ми були не одружені; ще давно.

- Так що за момент такий? – Не тріпилось знати Саші.

- Коли ти був в мене і мав поїхати забрати дядю Грішу від того перекладача, що жив на Куйбишева?

- А тоді його привезли грузини були Волгою. Я здається був з Іркою своєю тоді і це було напевно на восьме березня.

- Бачу пригадав.

- А тоді Миколайович сказав був: я познайомився з дуже культурними людьми і жаль що вони поїдуть з нашого міста, а різні ідіоти нікуди не їдуть.

Усі троє почали сміятись.

- А ти можеш в таке повірити, що ось пані Ліза, вона саме є тією особою, про яку нам говорив дядя Гріша. Це вона не хотіла в Америку їхати, тому що хлопець її був в армії тоді.

- Та я вже щось став догадуватись якщо в нас гості, а ти мене питаєш саме про тих людей з нашого Івано-Франківська, так що я пригадую що такі люди там були і виїхали. А хто на літаку літав там з ваших – Звернувся Саша до Лізи?

- Батько мій, він був пілотом. – Повідомила з особливим задоволенням, вечірня гостя.

- Так це ви з тієї сім'ї грузинів, що жили в нашому Івано-Франківську?

- Все правильно, це я сама, лиш народилась я в Сухумі, а жила там у вас якийсь час.

- Та ж ми по одній стометрівці ходили колись; ми ж земляки. – Саша радісно спалеснув долонями.

- Дуже приємно мені що ми так далеко, а можемо пригадати наше місто.

- А я драмтеатрі на машині працював, а Анка розкаже вам як ми цікаво познайомились, як я загубив був портмане на Грюнвальдській вулиці, а вона знайшла.

- Давайте, нарізати торта і каву пити, - запропонувала господиня, знаючи що чоловік ще нічого не знає про дружбу дітей і тому побоялась щб той не став зараз від такого захоплення розповідати як вони їхали в колонію, і як підробляли документ, на ім'я начальника колонії, від міському партії. Іванка не хотіла щоб Ліза зразу почула що в їхній родині є людина, яка сиділа колись за махінації з фінанасами.

- Ви вже давно тут, а ми ще так простенько живемо, - став скромно говорити Саша, - в цій хаті наш дятько жив колись, а брат мій вже довше тут; ми ще бідні проти нього.

- Ой не грішіть Саша: у вас така вродлива донечка, хіба батьки можуть бути бідними з такою Лялькою?

- Воно правда. Ми вже не думали що в нас народиться хтось, ми шість років чекали на неї, але Бог добрий.

- Бачите які ви багаті тепер. – Ліза посміхнулась і взялась пити каву.

Того вечора, розмова велась до першої ночі, а так як завтра був вихідний день, ніхто не спішив спати, навіть Тамара розмовляла по телефону, аж поки Ліза не розпрощалась і виїхала на Лонг-Айленд. Правда Саша з Іванкою, ще проговорили половину години вже на дворі біля машини, а коли Ліза вже таки поїхала, Іванка ще почала розповідати чоловікові все з початку, в чому причина що Ліза приїхала так пізно і хто вона тепер взагалі для них, а їхня дочка для неї. Саша вислухав і сказав дружині:

- Я приїхав, дивлюсь якась машина така крута стоїть, думаю напевно Юлія Тимошенко десь тут в Нью-Йорку і приїхала до нас в гості.

- А чому так подумав?

- Я десь бачив, як на такому джипі вона їхала на мітинг, там в нас по «плазмі» показували, тому і подумав зразу. Кого я ще тут знаю щоб хто на такій «тачці» возився?

- Добре що торта взяв самчного; де знайшов так пізно?

- Я, Наташку післав, вона купила. Ми ще робили з Іваном, а думаю поки поїду, вже пізно буде.

- Саша, - зітхнула Іванка, - що ти про те все думаєш тепер?

- А що тут думати? Ніби на добро виходить: я не маю здоров'я, ти погодилась мені терпіти так все життя, а тепер може наша донька буде все мати що захоче.

- Але хто б міг подумати про тих грузинів що колись наші дороги перетнуться і ось таким способом...

- Анка, я що хотів: ти завтра до Людки повідом в Ізмаїл, може Миколайович ще також пригадає наших грузинів.

- Ой, я не можу: вже «наші» зразу стали, хоча не признавайся малі, вона і так вже десь думає про себе що пренцеса.

- Якась така приємна та Ліза, розумна така людина. – Похвалив землячку Саша.

- Поки ти мився, вона мані фото показувала на своєму телефоні, і я тобі скажу що вони такі красиві люди на вроду, не знаю як по-житті вони. Хоча по-правді, я коли її побачила, зразу відчула симпатію до неї. Навіть пригадала коли давно ми ішли з Людкою по вулиці Шевченка, з малими Чумаками, і тоді вийшов був той Аркадій і чекав на свою жінку, на маму Лізи, якийсь такий мужчина він був привабливий, а тепер мені не віриться що ми їх знаємо і ще саме як знаємо. Уявляєш що Аліна була в того Аркадія в хаті сьогодні.

- Анка, якщо людина пригнала в такий дощ десь з Брукліна щоб вибачитись, виходить що якась вихованою вона. Друга б махнула рукою і подумала б собі: ваша донька, тай розбирайтесь собі з нею.
- Навіть не те щоб просто зателефонувала, а таки приїхала. А нашу Аліну назвала: «Лялька».
- Завтра, в неї випитаю, щоб того хлопця показала, що то за такий принц.
- Молоденький хлопчина, мені Ліза показувала фото, він нашої Ляльки, навіть не повний рік старшим.
- Тоді добре виходить.
- Напевно вона хотіла їхати в той музей, де та картина, разом з тим хлопцем і звичайно що художник з ними та з Тамарою.
- А я напевно грішив, подумав що художник якийсь неправильний.
- Я так спостерігала за тією Лізою і до неї написав був чоловік її кілька разів і кожного разу вона йому відписала і починала мені про нього говорити і постійно казала «мій Вітя», я так зрозуміла що вона шанує його і гарно живе з ним.
- Може її син також таким вихованим. Воно добре що Аліна не тягнеться до американців, а ці люди що не кажи, а таки наші, навіть з нашого міста; жили там.
- Ой як все заветрілось, - Іванка взялась руками за скроні. А який день сьогодні?
- П'ятниця. А яка різниця?
- Дата яка?
- Двадцять п'ятого листопада.
- Ходімо може вже спати. Завтра з Людкою обговоримо і мамі зателефоную також. – Іванка підійшла до вікна і мовчки постояла доволі часу, щось роздумуючи про себе...

18

- На наступний день, в суботу, Іванка встала скоріше від усіх. Коли пробудилась дочка, вона вмилась і пройшла на кухню. В той час Іванка стояла і готовила сніданок.
- Як спалось тобі? – Запитала Іванка дочку.
 - Нормально, - Аліна підійшла до дверей які були з шкла і одна половина відчинялась рухаючись на ролеках. – Холодно на дворі напевно, такі хмари сірі...
 - Послухай Аліна: вчора була мама твого бойфренда, я хотіла тебе запитати: чи ти з ним просто так для розваги, чи ти думаєш більш відповідально зі своєї сторони?
 - Побачу як буде він поводитись зі мною. – Дівчина сіла біля столу, підняла ногу на крісло і поклати голову на коліно.
 - Навіть так.
 - Мамо, я дуже красива дівчина, я хочу щоб хлопець який зі мною дружить, також це побачив і знав що я не просто іграшка для нього, а я вимагаю до себе уваги.
 - Нічого собі. А тебе хто такого навчив не смію питати? – Іванка здивувалась і жартуючи поклати руку на голову дочки і потріпала волосся в різні сторони.
 - Бачиш як мене шанують в його домі? Переживають щоб мене не насварили вдома.
 - Ой Аліна, в кого ти такою? Тато твій скромний був хлопець, я також нічого з себе не показувала, а ти щось таке говориш, я навіть не знаю що тобі поради тут.
 - Надіюсь що мамка Ліза, тобі вже показувала його фотки?
 - Звичайно. А в той музей, поїдете поглянути на ту картину?
 - А що ніхто не проти з вас?
 - Я не проти, а тата сама запитай.
- Тут в Аліни на телефоні щось висвітлило. Дівчина поглянула і стала читати в голос:
- Мамо, я сказала щоб він, ти знаєш хто, вчив нашу мову, тому що я вже англійською краще можу як він нашою, а бачу пише мені по-нашому якісь віршик. Але що він таке питає?
 - А що саме написав тобі?
 - Пише так: «Ой ти дівчино, гарна та пишна, чом ти до мене вчора не вийшла?» Бачиш також знає що я гарна. Але куди я повинна була вийти, після того, як мене поліція повезла?
 - Це така пісня народна. Напиши йому продовження, - підказала Іванка.
 - Що писати?

- Пиши: «Я виходила, тебе не було, я постояла та повернула».

- Так зараз напишемо. – Дівчина скала стукати ніхтями по екрану дуже швиденько.

Роздався звук, що прийшло знову повідомлення, Аліна поправила на кріслі і сама до себе проговорила:

- О, вже так конкретно.

- Що саме?

- Тепер для мене воно.

- Каву будеш? – Запропонувала Іванка.

- Буду, - на телефоні знову пляснуло повідомлення.

- Напиши, що каву п'єш; нехай почекає трошки.

- О, це вже для вас з татом прийшло, - посміхнулась дівчина.

- До нас? – Здивовано перепитала Іванка.

- Пише, що підслухав як його мамка говорила з татом і сказала, що запросить вас на Різдво до себе в гості.

- Ой, люди добрі, я навіть не знаю як бути.

- А в чому проблема?

- Та вони такі багаті люди, а ми як підемо до них. Уяви собі як там приїде уся родина, а ми нікого не знаємо; навіть не знаю...

- Мамо, що ти переживаєш, а я думаю що ще за місяць часу, ти вже усіх будеш знати.

- Тато мені сказав, щоб я в Ізмаїл повідомила і запитала чи дядя Гріша пам'ятає тих людей, тому що він нам найперше про них розказав. Але я не знаю як бути?

- А в чому проблема?

- Я усім розкажу, а ти щось передумаєш, залишеш того хлопця і що буде опісля? Буде мене питати тьотя Людка, а я що тоді скажу їй?

- Звідки такі неправдиві підстави таке думати?

- Просто слухаю, як ти себе високо маєш, а коли перед ним будеш таке показувати, тоді хлопець подумає що в тебе капризний характер.

- В мене гарний характер, як він таке може подумати?

- Все вона знає. – Іванка поглянула на дочку більш уважно. – А справді красива як лялька, коли ти так дивишся на нього, тоді я можу собі уявити що в хлопця робиться в душі.

- О ні, ніхто не може собі уявити, лиш він один. Давай не будемо більше, ми вже багато про нього. А якщо знає Руслан і що подумає? Подумає що я мамина донечка і про все ділюсь з мамою?

- Тоді собаку ти мені обіцяла показати.

- А собаку, дивись тут, - Аліна знайшла світлинку на телефоні.

- Ой, яка гарна вона, - Іванка взяла в руки телефон і стала розглядати собаку яка сиділа і висунула язика з вузької мордочки. - Але три кольори шерсті має: білий, рижий і чорний.

- Називається Шера, а яка вона розумна, це просто потрібно побачити її живою. Дід Арк постійно розчісує її і вже має такий пакет шерсті. Руслан казав що він напевно собі подушку зробить з шерсті щоб спати на тій подушці.

- А коли я зможу вже того Руслана самого побачити?

- На Різдво побачите з татом, потерпів трошки, всього один місяць. – Аліна посміхнулась, встала за стіл і витягнула руки над головою, а Іванка відпровадила дочку поглядом і сама про себе подумала: розуміється хлопець цей на дівчатах. Напевно в тата свого пішов, коли той вибрав собі Лізу колись, щоб стала йому жінкою і народила таких гарних дітей.

Іванка пішла в кімнату, поклала перед собою планшет і набрала Людмилу, щоб з нею поговорити. Через кілька викликів, вмикнулась камера:

- Привіт Анка, - привіталась першою Людмила.

- Привіт. Маєш час чи може щось робиш зараз?

- Час маю. Володька поїхав кудись, а я пізніше приберу на кухні, але зараз відпочину і з тобою побуду заодно вже.

- Що там нового у вас?

- Нічого особливого, вже осінь пізня така. А там в Америці вибрали нового президента. – Пригадала Людмила.

- Я забула вже про президента, в нас тут справи покругіше любих виборів пішли.

- А що там таке у вас відбувається?

- Я хотіла тебе запитати, чи ти Людка пригадуєш, як ми колись ішли по вулиці Шевченка і там був один грузин такий, коло Волги сірої?

- Було щось таке. Я ще якось поглянула на його жінку і сказала що вона наша напевно.

- А я тобі розказувала що вони їдуть за кордон і в них є дочка, яка не дуже хоче їхати, тому що тут має хлопця. Ти ще так сказала тоді: «ой бідна та Ліза, якщо в неї перша любов».

- Щось було таке. Ти вже мені пригадуєш і я відновлюю пам'ять. А що, може ти там в Америці знайшла тих людей, що питаєш про них?

- Це ще досить скромно сказано «знайшла», бери вище.

- Не розумію, що може десь живуть поруч?

- В тієї Лізи, є троє дітей: дві дочки і син; так син, він дружить з нашою Аліною.

- Нічого собі. – Здивувалась Людмила. – З вашою Алінкою дружить?

- Просто як казка якась: на українському фестивалі, дочка стараша тієї Лізи, продавала сувеніри, вони ювелірний магазин має свій тут. А там Аліна випадково була і дивиться продаються картини, а на картинах намальованими «Львівська опера» і наш Франківський Ратуш. Її зацікавило, підійшла туди, а виявляється тієї Лізи зять, він малює картини і сам зі Львова. Вже так з нею познайомилась Аліна. А хлопець десь її там побачив і швидко навів контакт; вже двоє ходять разом.

- А ти точно знаєш, що вони ті самі люди про кого ти думаєш?

- Ліза в нас була в хаті; я вже з нею занайома.

- Це вже точно у вас там якась Америка.

- Запитай тата свого чи їх пам'ятає, а я тобі фотки скину того діда Аркадія, він же підвозив твого батька машиною і вони були разом в перекладача в хаті.

- Звичайно що запитаю.

- Людка, ти мені була сказала тоді, що жінки з Грузії, більш такого овального обличчя, а тато твій сказав був, що в Лізи дуже чорне волосся, і я якось так собі була змалювала образ її в голові своїй. А тепер коли я її побачила живою, вона саме такою на вигляд, якою я собі уявляла; ти можеш в таке повірити?

- Це вже цікаво. А хлопець напевно красивий, якщо з Кавказу дід в нього.

- Людка, такі вродливі люди нівроку, що я просто не знаю.

- Ой, а ви з Сашею хіба не такі? Ти забула що ти з Бабаків? В нього дід з Каказу, а в тебе з Чехії, так що ви також там тримайте планку свою вище.

- Ти б послухала як Аліна себе має що вона вродлива, Ліза говорить на неї що вона Лялька.

- Та це ж гарно що вже ваша єдиначка когось там знає; скучати не буде. По крайній мірі думаю цей кращий варіант, як син різника якогось, що ти мені розказувала колись.

- Людка, я спішу вже, але запитаєш в тата чи він пригадає того Аркадія і дружину його Тетяну.

- Запитаю, а ти фотки мені скинь таки зараз.

- Домовились.

Іванка попрощалась, тому що справді спішила, побачивши що Надя, з якою вона працювала, вже написала на телефоні що їде до неї, щоб обидві поїхали на продуктовий ринок, купити овочів.

Кожної неділі, Іван з дружиною приїздили до Саші і Іванки. Наталя привозила часто печений пиріг чи щось солодке до кави. Іванка також вже побувала в домі Івана, але Саша не хотів їхати сам машиною і завжди говорив щоб брат приїхав з жінкою до них. Саша хоча був водієм з молодих літ, але він чомусь не любив губити доволі часу в заторах, хоча в неділю їх не було так багато як в робочі дні. Зате Івана, просто тягнуло в хату покійного родича, де Іван, перш чим познайомився з Наталею, проводив свої перші дні перебування тут в Штатах. Так що виходило двом братам гаразд, щоб саме зустрічатись в Лінгвістоні, та не спілкуватись лиш користуючись електронними гаджетами.

Але саме в неділю, Маковських ще чекав один сюрприз, якого вони почули від Івана. Коли Іван з Наталею були в гостях. Саша з простоти душі, не витримав щоб не похвалитись перед братом і його дружиною про те, що Аліна вже знає одних гарних людей. Він сказав щоб Іванка розповіла як вона познайомилась з Лізою, і вже в розмові Іванка розказала те, що почула від самої Лізи, про те як вона

виїхала була в Штати і чекала на свого коханого і яка відбулась перешкода поміж ними. (Іванка тоді зрозуміла натяк Лізи, щоб не звертати жодної уваги, коли б хто з людей хотів похитати відносини поміж дітей, адже вона була зробила помилку, коли була в свої молоді роки повірила в анонімний лист).

Коли Іванка закінчила, Іван пригадав давню розмову яка відбулась одного вечора і саме в цій хаті де усі зараз сиділи, а це було зразу після його приїзду в Штати.

- А мені так здається, що я знаю про кого ти нам тут розкажеш. – Сказав Іван.

- Звідки ти можеш знати тих людей? – Здивувався Саша, поглянувши на брата.

- Не забувай що я мент, - посміхнувся Іван.

- Точно бувший мент може багато чого знати, - підняв палець Саша.

- Бувших не буває: або мент, або ментяра, але ніколи не «бувший».

- Так що ти колись також в Франківську пересікався з тими кавказцями? – здивовано запитала Іванка.

- Тут до вуйка приїздив один його давній товариш, - став пояснювати Іван, - такий пан Дмитро. Він жив в Єлизабеті тут, і знались здавна. Саме тоді коли вуйко був приїхав до нас, коли ти Анка була прийшла до нас з батьками, він разом з тим Дмитром був приїхав, але той був в Тлумачі, а вуйко в нас.

А вже тут, Дмитро розказував, що коли він був першим разом в гостях, десь взнали були одні люди з Богородчан і приїхали його просити щоб він допоміг віднайти в Америці одну дівчину. Було приїхало їх троє: брат з сестрою і чоловік тієї сестри, тому що останній був родом з Тлумача. А вже коли другий раз Дмитро був там в Тлумачі в гостях, тоді вже та молодиця повинна була народити дитину, і вже вони були знайшлись, і звідси передавали їм доллари, а тому хлопцеві та дівчина передала годинник в подарунок. А дівчина та була з Кавказу і в неї в родині були євреї. Дмитро так і сказав був тоді: «я боявся лізти десь поміж жиди когось там шукати, бо з ними лиш зачепи собі». Також він казав що його дружина, пані Ярослава, заходила до них в крамницю в Брукліні, де продавали вони золото. Так що я думаю що мова ішла саме про ту Лізу, тому що все сходиться так, як ти Анка розкажеш нам.

- Так що тоді виходить: постійно якось наші дороги перетинались по житті? – Здивовано запитала Іванка.

- Виходить що так. – Підтвердив Іван і по-діловому перекинув ногу.

- Ми з Сашею жили в Івано-Франківську колись, але це не село де усі знають один одного, а все ж таки місто обласного значення і людей багато там проживало.

- Я тобі навіть скажу скільки – швидко виговорив Іван – двісті п'ядесят тисяч, це так на вісімдесят п'ятий рік приблизно. Я ж в органах працював і знаю про наше місто.

- Цікво виходить... – Іванка задумалась.

- Та в нас постійно життя цікаве, - став розповідати Саша. – Не так давно, я їду на роботу і шукаю щоб чого не забув, тай кажу до Анки: дивсь скільки мені зараз всього треба мати з собою: ключі від машини, окуляри, телефон, інгалятор з киснем, годинник, портмане, ручку, гребінець. Добре що хоча не курець, а то ще б було треба пам'ятати про запальничку і цигарки. А колись лиш взяв ключі і пормане і поїхав в театр. А Анка мені відказує: було колись в тебе одно портмане і його ти загубив був, а я знайшла те портмане на Грюнвальдській в березні, а коли б ти погубв те все що шукаєш зараз, я б шукала з Ольком напевно по всьому місту.

- А давай зараз наберемо когось з наших, - запропонував Іван.

- Набираю Ірку, а може Олько вдома, - Саша взяв планшет зі столу і став викликати когось з дому.

Тим часом коли Маковські ділились останніми новинами, Аліна провела гарно час з Русланом: молоді поїхали були поглянути на вітрильника, який стоїть в пристані на східній стороні острова Манхеттен. А коли дівчина повернулась додому, стрий Іван з Наталею, вже були поїхали, а батько пішов відпочивати собі. Аліна принесла з собою букет квітів, який купив їй хлопець і поклала у вазу. Коли не дворі був місяць грудень, квіти виглядали досить колоритно в хаті. Іванка побачивши букет, тут же покликкала дочку, щоб з нею поговорити.

- Аліна, я хотіла тебе ось що запитати: там в родині твого Русланчика, є євреї?

- Зараз напишу Тамарі, вона швидше пояснить нашою мовою, як сам Русланчик.

- Може не так відверто питати, може колись десь так в розмові.

- А чому ні? Тамка відверта людина, вона можливо навпаки не любить як так заходити збоку, а просто запитати; це ж нормально.

- Мені стрийко Іван сказав цікаву деталь; виходить що він також вже щось чув скоріше про родину їхню.

Тим часом поки мама вела розмову, пояснюючи хто був приїхав з Америки з вуйком Михайлом колись, Аліна вже написала Тамарі і стала чекати на відповідь. Тамара відписала зразу і Аліна прочитавши переказала мамі:

- Тамка пише, що діда Арка мама, була єврейка; вона вже померла.

- Виходить що все сходиться. – Похитала головою Іванка.

- А в чому справа? Воно може щось погано коли так?

- А ти мені краще скажи як з тією машиною, що вас тоді вдарили були, хто її поремонтує тепер?

- А, з машиною вже забули. Там є такий дядя Юра; він все зробить.

- А він також родич для них, чи знайомий?

- Чоловік тьоті Олесі: рідної сестри, Русланового тата.

- А родом звідки він? Часом не з Тлумача?

- Так, він з Тлумача. – Підтвердила Аліна.

- Мені казала Ліза що в її чоловіка, є рідна сестра?

- Олеся така, вона бізнес-леді, має пекарню своєю, а на вид така виглядає солідна, також блондинка така сама як я. Але Руслан мені так по секрету признався: що та Олеся, вона більше думає про них трьох, як про своїх двох синів, дуже хоче щоб в Лізі і Віті все було просто ідеально в родині.

- А чому так?

- Вона такою здавна була, ще від коли з Лізою познайомилась, такий характер має собі. Головне щоб Вітя і Ліза були щасливими і діти їхні, а все решта нехай собі перевертається навколо.

- Ой дитино, що ж воно буде далі, - Іванка зітхнула.

- Чому так зажурилась?

- Як чому? Стрийна Наташка питає де ти поступати будеш після школи, я ж не знаю що їй відказати, тепер якась бізнес-леді, люди яких ми з татом не знаємо, ти з їхнім родичем дружиш, а не будеш мати освіти, роботи гарної, що вони про тебе, чи нас, подумують? Ми ж прості, якщо не сказати бідні люди напроти них. Тому я переживаю за тебе...

- Послухай що я тобі розкажу: саме вони не такі люди щоб так дивитись на особу, тому що мені Русланчик признався про Тамку, сестру свою. Ми щось так вели бесіду, а він мені каже що в Тамки був хлопець один, але він був поганим, просто понижував їхню родину, був єдинак такий гордий. Вона вийшла за Юліка, а цей художник, робити не дуже має бажання; сидить з малим вдома, малює собі картини. Тамка тягне увесь фінансовий бюджет, працює в магазині, прийде додому і ще відмиває хату від фарбів, що малий також «писав» пейзажі з татом. Фарби олійні, засихають, а тому Тамка те все відтирає. Добре що вже Юлік майстерню зробив собі в підвалі, але за тим першим, Тамка не жаліє ніколи, хоча той бізнесмен тепер, люди на нього працюють. Так що бачиш як в них ведеться?

- А ти що розпитувала його про сестру?

- Ні, ми просто щось так зговорились були, про подружнє життя.

- Нічого собі «просто», вже від тепер про подружнє життя бесіди поміж вас.

- Вони такі вдверті люди, мені навпаки здається що Тамка любить коли її щось питати про родину, вона хвалиться своєю ріднею дуже, вони любляться поміж собою усі.

- Це що люблять одні одних, воно дуже добре і в наші дні не просто знайти таку родину, щоб так поміж собою жили. Але насправді поміж людей не все так просто, якщо хочеш знати.

- Мамо, ти колись виходила з любого становище самостійно і знаєш чому?

- Як звучить запитання: я виходила, а в тебе повинна питати чому.

- Можливо так, але дай нехай вже скажу. – Аліна підняла вгору ліву руку.

- Вже кажи.

- Тому, що молода людина, вона менше думає про наслідки і про все інше, просто іде на пролом і він досить часто вдається, тому в тебе все виходило: поїхати в колонію, відкопати гроші, в ночі поїхати до Маковських, хіба не так?

- В принципі, я з тобою змушеною погодитись в такому разі.

- Так що не треба думати про всіх і про все: головне щоб було сама знаєш про що я. – Аліна двома вказними пальчиками обвела вказуючи на контури сердечка.

- Вже бачу навчив тебе твій Русланчик.

- Розумний він, - посміхнулась дівчина, - бачиш що є євреї в родині його.

- Хто б сумнівався, якщо вже в шіснадцять років, синьоокої блондиночки йому захотілось, та ще якої: Аліни Маковської, - жартуючи похитала головою Іванка.

- Все буде добре, а я вже тут привикла; можна жити тут. – Дівчина, потерла задоволено долоні рук.

Іванка хотіла щось сказати, але пролунав телефон, вона взяла і глянула на невідомий номер. Коли вона вмикнула зв'язок, почула голос Лізи. Ліза стала просити Маковських щоб на Різдво, яке святкують в кінці грудня, їхня сім'я, приїхали до них в гості. Іванка розгубилась, не сподіваючись що саме сьогодні

почує такі пропозицію, і Ліза швидко і переконливо повідомила що їх забреуть і відвезуть назад після свята. Іванка відповідала що поговорить з чоловіком і перед тим повідомить про результат.

Коли вже попрощалась з Лізою, тоді сказала до дочки:

- Ось, в гості просять, все як твій Русланчик сказав був тобі. Тепер вже побачу його і ту Тамку, якось не зможемо відмовити, коли люди так широко просять.

- Усіх побачите, - посміхнулась дівчина, відчуваючи що вона вже доросла і саме задля їхньої дружби, це все відбувається останнім часом, поміж двома родинами.

20

Дев'ятнадцятого грудня, в понеділок, Іванка була вдома. Вона не пішла на роботу по тій причині, що ресторан був зачиненим для відвідувачів, на ремонтні роботи, а вірніше мінялись холодильники на нові. Бувши одною вдома, Іванка вирішила провести розмову з своїми батьками, так як вчора велись перемовини з Марчуками, Ольком і Іркою, сьогодні хотілось поспілкуватись з своїми рідними. Тим більше що була нагода похвалитись запрошенням на Різдвянні свята, яке вчора вона отримала особисто від Лізи.

Коли вже в Україні була шоста година вечора, тим більше церковне свято, нагода була доречною. Зробивши собі кави, Іванка всілась в м'який диван, поклала на столику перед собою планшет і набрала своїх рідних. Через кілька викликів, вмикнувся ноутбук в Аташеків.

- О тату, добро вечора вам! – Привіталась Іванка, побачивши батька, який посміхнувся на екрані.

- Так Йванка, привіт тобі!

- А мама вдома зараз?

- Вдома. Але дай, най я тебе подивлюсь трохи, а то вже такі стали американці, що не треба вам старих.

- Тату, як так можна говорити про нас?

- Та жартую просто так.

- Пожартувати можна, мені веселіше стане.

- Слухай Йванка: а мені Алінка вислала фотки, там деь вона була в лісі якомусь. Дивлюсь така хата з колодів як в Сибіру деь. А пес який файний, я як увидів, зразу захотів до вас їхати. Мені б на старості літ в такій хаті і таку псину мати, вже нічого не треба більше. А ще написала що там ведмідь прийти може навіть, а снотів як в нас горобців. А я її писав, щоб розказала мені де вона вже таке місце знайшла, а вона щось не признається мені про таку справу. Але проговорилась, що там живе чийсь дід з бородою і з бабою.

- Ой, тату: в нас такі справи пішли делікатні нівроку, вже Аліна хлопця має гарного такого, а там в лісі тому, живуть його дід з бабусею. Вона з ним туди їхала і це в горах, в шататі Вермонт. А той дід, до речі, бувший пілот, літав на літаку, і в Івано-Франківську.

- О, може мене до Москви возив колись, як я в Сибір літав?

- Ні, він на південь: в Крим літав.

- Вже не літають тепер ні в Крим, ані в Москву. А що там про нашу війну говорять в Америці?

- Нічого ніхто не говорить. Тут люди живуть, працюють, далекі від війни і насолоджуються життям. Молоді закохуються, дарують квіти, ходять тримаючись за ручки.

- А кохається напевно вже та сама, що казала тут в нс в квартирі, що не буде шукати собі пари до двадцять п'ять літ, а там ще подивиться? Вже тепер передумала так скоро?

- Так виходить.

Тут до розмови приєдналась Лариса. Вона сіла поруч і почала розмовляти з донькою.

- Як там Іванка справи у вас?

- Нічого так, вчора мали розмову з Марчуками. Іван був в нас з Наташкою.

- Я була зустрінула Олька в місті, він так привітав мене ввічливо і стали говорити. Каже до мене Олько: знаєте Ярославівна, якась життя таке стало тепер, не так як було колись. Я пригадую коли ваша Анка переїхала тут жити, які то часи були в нас в молодості. Як ми в школу ходили, жартували постійно, яка Анка була розумна дівчина, як би не вона, хто його знає де б я опинився був. Через неї я не знав поганой компанії, з Іркою познайомився.

- Дає йому перцю доброго та Ірка, - посміхнулась Іванка.

- А він так не каже: в нього вона добра. А послухай далі що говорить мені Олько: дивіться як в мене зараз життя проходить, мій брат Віталік по тих заробітках, жінка в нього також ніколи грошей не може наїстись, і заздрить мені брат рідний. Говорить мені: Ольку, тобі добре таки в тих Маків твоїх. Я б таку жінку як твоя Ірка, на руках носив постійно. Дивися сам: не думаєш що газ дорожчас, не думаєш що машина старіє, теща з тобою як з рідним, постійно сміється, все задоволена усім. З такою тещею не лиш банки можна закручувати, а влюбій справі дійти згоди. Ти навіть не знаєш що таке жити по заробітках, спати на будові поміж цеглою і цементом. А таких як я, тут сотні, а таких як ти там в нас - одиниці. А я так думаю собі: якщо б не ваша Анка, був би я там де ті «сотні», десь на заробітках. Пригадую як ми не раз щось жартуємо і Анка мене все жартуючи штовхала так, якось мені вона така близька справді як сестра, і до вас я вже привик як до родини своєї. Добре що тоді тато не забрав її на Сибір, а так тут Сашу знайшла, в Америку поїхала і напевно ми також пізніше поїдемо: одружиться наш Назар, і вже ми зможемо з Іркою собі спокійно доживати.

- Вчора Олько розмовляв з нами, але нічого не казав такого сентементального, хоча все що він говорить воно правда; ми справді були як брат і сестра.

- Може так не хотів перед усіма, а мені відкивав душу. Ми зустрінулись були таки коло Ратуша, в центрі міста. Так двоє ішли попри пам'ятник Міцкевича на площу до пошти.

- Добре що задоволений Олько. Зараз таке життя що мало хто може похвалитись, кожен жаліється, нарікає на все.

- А в вас що нового там? – Поцікавилась Лариса.

- А ми маємо запрошення в гості на Різдво. – Похвалилась Іванка батькам.

- До Івана підете, чи до тієї Наді, що працюєш з нею?

- Не до Івана, і не до Наді. Наша Аліна вже знається з одним хлопцем, вчора його мама мене просила, вірніше нас усіх, щоб ми приїхали до них на Різдво.

- А хто такий: наш українець?

- Зараз розкажу все по-порядку, так зразу не поясниш. – Іванка взяла горнятко з кавою, надпила трошки і почала розповідати, що сама знала про родину хлопця. Коли вона закінчила на тому, що вчора Аліна повернулася з букетом квітів, Лариса промовила:

- Ти вже як усіх там побачиш, тоді нам розкажеш які вони люди. Я так думаю що наш Олежко щось знає більше як ми з тобою, Аліна йому признається але він мовчить і нам не перекаже нічого зовсім. Так що секрети може він тримати добре; так скажеш Аліні.

- Мені тут дуже подобається, що все так просто, без зайвих церемоній, обрядів, різних таких підробок, що людина думає, вона тобі так говорить. Наприклад, коли тоді Ліза приїхала була, вона мені все розповіла, що вони з чоловіком говорили про той випадок вдома, я так подумала, що з такими людьми, можна вирішити кожную проблему, тому що ти знаєш, що людина хоче від тебе. Навіть ось цей момент що я вам про нього розказувала: приїхала мама того хлопчини, все пояснила в чому справа, сказала, що діти не винуваті, розповіла чого вони туди їхали і де вони були. Ми посиділи, блище познайомились і все гарно як в нормальній людей. Ніхто нічого не випитує, не показує щось з себе, одним словом все культурно і логічно. А вже коли там побудемо, тоді щось більше будемо знати.

- А ви також щось купіть коли поїдете до них, - підказала Лариса.

- А доречі: я сказала Лізі, тоді коли вона нас просила, що мій чоловік не випиває, тому що в нього астма, а вона мені говорить що в них так само ніхто не випиває, хіба там символічно шампанського трошки, ще так пожартувала: тут усі працюють і на колесах кожен день, немає часу на такі розваги.

Тут раптово почувись кроки в коридорі в якого заходилося в хату. Іванка поглянула у вікно і побачила що вже повернувся Саша з роботи. Коли він зняв взуття і куртку, тай почув що хтось розмовляє з дружиною, зайшовши в хату, тихо підійшов до дружини і всівся поруч на дивані:

- О, ви вже двоє так як ми з мамою, - промовив Богдан, побачивши зятя.

- Вітаю вас, - Саша потер руки від холоду. – А я вже відпрацював на нині.

- А що так скоро? – Запитала Іванка чоловіка.

- Не бачиш яка погода? Сніжниця в нас тут. – Саша став дивитись на екран щоб пояснити і дружині і заодно батькам її.

- А що у тебе нема роботи якщо погода погана? – Запитав Богдан зятя.

- Повинні були ще два троки приїхали з Канади, але десь зупинились, тому що в нас хоча сніжниця і дорога мокра, але там вище сніг курить так що неможливо їхати. Вони повідомили що будуть десь на трок-стапі ночувати, а вже ранком розчистять дорогу.

- У вас також як колись на Сибіру: люди залежні від погоди, - похитав головою Богдан.

- Що зробите тату, люди всюди залежні від погоди: тому що чи дощ, чи сніг, чи буря, усе воно сила Божа, а людина не може протистояти їй.
- А я думав якщо Америка, тоді вже все можуть.
- Якщо вже перстане сніг падати, тоді вони швидко розчистять, але коли паде згори, тоді не дадуть ради, навіть при такій наявності техніки, яка тут є в них.
- Правду кажеш Саша, - промовила Лариса, - проти сили Божої, людина не зможе ніде.
- Тоді давайте прощатись, - сказав Богдан – іди Йванка чаю зроби Саші, нехай відпочиває вже.
- Добре, там тримайтесь. – Іванка стала махати рукою на прощання, а Саша також, розтягнувши по-американському посмішку на обличчі.
- Вже коли повернетесь з гостей, - швидко вимовила Лариса, - тоді нам повідомите як там і що.
- Добре. – Пообіцяла Іванка батькам.

У вівторок, двадцять сьомого грудня, чотири особи молодого віку, а саме Юліан з дружиною Тамарою і Руслан з Аліною, виїхали в штат Джорджія, щоб відвідати музей в містечку Саванна. Ініціатором поїздки був саме Юлік, він як живописець, вже давно був наміряв побачити полотно роботи Юліана Сторі «Чорний принц при Кресі». Відстань, якщо вже навіть врахувати менший відрізок дороги, а саме з міста Лівінгстон, де мешкали Маковські, була приблизно тисячу сто кілометрів, або сімсот миль. Потрібно було провести в дорозі біля дванадцять годин, враховуючи зупинки щоб поїсти і розімнути ноги.

Тамара не захотіла щоб вони їхали на своїй автівці, а взяла в батька великий автомобіль GMC Yukon. Позашляховик був зручним на таку тривалу мандрівку і вмістимим для чотирьох людей.

Як було домовлено, свого сінка молоді батьки залишили з Лізою, а сама Тамара пообіцяла мамі що буде доглядати брата, щоб той поведився з дівчиною, належним образом.

З своєї сторони, батьки Аліни не стали в перешкоді, коли вже досить близькі стали знайомими з батьками хлопця, тим більше що Ліза запевнила що Юлік досить обережний водій і часу доволі є в мандрівників, щоб не спішити дорогою.

Але справа була досить делікатною в тому питанні, яке Маковські якось самі не наслідили порушувати, хоча Ліза, яка також була мамою трьох дітей, все зрозуміла і пояснила батькам дівчини, що з Тамарою все обговорила і вони можуть бути спокійними в цьому питанні. Мова йшла про те, що виїхавши у вівторок ранком, мандрівники повинні були вже заночувати в готелі в самій Саванні, а ранком піти куди було їм потрібно. Після того коли вже відвідують музей Telfair, планували зразу повертатись додому. Ліза запевнила що на Тамару, можна покластись в моральному питанні, на що Маковські похитали головами в знак згоди. Також Ліза призналась, що візьме малого онука з собою в магазин, так як зараз багато роботи, хоча вже не так як було перед святами, але все ж таки напередодні Нового року, люди купляли подарунки і саме цей період був самим насиченим в торгівлі. Але так як вже Юлік погодився не їхати до Різдва, тому опісля, Тамара пішла на уступки чоловікові і погодилась поїхати також. Хоча насправді, спочаку було домовлено щоб Юлік поїхав без дружини, взявши з собою Руслана з Аліною, але Ліза стала мотивувати тим, що потрібно йому заміни в ролі водія, а Руслан ще не витиривалим за кермом, на таку мандрівку, хоча насправді Ліза подумала про сина і майбутню невістку і не хотіла щоб батьки хвилювались про свою доню і щоб це не виглядало якось не етично зі сторони самого Руслана. Тамара погодилась поїхати, а Ліза сказала що буде працювати саме в магазині «Едельвейс», який був персональною крамницею Тамари.

В середу, коли вже Аліна повідомила маму що все гаразд, вони вже ідуть в готелі снідати, що там досить тепло і сонячно, Іванка вирішила зразу після роботи, вийти на зв'язок з батьками і розповісти їм про те як вони гостювали в неділю на Різдво.

Вже коли нарешті вона повернулася з ресторану, прийняла ванну, зробила собі каву, всілась на дивані, тоді набрала батьків. Іванка була одітою у білий халат, а на голові було ще вологим волосся.

- Так Йванка, ми вже тут. – Обізвався батько, а так вмикнув камеру, щоб побачити доньку.
- Олежко також там є поруч?
- Він нам фотки показував з якогось теплого краю, що Аліна стоїть під пальмами, де вона вже опинилась?

- Аліна поїхала в один музей поглянути, а там тепло, вони на південь поїхали.

- А ми дивимось і думаємо: як на дворі Різдв'янні свята, у вас вже були, а в нас ще будуть, а та попід пальми ходить. Думав літом було, а Олежко каже що то нині вона там. Окуляри на очах, сонце палить, якесь диво чисте там в тій Америці.

- А з ким поїхала якщо ти вдома, а вона там? – Запитала Лариса.

- Ой мамо: вона вже доросла в нас, що їй з батьками возитись, має з ким їхати.

- А що були ви там в тих родаків вже? – Не терпілось знати Ларисі.

- Ой були, були.

- Що можеш сказати про ту родину? – Не терпілось знати Ларисі.

- Були ми не в Лізи вдома, а в мами Віктора, тобто вона свекруха Лізи. Була та сестра, Олеся звати її. Такі прості і доступні люди, а Віктора і Олесі тато, він трігчно загинув в Тюмені на буровій.

- А коли воно було? – Поцікавився Богдан.

- Десь в кінці сімдесятих.

- Там траплялись випадки, треба знати на якій площадці він працював, хоча воно вже давно було якщо так. Але я вже тоді працював з геологами, лиш так не просто знати, а ще так давно було...

- Саша мій собі вподобав те, що навіть вони не готовили так всього багато, щоб щось показати з себе, але так смачно було наготовлено, мама Віктора, Марія Федорівна, вона дуже господиня.

- А, та там у вас не їдять багато щоб не поправлятися, так мені Аліна сказала, - підкинув Богдан.

- Також правда. – Погодилась Іванка. – Ліза мені сказала що в неї є в підвалі бігова доріжка, така електрична, так вона кожного дня бігає на ній, по кілька кілометрів.

- Нічого собі, - почухався Богдан за вухом, - якийсь скороход та ваша Ліза там. За рік часу і добіжить в Грузію свою.

- Тоді напевно вже на наше Різдво до себе запросите. – Підказала Лариса.

- Вони поїдуть туди до батьків Лізи, там в гори. Батьки її не приїхали тому що в нас зима, там в горах сніги, а вже на наше Різдво, вони там хочуть побути і Аліна поїде з ними також, тому що Аркадій Ілліч, просив особисто її. Нам також казали, але ми вже тут побули і відпросились на інший раз, щоб в горах побувати. А я ще буду працювати тоді, хоча в неділю виходить, але я через неділю працюю, тому що ресторан відчининим в неділю.

- Якась така Америка ваша, - не видержав Богдан, - там сніги, що не могли люди приїхати до доньки, а там в футболках ходять де Аліна поїхала; якесь диво!

- Я розмовляла з Олесею, вона така відверта людина, вона мені розповіла, що скоріше вони жили під одним дахом з Лізою і Віктором, будинок був на два поверхи з двома входами. Але Олеся купила більшу хату, а там де вона жила, на першому поверху, буде Руслан жити. Житло досить дороге тут, і Олеся хотіла щоб її старший син з ними жив, говорить мені: хата простірна, я постійно на роботі в пекарні, вона має свій бізнес: хліб і булочки випікає. Чоловік мій – говорить вона - в гаражі, але невістка не хоче з нами разом, платять гороші за апартамент, і живуть собі окремо. Невістка болгарка в них, але я так зрозуміла що щось показує з себе, тому що навіть не прийшла на гостину, а поїхала до своїх батьків на свято. А син Олесі, він працює в пекарні, вона платить йому два рази більше як він заробляє, щоб він тягнув житло і нові автомобілі. Дітей невістка також ще не хоче заводити, і я так зрозуміла що Олеся так ще не сміє відверто жалітись, але щось там вже таке відбувається.

- А в Лізи як в сім'ї? – Хотіла знати Лариса.

- В Лізи і Віктора – в них краще: зять їхній Юлік, наш земляк, зі Львова, але він сирота був і вони забрали його сюди. Там така історія довга, мені пообіцяла Ліза що розкаже при нагоді.

- Так ви вже досить знаєтесь там якщо вже своїми історіями, діляться з вами. – Підкинув Богдан.

- Ой, а як вони Аліну нашу поважають: ми за столом і щось розмовляємо, а вона щось сказала, так поміж іншим, а Вітя, руками сплеснув щоб усі замовчали і говорить: Алінка, ти щось хотіла нам сказати? Вона повторила і усі її підтримали. Виглядало так ввічливо з їхньої сторони.

- А як прізвище їхнє? – Запитала Лариса.

- Прізвище Левчук, їхній батько з львівщини, а вже Лізи стрийко, молодший брат її батька, одружився так виходить що з братовою свахою, і живе зараз з мамою Віктора і Олесі, вони розписались і прізвище в них Арлан.

- Тоді якщо все буде гаразд, наша онука буде вже не Маковська, а Левчук, - промовив Богдан.

- Якось так складається в нас тепер, - посміхнулась Іванка до батьків.

- Може справді буде мати гарну долю, вона також добра дитина у вас. – Лариса, похитала головою.

- А мій Саша почав щось про театр свій, про літературу, а виявляється що Марія Федорівна, працювала в бібліотеці, розмова зразу почалась поміж них про книжки. А ще Лев Ілліч став про ювелірний бізнес нам пояснювати, як тут він працює.

- Тобто господар того дому, я так зрозумів, а для Віктора вже так як би вітчим виходить. – Старався запам'ятати усіх Богдан.

- Мені Олеся говорила, щоб ми переїхали жити туди на Лонг-Айленд, і тоді я зможу працювати в неї в пекарні, але Саша сказав що тут не просто ми квартиранти, а ми живемо в хаті вуйка Михайла покійного, і вже немов продовжуємо родинну традицію. А в них корабель такий великий стоїть на подвір'ї, і Лев Ілліч пообіцяв що візьме Аліну на океан.

- А вона любить кораблі, - пригадав Богдан.

- В них і в нас, багато спільного є. Наприклад тварин вони люблять також; голуби мають і собаку також. А Ліза і Тамара коти тримають.

- А якої вони віри? – поцікавилась Лариса.

- Протестанти, ходять в американську церкву, я так зрозуміла, вірніше Саша мій зрозумів, що вони щось подібне як в нас баптисти.

- Щось подібне як Мацори родина, - підкинув Богдан. – Ми вже будемо мати і невістку таку і зятя там, і хіба з мамою також підемо перехреститись в другу віру.

- Та віра одна тату, люди розділили її на різні течії. Люди вірять, або не вірять, а вже різні традиції і порядок служби різний. Біблію усі одну і ту саму читають повсюди, якщо християни люди.

- Дивись яка розумна, - Богдан кивнув головою до дружини, а Іванка побачила як батько світився від щастя, що його діти, а особливо любима онучка, вже має хлопця з гарної родини.

- До речі, Ліза нам сказала щоб ми робили на вас документи, щоб ви з часом приїхали також.

- А я б вже їхав, - признався Богдан. – Тут квартиру на ключ і де ти будеш, той вже ми з тобою на старість.

- А про Олежка забув вже, - жартуючи вдарила Лариса в плече чоловіка.

- А він за нами поїде; разом найкраще бути, хіба не так Йванка?

- Так що вийде тоді, - стала міркувати Лариса, - свати Маковські мали вуйка, а тепер вони тут будуть, а ми поїдемо через їхнього сина в Америку? Якимось не чесно виходить. Скаже про нас сваха: а то чий вуйко був в Америці кінець кінцем: наш, чи їхній?

- А Саша нам також син, - сплеснув руками Богдан, - а вони мають Марчука, якого їм наша Анка піддибала, а то який б так терпів тій Ірці і закручував огірки та помідри з свахою?

- Правий тато, - розсміялась Іванка, - мама Неля не хотіла тут бути колись, а тепер ваша черга поглянути на Америку.

- А я б до того дятка бородатого в ліс, посидіти коло вогнища. – Потер шоку Богдан.

- Не дарма є поговорка, - посміхнулась Лариса, - «кого куда, а вовка в ліс».

Аліна щасливо повернулась додому, а вечером, коли на дворі була сніжниця і мокрим снігом налипало все навколо, Маковські вже усі разом були вдома. Іванка запитала дочку:

- Як тобі Аліна той музей, що ти була?

- Він не великий такий, але так гарно там все навколо.

- А картину «Чорний принц» ти побачила надіюсь?

- Там такі люди великі на тій картині, як справжні по росту. Напевно по драбині лазив той художник щоб таке намалювати.

- А що відчувається, коли стоїш перед таким полотном великим?

- Я відчувала немов я пернеслась в епоху середньовіччя... Просто уявила, що я в той час живу.

- А той Чорний принц, що там на картині, ніби твій Русланчик вже такий мужчина віськовий.

- Мамо, звідки ти вже знаєш що я подумала? – Аліна закинула ноги на диван, і соромливо відвела погляд.

- Чому очі ховаєш? Я ж знаю що ти думаєш інколи. А до речі про очі: виходить що Лев Ілліч, має жінку з синіми очами, а мамка Ліза чоловіка також, а тепер вже Русланчик дівчину має з такими ж очами. Виходить в них вже по роду так повелось.

- А я так подивилась що мені прийдеться тримати порядок з грошами колись, тому що Руслан купляє що лишень побачить. Вже коли повертались, признався що розминув усі гроші які взяв, став позичати в Юліка. Я ж йому звернула увагу щоб не брав все що продається, а Тамка мене підтримала і сказала щоб я взяла його під контроль. Правда купив мені на трок-стапі, такого шклянного котика, там такі шкаф стояв і в ньому гарні вироби зі скла були.

- А Тамка там взяла того Русланчика під контроль, коли ви були в готелі?

- Ой, мамо, знаєш що?

- Я не знаю, я ж там не була.

- Казав сам Руслан, що краще були б його тато з мамою поїхали замість неї. Коротше я йому розказала про Інну Мацюру, яка вона дуже морально правельною, а він мені говорить так смішно: «ми маємо своя персонал Мацура тут». Це так про Тамку він сказав.

- Тоді вона послухала батьків і вже твій Русланчик змушений був.

- Якщо вже так хочеш знати точно як було, щоб чого доброго, і ви з татом не розпитували Тамку, як тоді тато дзвонив до неї, а ще чого гіршого і мамку Лізу, так я сама вже скажу: коротше ми взяли два номери і я була в одній кімнаті з Тамкою, а хлопці в іншому номері, через коридор. Так що через нас, ще і Юлік змушений був з Русланом якусь гру грати на компі, а опісля спали ранком до десятої години. А ми з Тамкою, проговорили майже до ранку і вона призналась що з нею батьки мали куди більше проблем як з її братом. Так що все нормально поміж нами. – Аліна розвела руки і розклала пальчики.

- А в машині ви сиділи поруч і напевно на задньому сидінні? – Поміхнулась Іванка.

- Мамо, - благальним голосом промовила Аліна, - а по-твоему для чого їхала туди? Невже ж ти подумала, що я так хотіла того Чорного принца побачити, так само як Юлік? Мені хватає в Інтері знайти ту картину, а не їхати так далеко.

- Ой, дитино, хіба воно далеко, коли поруч сидіти справжнього «Чорного принца».

- Все, я мовчу, - дівчина закрила личко руками, щоб мама не побачила як вона засоромилась.

- Хіба я не розумію... Я так поглянула коли ти квіти принесла, - цілком серйозним тоном стала говорити мама, - поглянула і пригадала собі як ми з татом були такі молоді ще, як тато в школу мою приїхав на лінійку і мені привіз букет. Ми ще їхали в його автобусику і про Людку Братинську говорили, а опісля я вийшла на Коперника, а тьотя Юля, Олька мама, побачила мене з букетом і стала жартувати до мене.

- А ти була напевно такою щасливою, - посміхнулась Аліна.

- Звичайно що була...

- Мамо, - дівчина швидко зістрбнула з дивана, підійшла до мами і обняла її за шию, - я дуже вдячна тобі і татові, що ви побрались разом. Задля тата я тут опинилась, тепер я також щасливою, якщо тобі цікаво знати про таке. Я написала до Христі туди в Івано-Франківськ, вона мені пише які проблеми в неї з батьками вдома, а я собі так читаю і думаю: що з того що вони для неї гроші заробляли за кордоном, а тепер приїхали і обзиває одне одного в хаті. Їй так дивно що ви з татом нічого не маєте проти, що я з Русланом дружимо, говорить мені: та тобі вчитись, нащо тобі хлопця якогось від тепер, як твої мовчать на таке? А я їй написала, що в мене батьки розумні люди і все розуміють.

- Окей, а давай сідай поруч мені і розкажи мені про тут картину, знайди її на планшеті і покажи щоб я побачила.

- Я вже показувала тобі того тижня.

- Ще раз хочу побачити: я тоді так глянула, а тепер вже хочу роздивитись.

- Так, знайдемо зараз, - Аліна швидко надрукувала назву автора полотна і тут же появилась репродукція на екрані. – Ось бачиш як тут ніби мокро навколо, тому що після обіду був бій і почався дощ, а це вже зображено ранок після дощу. Приїхав Чорний принц на коні і знайшов вбитого кроля Чехії, він був з французами, так нам пояснив Юлік. А тут два коні, тому що вони були зв'язані разом, по тій причині що старий король був вже сліпим.

- Послухай, та ж мені колись дядя Гріша розповідав цю ж саму історію. Тоді Чехії ще не було, а була Богемія. Я ж цікавилась звідки мій дід Лукас був і ми щось вели рзмову про того короля сліпого.

- А ось тут, видно вітровий млин, там король, лиш вже забула чи франків, чи анго-саксів, дивився на бій як все проходило...

- Але це було в Франції, наскільки я пригадую.

- Так, якесь село чи містечко, що звалось Кресі.

- Слухай Аліна: з такими людьми поїдеш і навчишся чогось.

- А мову я також вже краще знаю. Я сказала щоб мене виправляли коли щось неправильно вимовляю, тому що в школі вони немов не помічають і не скажуть мені, а я хочу знати як правильно вимовляти.
- Це дуже правильно, тому що потрібно щоб тебе розуміли, коли щось запитаєш.
- А Тамка досить гарно говорить по-нашому, вона колись на курси ходила, вивчила писати і читати також, а вже на менших, напевно не хватало часу батькам.
- Тут часу усім не хватає чомусь...
- До речі, Юлік сказав мені, що був якийсь живописець, що писав картини і прізвище в нього таке саме як в нас: Маковський, писався він.
- Бачиш як цікаво.
- Навіть дуже цікаво, мені особливо, - посміхнулась щаслива дівчина.

Аліна хотіла щоб мама далі її випитувала про Руслана, немов вона показувала що не хоче на таку тему вести розмову, але те що пережилось дівчині в дорозі в Саванну, хотілось їй тим з кимось все ж таки поділитись, але чомусь мама не дуже вникала в особисте доньки.

На наступний день, Аліна набрала Віку, так як були канікули, і усі очікували Нового 2017 року, прийшлося провезти розмову по телефону. Але Віка не була в захваті, вона порахувала що це дуже скоро вже так серйозно починати такий роман, що уся родина з обох сторін, знає про те. Тим більше коли вже батьки приїжджають в гості одні до одних, тоді вже якось так відбувається що молоді немов зобов'язані дружити, а пізніше побиратись. Сама Віка не любила подібних обов'язків і просто висказалась відверто, що не вартувало так далеко заходити з хлопцем.

Нічого не домовившись з подругою, дівчина набрала все ж таки Олежка Аташека, адже він один був в неї на усі випадки життя, а тим більше він вже знав про дружбу племінниці з молодим джигітом. Перед тим як провести розмову, дівчина переслала йому ще більше знімок з телефона, і почекавши щоб він переглянув, набрала його на контакт.

- Аліна, а я бачив що те місто над океаном, ви там не купались часом?
- Ні, не купались.
- Там тепло, я так бачив?
- Ой, щоб Руслан зі мною купатись пішов, не сміши мене.
- А чому так?
- Він так сдидається коли коло мене, лиш як писати на «трубі» то він герой.
- А що навіть не цілує тебе?
- Сама його за руку взяла в машині, коли у Вермонт їхали. А тепер знову треба було самій за ту саму руку взяти.
- Щось не схожим на кавказця він.
- Там в них в родині скільки крові перемішаної, що йому лиш в Америці жити, тому що тут люди такі різні усі і перемішані з цілого світу.
- А він точно тебе любить, чи може так лишень собі?
- Звідки ти взяв щоб таке мені говорити?
- Просто питаю, - Олежко стиснув плечами.
- Любишь, можеш не сумніватись, коли я його торкаюсь, в нього зразу подих змінюється і все інше.
- Нічого собі, як ти вже знаєш багато.
- А ще, - дівчина після паузи поводи́ла очами, - але краще не буду.
- Ой, ти дивись на неї, яке вже там, як говорять дятько Васька з Медухи, «вплекало сі нівроку».
- Олежку, - Аліна зробила плачевний вигляд, - я так скучаю без нього... Я б хотіла його бачити кожен день... Не знаю як тобі, а мені без нього взагалі життя немає, якщо хочеш знати.
- Ти ще йому таке признайся.
- А чому, можу признатись, що тут такого.
- Він як почує, зразу заміж тебе покличе і будете двоє гартись в іграшки.
- Якщо покличе заміж, я вийду за нього, - цілком серйозно промовила дівчина.
- Як тепер заміж?

- А в чому проблема?
- Та тобі лишень шіснадцять буде в травні, мале чудо; заміж їй.
- А хіба так чекати і мучитесь воно крше?
- Вона мучиться, нема на тебе Василя з Медухи, він би дав тобі від тепер зітхати за якимось циганчуком.
- За Чорним принцом... Мама так говорить що Русланчик, він Чорний принц.
- Та мама твоя така сама як ти, а тато хіба не може покласти тебе на місце там?
- Олежку, - Аліна стала махати пальчиком, - якщо ти думаєш так продовжувати в такому тоні, тоді я вже не буду з тобою про нас щось признаватись, ти просто загубиш в мене довіру.
- Все, я перепрошую. Я буду вже підтримувати тебе, якщо ти навіть ще цього року заміж вийдеш.
- Вже немає часу цього року, але на наступний, я за себе не ручаюсь.
- Нічого собі. Як першого хлопця завела і вже заміж?
- Послухай себе що ти питаєш, поки ще цього не почула твоя Інна.
- А, точно. Вона так само думає, що перший, він повинен бути один лишень.
- А ми вже маємо тут свою Мацюру також, - посмінулась Аліна.
- Не розумію.
- Тамка, вона так само поводитья як твоя Інна. Все повинно бути в неї по моральних правелах, хоча сама колись по-молодості любила втікати з дому; сама мені призналась.
- А їй скільки років зараз?
- Двадцять три.
- Вона саме і є в молодості, що то лиш всього двадцять три.
- А синок вже п'ять років в неї.
- Тоді вже зрозуміло чому ти так заміж хочеш. Тебе вже вона підговорила напевно, щоб братові було з ким бути вже від тепер.
- Та ні: я сама хочу з ним бути від тепер, якщо вже хочеш знати.
- Ой Алінка, що та Америка з тебе зробила.
- Вийду за Руслана і приїдемо в гості до вас в Івано-Франківськ. Йому ж також цікаво де його мама виростала і де дід Арк прилітав і відлітав літаком.
- Послухай Аліна: а я замітив що ти на усіх фотках одітою в плаття, ти по якій причині змінила імідж свій?
- Русланові так подобається.
- Кавказ; тепер все зрозуміло...
- Дід Арк також любить як жінки чи дівчата, так одіваються.
- Але Тамара всюди в штанах і ще в таких що слів нема.
- Вона так напевно для Юліка одівається. Хоча за нею мужики так дивляться, що мені аже страшно.
- Той художник, а в них все якось не так як в других.
- Нехай вони там як самі знають і як хочуть так вбираються, а мені друге на голові.
- Що ж тобі в тій голові, не смію питати?
- Заміж хочу, разом щоб бути з ним.
- Де той тато твій дивиться, нема на тебе діда Бабака.
- Ой, не починай вже: а бабуся Ларка в скільки років вийшла за «лісника» нашого?
- Добре що я хоча народився пізніше, був би вже тепер дятко і ти не говорила б так зі мною як зараз можеш. А може почекай щоб я перше оженився, Інна ще трохи і науку закінчить.
- Не можу.
- Не дарма ти блондинкою народилась, а в тих білявок таке вже в генах напевно.
- Що саме?
- Мужчина на першому плані, а все решта десь там далеко.
- Ой, Олежку, - Аліна ліниво витягнула руки над головою, - скоро я буду жити на Лонг-Айленді.
- А він знає про твоє «скоро»?
- Я сама вирішу все. Чекати на нього, це те ж саме, що Інні на тебе: думає п'ять років як сказати що любить, а опісля ще думає як має пропозицію зробити, щоб женитись.
- Це вже навіть немаю слів, що в нашої Анки, виростало в хаті.

Наступив Новий, 2017 рік. В Маковських ранком було в хаті тихо і спокійно. Вчора Аліна повернулась від Тамари, де зустрічала Новий рік. Дівчина ще була під впливом того, про що там ішла розмова і тому вона хотіла повідомити батьків.

Коли вже усі пробудились, і Аліна почула що батьки на кухні, вона вийшла зі своєї спальні і пройшла до них. Саша сів на високу табуретку біля перегородки на подобу барної, і дивився щось в телефон, а Іванка готувала каву і витягнула з холодильника сир і ковбасу щоб зробити чоловікові і собі бутерброд.

- З Новим роком усіх, - привіталась Аліна і з веселою посмішкою сіла поруч батька.
- Щось ти від рук відбилась, - поглянув Саша на дочку. – Вчора де так довго була?
- Я ж сказала ще вчора, що була в Соколиків.
- З тією Тамарою, вона кудись тебе постійно забирає в нас.
- Це ще не постійно тату, але вже скоро так буде як ти сказав.
- Що буде скоро? – Саша настрожився і поглянув придириливо на доньку.
- Цього року, я виходжу заміж. – Спокійним голосом повідомила Аліна батькам.
- Як заміж? – Запитала мама.
- Просто, десь літом вийду за Руслана і буде так як тато сказав: забере мене у вас він до себе.
- Це хто так вирішив? – Запитав Саша дочку.
- Я вирішила: мені заміж, тому мені вирішувати.
- Вже та Тамара тебе підговорила?
- Якщо по правді, вона також має до цього відношення.
- А той брат її знає про таке рішення? Чи може Тамара тебе віддає, а його женить сама?
- Вона говорить від його імені, просто в нас дівчат, скоріше це можна обговорити. А Руслан скаже мені також, але чекає напевно якоїсь дати визначної.
- Якої дати? – Принизливо глянув Саша на Аліну.
- Наприклад моє день народження, мені в травні виповниться шіснадцять років, чому не дата для нагоди запропонувати мені?
- Послухай, куди тобі заміж? Вчитися хто буде в школі, що вигадуєш разом з тією Тамарою? Та ви діти малі ще, вам двом бука треба, а не дати визначної. Треба так дати двом, щоб дійсно запам'ятали таку дату! Ні, ти послухай Анка, - Саша розвів руками перед дружиною. – На дарма мені Василь з Медухи казав колись: ти з нею так не цяцькайся, а то вона як виросте, тоді покаже тобі «де раки зимують». А вона ще навіть не виросла, а вже показує мені.
- Можу спорити, що не так він сказав, - посміхнулась дівчина, - тому що правельно має бути по його мові десь приблизно так: ти з нив не цяцькай сі, а то воно виростит і тогди покаже де раки зумуют! – Аліна змінила голос, щоб був схожим до того, яким розмовляв дятько Василь.
- Саша, - спокійним тоном промовила Іванка, подаючи йому бутерброд і наливаючи каву. – Ти не нервуйся, тобі зараз погано стане дихати, ми зараз все обговоримо, спокійно, тихо, щоб з Нового року в нас не повелось з сваркою чи скандалом, а все як повинно бути.
- Як таке «повинно бути»: в п'ятнадцять років, вона мені таке заявляє і ще з самого Нового року?
- Так Аліна, - Іванка поклавши руки на талію, поглянула на дочку. – Хто вирішив що ти, цього року виходиш заміж?
- Я вирішила.
- Припустимо. А Руслан знає про твоє рішення?
- Як він може не знати, я ж за нього буду виходити. Він також хоче цього.
- Та що він розуміє в шіснадцять років! – Не видержав Саша.
- Саша, випий каву, не злись прошу тебе. – Немов наказом промовила дружина.
- Чого він хоче Аліна? – Продовжувала розмову з дочкою мама.
- Щоб ми разом були постійно.
- А професія яка в нього? Гроші де він думає заробляти, щоб разом жити з тобою?
- Ми будемо жити в тому домі, де його батьки, але на першому поверху. До речі Белла, хоче жити у Вермонті, вона вже там має подруги дві і хоче там в школу ходити. Хата буде стояти порожня, тому що батьки Руслана на роботі постійно. Їхній другий поверх, буде стояти цілими днями порожній, а перший, він вже так стоїть від того часу, як тьотя Олеся і дядя Юра, хату купили нову.
- А горші звідки у вас будуть, ти ж не відповіла мені?

- Руслан вже працює з батьком в салоні, вони навіть згодні все оплачувати самі нам, лиш щоб все було добре в нас.

- Не розумію: що саме визначається під словом «добре», в даному контексті?

- Вони, це Соколики, Левчуки, хочуть що я була дружиною Русланові і була у їхній родині.

- А тьотя Олеся буде вам булочки привозити напевно, - іронічно висказалась Іванка.

- До речі, тьотя Олеся, хоче більше усіх разом взятих, хіба крім самого Руслана, він все ж таки найбільше хоче, якщо по правді.

- Звідки в тебе така інформація і наскільки вона достовірна?

- З Тамкою говорила я ще в Саванні в готелі, а вчора вже так конкретно, і їхня мамка Ліза, може вам те все повторити про нас, для вас особисто.

- Йй п'ятнадцять і вона вирішує! – Далі завівся Саша, - а ми хто виходить?

- Саша, ну перестань будь ласка, - Іанка глянула спочатку на чоловіка, а так на дочку.

- Так що будемо робити тепер? – Запитав Саша дружину.

- Весілля будемо робити - розвела руками Іванка.

- Друга така сама! Ні, ну хоча ти вмикай мізки свої чеські, чи пражські, за які гроші ми весілля будемо робити цього року?

- Іван позиче, хіба воно проблема? – Іванка так спокійно говорила, що Аліні дивилась на неї так благовійно, як на образ.

- Я нічого не розумію що в моїй хаті баби керують! – Саша встав щоб іти геть, але Іванка обійшла його і зупинила.

- Саша, а я все розумію: Левчуки, вони хочуть щоб їхній син був щасливим, мав жінку гарну, особливо блондинку, з синіми очами, українку, тому що вже мають в родині болгарку і знають що воно таке. Так як хлопцеві не хотіти такої як Ліза говорить Ляльки? Вони гарні люди і хлопчина гарний, що ти так на нього? Сам подумай: що він тобі зробив поганого, що ти на нього так?

- Я на нього нічого не сказав поганого, - став виправдовуватись батько.

- А хто сказав був що бука треба нам двом? – Запитала Аліна, почувши що мама на її стороні і їх вже двоє заодно.

- Тобі точно треба, а йому, ще треба подумати.

- Та все буде гаразд, - стала заспокоювати чоловіка Іванка.

- А як діти підуть в них? Школа, професія потрібна, - не здавався батько.

- Ми про це також говорили, - швидко стала пояснювати дівчина, - діти буде мамка Ліза доглядати, так мені Тамка сказала.

- Ні, це нормально Анка? Тамка, їхня, вона вирішує що мама має робити для них. Так, може в них діти рішають що батькам припіднести і нав'язати, але я таке не дозволяю вам тут.

- Ти про що Саша? – запитала Іванка.

- Щоб в домі діти вирішували хто має діти їм доглядати і так далі. Хіба воно таке нормано?

- Тату, - Аліна підняла руку щоб мама дала їй часу висказатись, - а коли мама серед туманної ночі викрала машину, приїхала без прав до тебе, а дід Зеньо і бабця Неля, запросили її в хату, ти ж тоді не сварився що діти щось рішають посеред ночі, а напевно був радий як не знати чим; хіба не так було?

- Ні, ти ж послухай що вона мене питає, - Саша розвів руками. – Деж той Василь, він б таке почув, непевно перестрашився б від почутого. Та йому б мову відняло!

- Тату, дядько Василь знаєш як сказав б тоді: таке їм вчув, аж їм сі злек. – Аліна почала сміятись з того що придумала сама.

Іванка почала голосно сміятись, вона сміялась від того що вирішувалась для неї весела і приємно справа, мама відчувала гордість що її єдиначка така жаданна в родині, про яку вона лиш колись чула живши в Івано-Франківську і тому в глибині душі, мамі хотілось так само щоб той хлопчина, якого вона жартуючи звала Чорний принц, був її зятем. Саша ще не хотів здаватись, хоча вже зрозумів що час він скоріше всього не протягне на дальше, але все ж таки він сказав:

- Що ж ви розумієте двоє: двоє малолітні ще, ходила б ти в школу, вчилась, дружила з Вікою тією, вона ж не біжить заміж виходити, а напевно має плани про життя куди більше відповідальні як ти і твій Руслан ненаглядний.

- Тату, - Аліна оглянулась, - я скажу які в неї плани, але якщо ти і мама, нікому ні слова. Коли ви двоє визнаєте чим вона зайнята, тоді мене відправите завтра до Русланчика на Лонг-Айленд, щоб я не зустрічалась з Вікою ніколи.

- Ти про що? – Настрожилась Іванка.

- Вона в мафії руферів, вони змагаються командами і на тому гроші заробляють. Лазить по кранах портових і малює графіти.

- Ти що серйозно? – Голос батька змінився.

- Я була один раз з ними на сходці. Ми тоді не лазили нікуди, а їх там з'їхалось було до тридцять чоловік і щось спорили і ділили гроші. А якщо точніше хочете знати, тоді на інтерстейті, на дев'яносто п'ятій, як їхати в Ньюарк, над дорогою є перекладина де знаки почеплені, заді знака, білою фарбою напис, і його зробила особисто Віка. А в Брукліні, Квінсі, де вона лазить, так це жахи. На мостах швидкісних знизу, по тих залізних шинах, коли туман, або дощ такий що нічого не видно, посеред ночі. Так що в мене кращий вибір, якщо вже на те пішло.

- А батьки знають? – З тривогою запитала Іванка.

- Ніхто не знає і не говорить нікому, тому що вона мене прибр'є просто.

- Я ж бачу що вона так одівається модно, навіть мені Нядя говорить, що мала їй гроші дала щось там купити. Я так не вникала звідки в школярки гроші свої, а воно ось що виходить.

- Так що для мене вийти заміж, набагато краще чим з такою подругою возитись попід крани портові.

- Ой, людоньки добрі, - взялась за щоки Іванка, - щоб здоровий був той наш зять, що тебе відтягнув від такої компанії страшної.

- В них вже були смертельні випадки і калік є досить, але там є гроші і тому багато молодих людей які не хочуть працювати, займаються таким.

- Ту ну вас, баби, - Саша махнув рукою, - краще іди віддавайся і живи як люди, чим маєш дружити хто знає з ким. А діти підуть, вже і я буду сидіти тут перед хатою і бавити.

Аліна почала сміятись, а Іванка, збираючи з столика горнятка, похитала головою, здиваваною тим, що почувла про подругу доньки.

Того вечора, Саша почав знову розмову з дружиною, але коли вже дочки не було поруч. Він від ранку чекав такої нагоди і коли вона появилася, тоді став виявляти в слух свої думки:

- Анка, мені одночасно смішно, страшно і не зрозуміло зовсім. Як це наша мала буде за кілька місяців виходити заміж, якщо взяти під увагу цей рік який наступив?

- А що тут не зрозумілого, скажи мені?

- Та ж такі справи дорослі батьки якось повинні вирішувати, а не так встала з ліжка і вже вона віддається.

- Саша, я думаю що вже батьки там все вирішили, тепер слово за нами. Ти що вважаєш що Тамара не говорить з мамою про такі справи? Вона ж заміжня молодиця, вона вартувала їх коли вони були в Джорджії, та це ж Ліза її так настановила щодо молодих. Вони вдома, так домовились з Тамарою щоб наша зрозуміла, що лиш тоді коли вона вийде заміж, стане разом з Русланом жити, а так щоб вони собі тягались і дружили роками, таке не дозволять хлопцеві. А саме тому як він працює з батьком і ще в школу ходить, тоді вони можуть йому щось дозволяти, а щось не дозволяти, адже він залежним від них. Напевно, поки той хлопчина в такому становищі, семе тепер, його батьки хочуть використати нагоду і його просто оженили. Я думаю, не те що думаю, просто переконана, що там Левчуки, вже все вирішили і тепер Тамара переказала просто Аліні, а те що ми тут на нашій кухні вирішимо, Аліна перекаже Тамарі, а та вже батькам своїм.

- А для чого їм таке?

- Не зрозуміла, сформулюй вопрос краще, як казав покійний Леонід Павлович.

- Для чого Левчукам, щоб їхній син в сімнадцять років женився?

- Саша, зрозумій в чому тут справа: вони ж бачать що зараз твориться з молоддю, хлопець молодий, гарний, ще поки він не пішов по кривих шляхах, не став поводитись направо і наліво, хочуть щоб він одружився і мав гарну жіночку, щоб разом були в родині. Аліна мені сказала що зять їхній, той самий Юлік, він не дуже до роботи, сам розумієш що людина творча, але вони задоволені ним, що дочка має чоловіка, хлопчика мають і в них там саме такий правельний образ життя, є запорукою родинного добробуту. А з хлопчиною все зрозуміло: сам поглянь на нашу Ляльку, він буде з нею окей жити.

- Якщо послухати про ту Віку що лазить по кранах, тоді можна батьків зрозуміти. Що тут батьки можуть дітям зробити? Нічого не можуть, коли ті не слухають їх. Навіть якщо так як ти сказала, що хлопець залеженим в якійсь мірі від батьків, але якщо б він сам не захотів женитись, не заставлять його. З цього випливає, що скоріше всього він цього хоче, а батькам також на руку.

- В них перша любов, вони зараз прив'язані одне до одного, хіба ти забув як в нас було колись?

- Як я можу забути свого Тюльпанчика, - Саша посміхнувся до дружини.

- Бачиш як гарно. Ми не гонились щоб бути багатими, щоб комусь заздрити, жили собі з донечкою тихо, мирно, інколи бідненько навіть, але ми нікому зла не робили ніколи, хіба не так?

- Правую ти Анка... Напевно наша Аліна має таку долю, а той хлопець таку блондинку.

- Добре, що вона нам призналась, може Ліза коли зателефонує чи побачимось, щоб ми не були як барани які нічого не розуміють. Тепер ми вже освідомлені.

- Як говорили в нас в армії: предупреждён – вооружон.

- Тут є досить самої молоді, багато в школах, коледжах, але щоб до сімейного життя, не просто знайти і родина наших кавказців, те розуміють, адже вони тут довше як ми, і діти їхні тут виростили.

- Ми, мужики, інколи рубаємо з плеча, а ви жінки якось так умієте заглянути більш пронизливо в суть справи. А до сім'ї знайди таке як та що по кранах лазить, з нею хіба в аероклуб, щоб з парашута скочити.

- Так що тепер Саша, в нас якось так виходить, що просто посвататись треба.

- Так виходить, а я буваю вже сам як той Василь з Медухи, пам'ятаєш як він постійно що треба дати по хребтах, і в пику.

- Але як Аліна уміє підробити мову його.

- А пригадуєш Анка, як ми вогонь палили над Дністром колись? Як романтично було...

- Я думаю що потрібно просити того Юліка, щоб нам намалював картину того місця де ми були тоді. Нехай тато поїде і зробить фото там і нам перешле, а Юлік намалює.

- Можна; може дорого з нас не візьме, все ж таки родина майбутня.

- Завтра до Лізи зателефоную, може вона щось стане мені говорити.

- А чому завтра? Можна і зараз. – Саша розвів руками. – Давай я їду куплю щось до кави, а ти телефонуй, привітаєш з Новим роком, сюди-туди і щось проговориться сваха наша.

- Смішний ти Саша, але краще завтра, може людина моталась увесь день і хоче відпочити. А купляти нікуди не збирайся, завтра в другу зміну працюю, а вечером можна набрати з ресторана солодкого, так що потерпи трошки. Гроші на весілля зберігай.

- Але перше поговори з нашою нареченою щоб знати все, а не виглядати перед тією свахою розгублено.

Іванка мовчки кивнула головою, і пройшла до кімнати дочки. Вона легенько постукала в двері які були відхиленими.

- Відчинено! - Дівчина сиділа біля столу поклавши руки на стіл, а голову на руки і щось розглядала зблизька. Іванка побачила сувенір і поцікавилась:

- А в тебе звідки такий кораблик гарний?

- Срібний вітрильник.

- Я бачу що вітрильник, але звідки взяла його?

- Подарунок мій, а якщо більш глибше, саме за нього все почалось в мене.

- Можна глянути?

Аліна взяла сувенір і протягнула мамі. Іванка стала розглядати як кораблик який був з парусами, був детально виготовленим. Вона покрутила ним у різні сторони.

- А якщо срібло, напевно не дешевий він?

- Двісті долларів ціна його. Саме я повернулась за ним тоді з стрійком Іваном щоб купити, а мені Тамка сказала, що мій сувенір вже оплаченим і залишається мені в заміну на мій номер телефону.

- Як романтично. Ти любила море, а така любов привела тебе до кохання.

- А тато тобі також здається був подарував щось срібне, що воно таке було ?

- Колечко купив мені в оперному театрі імені Франка.

- Ти ж говорила мені, що у Львові він купляв його, - пригадала дівчина.

- Правильно, саме у Львові.

- Але там театр імені Крушельницької, а не Франка.

- Його переіменували, а за часу Союзу, він був, імені Івана Франка.

- Зрозуміло тепер.

- Так що такі справи у нас були колись...

- А Тамка мені сказала, що вона не любить носити перстні, чи які інші прикраси. Я подумала собі: коли б я мала магазин ювелірний, половину товару на себе б навішала.

- Ти так думаєш, в них просто золото і прекраси, джерело доходу, заробляють на тому люди. А може Тамара любить картини які малює Юлік?

- Мамо, првельно не «малює», а пише олією. Малюють діти на аркуші паперу, а живописці пишуть полотна, чи акварель навіть.

- Вже буду знати, добре що ти підказала, коли будемо з Юліком щось говорити, щоб правильно запитати.

- Не знаю чи Тамка цікавиться полотнами, їй в голові не картини, а художник.

- Ти про кого?

- Про того Юліка: ходять і гладить вона його, а він її.

- Тоді добре, тоді гарно.

- Ой, я б щось сказала, але хіба Олежкові таке скажу.

- А чому не мені? Ти ж вийдеш заміж і вже де-які справи все ж таки буде тобі необхідно мамі признатись; щось запитати наприклад.

- Окей, лиш трошки: ми в Саванні, вже перед вечером, такі замучені після дороги, а Тамка говорить нам: «підіть пройдіться трохи біля готелю, такий вечір теплий, а ми з Юліком вже відпочинемо». Руслан зразу мене з собою, а ми ще двері не зачинили, я встигла побачити як вона того Юліка потягнула за руку, він впав на ліжко, лиш ноги вгору вистомив. А Руслан махнув рукою, лиш зітхнув і сказав про неї.

- Щось погане про сестру сказав?

- Ні, він аглійською мовою, але я зрозуміла. А вже коли ми з Тамкою вечром сиділи в номері, вона мені говорить, щоб я не подумала, що вона нас немов проганяла тоді, просто коли я вийду заміж, тоді більш зможу зрозуміти. До речі тоді там і почала мені саме про те, щоб я заміж виходила, мовляв як воно гарно і сама вона ніколи не пожаліла, що вийшла молодою за Юліка. Тамка пояснює, що багато ходять з бойфрендами довго, але воно може так трапитись, що щось поспорять і таке відчуття, що одне одному вже немов надокучили, а коли чоловік, тоді в нього є обов'язки і тоді жінка має право до нього більше. Але я побачила, що вона годить Юліку. Колись її хотів один з родини Ковальських, племінник того дяді Юри, а вона йому відмовила, напевно правильно зробила. А вона з Юліком щасливі.

- А той перший, він цікавиться як вони живуть з цим львівським?

- Я навіть не знаю...

- Взагалі, та Тамара ділова, я так бачу.

- Вона хоче щоб я була братовою для неї, - Аліна потерла долонями.

- А ти того хочеш?

- В мене на першому місці брат її, а там вже все само собою.

- В тебе все серйозно, я так зрозуміла.

- Так повинно бути. Добре що тут не дуже дивляться на те з якої родини людина, чи дочка оліарха, чи просто вантажника, якимось тут все по-другому.

- Не усі такі як Левчуки, є також такі що тут дивляться. Хоча хлопець молодий, а молоді менше думають про таке, вони руководяться емоціями скоріше всього.

- Він лиш на мене глянув і зразу в нього емоції появились.

- До речі, - змінила тему Іванка, - я тобі дам срібний браслет, його мені давно подарувала Зоряна Чернецька, там також морські персонажі; морській коники, ракушки, русалка.

- Ой, я ж колись бачила його в тебе, а саме русалка і морський коник, дуже по темі для нас.

- Для кого? – не зрозуміла мама.

- Для мене і Русланчика мого.

- Знайду завтра браслет; я його майже не носила. Побачила в тебе срібний вітрильник ось цей і пригадала собі. Будеш мати до композиції про море, якого ти так любиш...

Якось так склалось по житті в самої Іванки, що вона швидше ділилась своїми таємницями з батьком як з мамою. Хоча коли прослідкувати її особисте життя, тоді питання жодного не виникає чому саме так. А сам батько Богдан, особливо тепер, коли він вже не виїздив з дому, а просто підробляв так собі щоб не

сидіти вдома, мав більше часу як колись в молоді роки і тому при кожній нагоді, набирив дочку, щоб з нею хоча на десять хвилин поспілкуватись і розповісти останні новини, починаючи від державних і кінчаючи тими, що говорили двоє на кухні з мамою. Але перед Різдом (по Юліанському стилю), а точніше п'ятого січня, вже Нового 2017 року, Богдан з нетерпінням чекав, рахуючи години коли дочка повернеться з роботи, так як розклад її він вже знав напам'ять.

Іванка прийшла з ресторану, сіла на диван і протягнула ноги, поклавши їх на м'яку підставу для ніг. Вона хотіла трошки відпочити, так як майже сім годин пробула на ногах, а опісля піти в душ. Але тут роздався виклик на планшеті, і по звуку Іванка зрозуміла що хто її турбує з України, правда не знала чи це Людмила з Ізмаїла, чи з дому. Мимоволі вона глянула яка година, так як ніхто в такий час не виходив на зв'язок, з дому, тому що в Україні була глибока ніч. Іванка насторожилась і вмикнула зв'язок, вона тут же почувала голос батька:

- Йванка! Ти вже вдома я так бачу.

- Так тату, а що трапилось, чому так пізно дзвониш мені?

- Зараз розкажу, - голос був бадьорим і зрозуміло було що новина якась з хороших.

- Я так зрозуміла, що чекати ти не захотів до завтра?

- Мама мені так само казала, а я подумав що ти будеш спати і вже знати.

- Так що трапилось?

- Коротше на нас вийшов один пан з віддти від вас, і думаю що знає про кого я скажу, звати його Аркадій Ілліч. Ось ми недавно нарешті закінчили з ним говорити.

- Звичайно що знаю, правда ще не бачила його особисто, але це ж дід Русланчика.

- Написав перше, чи ми не проти, щоб він з нами поговорив, мовляв він радий тому що взнав людей з Івано-Франківська і вже давно хотів знати не від каналів чи з Інтернету, а просто з вуст людей які там живуть, як справи з тією війною в нас і взагалі як поживає наше місто. Написав, що наші онуки знаються і чому б нам не знатись ближче. Звичайно ми тут же відписали і він нас набрав.

- Нічого собі. – Іванка здивувалась і всілась зручніше на дивані.

- Він такий цікавий мужик, жінка його також говорила з нами, десь взнав що я ліс люблю і він також живе там в горах в лісі, то ж зразу було нам про що говорити. Аліна багато про нас розказувала коли була там в них, а люди хочуть спілкуватись з таким людьми, які віком ближчими до них.

- Тоді дуже добре, виходить що свояться кавказці наші до нас поблище.

Тут підійшла Лариса, вона сіла поруч Богдана і посміхнулася до дочки.

- Я так зрозуміла, - почала мама – що вони люди які вже прожили життя, хотіли знати як ми відносимось до війни яка тут, чи ми любимо інші нації, адже в них там дуже багато націй перемішаними, а тато їхав колись в Тюмень, то він по-москальському говорить вільно, так що розчинили бесіду на чотири години сьогодні.

- Почекай Ларка, - перервав в розмові дружину Богдан. – Спочатку я почав по-нашому, а коли ти вже прийшла і сказала щоб я по-російськи говорив, він каже нам: «да я дорогие понимаю украинский язык, жена в меня ваша землячка, просто у меня смешно получается говорить как она». А потому жінку покликав, вона зветься Тетяна Андріївна. Уявляєш Йванка: працювали в нашому аеропорті: вона диспетчером, а він літав, таки тут в нас. Дуже цікаві люди, ми такі раді що вже знаємо їх.

- Уявляєш Іванка, - повторила Лариса, - пам'ятають Григорія Миколайовича, Аркадій Ілліч так і сказав. А тата нашого називає Лукасич, і так по-грузинському час від час повторяє: слухай догогой.

- А про Аліну щось говорив вам?

- Ой, не питай навіть: і про Аліну і про Руслана того, про дочку свою багато розказував. До речі в них хлопчик помер маленьким, він був старшим від Лізи і називався Руслан. Напевно вже Ліза так назвала сина в пам'ять про свого брата, якого вона не бачила навіть.

- Та ви не знаєте в чому справа, що вони вже так з вами зблизились, тут наша Аліна вже заміж хоче таки цього року, - призналась Іванка.

- Правильно хоче, - висказалась Лариса. – Я також молодою виходила, так що не бороніть їй.

- Дід Славко видавав доньку щоб мати такого зятя гарного і вченого, - посміхнулася Іванка батькам.

- Але у вас грошей нема зараз. – Лариса розвела руками.

- А коли вони у нас були? – Іванка засміялась. – А може ще коли я в школі продавала ризинки жувальні, або електронні годинники пацанам. Як порвала контакти з Харитоничем, так і гроші пропали в мене до тепер. Ще правда був прибуток, коли відкопали на цвинтарі в Шоломінін тоді.

- А хлопець любить нашу Алінку? – Запитала Лариса відверто.

- Ой, їй сказати чи запитати чи її любить, та вона так себе має за таку красуню, недарма Ліза назвала її Лялька. Хоча грошей нема, але багаті на доньку зате.

- Аркадій Ілліч вихваляв її також, він казав нам що його онук розбирається в дівчатах, а вона в хлопцях. А ще сказав що в Лізи в домі дисципліна була, що вона дітей виховувала правильно. Тамару видали заміж, щоб з подругами не ходила куди не потрібно і так само цей хлопець в неї слухається, не зважаючи що він вже має сімнадцятий рік.

- Тоді виходить що Ліза скоріше всього так настановила Тамару, а вона вже наші малу підговорює що дуже добре жити з чоловіком, тому що хлопець, чи як зараз звуть бойфренд, він не відповідальним буде, а чоловік, воно інше вже. Тоді виходить що саме ідея щоб наша Аліна виходила заміж цього року, вийшла від них.

- Напевно. – Погодилась Лариса.

- А про нас з Сашею, щось велась розмова?

- Ой, та про всіх: чуєш, що чотири години майже. Ми з татом так зрозуміли, що вони хотіли знати які ми люди, так взагалі до кого ми такі, як відносимось до тих чи інших подій. Наприклад: чи ми проти війни, чи підтримуємо таке явище, натякав нам що в них були євреї в родині, вірніше самого Ілліча мама, до якої релігії належимо. Люди такого віку, це вже не молоді щоб їм було лиш в голові щоб побратись і разом жити, хоча зараз і не дуже побираються, а живуть так собі до першого скандалу. Але коли вже тато сказав що працював в Сибіру з різними людьми, з різних національностей і з усім вживався добре, тоді вони набрали сміливості щоб більше нам про себе признатись. Я про Мацюру їм розказувала, сказала що в нас також буде невістка з протестанської віри, про Петра її батька, як він виручав тата, коли я була в колонії.

- О, вони вже про колонію знають також?

- Тато пороговорився, а я вже зрозуміла що потрібно признатись чому я там побувала і як ти мене з татом витягувала назад.

- Як вони віднесли до такого?

- Позитивно. Більш того: Аркадій Ілліч, він нам також признався як його родина колись в Союзі крутилась з ювелірним ділом, як все перепліталось і з криміналом, а також з органами. Сама знаєш Іванка що золото колось в Союзі було на особливому рахунку. Казав що були в тому бізнесі ще там колись такі речі, що його дочка не знає до сьогодні. Вони в Одесі мали своїх людей, в Грозному, в Москві, навіть в Середній Азії. Так що моя справа, не вразила його, а навпаки він порахував що я уміла жити колись. Хоча він не торгував там золотом, він пілот був і жінка його забрала була з Кавказу до нас сюди жити. Але Ліза їхня, там народилась була, а вже потому вони переїхали були.

- Та грузини Йванка! – вигукнув батько. Ти що не знаєш анекдот як в партію грузина приймали? Говорять грузинів в комітеті партії: Поступая в партию, вы должны знать: не пить, не курить, не гулять, а главное не воровать, и если надо, за родину жизнь отдать! А грузин відказує: та бери хоть сейчас её, зачем мне такая жизнь.

Усі троє голосно розсміялись з того, що розповів Богдан.

- А пізніше вже Аркадій Ілліч вийшов на двір, - стала продовжувати Лариса, - почав показувати де він живе з жінкою, який ліс навколо, гори такі високі там, і якимось камеру навів на себе, а тато дивиться що в того куртка така гарна зимова і говорить йому: у вас хорошая куртка, в самый раз в лес сходить в такой. А Ілліч відказує: «слушай дрогой, да тебе пришло если нравится, прямо вот эту, или давай ты мне размерчик скажи, а я новую тебе такую самую, ботинки хорошие, здесь полно этого всего».

- Бачите яка у вас онучка хороша, - відказала Іванка батькам, - все це робиться задля неї.

- А я Йванка, вже б їхав до вас, - признався Богдан. – Так дивлюсь там якимось таки файно таки, в такому лісі купити собі хату, живеш як в казці якій.

- А дуже дорогі такі хати в лісі? – Поцікавилась Лариса.

- Якщо далеко від міста, тоді не дорого, тут де ми живемо все дорого і там де Левчуки, напевно ще дороще. Вони вже в штаті Нью Йорку живуть.

- Так казав сват, - посміхнувся Богдан, - що є в них і ведмеді там, вовки, кози дикі, снотів скільки що в хату просяться. А білок як горобців тут в нас.

- Тут кози дикі в нас ходять, поміж хатами просто. Вони яблука їдять інколи на подвір'ї нашому.

- Правду колись той вуйко Михайло сказав був, а я не вірила йому, - пригадала Лариса.

- Нічого, думаю що приїдете сюди і самі все побачите.

- Хочемо з мамою, правда? – Богдан жартуючи взяв дружину за плече.

Іванка посміхнулась і подумала: як воно добре, що колись в неї вирівнялась сім'я, що батьки таки разом, а могло бути гірше і тоді щоб прийшлося говорити Аліні, про своїх рідних, хлопцеві, а також Тамарі?

При кінці місяця січня, в суботу вечером, коли Аліна поїхала кудись з Русланом, Віктор з Лізою, були в гостях в Маковських. Мужчини пригадували армію, Віктор розповідав по Мінськ, а пізніше про Мурманськ, де він проходив службу в автобаті. Саша розповідав про літаки, та про місто Калінінград.

Тим часом, Іванка показала фото, які вони були молодими з Сашею, знімки були ті самі, що колись їх зробив фотограф в Івано-Франківському драмтеатрі. А коли Ліза знайшла на телефоні світлини своїх юних літ, Іванка побачивши Лізу і Віктора, вигукнула від здивування:

- Та ви зовсім діти ще! А як ви дружили тоді коли не було телефонів мобільних, а твій не в місті жив?

- Вхитрилась до Олесі приїздити як до подруги, хоча в результаті таких зустрічей, ми справді стали подруги на все життя. А в тебе Анка таке волосся коротке, мені б тато не дозволив себе так постригти нізащо. Він з Кавказу, там так жінкам не рекомендовано ходити було тоді. Слухай, а воно так гарно тобі було, а форма військова як тобі підходить; мілітаристка така що на військових літаках малювати, як американці любили колись такий вид мистецтва.

- А я вже наполовину чешка була, Саша завжди казав що в мене стрижка європейська, хоча вона скоріше хлопцям підходила як дівкам. Я також дружила з ровесником своїм, з дівчатами не велось мені. Але ми просто дружили і більш нічого.

- А в мене сестра була Ріта, також такою як хлопець; як люди в нас любили приговорювати: де не посій, воно там вродиться. А стрижка, все ж таки гарна була в тебе, - повторила Ліза, - Саша розбирався в зачісках, недарма в театрі працював.

- Я, також швидко почала дружити з Сашкою, - призналась Іванка.

- Виходить що в нашому Івано-Франківську, клімат сприятливий для досягання дівчат, - посміхнулась Ліза. - Лишень тринадцять років і вже готовою дівчина закохатись. Я пригадую як мене мама Віті назвала Лялькою, мені так подобалось їхнє прихильне відношення до мене тоді.

- А тепер я вже почула що наша Аліна також Лялька.

- Я вже передаю по-спадковості. – Ліза посміхнулась.

- Аліна, коли приїхала з Джоджії, стала мені про картини розповідати, бачу що поїздка пішла їй на користь.

- Нам колись батьки купили квитки були в Париж, ми двоє їхали і побували там в Луврі, Версалю, так гарно було.

- А я мрію мала щоб побувати в Празі і побачити годинник Орлой, що на Старій площі. До тепер не бачила його. – Призналась Іванка.

- Як думаєш Анка: Аліна хотіла б поїхати у Францію? – Шепотом запитала Ліза, щоб чоловіки не почули.

- Думаю що само собою, але хіба вже опісля.

- Ти про що?

- Як тобі сказати, щоб вона не сварила мене потім, - Іванка не наслідилась висказатись перед Лізою.

- Можна я скажу? – Ліза піднесла долоні і посміхнулась.

- Звичайно що можна, - Іванка хоча тримала себе в руках щоб не хвилюватись, але не могла, і Ліза це побачила, Іванка взяла горнятко з кавою в праву руку.

- Може ти мала на увазі після навчального року, але я хотіла сказати що після весілля.

- Ой Ліза, я не впізнаю її. Уявляєш собі що їй заміж хочеться. – Відверто висказалась Іванка шепотом.

- А ви не проти? – Ліза поклала руку на груди і стала щиро дивитись на співрозмовницю.

- Ми ні, не знаємо як ви думаете, тому що у вас син ще хлопець, а дівчина може в шінадцять виходити.

- Вітя, - Ліза взяла за рукав чоловіка, - я перепрошую, зараз продовжиш свою розповідь, одне лиш запитання: ти не проти, щоб наш Руслан одружився з Алінкою?

- Давно пора, - якимось байдужно відказав Віктор.

Обидві жінки розсміялись в голос, а Віктор, додавив:

- Вже як пішло так, тоді я скажу що сам Руслан сказав швагрові, коли Юра запитав його особисто. Питає Юра: «ти що хлопець таке надумав, собі? Ти точно будеш женитись? А тато тобі що каже на таке?» А він йому відказує: «татові що казати; тато має маму, Юлік тоже має жінку, ви дядя Юра маєте, а мені як бути?»

Усі четверо почали сміятись на всю кімнату, а Саша промовив:

- Нам потрібно дати молодим хоча шанс дату самим назначити, щоб не було так що ми тут вже самі встновили день весілля.

- А дату лишень наречена може називати, - цілком серйозно промовила Ліза, - ми так місяць можемо підказати, а конкретну дату, це вже не нам вирішувати, навіть не Русланові також.

- Все правильно, - добавив Віктор, - дата весілля, навідемо право нареченої.

- Ой, Вітя, Ліза, послушайте, - Іванка розвела руками. – Я взагалі не думала що сьогодні ми підіймемо таке питання, правду кажу, що якось мимоходом ми почали про весілля. Ви не подумайте що ми вас покликали для цього, просто хотіли щоб ви у нас побули.

- Так що ви все ж таки не повністю згідні? – Ліза з тривогою глянула то на Іванку, то на Сашу.

- Ні, ми згідні, правда Саша? – Іванка не знала як пояснити.

- Ми також не думали саме сьогодні про таку справу вести розмову, - призналась Ліза, - хоча ми вже вдома про це говорили; правда Вітя?

- Як тут не будеш говорити, коли наш жених вже Тамарі не дає спокою, а Тамка нам. – Віктор сказав просто як воно відбувалось насправді і Маковські почувши таку простодушність, розслабились перед гостями.

- А в нас те саме в домі, - призналась Іванка веселим тоном, - в перший день Нового року Аліна приходить на кухню і говорить нам, що заміж зібралась. Ми подумали що ви не знаєте про таке, але коли вже Аліна сказала що Тамара з нею про це говорила, я зрозуміла що скоріше всього знаєте.

- А для чого чекати, - почав Віктор все розставляти на свої місця. – Дивіться самі: поміж нашими дітьми, велечезний мегаполіс, їм побачитись не так просто, хоча не так вже далеко, але переїхати Нью-Йорк Сіті, це вимотує і часу скільки потрібно. Нехай живуть разом, нехай Алінка вчиться, а малий коло мене вже заробляє, і все буде добре.

- Та який вже «малий», - посміхнувся Саша, - жених у вас вже. Але нехай до нас приїде сюди, щоб побачив як ми живемо. Ми ж були у вас тоді і його побачили, а тепер нехай приїде.

- Ми вам не дамо скучати за вашою Лялькою, - запевнила Ліза.

- Ліз, - звернувся Віктор до дружини, - а ти пригадуєш як твої Арлани ображались, що ти не заходиш до них? Як мама Таня відчувала, що ти вже з чоловіком постійно?

- Було таке, було.

- Все якось так цікаво виходить, - стала пригадувати Іванка, - колись в нашій квартирі, там на Коперника, ми вели розмову про вашу сім'ю, а тепер про вас ведемо розмову, але разом з вами вже.

- В нашій родині, ніхто не образить вашу синьооку Ляльку, - промовила Ліза. – Ви ще того не знаєте як ми старемось вгодити Джоані, вона невістка в Олесі. Хоча я так приглядаюсь і бачу що вже навіть Джоана, змінилась в кращу сторону, більше вже з Тамарою нашою спілкується, навіть щось запитати може, коли чого їй купити хочеться, а скоріше вона чомусь так звисока дивилась на нас усіх.

- На вас звисока? – Здивувалась Іванка. – Та ж у вас бізнес, золото, автомобілі, а вона взагалі з якої родини походить?

- Ой Анка, ми не дивимось вже так дуже з якої родини, батьки її пізніше нас приїхали, вони не такими вже гордими, а вона якась така відрізняється навіть від них, але ми так її все ідемо на зустріч в чому вона хоче і людина з часом стає розуміти також що їй усі бажають добра.

- Ліз, - звернувся Віктор, - як вона про тебе сказала була тоді в парку?

- Вітя, я ж не буду сама про себе; не гарно ж так. – Ліза скромно стиснула плечами.

- Тоді я скажу: знаєте сестра моя Олеся, вона така що хоче все зразу. Наприклад: пішли вони на квартиру жити і купили ліжко, ще там щось, а стола не мають, їдять на такому що каву ставлять в залі, на такий кофе-тейбел. Олеся прийшла і питає чому стіл до тепер не купили, а ліжко таке дороге в них. Ліза говорить Олесі: для чого таке перед невісткою говорити? Нехай собі купляє що їй хочеться, їсть на чому їй подобається, і так все життя моя Ліза вчить Олесю, щоб не думала що другі люди скажуть про неї, чи про її сина. Знаєте як в нас там було: щоб люди не побачили, щоб не говорили, щоб не осуджували і так без кінця. А Олеся хоче щоб все було як повинно бути. А одного разу щось там ми були в парку і Олеся почала, а Ліза її зупинила, тоді невістка говорить Тамарі нашій: я з твоєю мамою, навіть жила б в одному домі, а з свекрухою, не просто в одному штаті жити. Вона по-англійськи сказала, я вже так перевів тут по-нашому. Ми рахуємо, що кожна людина має якесь своє хоббі, свій смак, свій вибір. Не можна в кожній дурниці нав'язувати комусь своє бачення. Ось наприклад наша Тамара: вона любить коні дуже, буває що їде, платить гроші, щоб на коні повозитись верхом, а Юлік не проти, тоді нехай собі возиться на здоров'я. А хтось любить в хаті сидіти на комп'юторі, хтось рибалку і таке інше.

- Видно що ви вже панове Левчуки американці, - сказав Саша. – На все у вас демократичний підхід.

- Життя, таке коротке, воно і без того складна штука. Так навіщо його ще ускладнювати з любові непотрібної речі? Потрібно поважати одні одних, навіть до дітей інколи прислухатись, що вони думають, чи просто іншу людину, молодшу за віком. – Підвела підсумок Ліза.

Вже коли Левчуки стали збиратись щоб їхати, Іванка попросила одну справу:

- Ліза, перешли на мій телефон фотки де ти молодою і Вітя твій також. Я хочу в Ізмаїл переслати, щоб дядя Гріша поглянув і пригадав тебе, якщо ти звичайно не проти.

- Добре, ми будемо їхати я скину доргою. А як він почуватється взагалі?

- Вже старенький, але ще пам'ятає добре, особливо те що було давно.

- Ой, що ми пережили в тринадцятому році, - стала розповідати Ліза. – Батьки мами Марусі померли: на протязі трьох місяців. Бабця Настя захворіла, взяли в лікарню і на четверту ніч померла. А Федір Іванович, похоронив її, і немов тримався так перед нами, але сам постійно хотів на самоті бути. Так було що бабцю ми похоронили в кінці серпня, а одного дня на початку листопада, мама Маруся пішла кликати батька щоб поїв, заходить в майстерню до нього, а він край столу так сидить, а голову поклав на стіл. Вона до нього і дивиться, а він вже помер. Вийшов з хати і буквально десь до двадцяти хвилин...

- Дід, дуже любив нас, - сказав Віктор, - Лізу це особливо, Олесю, і мене також. Одного разу, коли ще Руслан наш малий був і менший син Олесі, дід так сказав був до баби: «напевно Насте вже цих онуків не будемо вінчати...» А тепер він побачив б вашу Алінку, але тішився б був. Юліка він любив, зятя нашого.

- А скільки прожили років вони? – Поцікавився Саша.

- Дід був з двадцять п'ятого року, виходить що вісімдесят вісім років, а бабця покійна, була з тридцятого року; вона прожила вісімдесят три роки.

- Не поганий вік, - похитав головою Саша.

- Згідний звичайно, дякувати Богу, тому що їхні ровесники, давно вже померли були. Ось дід Андрій Маркович, мами Гані, батько: шістдесят шість років, а мама теці, взагалі давно померла.

- Правильно Ліза ти сказала: життя таке коротке і складне... – Повторив Саша.

Не зважаючи що на дворі був мороз, Маковські ще половину години проговорили з Левчуками, коли ті вже сиділи в своєму автомобілі і Віктор вже кілька раз вмикав передачу і вимикав знову, щоб Ліза закінчила те, що їй хотілось сказати сьогодні новоявленим сватам.

В місяці лютому, однієї суботи, Іванка збирала посилку для Григорія Миколайовича. Вона вже була вислала скоріше кілька посилок, а тепер накупила йому солодощів, так як Людмила сказала була минулим разом, що він полюбив американські шоколадні батончики, які ласує з гарячим чаєм. Але раптово в Іванки зателефонував мобільний. Вона взяла його і побачила якийсь зовсім невідомий номер. Спочатку подумала, що мабуть якась реклама пропонує свої послуги, але побоялась щоб не було так, що телефонують по якісь важливій справі, а вона пропустить. Іванка вмикнула зелений кружок на екрані.

- Алло, - відізналась Іванка і вже приготувилась розмовляти англійською мовою.

- Добрий день пані Іванна Богданівна, - почувся жіночий голос, але вже якийсь немов відомий.

- Доброго дня, правда не знаю хто мене набрав. – Іванка подумала чи не голос Марійки, бабусі Руслана, а можливо з Вермонту, пані Тетяна вирішила навести контакт, подібно як з батьками недавно.

- Зоряна Чернецький, - відказала жінка не змінюючи прізвища в кінці на букву «а».

- О, пані Зоряна, ми хотіли вас знайти. – Іванка здивувалась і якось зразу відчула незручність що вже вони тут скільки часу, а до тепер не знайшли бувших сусідів.

- Знаєш Анка як говориться: Якщо Мухамед не іде до гори, тоді що відбувається?

- Тоді, іде гора до Мухамеда. – Закінчила поговоріку Іванка.

- А ми знайшли вас таки.

- Добре що ви нас відшукали.

- Ми розуміємо, у вас часу мало, на початку все потрібно втановитись, а ще на хачапурі заїхати інколи.

- Куди заїхати? – Не зрозуміла Іванка.

- На грузинські делікатеси, на хачапурі до кавказців своїх. – Зоряна почала сміятись.

- Ой не вірю, а це вже звідки знаєте про грузинів наших?

- Не забувай що я з шпигуном живу, а той про все знає.

- А це вже досить цікаво.

- Я розкрию його тайну тобі. Дивись що було: десь він без мого відома шукав бувшу свою. Писав прізвище, дівоче, по-чоловікові і не вдавалось, а потім написав просто «Саламандра». Там йому досить показало сайтів, а він з того усього, вибрав якийсь клуб що в Ізмаїлі, став читати про нього і знаєш що дочитався про той клуб?

- Що членом того клубу Радік, син Людки.

- Точно! Ти бачу також знаєш про клуб такий. А там вже телефон був, отож, і знайшов свою Саламандру через сина вже, і Людка нам призналась як тут справи коло вас. Я ж також її знаю і вже з нею поговорила.

- А ми до весілля готовимось.

- Також знаємо, вже Толік каже мені: якщо не запросять, я сам поїду і ще заспіваю їм там від душі. А я сміюсь і питаю: а що будеш співати, «Інтернаціонал», чи «Союз нерушимий»?

- Ми літом плануємо, ми б до того часу вас все одного знайшли б і запросили; навіть мови немає.

- Добре що так. А чи Аліна пам'ятає ваша, як я їй говорила що з такою вродою, в Америці всюди дорога відчинена.

- Запитаю коли повернеться. Вона з Сашею поїхала в магазин кудись.

- А мій Леонідович, як поговорив з Людкою, такий радий як не знати чим, - пожартувала Зоряна.

- Давайте до нас приїжджайте завтра в неділю, - запросила Іванка Чернецьких.

- Краще ви до нас. Я ж знайшла вас першою, так що завтра ми вдома, і побудемо собі разом.

- Я запитаю Сашу, інколи буває що він в неділю змушений іти на роботу на кілька годин, а вже в понеділок половину дня вдома.

- Все, буду чекати. – Зоряна після такої розмови, попрощалась з бувшою сусідкою.

А вже коли повернувся Саша, Іванка передала йому запрошення Чернецьких, хоча самий візит до них, прийшлося відкласти все ж таки на місяць часу по кількох причинах: дві неділі які виходили в березні Іванка працювала по розкладу, а ще в одну неділю була дуже погана погода і якимось не виходило і надалі.

А в суботу двадцять п'ятого березня, в день, коли в Іванки виповнилось сорок два роки, вечером вона зателефонувала до Зоряни і повідомила що вже завтра, в них зможуть побути.

Того ж вечора, Маковські були вдома і почалась розмова про одну картину, яку Аліна показала на своєму телефоні. На ній було зображено якась стара хата.

- А що тобі подобається такий стиль? – Запитав Саша дочку.

- Ось ця картина, називається «Покинута оселя», - стала пояснювати Аліна. – Насправді я там була, тому що з цією хатою а вірніше з барною, пов'язана історія яку мені розказувала Тамка. Юлік тому малював це подвір'я і в них висить така картина на стіні; вона не продається.

- А що там було такого? – Поцікавився Саша.

- Така особиста драма, ще коли Тамка молодою була.

- А вона хіба не молодою зараз?

- Так само, але це було скоріше.

- Послухай Аліна, - в розмову приєдналась Іванка, - ось ти хочеш заміж, а ти добре обдумала як тобі прийдеться жити в другій хаті, а якщо тебе чимось образить твій чоловік, а ти такою в нас образливою дуже, як тоді буде?

- Я буду терпіти йому, він вже мені чоловік буде тоді.

- Ого, - зняв Саша окуляри, - а я подумав що почне зараз говорити що він ніколи не буде мене ображати і таке далі, але почув, що вже терпіти вона готовою.

- Мені Тамка все розказала про характер брата, я вже досить знаю про нього такого, що він навіть не знає. Все буде окей.

- І який в нього він?

- Мені підходить.

- Як в молодих все просто, - Саша розвів руками. – Але краще тепер женитись чим чекати як Радік Чумак, тому що в молодих немає такого: а чому так, а чому не так, і так без кінця.

- А хіба Радік такий капризний? – Запитала Іванка.

- Не пам'ятаєш як йому знайшли дівку, а він говорить що в неї руки з волоссям. А коли б був такий як ось цей хлопець, шістнадцять літ, не дивився б на таке навіть.

- А може тому що йому «знайшли», а не він сам знайшов? – Заперечела Іванка.

- Жінко, що не розумієш як є: до тридцять сам шукає і женеться, а опісля вже шукають і женять інші його. Так було, так є, і так буде.

- Виходить Аліна, що твій сам знайшов, йому всього сімнадцять буде.

- Казала Ліза, що якусь вчительку був вподобав ще малим, тому що та була блондинка. Ану так зараз зробимо, - Саша протягнув окуляри щоб дочка наділа, - нятягни на ніс, якою ти була б вчителькою.
 Аліна взяла батькові окуляри і справді наділа, вона заклала по-діловому руки.
 - Ой, справді підходить тобі, - захоплено стала любитись дочкою Іванка. – Може тобі вчителькою працювати.
 - Я буду з ними в ювелірному бізнесі, Тамка мені все пояснить і все буде добре. А з очками я собі фотку зроблю, думаю що буде мені гарно, - посміхнулась Аліна.
 - Про золото, також можеш розпитати діда Бодю, він знав таких що шукали колись золото. Так що ти вже також будеш щось знати з області геології; взагалі цікава така тема.
 - Мамо, я побачила, що ми маємо багато спільного в наших родинах, так що порозумітись буде простіше в будь-якому питанні.
 - Я також це вже побачила, ще скоріше.
 - Тоді добре якщо так.
 - Звичайно що добре. Інколи буває що є люди ідейні, а побираються з матеріалістами, тоді цінності в них різні: вона книжку купить, а він свариться чому за ті гроші чогось їсти не купити, тому що їй цікаво що написано там, а для нього, найголовніше щоб смачно поїсти; як таким дійти згоди?

29

Наступний день був неділя. Маковські поїхали в гості до Чернецьких і Саша вже сам поїхав по навігатору, куди вказав йому адресу Толік. Аліни, з батьками не було; ще ранком поїхала кудись з Русланом. Батьки не настоювали щоб дочка була з ними, хоча Зоряна хотіла її побачити в своєму домі.
 Вечером, коли вже Саша з дружиною повернулись, Аліна вже була вдома, вона лиш побачила батьків, зразу зустрінула в коридорі з веселою посмішкою. Дівчина була одітою в білого светра, який був їй майже до колін. На ногах були такі ж білі пухнасті тапочки.
 - Ти вже вдома? – Запитав Саша доньку.
 - В мене новина, я неможу вже вас дочекатись. – Аліна потерла долонями і стала назад відходити з коридору у велику кімнату, дивлячись на батьків.
 - Признавайся якщо так, - промовив Саша і двоє з Іванкою, зупинились посеред прихожої.
 - Я сьогодні поїхала з Русланом в дуже романтичне місце і він, - дівчина підняла ліву руку вгору і перш чим промовити, батьки побачили як на її тендітному пальчику, виблиснув діамант від світла.
 - А скажи що зробив тобі пропозицію твій Русланчик? – Запитала мама.
 - Так, сьогодні він просив мене, щоб я стала для нього жінкою.
 - Тоді вже він наш Русланчик. – промовив Саша і взяв за рамена Іванку.
 - А ти напевно, ми так розуміємо, що погодилась. – Іванка заклала руки на рівні грудей.
 - Звичайно що погодилась.
 - А вчора в мами було день народження, Руслан знав про те? – Замітив Саша.
 - Ні, він не знав.
 - А я думав що він чекав щоб такий сюрприз зробити мамі, але коли не знав, все одно сюрприз вдався.
 - А знаєте що? – Сказала Іванка. – Вчора мені виповнилось сорок два роки, а завтра, двадцять сьомого березня, я знайшла була твоє пормане на Грюнвальдській вулиці.
 - Нічого собі, виходить що вклався Руслан поміж двох дат в нашій сім'ї? – Здивовано запитала Аліна.
 - Скільки років пройшло? – Запитав Саша.
 - Тоді була також неділя, і був вісімдесят восьмий рік... Мені минуло тринадцять років, а два дні перед тим в п'ятницю, я ще не хотіла щоб в школі хто знав про те, а в неділю я пішла по місту і відчувала себе дуже самотньою. Так що виходить що пройшло від того часу двадцять дев'ять років...
 - Ой, як Тамка почує, вона дуже вірить в такі невіпадкові дати і коли щось ось так співпаде як в нас. – Промовила Аліна батькам.
 - Що ж, - зітхнув глибоко Саша, - хто міг подумати що так все відбудеться... Але якщо він не знав і якось так запропонував саме нині, воно як тато Бодя говорить: диво якість.

- Руслан нічого не знав, - стала запевнювати щаслива наречена. – Він не знав також що в мамі дата вчора була, а про те що була на Грюнвальдській, я знала що таке було, але коли, я також не знала, - призналась дівчина.

- Тоді він твоя доля, - розвела руками Іванка, а так взяла дочку за руку щоб розглянути золоте колечко з діамантом. – Виходить що не усі гроші розминув коли купив таку коштовність, - пожартувала щаслива мама. - А перстень, ти сама вибрала чи він сюрприз зробив?

- Скоріше запитав чи мені подобається золото біле, жовте, чи рожеве. Я сказала що жовте, а форму каменя, сам вибрав, ось такий як витягнута дзвунка.

- Син ювелірів, зразу видно, - похитала головою Іванка.

- А ви не питаєте де все відбувалось?

- Напевно в Тамари вдома? – продовжувала мама.

- Ні, зовсім ні. Ми поїхали в кінець острова, там стоїть маяк, так романтично, а такі хвилі були, така стихія, море, а вірніше океан такий. Руслан сказав що там його мама їхала колись, щоб побути самій, коли чекала на тата щоб забрати його з України. Там так гарно.

- Нас питали Чернецькі, чому ти не приїхала, а тебе була поважніша справа, - Іванка похитала головою.

Коли вже Саша пішов відпочивати, Іванка з Аліною були на кухні. Іванка запитала дочку:

- А як все відбувалось там; ви лишень двоє були?

- Так, двоє. Дорогою купили каву, їхали туди і вийшли з машини. Ми так походили собі і вже коли стояли на березі, Русланчик мені говорить так своєю українською: я буду просити тебе щоб ти була мені жінка. А після питає мене: я добре кажу, чи треба якось не так? Я розсіялась і сама йому: а давай поженемось. Він обняв мене так і підняв, почав крутити навколо себе, а вітер волосся моє йому на очі завіяв. Опісля поклав мене знову на тротуар і говорить англійсько, щоб я заплющила очі. Я так зробила, а коли сказав відчинити, бачу він тримає коробку червону і там ось цей перстень.

- І вже все на тому? – Іванка посміхнулась.

- Мамо, а може вже досить знати про нас? Не все я призналась, але решта мені; більш не скажу.

- Тоді не потрібно більш нічого і так все зрозуміло.

- Мамо, але як все гарно було, я поки буду жити, такий час не забуду. – Дівчина від напливу почуттів, захоплена поцілувала камінчик на пестні, якого подарував коханий.

- Батьки його знають?

- Звичайно, зразу він вислав фото з телефону і Тамка нас привітала. Ще написала щоб запитати, чи Руслан пам'ятає, коли вона виходила за Юліка, тоді Руслан сказав був що коли він буде женитись, тоді він і наречена його будуть чорно-білі, тому що він смуглявий, а шукати буде блондинку.

- Знайшов виходить тепер.

- Знайшов. – Повторила за мамою дівчина.

- Ой, діти ви мої, - Іванка поглянула на дочку. – Коли ти виросла в нас, коли воно взялось так швидко...

- А я народилась у вас через шість років, правда?

- Так, ми чекали довго на тебе, зате чистокровна блондика в нас.

- Добре що не скоріше, а так саме як відбулось, я підійшла віком Левчукові своєму.

- Якось все так незвичайно в нас, навіть з тими датами відомими в нашій родині.

- А я школу можу тут не закінчувати цього року, якщо вийду заміж скоріше.

- Навіть почекати не можете до літа?

- А для чого чекати? Мамо, він не хоче зі мною лишень дружити, а хоче жити; розумієш тепер.

- Ох джигіт кавказький.

- Який вже є.

- Ми вже перемовини будемо мати з батьками його про це конкретно, тоді побачимо. – Цілком серйозно, відказала Іванка.

- Вони захочуть швидко і я також так хочу.

- Що тобі так голову закрутив перший хлопець, другі дівчата вибирають, дивляться.

- А до речі: мені потрібно подивитись і вибрати собі сукні і спіднички гарні, в магазин поїхати маємо.

- Хороша будеш жінка для нього, коли вже навіть в одягу хочеш вгодити.

- Ой мамо, - дівчина зітхнула по-особливому, - чого лиш не зробиш задля того кого: коротше сама все знаєш прекрасно.

- А ми в Чернецьких мали розмову про Левчуків сьогодні.

- О, вони також вже знають?

- Вони взнали ще скоріше, дізнались від тьоті Людки, так що це вже для них не новина.

- Тоді добре; запросимо на весілля.

- Спочатку ми не говорили їм про тебе і Руслана, просто Толік почав щось далі про жінок, ніби він такий дуже мужчина що в жінках розбирається. А тато питає його, чи він коли бачив синьооку брюнетку і тоді сказав щоб я знайшла в себе на телефоні фотку Тамари. Я показала і вже почали про них говорити.

- А котру фотку?

- Там де вона кавун їсть, там очі гарно видно і брови.

- А Русланчик є в тебе на фотках?

- Звичайно що так, щоб його не мати мені? Усі там є: навіть та собака Шера.

- А що про мого говорили Чернецькі?

- Дивувались що такий молодий, а хоче женитись так скоро. А ще сказала пані Зоряна, що ти їй говорила колись що хочеш на Еверест піти і на полюс, а тепер, говорить вона, напевно вже любов розтопила «снігову королеву», що полюбила такого південного хлопця. Ось так про тебе люди думають.

- Ой, що їм пояснювати, - дівчина повела очима по стелі кухні.

- Все, іди спати на сьогодні, - Іванка обійшла високе крісло на якому сиділа донька і жартуючи, легенько вщипнула її заді над талією. Аліна встала щоб іти в свою кімнату і ще оглянулась з коридорчика, який він в її кімнату і промовила тихим голосом, надіючись що батько вже заснув, щоб не розбудити його:

- Поспиш тепер після такої неділі; хіба завтра на уроках в школі.

Іванка залишилась на кухні, вона взяла горняк з кавою і вийшла на двір. Стоячи на бетонній площадці, Іванка думала: тридцять років буде в травні, як я переїхала в Івано-Франківськ... Скільки всього змінилось. Виходить навіть те що прийшлося чекати їм поки в них народиться дочка, також не випадково. Справді коли б Аліні було більше років, тоді все відбувалося б напевно по-іншому, а тепер ті ж самі кавказці, про яких колись велась бесіда на вулиці Коперника, для них близькі люди.

30

Дев'ятого квітня, дві родини Маковські і Левчуки, мали перемовини щодо весілля їхніх дітей. Було узгоджено щоб весілля відбулось в суботу двадцять сьоме травня. На перемовинах були присутні від родини Маковських, Іван з дружиною, а від родини Левчуків, Юра і Олеся. Гості нічого не вирішували, так як дату весілля запропонувала Іванка, обговоривши з дочкою все що потрібно.

А в понеділок, Іванка не працювала і вирішила поділитись новиною з рідними, але батьків не було вдома, так повідомив Олег, то ж Іванка вирішила з ними провести розмову коли вже повернуться, а щоб не чекати просто так, вона набрала виклик в Ізмаїл до Чумаків. На виклик відізвався Людмила, вона з батьком сіли навпроти комп'ютера, щоб вести розмову. Після привітання Іванка призналась:

- Я хочу вам повідомити, що в нас вже назначеною дата весілля; двадцять сьоме травня.

- А школу навіть не закінчить ваша віддаванниця?

- Яка школа Людка, їй немов хтось поселив з тим, але швидше не може, тому що п'ятого травня їй шіснадцять років, а скоріше не розпишуть. Згідно закону штату, ми батьки, повинні дозволити дати Аліні, тому що вона ще неповнолітня і наш зять так само; йому сімнадцять буде в осені. Ось такі діти тут ростуть ранні до такого.

- Тоді вітаємо вас усіх, а Аліну найбільше, - посміхнулась Людмила.

- А ти Анка, - поправив окуляри Григорій Миколайович, - також приїхала була до мене в травні колись.

- Пам'ятаю, дядя Гріша, такий дощ падав увесь день тоді.

- Так, того року травень був дощовий дуже...

- Але хто міг таке подумати, - похитала головою Людмила, - що якісь кавказці, які жили в нашому місті, ще будуть нам родина?

- Дядя Гріша, - пригадала Іванка, - а ви колись мені якусь пісню переказувала що на Кавказі співають; ви пам'ятаєте може її?

- Багато чого я почув за своє життя, а що саме, може хоча кілька рядків пригадаєш?

- Щось було там про гору і річку. Я ж сказала була вам: воно ж не правда що сама висока гора є на Кавказі.

- О, вже пригадав: співають вони: «На Кавказе есть гора, самая высокая, а под ней течет река, самая глубокая».

- А до речі, про гору і річку: ми коли там вже все обговорили, мені Ліза тоді говорить таку пропозицію. Сказав її батько, Аркадій Ілліч, що зразу після весілля, щоб Русланчик з Алінкою їхали туди у Вермонт, і побули собі хоча днів десять, самі посеред природи.

- А там хіба не живуть батьки Лізи, що ти сказала щоб «самі побули»? – Перепитала Людмила.

- Вони переїдуть на той час сюди, а там щоб молодята самі були. Запитали що наша Аліна любить їсти, тому що батьки Лізи, їм закупають повний холодильник продуктів, щоб не було недостатку. Собаку свою заберуть з собою, тому що вона без господаря дуже скучає. Одного разу був Ілліч поїхав до свого товариша в Клівленд, так Шера так скавуліла, що вже по телефоні він її став вговорювати, а вона коли почула його голос, а його не бачила, тоді ще гірше почала.

- Але у вас ще школа, і ваші молодята ще школярі, наскільки ми знаємо? – Запитав Миколайович.

- Школу пропустить Аліна, наш зять також залишить науку і роботу. Я так послухала таку пропозицію і погодились ми: скільки ж життя того.

- Тоді задля такої справи, змушеною наука поступитись і дати відпустку. – Погодився дядя Гріша.

- Нічого собі, - посміхнулася Людмила. – Скажу тобі Анка, що такі гарні свати маєте там. Знаєш, я так подумала вже: якщо б в них дочка, а у вас син, можна було б грішити на них і подумати що можливо хочуть видати заміж якнайшвидше, сама знаєш що з дівками буває по-різному. Але у них син, і тому тут немає до чого причепитись, щоб вважати що люди якусь вигоду мають з того.

- Ні, Людка. – Іванка так впевнено сказала, що Людмила тут же залишила свої сумніви. – Тамара їхня, вона про все ділиться Аліні, я не помітила жодного разу щоб люди щось скривали чи крутили. Вони такими є і хочуть щоб син одружився і не ходив собі різними шляхами. Вони досить відверті і щирі з нами.

- Та культурні люди, - сказав Миколайович, - я ще тоді сказав був там вдома, що люди аж надто виховані. Я ж перший знав їх від вас усіх, вони мені дуже подобались. Я навіть жалів що вони їдуть, але тепер вже не жалію, а то кого б там була б зустрінула ваша Алінка?

- Вчора мій Саша те саме пригадував, як ви тоді висказались були про кавказців наших.

- Але Аліна не пішла в тебе, - помітила Людмила. – Ти колись не хотіла молодого Марчука, а старшого хлопця знайшла для себе.

- Воно правда. Я не задивлялась в школі на ровесників, а вона полюбила юнака такого собі.

- Виходить що за невістку піде від вас. Як я колись пішла до Чумаків, також була єдиначка, а пішла за невістку, щось в нас так повелось вже.

- Вони там окремо будуть, на першому поверху жити, але Вітя з Лізою лиш вечером вдома, а так постійно занятими. Тамара говорить Аліні, що коли вона була малою, тоді мама з неї очей не зводила, а вже Белла їхня, росте собі так вільно; батьки занятими постійно.

- Воно так завжди в сім'ях. – Похитав головою Миколайович. – Бувало що в мене були студенти і коли син чи донька були першими, батьки цікавились як він, чи вона, вчиться, переживали, а вже коли третя дитина в домі, чи навіть друга, тоді вже так більше попускали контроль над такою особою.

- А мені Олеся говорить, так по-душам ділиться. Каже мені: «добре що ви погодились щоб діти побрались, а тут знаєте як молодь піде по тих барах, клубах, тоді вже і сім'ї не захоче. А так поки молоді, нехай живуть правильно».

- Було їй про мого Радіка сказати, воно точно так є як та Олеся говорить.

- Я б не насмілилась щось про Рдіка, для чого своїх наводити на поганий приклад.

- Вона нас поважає, - промовив до дочки Григорій Миколайович. – Навіть коли ми не чуємо і не знаємо, тому що Анка розумна людина в нас. Поважає Радіка також.

- А що ще цікаво, - пригадала Іванка, - в них є кіт такий великий, а я стала про нашого Актора розповідати їм, як ми знайшли його, скільки він жив, і де його тато похоронив. Почала про те як ми на Дністер їхали, вогонь палили там, а в результаті виявляється що Вітя з Лізою, знають ту місцевість. Мені знімки Ліза стала показувати, коли вона приїхала виходити заміж в дев'яносто другому і вони з Віктором їхали туди і були на Маріямпільській горі. Я впізнала краєвид, тому що знімки кольоровими і ми стали так все пригадувати. Правда Вітя казав що село там Маринопіль зветься, а я знаю що Маріямпіль.

- Все правильно, - підняв руку Миколайович. – Вітя правий і ти також, тому що село скоріше було так як він сказав, а опісля перезвали, вірніше повернули давню назву.

- Виходить що якимось ми були не те що в одному місті, а навіть улюблені місця десь були поруч.

- Як твій тато любить так ліс, а тут молоді поїдуть собі на тиждень самі посеред природи, якимось все так перекликається в нас з тими кавказцями.

- Гармонія, - висказався Григорій Миколайович.

- А весілля на скільки чоловік будете робити? – Поцікавилась Людмила.

- З нашої сторони немає багато людей: Іван з Наташкою, син їхній приїде може, Надя з чоловіком і дочками, ця сама що зі мною працює, також Чернецькі і ще з роботи Саша покличе і я також двох напевно що працюють там зі мною. А мені Олеся знову призналась по-секрету, говорить: Анка, Арлани прийдуть усі і обдарують так по-кавказьке, вони так роблять в родині, так що на перший раз молодим буде більш чим досить. Ми також, говорить Олеся, були приїхали і знаємо як воно на початку; ми усі пройшли це все.

- Яка ти Анка була розумна тоді, - почав Миколайович, - що ти на Сибір з татом не поїхала. Хто його знає як б твоє життя склалось, а так через Сашка свого ти туди попала, народила блондинку таку оригінальну, ще і тих самих кавказців з нашого міста, вона привела в родину нашу. Хто б міг колись таке придумати, та це ж книжку можна описати про такі події, як вони розвивались...

- А ви пригадали мені про книжки. Віктора батько, був родом з Нагуєвичів, з того самого села де народився Іван-Франко. Так що добре що я у Івано-Франківську опинилась, а це все завдяки вам дядя Гріша. Так що все що у нас зараз відбувається, має пряме відношення до вашого великодушності, яку ви свого часу проявили до тієї малої Анки, яку ледь не забрали в школу-інтернат колись.

- Дякую, дякую тобі Анка. Так все пам'ятаєш і я себе сам в душі можу за такий поступок похвалити тепер. Жаль що моя покійна дружина не бачила того всього, що відбувалось в нас, на вулиці Коперника...

Після того коли вже Іванка закінчила розмову, вона поглянула що ще брат її не написав про те що батьки повернулись. Вдома нікого не було, Іванка вийшла на двір, заді хати вже пустили бруньки яблуні, так як весна була рання. Вона думала про те що сказав дядя Гріша, і справді про те все що відбулось, можна книжку написати, а назвати такий опис хіба «Срібний вітрильник», адже по словах Аліни, від цього срібного сувеніру, все почалось.

Стячи в таких роздумах, Іванка почула шелест кроків, коли вона оглянулась, тоді побачила що піхходив Саша, пхнувши руки в джинси.

- О, Саша, а ти вже звільнився так швидко сьогодні?

- Так. Повинна була приїхати ще одна ванатжівка, але водій попередив що трапилось в нього щось з гальмами і затримався на сервісі, щоб поремонтувати.

- Дивись який день гарний весняний, - Іванка підняла погляд в небо.

Саша підійшов і взяв заді дружину за рамена, він так постоявши тихо промовив:

- А мені здається, що після усіх новин, які відбуваються навколо нас останнім часом, я який став більш здоровішим і навіть молодшим себе відчув.

- Тоді добре.

- Скажи Аліні, щоб зробила, а скоріше всього вона має фотку з Русланом, мене Баб просив на роботі. Він був переслав в Кенію фото з нею і тепер говорив з своїми і напевно мова була про неї, тому що вони хочуть побачити який той щасливий юнак, що буде мати таку чарівну блондику; так Баб сказав мені.

- Нічого собі маємо пренцесу, - Іванка задоволено посміхнулась і глянула чоловікові в очі.

- А мені вночі приснилась моя машина, моя «буханка», пам'ятаєш її? – Замріяно промовив Саша.

- Як не пам'ятати: в ній починались наші перші зустрічі колись...

Двоє підійшли під стіну хати, де стояло два дерев'яні крісла, щоб можна було посидіти на полуденній стороні і погрітись на сонечку. Саша оперся в розлогу спинку і заплющив очі, а дружина дивилась на нього, як він рівномірно дихав і мовчала щоб не порушити його відпочинок.

Далеко десь, доносився шум швидкісної дороги, та колихалась гілка яблуні, на якій сіла пташка, а на неї лились промені весняного сонця, крізь тіні яблуневих гілок...

ЧАСТИНА ТРЕТЯ

РОДИННА СПОКУСА

1

Коли до дня весілля ще залишалось шість тижнів, відбулось дві події, і вони були трагічного характеру. Немов би на перший погляд, вони не повинні були мати жодного відношення до сім'ї Маковських, тим більше до Левчуків, але насправді пішло зовсім не так.

Чоловік Наді, яка працювала разом в ресторані з Іванкою, був завзятим рибалкою. Він знав як, де, і коли, можна впіймати рибу. Але як інколи буває з рибалками, що вони не люблять рибу їсти, їхнє задоволення в тому, щоб впіймати, а вже що опісля з нею робити, справа господині.

Бувало так, що він відпускав рибу знову у воду, але якщо попадалась йому риба про яку він знав що вона смачною, коли її приготувати, тоді таку забирав з собою. Надя не завжди мала час приготувати рибу і бувало що віддавала Маковським, а Іванка вже готовила вдома, тому що в них, якось риба добре смакувалась на вечер'ю.

Коли були перемовини щодо весілля, тоді якось мимоходом розмова зайшла про улюблені блюда, і Ліза призналась що вона любить рибу. Іванка розповіла що в них риба буває досить часто і коли буде добра риба наступним разом, тоді вона покличе Левчуків до себе на вечер'ю.

Саме в суботу, Надя принесла досить риби, тож Іванка вирішила приготувати на неділю, щоб коли прийдуть Іван з Наталею, погостити їх. Але відбулось так, що Наталя не змогла приїхати в неділю як завжди, тоді Іван сказав що приїде сам, тим більше що він мав поїхати з Сашею по одній справі.

Аліна також сказала що кудись поїдуть з Русланом, але Іванка запитала чи можливо щоб батьки нареченого приїхали в гості сьогодні, Аліна тут же погодилась запитати.

- Мамо, Руслан сказав що тато його не зможе, він сьогодні машину одну показує клієнтам.

- А мама Ліза що робить? Нехай сама приїде до нас.

- Запитаю.

Через хвилину Аліна сказала що Руслан повідомив, сказала йому мама, якщо буде рибка, тоді вона приїде з Русланом і залишиться тут поки він не забере її вечером.

- Тоді просто чудово, - зраділа Іванка від того що буде нагода їй більш обговорити про дітей і весілля з самою свахою, а вже мужчинам, можна передати опісля. Правда Іванка не сподівалась що розмова піде сьогодні також про дітей, але не про своїх, і тема нею надумана - зміниться.

Ліза приїхала з сином, половина четвертої, а зразу після неї, буквально через десять хвилин, приїхав Іван. Він вже був знайомий з Левчуками, тому привітавшись, Іван мовчки сів на диван.

Іванка перш чим Саша з братом мали їхати, стала просити щоб разом поїли, так як Саша ще не обідав. Іван кивнув головою в знак згоди і Іванка з Лізою, стали накладати на стіл.

Коли вже почали їсти, Іванка поглянула на Івана, який взяв собі дуже мало, і був якийсь сам не свій. Вона подумала може що в нього якийсь скандал виник з Наталею вдома, хоча ніколи чогось подібно не замічалось поміж них. Такий стан в брата помітив і Саша, він почав питати його:

- Вань, а що такий подавлений нині?

- Я, - Іван глибоко зітхнув, - я розкажу вам, але давайте вже закінчимо за столом.

- Щось серйозне? – Знову запитав Саша.

- На роботі була одна справа. Але пізніше розкажу.

Усі четверо стали мовчки їсти, а Саша став розпитувати Лізу про Кавказ, щоб так не сидіти як на поминках. Ліза відповідала на запитання, ласуючи смажену рибу.

Коли вже поїли, Іван, знаючи що усі троє чекають на його розповідь, надпив опельсинового соку, відсунув крісло і перкинув ногу.

- Що я пережив вчора, - Іван розвів руками, - знаєте вже багато чого надивився я на світі. Ще коли там працював в Івано-Франківську, а тепер тут на «швидкій», але те що вчора було, просто не знаю як сказати.

- А все ж таки що відбувалось? – З нетерпінням чекала Іванка щоб дізнатись.

- Десь сьома вечора, в нас виклик на дорогу, там коли їхати, але ви не знаєте напевно. Може ти Ліза знаєш де Парквей виходить.

- Та менеше з тим, - вклинився Саша, - що було вже кажи.

- Правда, де було не так важно, - погодився Іван, - одним словом виклик нам туди на дорогу. Я їду з медсестрою і медбратом, машин так що можна пропихатись з мигалками. Приїхали, дивлюсь машина легкова на даху лежить, спереду повністю сплюснутою, я не зрозумів як відбулось, дві машини по сторонах, одна на траві, друга також десь там. Мене медсестра кличе, я підбігаю, дивлюсь на такий жах: з пасажирської строни, але машина розвернутою в сторону яюсь, бачу висить голова дівчини, медсестра кричить, щоб я тримав голову, а дівчина кричить тому що затиснуло їй ноги. Сестра робить укол їй щоб біль вгамувати, я так двома руками тримаю, а коли вже укол подіяв, вона перестала кричати, лиш так стогне і дивиться мені просто в очі. Я говорю їй англійською мовою; кажу потерпи, зараз вже біжать пожежники з пилами, метал розріжуть і витягнуть тебе. Сам я так глянув, а в неї нога одна вивернута в сторону просто не реально, я бачу вона починає щось шептати, подумав що втрачає свідомість, але вслуховуюсь, а вона іншою мовою говорить і про маму згадує. Я зрозумів що хоче щось сказати, швидко однією рукою витягну телефон, рука трясеться, але я вмикаю записник і так до неї щоб записати, а вона повела очами то на мене, то на небо, і голова лиш в сторону так похилилась мені в руках. Я кликнув медбрата, він нашатир швидко, поклав пальці на шию щоб пульс прослухати і лиш в сторони похитав головою. Вже коли розрізали машину, витягнули її, а в неї порвані кровоносні вени в паху, просто стекла кров'ю і кінець... Мені так стало гірко, слів немаю щоб передати вам...

Іванка взялась руками за щоки, а в Лізи з очей потекли великі сльози. Іван похитав головою і доповнив:

- А вже в лікарні батьки приїхали, тому що ми її забрали з собою були. Виявляється вони з Іраку, п'ятий рік тут, в них три сина, а вона наменша була. Я сказав мамі що вона щось говорила про неї, але я не зрозумів нічого. Сімнадцятий рік був тій дівчині, і таке нещастя...

- Воно лиш так послухаєш і який жаль, - сказав Саша, - а коли побачиш?

- Я різного надивився, бувало що в аварії розірваних людей бачив, але коли вже людина старша, яюсь воно не так жаль, а тут ще дитина зовсім, лиш жити і жити...

- А водій хто був? Що з водієм? – Запитала Іванка.

- Був хлопець, коли ми приїхали, його вже витягнули були люди якісь, напевно що не затиснуло йому ноги, але він вже був в другій «швидкій», я не дивився тому що був коло дівчини тієї. Там ще були покалічені, я бачив як з носілками бігли до них.

- Як потрібно вважати, Бога просити, щоб яюсь на тих дорогах обминуло лихо, - висказала Ліза.

- Мені перед очами та дівчина, як зараз бачу її погляд. – Іван встав і щоб вже більш не сумували слухавші його, звернувся до брата, - що Саша, їдемо?

- Вибачайте що вас залишаємо, - промовив Саша до жінок.

- Вибачте, - Іван поклав руку на груди. – Може не вартувало вам завдавати жалю, тим що я розказав вам, але комусь розкажеш і яюсь розділиться тягар твій, що на серці.

- Потрібно щоб діти почули, - промовила Ліза. – Нехай вважають на дорозі, тому що таке горе для батьків, якого вже ніхто не зможе відмінити ніколи...

2

Іван з Сашею поїхали щоб забрати нове крісло, яке Іван придбав для своєї домашньої парихматерської. Справа в тому що воно не поміщалося в Іванову машину і потрібно було щоб Саша допоміг йому завантажити та привести своїм мікроавтобусом. Вже коли два барти поїхали, Іванка з Лізою самі залишились в домі.

- Анка, - почала Ліза. – Мені та трагедія з голови не виходить.

- Ми лишень почули, а бачити таке? Як треба тим дітям говорити постійно щоб уважні були, та щоб лиш слухати хотіли вони.

- Правду сказала. Хоча буває так що не завжди винуваті в аварії терплять.

- Згідна з тобою Ліза. Але бувають і неслухнянні діти. Я працюю з такою Надею, а в неї є дочка, дружить так трохи з Аліною нашою.

- Ти про ту смі'ю, що тобі рибу приносять? – Хотіла уточнити Ліза.

- Так, про них.

- Подякуєш за рибу, я щоб не забути. – Пояснила швиденько Ліза.

- Також, щоб я не забула.

- Ти про дочку почала була, - пригадала Ліза.

- В них дочка, Віка звати, і мені призналась так по секрету Аліна, що та Віка, вона входить в якийсь закритий клуб що графіти малюють по стінах. Лазять високо дуже і на тому гроші заробляють. Десь по портових кранах, знаках дорожніх, мостах і так далі.

- А батьки знають?

- Не знають. Аліна мене просила щоб я не признавалась, говорить що загубить подругу через мене.

- Я розумію Алінку, але якось промовчати також не морально коли знається, - Ліза розвела руками.

- Вже коли Аліна поїде туди до вас, тоді я скажу Наді про її Віку.

- Який жах...

- Я також молодою любила по гаражах стрибати у Львові колись. Пригадую як один хлопець, звали його Нестор, ми йому призивались Махно, чомусь так назвали його батьки були. Так той Нестор, по мокрому даху послизнувся і коли падав, підборідком зачепив за край даху, а то бляха була. Так вдарився що з нижніх зубів кров потекла в нього.

- Ой, це ж так болить коли зуби вдарити. – Ліза скривилась.

- А він каже нам: дивіться щоб «стриган» не взяв, так про тата висказався, бо як взнає старий, ще й вехні повилітають зуби. Ми посміялись з нього і таке було.

- А в Івано-Франківську в тебе не було подібних пригод?

- А там я вже занімалась бізнесом, перепродувала годинники електронні, жувачки, різне таке що тоді продавалось і куплялось.

- А що може на трасу їздила з кимось?

- В мене був такий дядько знайомий, Харитонич, він мені замовлення доставляв.

- Харитонич? - повторила Ліза, - щось знайоме в голові мотається.

- Такий на базарі стояв де рибки продавали, напроти універмагу.

- Може високий і з бородою, худий такий дятько?

- А ти що може знаєш Харитонича?

- Думаю що знаю.

- Ліза, звідки ти можеш знати його? – Іванка здивованим поглядом глянула на співрозмовницю.

- Він щось до тата мого приходив, був у нас в квартирі.

- А що він міг мати спільно з твоїм татом?

- Так запитаю зараз. – Ліза взяла телефон і набрала батька. – Алло, слить па, я чё хотела: ты помнишь такого дядю Харитонича, там в нас давно? – Ліза стала слухати і водити очами. – Мёд приносил, да было такое. А ты достал ему тогда? Тогда все понятно. Ладно, спасибо, целую тебя и маму, привет Шере от меня. Хорошо, передзвоню потом, я сейчас в гостях, в Маковских наших. Ой рыбку какую кушала, это не пердать, ладно потом поговорим. Привет передам конечно.

- Що там з Харитоничем? – Іванка чекала з нетерпінням.

- Він самий. Тато говорить, що Харитонич просив його про комбінезон для пілота зимовий. Просто прийшов був на аеродром в нас там і питав пілотів, а тато любив з людьми завжди знайомитесь. Так відбулось, що тато дістав йому, а той меду нам приніс був і приходив тоді в нашу квартиру.

- Точно! Було таке. Мене питався, чи я кого не знаю, щоб міг дістати комбінезон пілотський.

- Ах як жаль, що ми не знали там Анка, - Ліза сплеснула долонями. – Я б з тобою до Олесі їхала разом, ти ж сама жила і була вільнішою як я наприклад.

- А що батьки не відпускали тебе?

- Мама знала що я з Вітькою дружимо, а тато не знав довго.

- А що так? Може він був проти такої справи?

- Не знаю навіть. Я його боялась і все. – Ліза стиснула раменами немов дитина, яка не може щось пояснити.

- А мені здається що я нікого не боялась колись, хоча ні: боялась, щоб мене і інтернат не забрали. А коли вже знала Маковських двох, тоді в мене свій мент був під рукою.

- А все ж таки: жаль, що ми не знали в Івано-Франківську нашому... – Повторила Ліза.

- Ми б тебе з Сашею, нашою «буханкою» відвезли були б в любий час туди до Левчуків.
- Харитонич меду приніс, - посміхнулась Ліза, - краще б тебе був привів з собою до нас.
- Яке життя цікаве Ліза, хіба не так?
- Жаль що скоро пробігає...
- Також правда. Я взагалі не любила дружити з дівками колись, хоча так як ти була з Кавказу, тоді мені було б за щастя знати таку подругу. Якось тоді так хотілось чогось не ординарного і оригінального такого.
- Ми б точно були подружились, - запевнила Ліза, - але добре що хоча тепер знаємось.
- Краще пізніше як ніколи. Так говорить поговорка.
На їхню розмову приїхали молоді: Руслан з Аліною. Також Віктор вже написав два рази був коли Ліза повернеться і тому прийшлося попрощатись: Руслан поїхав з мамою, а Іванка стала чекати на свого чоловіка, коли також він повернеться додому.

3

Через чотири дні, тобто в четвер після тієї неділі коли Ліза гостювала, ласуючи рибу, Іванка була на роботі. Раптово в неї телефон викинув повідомлення наступного змісту: «Анка, коли зможеш передзвони мені, думаю що важливо нам обговорити одне питання. Ліза.»
Іванка подумала що напевно питання відноситься до весілля, вона чекала щоб вже закінчити роботу і тоді задзвонити. Також пригадавши про Лізу, Іванка стала дякувати Наді за рибу, сказала що в неї були гості і дуже їм прийшлась по смаку риба, яку та принесла минулої суботи.
Коли вже Надя привезла додому Іванку, прийшовши в хату, вона тут же набрала Лізу.
- Алло, Анка привіт. – першою привіталась Ліза.
- Привіт Ліза.
- Анка, дякую що ти подзвонила.
- Прочитала повідомлення і лиш в хату і тут же набрала тебе.
- Анка, я навіть не знаю як тобі пояснити, але я вже так подумала і змушеною таки сказати.
- Ліза, говори все як є, я хіба маленька? В чому справа? – Іванка про себе чомусь подумала: напевно так відбулось, що можливо Аліна вагітною від Руслана і тому Ліза так несміливо починає.
- Анка, я не знаю чи ти звернула увагу, давніше я тобі розповідала, що в моєї свекрухи, сні якісь особливі. Не знаю як ти відносишся до такого явища, але ми в родині, просто переконані, що коли їй щось присниться, тоді обов'язково виконається і навіть швидко досить.
- Так Ліза, я пам'ятаю коли ми були у вас, ти мені це розказувала.
- Чому я почала про сні, тому що мама Маруся мені дзвонить вчора і говорить що в неї був сон, і був він про тебе.
- Про мене? – Іванка перепитала здивовано і зрозуміла що тут питання скоріше всього зовсім не про дітей, тим більше не те, про що вона вже встигнула подумати була.
- Я була сказала мамі, що була в тебе, що пригадували Івано-Франківськ, але про те що Іван розказував, я їй не розповіла. Взагалі я думала щоб сказати, але тут раптово мама сказала що приїхала до неї Олеся і ми закінчили розмову. А сьогодні ранком, мені мама повідомила про сон. Говорить мені: «бачу в сні що Анка одітою як працівниця ресторану: фартушок білий такий з кружевом, але носить пов'язку таку як лікарі носять. Нараз так оглядається в приміщенні такому як людина, яка не хоче щоб її хтось там побачив і знімає ту пов'язку, стає розглядати на на тій пов'язці кров». Тоді немов ти поклатла ту пов'язку на столик і взялась руками за голову. На тому, мама Маруся пробудилась.
- Не простий сон скажу тобі, - відказала серйозним тоном Іванка.
- Що ти думаєш Анка про нього?
- Навіть не знаю, напевно захворію коли медична пов'язка? Може в мене вже є яка хвороба, а я не знаю ще про неї. Я ж не ходжу до лікаря тут ніколи.
- А я іншої думки про такий сон.
- Цікаво послухати мені твою думку.
- Я думаю, що справа про те що ти знаєш про ту дівчину, а мовчиш. Подумаємо давай разом: ти одітою як на праці в ресторані, оглядаєшся щоб хто не побачив, виходить, що втаюєш щось в тому ресторані.

- А кров до чого можна віднести?
- Думаю Анка, що тобі потрібно сказати тій Наді про те чим займається її дочка, тому що може бути пізно. Виходить коли ти знімала пов'язку, образно кажучи готовою була розкрити таємницю, тоді вже на ній була кров. Саме ресторан, тебе пов'язує з Надею, а в сні, ти там знаходилась.
- Думаєш може щось трапиться з Вікою?
- Може. Анка, не знаю як ти віриш чи не дуже так, але я переконаною, що коли такий сон, тоді виконається. До речі я про Надю і Віку, зовсім не розповідала свекрусі нічого.
- Ліза, зрозумій мене: я б давно призналась, але Аліна коли визнає, тоді загубить Віку як подругу, якимось не знаю як бути навіть.
- Якщо дозволяєш мені, тоді я сама зателефоную і все розповім тій мамі. Я знаю, що молоді люди того не розуміють. Знаєш, колись як ми були на Кавказі, нас виховувала наша бабуся Сусанна, і бувало що я з сестрою Рітою щось поспоримо, назвемо одну другу, а бабуся заставляла щоб ми перепрошували одна одну. Вона говорила нам: ви тепер не розумієте чому я так вимагаю від вас, але пізніше ви побачите самі, яка людина повинна бути вдячною тому, хто її наказує щоб виправити. Те саме з молодими зараз відбувається, але ми вже не в їхньому віці. Зрозумій Анка: якщо б трапилось якесь нещастя і Надя дізнається що ти знала про те все і мовчала, як тоді тобі їй в очі поглянути?
- Ти права Ліза. Звтра я їй все признаюсь і Аліна навіть знати не буде.
- Анка, сама Надя може не сказати звідки знає, мама вона ж не повинна відчитуватись перед дочкою про свої розмови з дорослими людьми; я так вважаю.
- Обіцяю тобі Ліза, що таки завтра, коли вона приїде за мною, щоб взяти мене в ресторан, я в машині все їй признаюсь. Саші також не буду нічого говорити, це буде наша жіноча таємниця.
- Думаю, що тим самим, ти не нашкодиш нікому, а якесь нещастя, можна попередити. Якщо вона, маю на увазі Віка, не послухається батьків, тоді ми в стороні будемо, але ти з себе знімиш таку відповідальність як мама, яка також має дочку.
- Все правильно Ліза. Я повністю згідна з тобою. Щоб не трапилось в майбутньому, мені буде не так гірко, тому що я зробила, що могла зробити.
- Дивись Анка: якщо б скажімо Віка купила якусь сукню, а стала критикувати, чи познайомилась з якимось хлопцем і ти також станеш щось виражатись з своїм баченням на таку подію, тоді воно було б неправильно з сторони; адже людина не потребує твоїх коментарів чи оцінок, а тут справа в іншому. Знаєш як буває часто і майже завжди: стається якесь лихо і людина завжди шукає хто винуватим в тому. В даному випадку виходить що ти знала, а мовчала скільки часу.
- Тим більше що я бачусь постійно з Надею.
- І ще рибою їхньою гостимось. – Додати Ліза.
- Вона не подивується своїй акробатці, мовляв молода і не має досить ще розуму, а про мене, коли дізнається що я знала, тоді подумає: а та така сама, знала і мовчить. Вийде немов я чекала, щоб щось спіткало їхню доньку.
- Бачиш тепер як виглядає ситуація.
- Ти мене переконала Ліза; я вже не можу дочекатись щоб побачити Надю.
- Але про сон їй може нічого не признавайся. Вона не знає маму Марусю, ще чого гіршого і подумає що та щось наперед прорікає, для чого воно, коли ту зовсім не те навіть близько.
- Ні, я просто скажу що мені Аліна сказала і боїться за подругу, ще попрошу щоб Надя не признавалась звідки знає. Нехай скаже Ігореві, а той розбереться з Вікою.
- А Ігор це батько, чоловік Наді?
- Так, той самий рибалка, що рибачить тут в нас.
- Тоді ми вже винні йому, що не кажи.
- Домовились Ліза. – На прощання сказала Іванка.

Наступного дня, Іванка виконала свою обіцянку. Правда вдома вона не сказала ні Саші, а тим більше Аліні. Зразу лиш виїхавши на дорогу, Іванка почала питати Надю про дочку, а так запитала чи та не

пропадає інколи вечорами. Надя зробила великі очі на Іванку і вже пішла мова про те чим Віка захоплюється.

На протязі дня, Надя кілька разів підходила під час роботи і ділилась своїми підозрами, правда, якщо скоріше вона не мала основи думати щось погане, то тепер немов пазол, почав складатись воедино.

Після зміни, повернувшись додому, Іванка хотіла поговорити з Лізою, але вдома була Аліна і тому потрібно було так, щоб дочка нічого не почула. На дворі було трохи холодно, але Іванка вирішила одіти куртку і пройтись вулицею і заодно провести розмову з Лізою.

Вийшовши на двір, нараз роздався виклик на телефоні. Коли Іванка витягнула з кишені телефон, вона побачила що викликає її Надя.

- Алло. Щось хотіла Надя?

- Анка, я зробила як в нас говорили ревізію в тому вагончику і знаєш що?

- Не знаю, скажи сама.

- Знайшла рюкзак, а там в середині було: рукавиці, балаклава на голову, кросовки такі з корками як для футболістів, пояс такий що мав кишені і вони з фарбами різним. Напевно туди балончик ставить, а коли вже помалює, фарба ще капає з нього і тому ті кишені з фарбою. А ще фонарик такий що на голову натягуєш там є. Одним словом все так як ти мені сказала. Я хоті ще подивитись може якусь фото є в неї на телефоні, але на планшеті пароль стоїть, я не можу зайти.

- Ти вже говорила щось з нею?

- Її нема вдома, але я перше з своїм пораджуся що робити правильно. Мій може наробити біди: почне на неї кричати, а вона така сама як він, до нього почне і ще поб'ються двоє.

- Там вже самі дивіться.

- Окей Анка: я все складаю на місце, щоб вона не знала нічого.

- Давай до завтра. – Іванка вимкнула телефон.

Але пройшовши кілька кроків, вона пригадала чому саме вона тут ходить, витягнула знову мобілку і набрала Лізу.

- Алло Анка, добро вечора. – Відізналась Ліза.

- Ліза, добрий вечір. Коротше я все сказала як ми домовились.

- Як Надя повелась?

- Подякувала і вже мені дзвонить що знайшла вдома рюкзак з рукавицями, поясом, фонариком і таке інше для висотників. Дивись що цікаво: мені Надя сказала, що там де вони живуть, на підвір'ї, стоїть старий вагончик, такий що туристи тягають з собою машинами. Там в ньому різне барахло стоїть і каже що Віка зробила собі там ліжко і часто говорить що іде туди спати; мовляв все достало її. Вони нічого не підозрювали, тому що там світиться вночі, виходить що вона там спить. Ігор вночі працює, а Надя такою що вона не дуже вникає що там відбувається в тому вагончику, просто подумала що в малої такі капризи підліткові. А напевно, Віка просто іде туди для конспірації, потому тихо виходить, і до ранку їздить хто знає куди.

- Надіюсь тепер вона перевірить хто в тому вагончику вночі?

- Так само думаю.

- Анка, головне що ти зняла з себе відповідальність, а вони з своєю дочкою, як собі самі знають. В кожній сім'ї по іншому виховують дітей, а тим більше тут в Америці.

Довго вести розмову не прийшлося, так як зателефонував Саша і Іванка побачила його виклик два рази. Вона попрощалась з Лізою, порахувавши що вже справа про Віку звершеною.

Коли Іванка повернулась, вдома вже був Саша, він сидів біля високого столика який розділяв кухню і кімнату. Саша нічого не промовив, побачивши дружину.

- Саш, ти що такий в'ялий.

- Ти вже від Віктора навчилась так мене звати?

- А чому так подумав?

- Та ж він кличе жінку коротко «Ліз».

- Напевно машинально переняла від нього; все може бути.

- Ой, Анка, мені щось так погано нині... Напевно помру я, а ти вже будеш самою.

- А хто обіцяв тут на дворі з онуками сидіти?

- Якщо скоро появляться онуки, може ще встигну трошки.

- Саш, ти мені вибач, але ставати вдовою в такий період коли в нас появляється можливість мати більшу родину, мені зовсім не підходить.

- В такому випадку, треба ще пожити трошки.

- Їсти будеш?

- Не хочу. Іди до мене. – Саша поманив дружину, а коли Іванка підійшла, він сидячи обняв її за талію, та потягнув до себе, а його коліно стало поміж двох колін дружини
- А давай собі собаку купимо, а може kota гарного? – Запропонувала дружина.
- З котом напевно проблем менше, по крайній мірі хоча не виє так як собака.
- Також правда. Скажу Аліні що перш чим іти від нас на Лонг-Айленд, нехай знайде нам якусь животинку до хати, не буде так скучно нам двом...

5

Коли пройшов той тиждень, в якому відбулись вищезгадані події і розмови, в понеділок, (а саме двадцять четвертого квітня), Аліна повернулася з школи. Іванка в той день не працювала і була вдома. Саша також повернувся скоріше з роботи і вже щось дивився в металічний ящик, якого вчора знайшов на вулиці і в якому були різні інструменти і також мідні трубки і коліна до водопроводу.

Аліна зійшла з шкільного автобуса і побачивши батька, сердито промовила:

- Тату, хто з вас такий продажній?!
- Я не розумію: що хто продав?
- Хто мене продав?
- Як продав? Можеш говорити нормально?
- Звідки предки Віки взнали про її клуб?
- По-перше не «предки», - строго глянувши на доньку Саша, - ти може так про нас з мамою також говориш?

- Але я просила вас як людей, як вам ще пояснювати, щоб ніхто не говорив про її клуб ніде і ніколи! – Дівча сердито розводила руками перед батьком.

- Слухай, - Саша також розсердився, - ти як з татом говориш? Це ти ще будеш зараз просити, коли я ремінь зніму і не подивлюсь що ти віддаєшся через місяць! Я з тобою як маленькою постійно, а ти зі мною так говориш ніби з однокласником? Та я чхати хотів на ту Віку і її клуби дурноваті, а тебе я навчу зараз як з татом говорити. Ану марш мені в хату!

Аліна хотіла щось пояснити, але Саша хватнув її за руку вище ліктя, другою рукою відчинив двері які вели з гаражу в кухню і пхнув її в двері. На кухні була Іванка, вона почула як дочка промовила:

- Тату, мене болить! Пусти мене, я що маленька тобі якась.
- Що таке відбувається Саша? – Повренулась Іванка дивлячись на сцену.
- Питай її! Ми предки в неї старі, ми продажні, а вона боїться за Віку якусь. Добре Василь мені казав з Медухи, що вона нам ще покаже!

- Та ж зупиніться двоє, що з вами з понеділка нині? – Розвела руками Іванка.
- Мамо, хто сказав батькам Віки про її клуб?
- Я сказала, - спокійно відповіла Іванка.
- О, я так і подумала. - Дівчисько розвело руками вгору, вище голови.
- Так було потрібно поступити, - добавила Іванка.
- А ти знаєш що в них було в хаті вчора?
- А що було?
- Вона з татом побились двоє; поліція була!
- Не кричи тут! – Вмішався Саша. – Ти як до мами говориш?
- Я нормально, але через маму в людей проблема в хаті.
- Почекай, яка поліція? – Спокійно запитала Іванка дочку.
- Віка мала їхати кудись, а тато слідкував за нею і почекав коли вона вийшла з хати.
- З хати, чи з вагончика, в якому вона ніби то спить?
- О, бачу про все вже усі знають, - Аліна повела очима по стелі.
- Так що було далі?

- Була вона в тому вагончику, приїхала Кіша по неї, а тато слідкував і коли Віка вийшла, він її спіймав. Вона почала вириватись, а він почав кричати на Кішу, сказав що задасть в поліцію їхній клуб, щоб заставили їх пермалювати усі стіни в Брукліні де гарфіти на них. Кіша поїхала, а Віка почала сваритись, тато її в підвал пхнув, зачинив замок, вона там сиділа.

- Добре зробив! – Вклинився Саша в розповідь.

- І що далі? – Хотіла знати Іванка.

- А що далі? Далі десь через дві години написла Кіша їй на телефон, що за те що її тато погрожував капами, в тому клуб проголосували і викинули її з членів.

- Тоді добре; дуже добре. – Зробила висновок Іванка.

- Але я ж вірила вам, я ж просила нікому ні слова.

- А поліція причому тут?

- А тому, що коли Віка прочитала, вона дуже злою була, почала ламати двері, в підвалі. Тато відчинив і пхнув її по сходах вниз, вона полетіла, вдарилась і тоді вже сама зателефонувла в поліцію.

- І що на тому?

- Ще нічого аж такого; дали попередження її татові, щоб не бив її більше, щоб не штовхав, тому що другим разом заарештують. Тут вам не Україна, якщо ви ще не в'їхали.

- А ти також на мене будеш викликати капів? – Запитав сердито Саша.

- А мене можна так брати за руку як річ якусь?

- Можна! Мені можна. – Відказав впевнено батько.

- Послухай Аліна, - почала Іванка витираючи руки від того що мила посуду, - якщо вже на те пішло, так краще по сходах полетіти, чим з крана портового. А на тата викликати поліцію, це вже просто нахальство. Тут справді треба Василя з Медухи, щоб так дав, щоб забула про поліцію назавжди.

- Мені все одно як вона вдома, а мене вона просто так матюкала в школі через вас, що просто слів нема.

- Нічого, переб'ється якось, - відказав Саша, - тоже мені проблему знайшла.

- Аліна, - Іванка стала дивитись на дочку, - ти не правою і справа не така проста як ти і Віка собі думаєте. Ти знаєш хто настояв щоб я сказала тьоті Наді?

- Як не знати: тато!

- Ні, тато навіть не знав яку я мала бесіду про ту справу, а настояла і переконала мене, щоб переказати тьоті Наді, мама Руслана, Ліза.

- А вона звідки знає?

- Ліза все знає.

- Ой, я вже не знаю, - змінила тон Аліна, - вже б мені перейти в другу школу на Лонг-Айленді, може там спокійніше буде.

- Але собі вигодував Ігор в хаті, - почав Саша – поліцію викликає на нього, а в нас таке саме виростло! Ще може там тобі Левчуки щось не вгодять, також будеш їх в поліцію здавати?

- А вони що мене будуть так тягати за руку також, - іронічно висказала Аліна.

- А знаєш що, - Іванка заклала руки, - а ти Тамару запитай чи вона так з татом говорила колись. Запитай, коли вона втікала, щоб на мотоциклі возитись, як Ліза повелась на другий день?

- Не треба питатись, я і так все знаю. В них так було і що тоді? – Розвела руками Аліна.

- Так що, викликала поліцію Тамара?

- Вона не зробить так; там в них по-іншому.

- А чому не зробить? – Допевнялась Іванка.

- Тому що в них мамка Ліза, завжди правою.

- Правильно! – Вигукнув Саша. – Вона і є правою! Вона виховувала дітей не так як ми тебе, що ти хотіла те говорила і робила. Так що вчись від них тепер, коли від нас не навчилась добре.

- Що з вами тут, - дівчисько побачило що прогнала діалог направила іти геть в свою кімнату, але хотілось щоб останнє слово було за нею. – А ви не рівняйте Лізу і того Василя з Медухи переляканого, знайшли кого пригадувати тут! – Опісля Аліна зачина двері своєї кімнати.

Іванка постоявши, запитала Сашу.

- Слухай Саша: може не треба було нічого признаватись, я Лізу послухала, а тепер не знаю навіть...

- Анка, я тебе не впізнаю: як не треба? Зразу треба було, ти сама почула що Ліза все права.

- Не знаю що завтра Надя мені скаже.

- Як любить говорити Толік Чернецький: скаже «спасибо».

Наступного дня, все відбулось зовсім не так як думала Іванка. Вона почула новину від Наді, яка не давала їй спокою до кінця робочої зміни. Іванка хотіла щоб як нашвидше вже прийти додому і розповісти рідним про те, що повідомила їй Надя. Вона знала, що напевно Віка в школі признається Аліні, а ось з Сашею, а особливо з Лізою, їй хотілось те все обговорити.

Коли вже нарешті Надя првезла Іванку додому, Саша вже був вдома, а Аліна зразу після школи поїхала кудись з Русланом, який забрав її після уроків і тому вдома її не було.

- Саш, ти вже вдома? – Запала Іванка з коридору.

- Так, я вже прийшов, може з годину часу.

- Знаєш що трапилось вночі? Ти не повіриш що я почула від Наді.

- Що може Ігоря закрили в езолятор, через ту «альпіністку» їхню?

- Саша, вони мене ледь в руки не цілують. Просто жах такий, що не знаю навіть як сказати.

- Що там таке в них? – Не міг зрозуміти Саша.

- Їхня Віка була такою сердитою тому, що вона мала їхати і сама особисто зробити графіті на якісь високій бочці, в якій колись там вода стояла. За такий «подвиг», їй мали заплатити дві тисячі шістсот долларів. Як відомо, Ігор її не пустив, наробив шуму, погрожував поліцією і її виключили з того клубу, так як Аліна нам сказала. А замість неї пішов який хлопець, поліз туди і зірвався.

- Хоча живий?

- Забрали в реанімацію, він не говорить, дуже пламався.

- А звідки Надя знає про того хлопця?

- Написала якась дівчина з того клубу і вже Віка призналась батькам.

- Нехай б тому поліцейському призналась, що приїхав був Ігоря вчити, як поступати в своїй хаті.

- Сама Віка говорить, що той хлопець, худішим від неї і ростом менший, якщо він зірвався, тоді вона б точно була на його місці сьогодні.

- А як відбулось? Як зірвався?

- Якась дошка проломилась, що він пролазив по ній. Високо було досить.

- А хто знайшов його?

- Не знаю деталі, може Аліні Віка розкаже більше.

- А я казав тобі вчора, що ще повинні тобі подякувати.

- Вони дякують, таке горе обминуло хату їхню, а в чийсь хаті воно таки осілось.

- Що не хватає тим дітям тут? – Саша встав і почав ходити по хаті.

- Все Саша, я їду до Лізи телефонувати. Це ж її заслуги що дівчишко не в лікарні нині.

Іванка провела з Лізою може сорок хвилин в розмові, а тим часом повернулись молодята. Руслан з Аліною пройшли в хату, привітались і опісля пішли на кухню, так як були голодні. Аліна зробила каву і поклала круасани. Тим часом Іванка закінчила розмову і пройшла на кухню до молодих.

- Смачного вам, - промовила мама.

- Дякуємо, - відказав хлопець українською.

- Аліна, як там в школі? Віка вже не гнівається.

- А тьотя Надя сказала вже може що було?

- Сказала, що хлопець якийсь поліз і впав.

- Він замість Віки пішов. Віка вже така добра до мене, як не зати до кого.

- А скільки років йому?

- Він індієць; двадцять років.

- Якась дошка проламалась там, так мені Надя сказала.

- Вони так думали, але вже там побували з клубу люди і одна дівчина написала все як відбулось.

- Кіша може?

- Ні, Кіша зла на Віку. Вона викинула її з клубу взагалі, тому що дядько Ігор, погрожував поліцією. Там таких скандальних не хочуть. А написла друга дівка; така Сюзан.

- Так що там відбулось насправді?

- Він вилазив на бочку таку високу, що на будинках стоїть, а бочки ті старі дуже. Драбина була залізна і почеплена до тієї бочки, але все перержавіло і вона обірвалась просто. Там вже все оглянули і коли він впав, внизу на даху стояв кондиціонер великий, він на нього впав. Також фарба, яку він мав на поясі, пробилась і облила його оранжевим кольором. А ще вони страхуються такою скобою, що почепленою на поясі, так драбина впала на нього тому, що коли він падав назад і скоба була до драбини, потягнув її на себе. Другий хлопець, який чекав на нього внизу, зразу не побачив і думав чому той не вилазить, а коли зателефонував йому, відповіді не було. Тоді він вибрався на гору і все побачив. Викликав «швидку», а сам втік з того місця, щоб поліція не питали його нічого. Вони завжди по двоє роблять таку справу. Але

того індійця назначив клуб в останню годину, тому що Віка не приїхала, вона повинна була піти; так було все домовлено вже.

- Кажуть що побився дуже.
- Високо було досить.

Тут пройшов Саша на кухню, він став заді барного столика, за яким сиділи молоді, двома руками обняв їх за плечі.

- Шануйте своє життя, - промовив батько. – Бачите яке горе спіткало того хлопця? Що йому не хватало?

- Дві тисячі шістьсот долларів. – Відповіла Аліна, розламлюючи на половину кроусан.

- Хіба своє життя варто так дешево цінити?

- Хто знав що таке трапиться? – Розвела руками дівчина.

- Коли б сидів на кухні, так як ви зраз двоє, тоді точно не трапилося б такого. Тут з крісла не впадеш як з якоїсь бочки.

- Саш, - Іванка обійшла заді, - ходімо; не будемо мішати.

- It's okey, - промовив Руслан, поглянувши на Аліну, яка чекала щоб батьки пішли вже.

- And two, are still better, - відказала Іванка, також англійською.

- You are right mom, - промовила Аліна, посміхнувшись вслід батькам.

Коли батьки вийшли на двір, Іванка зачинила двері, промовила:

- А я сьогодні вже так блище придивилась до Руслничика, з усіх трьох дітей, він найбільше схожим до мами. Просто Белла ямки має в щоках коли сміється, а на личко вона круглішою як Ліза. А Тамара малою була схожою до мами, а зараз навіть не знаю; очі татові має точно.

- А вони дійсно двоє виглядають як колись Руслан казав: чорно-білі. Треба ж щоб така пара знайшлась, - посміхнувся Саша.

Десь через годину часу, Руслан попрощався з усіма і поїхав, а Аліна пішла в свою кімнату відпочивати. А після десятої вечора, вона пройшла на кухню до батьків, в руках тримала телефон.

- Мені Віка написала, - промовила схвильованим голосом дівчина.

- Що написала? – Запитав Саша дочку.

- Помер той хлопець в лікарні; годину тому як помер...

- Та ти що? – Саша як тримав в руках горня, так і поклав на стіл.

- Ой, яке горе в людей... – Іванка взялась руками за щоки.

Аліна, мовчки повернулась в свою кімнату...

Через кілька днів, після згаданих подій, в неділю, Олег Аташек набрав племінницю, щоб поговорити, так як вже давніше спілкувався з нею.

- Привіт Олежку! – Відповіла Аліна і натягнула окуляри на очі.

- Привіт плем'яшка. Ти вже така як училка виглядаєш.

- Як тобі прикид такий?

- Нормальок. Уважуха.

- Що там коло вас нового?

- Ти давай що коло тебе там? Ти заміж виходиш, а я ще чекаю.

- Ой, знаєш, мені вже здається що я заміжня.

- А що вже таки, так є, чи лиш здається?

- Нічого ще не було, просто вже привикла я до усіх рідних Русланових і так сказала.

- Аліна, а ти не жалієш що залишиш своїх батьків і підеш жити від них? Ти ж могла б з Русланом жити разом з батьками вдома.

- Дивись як воно є: там в Левчуків, там це на Лонг-Айленді, є бізнес. Руслан працює в салоні де тато продає машини, також перший поверх дому, порожнім стоїть. А ще я якось буду себе почувати незручно вдома; сам розумієш.

- В чому незручність твоя буде проявляться?

- Тут в нас три спальні, але тут стіни не такі як там в тебе, тут все чути, двері на один коридор.

- А, ти про нічні потіхи.

- Тато не спить ночами часто, особливо весною і під осінь. Він виходить дихати на двір, ходить вночі по коридору. Я то вже привикла з мамою, а ось нам двом: коротше ти зрозумів.

- Як колись Саламандра говорила мамі твоїй: «іди на Коперника, будеш собі жити з Сашею і коли хочеш встанеш, коли захочеш ляжеш, чи одітою чи роздітою, ти будеш собі вільною».

- Також правда. А ще в Левчуків, якимось про любов говориться більше так поміж ними, жартують так в рамках дозволеного, а в нас все так чомусь серйозно, навіть сама не знаю чому...

- А в Руслана твого яка тачка? Ну в смислі який автомобіль?

- Ой, та він кожного разу іншим приїздить до мене. Вони там продають може штук двадцять постійно, може більше, то ж він вчепить дилерські номери і поїхав собі.

- А тобі яка автівка по смаку?

- Навіть не знаю. Я люблю якісь спортивні, низькі такі машини.

- А чому так?

- Там собі ноги протягнеш гарно.

- А Руслан їде і любить ними.

- Йому можна.

- А тато твій мікроавтобус любить?

- Ой, Олежку: знаєш для чого йому такий бус?

- Не знаю, а справді для чого йому така велика машина?

- Збирає різне барахло що тут люди викидають і звозить все в гараж. Мені, - дівчина оглянулася щоб хто з батьків не почув, хоча тата не було вдома в той час, - мені соромно буває за нього. Мама вже йому говорить: для чого ти тягнеш те все сюди?

- А дійсно: для чого він збирає?

- Привезе, розкладеться з тим в гаражі, переглядає що добре, а що назад на вулицю, на смітник. Зробив з гаражу сортувальну станцію якусь

- Українська привичка. Шкода щоб не пропадало.

- Але буває що гарні речі привозить: ось позавчора знайшов якийсь інструментами різними. Все перебрав і вже не купляє викрутки, метер, якісь ключі таке інше.

- Бачиш сама що є вигода з того.

- А ще був знайшов різні гачки і блесни для рибалки. Напевно якийсь дятко помер що ловив рибу, а діти продавали хату і все те на вулицю винесли. Тато не ходить на рибу, все те віддав Ігореві, це такий дятко тут, в принципі тато Віки, а той вже нам риби дав.

- А в чому соромно тобі, не розумію?

- А коли Руслан приїде і погляне що він закинув машину повністю тим барахлом? Там два сидіння спереду, а так середні викинув, щоб все складати те що надібає.

- Думаю що Руслана не цікавить його машина, він на тебе дивиться.

- Ти правий Олежку. – погодила дівчина.

- Окей Аліна, давай ще мені щось про тих Левчуків розкажи, може я колись приїду до вас і вже буду знати які вони люди.

- Хороші люди. Тамка взагалі така класна тьолка. Я, буває щось хочу запитати, лиш натякну так злагенька, а вона вже знає про що мені цікаво і тут же стає пояснювати. А знає вона багато чого.

- Що саме?

- Про сімейне життя, про те що з батьками не обговориш, ані з подругою, якій не довіряєш, а тим більше яка не розбирається в тому. Вірніше сказати: подруга не знає чогось більше від тебе.

- А той Юлік, він не жаліє що так скоро женився і поїхав туди?

- Щоб йому жаліти? Та він живе як не знаю хто, як кіт в багатому домі. Що йому жаліти: сидить з малим вдома, пише картини свої, ще готувати уміє на кухні, і кохається з жінкою.

- Пощастило тому художникові, що не кажи.

- А я про що? Те саме кажу тобі.

- А ти будеш звати його батьків «тато» і «мама»?

- Прийдеться. З мамою буде простіше думаю, мамка Ліза, як її звать, вона якимось сама так наближується до мене, що повинно в мене вийти все гаразд. А ось з татом, якимось, я його трошки, навіть не знаю як пояснити.

- Встидаєшся, чи боїшся?

- Навіть не можу сказати; він такий досить інтелектуальний.

- Але він з села родом, мені так здається.
- Так, але ти ніколи не скажеш, якщо з ним поспілкуєшся, що він в селі народився. Це тобі не дятько Василь наш з Медухи. Наприклад тьотя Олеся, вона відверта, може навіть забагато, просто побачить людину і зразу немов давню знайому зустрінула особу, а тато Вітя, він якщо говорить, тоді кожне слово має своє значення і сказано вчасно.
- Привикнеш з часом.
- А Тамка мені підказує, щоб на весіллі з першого дня, самою щось немов запитати, щоб сказати першим разом, так Юлік зробив був і вже опісля бар'єру такого не було в нього.
- Думаю що має рацію та Тамара.
- Я спробую, - Аліна покрутила пальчиками, в різні сторони.
- А Тамара як перейшла такий бар'єр?
- Їй не приходилось. Юлік сиротою виріс і батьки його загинули давно ще.
- Тоді їй легко говорити.
- Ти також вчися, щоб Мацюрів своїх звати так.
- Треба.
- А ще Тамка мені підказала про Руслана багато, вона ж разом виростала з ним і тому знає його характер, що йому подобається, а чого він не любить. Так що я вже досить знаю про свого, без чотирьох тижнів, чоловіка, можна сказати.
- А він з сестрою так про все говорить? Я б наприклад не дуже перед своєю сестрою розщедрився на рахунок своїх думок.
- Він також такий як ти Олжеку, але завжди є вихід: Юліка інколи використовує Тамка, а вже Руслан з ним як з людиною говорить; так що я все одно знаю.
- І що таке він любить, якщо не секрет?
- Гриби і підпеньки наприклад, - Аліна посміхнулась, а Олег зрозумів що вона так, щоб не сказати правду, (хоча Руслан насправді любив гриби).
- Цікаво у вас там.
- Америка Олжеку!
- А в п'ятницю яка наступить, в тебе день народження здається, - пригадав Олег.
- Ой, вже так скоро п'ятого травня в нас? Мені вже виповниться аж шіснадцять років.
- А як проведеш таку дату?
- Напевно в суботу кудись поїдемо з Русланом, тому що в п'ятницю в школі буду.
- А йому коли сімнадцять буде вже?
- Восени.
- Дитячий садок якийсь там у вас. Я розумію що десь там в Індії може так побираються такі молоді, але щоб в нашій родині, якось не можу як кажуть «в'їхати».
- Привикай Олжеку. Люди до всього привикають і ти спробуй.

В неділю, сьомого травня, після того коли вже Маковські провели спілкування в Інтернеті з рідними, а також з Чумаками, приїхав Іван з дружиною. А вже десь о шостій перед вечером, зателефонував Надя, що з Ігорем їдуть до них, також і везуть їм рибу.

Справа в тому, що Саша був знайшов вудки і різні приладдя для рибалок, і хоча Аліна сказала вже була Олегові що тато віддав дятьку Ігореві, але насправді Саша лиш переказав був дружиною, що готовим віддати, а ті речі ще стояли в його мікроавтобусі.

Коли віннічани приїхали, стали знайомитись з Іваном і Наталею. Вже коли люди всілись на дворі, під дахом хати, почались розмови хто де працює.

Маковські знали що недавно в сім'ї Віки пережилось, а ще могло бути набагато жахливіше, але ні Саша, ані Іванка, не хотіли починати про те перед Іваном і його дружиною. Зате Ігор сам почав, без зайвих церемоній, і воно не дивно: чоловік вже якийсь час проживав тут і не рахував за потрібне скривати емоції недавнього пережитого.

- А я думав що Ліза тут буде, хотів подякувати їй від нас усіх.

- Ти про Віку вашу може? – Перепитала Іванка.
- Та мені все розказала Надька вдома.
- Що зробите, - розвів рукам Саша, - діти молоді, тай ми також були молодими колись. Здається нам що нічого поганого не робили, але тепер як пригадую, тоді смішно і страшно навіть буває.
- Пам'ятаєш Саня, як ти мою форму міліцейську взяв був і у Львів поїхав? – пригадав Іван.
- А на мене донька поліцію викликала, от доробився на старості літ, - Ігор випалив перед усіма і вдарив себе по колінах долонями.
- А що такого відбулось? – Тихим голосом запитала Наталя.
- Це ще не відбулось, ще могло відбутись. Розкажи Надька, ти якось вмієш так по-людьски більше.
Тут дали час і Надя все розповідає що відбувалось недавно в них і як Аліна призналась була вдома, а Іванка сказала Лізі, а та настояла щоб повідомити батьків Віки. Коли Надя все подрібно виклала присутнім, опісля почав знову Ігор.
- А я який: тут злий можу бути, але за п'ять хвилин вже пройде мені. Але що зробите, донька молода тай дурна ще.
- Я недавно тут, і мені чумусь сам не знаю як таке почути... – Розвів руками Саша.
- Санька, - почав Іван, - а наша сестра яка там вдома? Нехай б її батя пхнув в підвал по сходах, та вона б напевно інопланетян викликала, а не лиш поліцію. Воно якось зі сторони виглядає страшно якщо в когось, а якщо в тебе, тоді ніби так буває інколи, хіба не так?
- Саша, - почала Надя, - яка хотіла захистити все ж таки свою доньку і воно таке відчуття присутне матерям, тому ніхто не став проти Наді. – Ось твоя захотіла заміж, я не думаю що ти зразу був в захваті від такої новини. Дівча шіснадцять років, школа перед нею, а воно ось тобі що.
- Як вам сказати, - Саша здогадався що напевно дружина призналась напарниці на роботі, що він був проти того, коли Аліна повідомила їх, що виходить за Руслана. – Я був проти, воно правда, але коли побачив того хлопця, якось розм'як. Думаю собі так: а якщо він походить тай піде собі шукати іншу, а моя вийде за другого, а щось не складеться добре і буде на мене нарікати. Навіть сам себе буду ганьбити що так поступив. Знаєте, ось нехай брат мій підтвердить що так було: я побачився з своєю Анкою зразу після армії, а вона ще як дитина була: молоденьке таке з виснушками по носіку, а задничина як два м'ячики, тут постриженою, гривка в дві сторони розділеною, просто як з якоїсь книжки, як з дитячого малюнка. Ще б їй такі штани на шлейках і рогатку в руки, але так приглянувся і дивлюсь, а дівчисько має вроду нівроку. Подумав собі: де ж я знайду з такими губами принадними як пампушки і уявив собі як то з нею цілуватись файно. А очі які: було так погляне на мене, а мені шось в середині обертається.
Усі присітні, розом з Іванкою, почали голосно сміятись з того що розповідав Саша, а Іванка закрила рукою губи, щоб чоловіки не дивились.
- Як то ви говорили, Анка мені розказувала на роботі про молоко дитяче, - стала пригадувати Надя.
- А, - Іван поправився на кріслі плетеному, - я казав: «молоко не забудь взяти дитині».
- Точно, було таке! – Вигукнув Саша.
- Тоді ти себе пригадав, - стала підводити підсумок сказаного Надя, - і вже увійшов в положення Аліні і того хлопця.
- Точно так. В них перша любов, перші почуття, воно не добре щоб так рубати такі паростки батькам.
- Все правильно Саша. – Погодився Ігор і знову вдарив себе по колінах. – Перше воно є перше, навіть я як рибачу і буває так – Ігор став розводити руками по колу і шептати, - якщо перша риба гарна піде, тоді рибалка вдалою, а якщо якась таке яке будь, тоді можна зразу вудочки змотувати і додому.
- Ой, вже не починай; перше в нього є перше, - Надя поглянула на чоловіка.
- Вона ревнує мене до Маруськи такої, однокланиці: перша дівка була в мене.
- Та п'є твоя Маруська, як верблюд після Сахари, - Надя махнула рукою.
- А я також був в неї первачок.
- Та в неї кожен день «первачок», але такий з тої покручної трубки, яка іде з самогонного апарату.
- Ох, оті баби, - зітхнув Ігор.
- Що ж, - Саша встав, - ходи глянеш на снасті рибачі, може що вибиреш собі.
- Йдемо, - Ігор встав також, а Іван вже, щоб не залишатись в товаристві трьох жінок, встав за ними.
Але раптово Саша витягнув якусь невелику картину з свого «мобільного складу», і гукнув дружині:
- Дивись Анка, картина яка, намальованою, не будь що! Треба Юліку показати щоб оцінив!
- А як запитає звідки ти взяв її, що скажеш?
- На виставці купив, в самому Нью-Йорку.
- Боюсь що Юлік знає де тут виставки і що там продають, - махнула рукою Іванка.

- Анка, та зараз таке малюють і продають, що точно як увидиш, будеш боятись. А тут дивись які дерева гарні і навіть хатка ніби якась між ними, - Саша поклав картину біля стіни гаража, а сам став витягувати все рашта, щоб Ігор розібрався в тому.

- Анка, - звернулась шепотом Надя, немов жартом, - а там, в родині ваших сватів, там нема якогось ще хлопця для нашої Віки?

- А чому: в Олесі є син, Олег зветься. Він ровесник Руслана, якраз підходить.

- Ой, не знаю: якщо та Олеся визнає про те що викликала Віка поліцію до хати, тоді вона синові скаже: нащо тобі якась дура.

- Надя, Олеся, якщо хочеш знати, була як кажуть москалі: «подарок ещё тот». З дітьми буває по-різному, хоча я також скажу свою думку, якщо ти дозволиш?

- Та кажи вже. – Надя перкинула ногу і глянула на Наталю, вказуючи поглядом що зараз почують щось цікаве, про що, при чоловіках не говориться як правело.

- Ні, я розумію що ваша Віка неправильно поступила, але якщо б мене колись тато пустив по сходах вниз, тоді я не знаю як я б повелась до нього. Ти Наташка як думаєш? – Не розриваючи промови, запитала Іванка.

- Бачите, тут поліція це не так як там в краю в нас було: якщо поліція приїхала, тоді вже ледь не кінець світу. Тут офіцер поліції може бути помічником, наприклад: зачинились двері в машині, хто тобі допоможе? Звичано в поліцію дзвониш. Також була історія в моєї подруги тут, вона живе у Флориді зараз. В неї троє дітей, так старша дочка, не хотіла в школу ходити. Зустрінула якогось хлопця, ось так як ваша Аліна, а батьки протів того щоб вони дружили, тому що школу треба закінчити. Вона почала втікати з школи, по кілька днів сидіти в нього вдома. Викликали подругу мою в школу і сказали: нехай щось роблять, тому що школа подасть в такий орган, який займається дітьми і насильством в сім'ях. Тоді, будуть проблеми з меншими дітьми, мовляв сім'я не благополучною і за дітьми не дивляться. Вона питає що їм робити з малою? А в школі сказали: нехай викликає поліцію, скаже як звати хлопця і вже тоді буде видно що батьки не просто не дбають про дітей, а роблять все що в їхній силах.

- В нас там вдома, не зрозуміють коли сказати що Віка витворила, а тут вже батьки на доньку просять допомоги в поліції, це взагалі в нас засміяли б людей.

- Там так, а тут не так. – Розвела руками Наталя.

- Чим закінчилась драма? – Хотіла знати Іванка.

- Все спрацювало вдало: знайшли її, привезли додому, сказали що другим разом те саме буде, а так будуть братись за неї. Той хлопець побачив, нащо йому того, щоб десь тягали його по участках і моралі читали, а чого грішого і ще на курси психотерапета відправили. Дівчина ж неповнолітня рахується по закону. Він сказав щоб ходила в школу і все стало на належне місце.

- Бачиш Надя, - промовила Іванка. – Буває по-різному, так що у вас, як говорив наш покійний сусід колись, з Івано-Франківська: у вас ще не «мировая революция».

Вже у вечорі, коли усі роз'їхались, Саша запитав дружину:

- У мене два запитання до тебе?

- Ти про що?

- Перше: ти привітала зі святом Чернецьких?

- З яким святом?

- Та ж перше травня було недавно. День солідарності усіх трудящихся всього світу.

- Також як вже скажеш. А друге яке в тебе запитання?

- Друге, я хочу тебе заптати що з тобою робити?

- Не розумію, - Іванка стала дивитись на чоловіка.

- Чому той рибак, на тебе так дивиться? Ти що риба для нього?

- Ігор на мене дивиться? – Іванка посміхнулась від того що почувла.

- Він вже мене доставати починає.

- Саш, що з тобою?

- Зі мною? Я йому скажу напевно скоро: не носи тут рибу і не дивись на мою жінку.

- Саша, тобі хіба двадцять років? Ти що якісь ревності починаєш зараз?

- Я починаю?

- А хто почав про мене перед ним і Іваном: які губи, яка гривка, які м'ячки; хто почав? Усі на мене дивяться і уявляють собі якою я була. Питав колись Кузя: «Де та мала, що в неї губи як в риби?»

- До речі, - змінив тему Саша, - казав Ігор що на спінігу була якась катушка дорога, говорить що п'тсот баківс вартує, довольний був дуже нею.

- Ось бачиш: тепер ще нехай рибу принесе.

- Нехай передасть Надею, а мені тут нема чого ходити.

- Ой люди добрі, - зітхнула Іванка і посміхнулась.

- Дати б тобі добре за таке.

- Ні, я ще винуватою: він про мене жарти перед мужчинами, а мені «дати» треба.

- Так має бути. Мужик мужиком, а жінки все винуваті в подібних драмах.

- Де Аліна так довго?

- Не пропаде твоя Аліна; має вже доглядника свого. - Саша потягнув рукою дружину і сам сів на диван.

- Саш, що з тобою?

- Подивися так на тих двох бабів, Надьку і Наташку і дивлюсь що в мене таки найкращою моя половина.

- Ой не починай вже.

- Анка, - почав серйозним тоном Саша, - добре що тоді загубив був портмане, є про що пригадати нам... Ти почула як Надька про якусь першу що самогон гонить, а нам немає кого, щоб ставити поміж нас. Я думаю що наша мала, вона також першою в того хлопця напевно і воно добре.

- А звідки знаєш чи першою?

- А що дівок водив від дванадцять років може? Він так поводить як юнак, а ж бачив, коли він тут був.

- Гарно вихований він. Я так поспілкувалась з Лізою і побачила що вони люди які заслуговують поваги.

- Якщо вже колись Григорій Миколайович був так визнав про них, мовляв люди аж надто виховані, тоді вже можна впевнено сказати що воно саме так.

- А ти знаєш Саша: я чомусь тоді відчула симпатію до них і до тієї Лізи, про яку нам дядя Гріша розповідав, хоча я не бачила її, але якесь відчуття було таке в мене що вони з Кавказу люди, багаті, якое романтично так звучала розповідь про них. Я не могла повірити коли Аліна сказала мені що Ліза з Івано-Франківська, я тут же подумала про її сім'ю, адже я не знала жодних інших людей з Грузії, за винятком тих, що нам тоді розповів був дядя Гріша. І що цікаво: саме якою я собі уявляла Лізу, такою вона на вигляд, за винятком одного.

- Ти про що Анка?

- Я не сподівалась, що вона розмовляє українською мовою: завжди в мене враження, якщо людина з Кавказу, тоді російська для спілкування. Але що ми будемо їх знати, такого я не могла уявити також.

- А виявилось, що вони саме ті люди.

- Саш, мені Аліна показувала такий сувенір, Срібний вітрильник. А ти знаєш що за нього, все і почалось в Аліні. Я так собі думаю: малий сувенір, нехай срібний, але він не жива істота, а через таку малу річ, починається те, що майже все життя буде іти поруч з людиною. Ти просто мені про портмане пригадав, а я думаю що також через нього, ми стали дві половини, а тепер немов повторилось з нашою єдиначкою.

- Анка, як ти сказала що є мала якась річ, а вона може бути досить цікавою. Ось сама подумай: летить вночі літак, блимає світло на крилі, і його можуть бачити одночасно багато людей і досить далеко і довго. А насправді, це лиш маленький кусок спіралі, всього лиш дротик, а його так далеко видно, практично через кілометри.

- А все тому що він світить. Якщо б ту спіральку покласти скажімо на столі, навіть через п'ять метрів, а кому і через метра одного, не буде видно її.

- Тепер розумієш що є речі, які самі собою не так важні, але вони щось несуть в собі.

- Ліза мені розповідала що колись, коли вони летіли в Україну, Тамара вподобала собі Юліка була, але не встигнула познайомитись. А вже в Києві, витягнула швидко карточку, яка була в чемодані, навіть не їхньому, а чемодан був Олесі, тоді Юра сам летів з ними. Тамара послала Руслана, і він поніс Юліку, а вже той знайшов її по тому телефону. Тепер подумай: коли писала Олеся, чи Юра, той самий номер, на тій карточці, його писали з метою коли чемодан загубиться і щоб змогли віднайти власника його, хто тоді думав що та карточка, а вірніше номер телефону, зведе дві долі. А коли б якась цифра була не виразно написаною, скажімо не розібрати: чи воно вісім чи три? Тоді могли не зустрінутись двоє ніколи, адже Тамара навіть не знала чи хлопець з Києва, чи з іншого міста.

Багато є таких дрібниць, які впливають на долю людини. А хіба колись Петро Мацюра, міг подумати що він нарадить нашого Богдана Лукасича не лишень щоб він з мамою поладив, а щоб ще зятя для його виростив? Тоді Інни навіть не було ще на світі. А бачиш як воно повертається в житті добра порада до людини, так що вартує робити добро. Навіть те що ти послухала Лізи і сказала Наді про їхню малу, виходить що мимоволі життя врятували. Зараз Віка ще не розуміє так того, але з часом все зрозуміє.

- Не забувай Саша, що саме Віка, потягнула нашу Аліну на фестиваль тоді, так що ми зобов'язані її виручати тепер взаємно.

- Давай ще допоки весілля буде, Чернецьких покличемо до нас на другу неділю; ти не проти?

- Покличемо; мені Зоряна досить допомогла колись, потрібно не забувати такі речі ніколи...

- Добре коли в житті є щось таке що хочеться не забути, а пригадувати, а то знаєш як буває: кажуть люди інколи: краще не нагадуй.

- А мені б хотілось зараз знаєш що?

- Скажи. – Саша поправився, сидючи на дивані.

- Покататись в твоїй «буханці», так їхати кудись і їсти яблука, яких нам були колись дали в Довгому... Як гарно тоді було, так і хочеться повернутись в юні літа...

Саша раптово встав, став посеред кімнати немов на сцені і почав розводячи руками:

- «Верни мене на хмурі скелі, де стогне грізний океан. Верни в дитинства дні веселі, дай серцю отпочить от ран», - знала коли такий віршик?

- Навіть не чула.

- Байрон, класика. В перекладі звичайно.

- А ще які знаєш гарні?

- «Гей ви зорі ясні! Тихий місяцю мій! Де ви бачили більше кохання? Я для неї зірву, Оріон золотий, я – поет, робітничої ранні...»

- Це вже наш поет напевно.

- А чому так подумала?

- Тому що Байрон арестократ був, він спав довго, а не зранку вірші вигукував до неба.

- Правельно. Сосюра Володимир. А ще він також: «Без тебе я в'яну, згубив я свій спокій, але все надіюсь і жду, мов квітка осіння по бурі жорстокій, в потоптанім щастя саду...»

- Давай продовжуй.

- «Куди ти мчиш, куди летиш, моїх поривів зоре рання? Ще по ярах лежить світання. Як неба вистояна тиш.» А це вже Малишко.

- А російських поетів також знаєш?

- «Уж не жду от жизни ничего я. И не жаль мне прошлого ничуть; Я ищу свободы и покоя, я б хотел забыться и заснуть».

- Лермотов?

- Бачиш, цього вже впізнала.

Раптово на дворі хлопнули дверцята, Іванка встала щоб поглянути:

- Аліна приїхала вже. А Руслан спішить, розвертає автівку; їде додому вже напевно.

- А молоді, вони навіть не думають, які вони зараз щасливі, що ще молоді, - промовив Саша, та глибоко зітхнув...

В суботу вечером, (перед тією неділею коли мали бути гостями у Маковських Чернецькі), приїхав Віктор з Лізою, з ними також був малий Арчик, тому що Тамара кудись поїхала з Юліком, а малого залишила на батьків. Левчуки приїхали не надовго, але щоб домовитись все конкретно про те як буде відбуватись самий хід весілля.

Ще скоріше вони повідомили що весілля зроблять за свої кошти, тим більше що родина в них простірною і гості в основному будуть з їхньої страни. Але Саша з Іванкаю не хотіли щоб таки нічого не оплачувати, тому що воно буде геть неправильно, думали Маковські, які видавали заміж єдиначку.

Весілля було домовлено провести в одному з ресторнів на Лонг-Айленді, також в добавок туди завезти своє печево, за що взяла на себе відповідальність Олеся, сестра Віктора.

Але сьогодні, Левчуки приїхали не так по справах організаційних, що до весілля, як про те, щоб все детально розповісти, як потрібно поводитись згідно традиції, на першій частині весілля.

- Давайте ви нам розкажіть як нам бути там у вашій церкві? – Запитав Саша, Левчуків.

- Будете поруч нас, все побачите. – Став пояснювати Віктор. – Спочатку зайдуть молоді з друзями і друзками, пастор прочитає їм шлюбне наставлення, потім молитва.

- Пастор скаже хто за ким буде молитись з батьків, - промовила Ліза.

- А перше батьки нареченої чи жениха? – Хотів знати Саша, щоб все було там зрозуміло і не попасти в якесь непорозуміння перед гостями.

- По правилах, першою молитись наречена, до речі нехай собі Алінка підготує, навіть якщо на листочку напише і просто прочитає, ніхто не скаже нічого поганого, тому що присутні розуміють що тут люди з різними мовами і часто молоді можуть розгубитись перед публікою. – Пояснила Ліза.

- А уркаїнською мовою можна їй помолитись?

- Звичайно. В нас є українців досить; воно навіть дуже гарно буде.

- Ми скажемо щоб Інна Мацюра підказала Аліні, - промовила Іванка, - вона з побожної родини, вона з дитинства ходить в протестанську церкву і знає дуже добре як повинно бути.

- А потім наш Русланчик помолиться, а так батьки: спочтку вам напевно скажуть, хоча ми можемо поговорити щоб переключили місцями і ви після нас будете, - запропонувала Ліза.

- Та ні, міняти немає потреби, - стиснув плечами Саша. – Просто скажіть про що молитись нам.

- Своїми словами, що ви хочете попросити для дітей і немає значення чи одне речення, чи довше молитись. Просто як батьки бажають своїй дитині, так нехай і скажуть в молитві. – Пояснив доступно Вітя, сватам.

- Тоді добре, думаю що справимось; правда Анка?

- Ой, я напевно розплачусь там, така подія.

- Тоді ще краще, - Ліза посміхнулась, - я також плакала коли Тамка виходила заміж і навіть Вітя просльозився був; пам'ятаєш Вітя?

- Я вже коли про Юліка став просити, пригадав що немає в нього ні мами, ані батька, якийсь такий жаль зробився мені за нього. Подумав собі: коли б батьки бачили його зараз, він народився в Одесі, так далеко, а одружується тут в Америці, якось так драматично все і тому я плакав, - признався Віктор.

- Тим більше, що Вітя в нас також без батька виріс, - пригадала Ліза.

- Якщо так все як ви ось тут кажете нам, тоді я вже набрав сміливості, - потер долоні Саша.

- Все буде добре, - стала заспокоювати Ліза, - воно навіть чим простіше, тим краще в таких випадках, люди в нас щирі і доступні, багато ми знаємо особисто з тих що ходять в нашу церкву. Вітя багатьом машини ремонтує навіть, техогляд робить, і таке інше.

- Та ви вже багато років тут, - похитав головою Саша.

- Опісля їдемо в ресторан, наша Тамара буде грати, вона в нас скрипачка. Також є в нас один в родині що грає на акордіоні, до речі з Івано-Франківська і жив заді драмтеатру де ти Саша працював, - пояснив Віктор. – Звати його Любчик, він чоловік двоєрідної сестри Лізиної.

- Ще дівчата будуть з церкви; вони співають по весіллях. – Доддала Ліза.

- Давайте ви скажіть скільки грошей це все обійдеться і ми вже знаємо де взяти? – Запитав Саша.

- Ми так зробимо, якщо ви не проти, - Віктор переключив пальці рук і пояснив, - зробимо весілля, а там вже побачимо, не думайте про те, тому що в нас родина велика і взагалі не буде все так дорого вартувати. Я маю відчинений рахунок в банку, там можу взяти скільки потрібно. Зрозумійте мене правильно: ми не живемо так щоб сьогодні отримав гроші, відклав, розтратив і далі заробляємо. В моїм бізнесі, я за половину року, перевести можу до половини мільйона: я в банк віддаю, беру знову, мені туди інші переводять, я комусь пересилаю і так без кінця.

- Повітре нам, - хотіла підказати Ліза, - якихось скажімо двадцять тисяч, навіть не помітно буде куди вони перевелись, в нас так постіно що з кількох сторін притік грошей і так само розкікаються в різні сторони. Вже в кінці року підраховуємо що і куди пішло і звідки прийшли вони.

- І не завжди навіть можна, тому що мені ще вина одна компанія, вже два роки, - став розповідати Віктор. – Це така компанія, що вони возять інвалідів такими бусами більшими. Я, з Юрою, швагром своїм, міняли колеса для них, закупили шин більш сто штук, здається що було двадцять п'ять, а може двадцять сім машин, міняли на протязі місяця, а вони заплатили якусь частину грошей, а так просили щоб пізніше. Якись араби мають той бізнес, а вони як на базарі торгуються.

- Вже скоро знову прийдуть міняти, за рік колеса з'їдуться. – Пожартував Саша.

- Вітя, - стала вести розмову Іванка, - ви вже більше тут, зробіть будь ласка щоб все було добре, а там ми вже свою частину віддамо вам, ми ж не будемо як ті араби з колесами.

- Знаєте, як колись сказала була мама Таня, моїй мамі. Коли Ліза з своїми виїздили за кордон, тоді батьки Лізи, привезли були нам досить речей дорогих, всього вони не могли з собою взяти і моя мама питає: «ви нам так всього залишили багато, а що ми можемо вам купити, щоб ви змогли з собою взяти?» А мама Таня відкажує: «ви нам свого Вітю віддасте, а більше нічого не потрібно». Так що думаю що ви зрозуміли про кого мова іде: ми у вас заберемо вашу Ляльку, нашому синові, а все решта, просто ніщо, з тією, хто буде жити з нашим сином.

- Вітя, - багальним голосом промовила Ліза, - так звучить немов ми в батьків забираємо їхню донечку кудись в іншу країну, вона ж поруч буде.

- А що зробимо, - розвів руками Саша, - чомусь в нашому народі говорять що дівчина «віддається», або кажуть про батьків «віддали доньку». Так змушені віддати як така справа, добре що гарного і розумного буде мати.

- Ми ж Тамару віддали, тоді також пішла туди де мої батьки жили, а Белла не стала чекати, - посміхнулася Ліза, - сама іде від нас у Вермонт.

- Йї тут скучно: там в наї є дві подружки гарні такі, буде з ними в одну школу ходити і двом пожилым людям буде відрадніше в хаті, - пояснив Віктор.

- Там, дальше від великого міста, - стала пояснювати Ліза, - люди зовсім іншими, живуть на природі, такі натуралісти, як ваш батько там, нам розповідала Алінка про нього. То ж ми не стали проти щоб наша Белла жила там; буде більше на природі і менше в комп'юторі сидіти.

На тому дві родини і домовились; Левчуки поїхали задоволеними, а Маковські ще більше були радими що все так складається в їхній родині.

11

В неділю Чернецькі приїхали в гості, приїхав також Іван. Маковські вже офіційно запросили Анатолія і Зоряну на весілля.

- Іване, - звернулася Зоряна оглянувшись, - а чому твоєї жінки не бачу тут?

- Вона сьогодні після нічної зміни, працює в лікарні. Сказала мені: ви там будете сидіти, а я дрімати.

- А як ти знайшов свою дружину? Ми ж ніби все знаємо про Анку і Сашу, а про тебе нічого не відомо.

- Наташка вже тут народилась. Вона дальша родина до вуйни Маланки. Наташка вчилася тут, але в другому штаті, а так переїхала сюди і працювала в лікарні. А коли я приїхав, вуйна наша, стала просити чи немає там роботи в них для мене. Зразу не було, а десь до року часу, появилось місце на «швидкій» працювати. Я пішов, вже знав її, тому що ще так мову не вивчив був і що треба допомогти, зажди її просив. Наташка добре розмовляла українською, тому що її мама, так і не вивчила була мову тут, змушеною була з мамою спілкуватись на нашій мові. Але ми спочатку не дружили так, просто я знав що вона має сина малого і про чоловіка я не питав її ніколи. Думав собі: сімейна жіночка і порядок. А пізніше вона призналась що був в неї якийсь, але так склалось що вже в неї немає нікого. Так поволі ми почали зустрічатись на роботі спочатку, а так я вже з малим Майком познайомився, а з часом зрозуміли що ми вже досить близькі люди. А син її, вчиться любив дуже, з ним проблем вона не мала жодних, а я тим більше. Зараз він живе в Філадельфії, працює там.

- Буде на весіллі? – Поцікавилась Зоряна.

- Так. Ми сказали щоб відпросився хоча на кілька днів з роботи. Йому вже більш тридцять років.

- А я хотів запитати, - звернувся Толік, чи у вас так все прораховано, чи може є зайве місце щоб кого запросити ще? Одну особу, інтелігентну, працівника ФБР, як на рахунок такого?

- Якщо вже з ФБР, - здивувався Саша, - тоді просимо без базару. А хто такий той працівник?

- Вірніше парцівниця. Я про дочку свою, про Лору.

- Точно, ще там у Франківську я пригадуюю як ми говорили про неї.

- Нехай приїде, - стала пропонувати Іванка, - я хочу її особисто побачити. А вона з вами не живе наскільки я знаю; далеко десь може?

- Лора живе у Гартфорді, штат Коннектикут. Воно не далеко, вище на північний схід, - пояснила Зоряна.

- Нехай приїде, - похитав головою в знак згоди Саша, - нас не так багато буде. З сторони молодого велика родина, а тут Іван з дружиною, і ви, земляки наші. Не забудьте запросити від нашого імені, все ж таки нас більше буде трошки; правда Анка?

Насправді, Саша як мужчина, наслуховавшись колись про Сабріну, хотів побачити живою особу яку народила колись Сабріна Чернецькому, але про це він в слух не виявляв.

- Зробиш собі знімки з Лорою, - прошептала Зоряна, звернувшись до Іванки, але так що усі почули. – Перешлеш в Ізмаїл, нехай Людка погляне.

- Само собою, лиш щб приїхала, скажіть що таки змушеною бути.

- Не знаємо як з роботою в неї.

- Та почекає її ФБР, нікуди не ропадеться за одну суботу, - настоював Саша.

- Так почекайте, - підняла руку Зоряна, - я Івана хотіла розпитати, а ви мене зупинили. Я про Наталю твою: батьки в неї де живуть, чи рідні там: брати, сестри?

- Вона жила з мамою, тато в неї давно помер. Є брат один, але він старшим, живе в Каліфорнії. Мама також вже померла, ще перед тим як Саша з Анкою приїхали.

- Знаєте, - поправився на дивані Толік, - я так дивлюся тут в Америці, життя людей якоесь в усіх майже одинакове. Може в чомусь там різниця не такою помітною, а в нас не так було. В нас, що не окрема доля, так ціла драма, цілий роман, про кожного окремо можна написати книжку. Тут так: народився, зкінчив школу, закінчив коледж, працював, там же одружився, вийшов на пенсію, помер. А ще можна що пса мав такого і скільки той пес прожив. Ну там збулась мрія: купив спортивний автомобіль, коли вже сам мав п'яту десятку літ. А в нас кого запитай, так почне тобі і в кожного різна доля.

- Особливо про тебе коли б написав хто книжку, - пожартувала Зоряна, - зразу бестселлер, зразу Нобеля за літературу, от було б що читати.

- Я, то само собою, ось візьмемо Анку, - не здавався Толік, - яка доля в неї цікава, а Іван в міліції працював, знаєш скільки всього надивився за молодих літ?

- А про Саламандру твою, - далі провадила Зоряна, - про мандрівки її, по суші і по воді; та це ж Марко Поло, відпочиває просто, а Магеллан весло сушить над Дунаєм.

- Праві ви Леонідович, - підтримала Іванка гостя. – Ми так недавно пригадували з Сашею його машину, такий автобусик. Скільки романтики в тій машині ми пережили, які спогади... Пригадую як ми поромом через Дністер первозились.

- А занете як в нас в селах, - почав продовжувати Саша, зацікавившись спогадами. – Ми на пором заїхали, а люди так дивляться на нас, Анка так одітою гарно, чистенько, урочисто. А люди в селах хотіли щось таке побачити ніжне і красиве не по телевізору, а поруч, послухати як така особа розмовляє, куди вона їде і до кого, цікаво людям. Я сказав що дівчина з самого Львова, так увага зразу помножилась в кілька разів до неї.

- Я пам'ятаю її Саша, - промовила Зоряна, - завжди так щиро дивилась коли з кимось вела діалог, як щось поросить, неможливо було відмовити; правду вам кажу.

- Тоді беріть ще торт, - запропонувала Іванка.

- Ой, я вже їла.

- Самі сказали, що неможливо відмовити мені.

Усі почали сміятись.

Але ніхто з присутніх не міг навіть приблизно подумати, що відбудеться зразу після весілля, яке повинно було проходити всього менш як за два тижні. А ще цікаво, що саме усі особи які в даний час сиділи в Саші і Іванки, будуть мати відношення до такої події.

А після того коли гості вже поїхали, додому приїхала Аліна. Вона сказала що за два дні поїде по весільну сукню, та просила маму щоб поїхала з нею та вибрала, а Тамара покаже їм гарний салон. Також Аліна повідомила, що Белла, відмовляється бути дружкою по тій причині, що вона хоче почувати себе вільно на весіллі, а не позувати для камер, та не відбувати як службу на весіллі в свого брата. Аліна погодилась і Левчуки не стали заставляти малу для такої церемонії. Першою подружкою повинна була бути Віка, а другою, Аліна надумала просити знайому для Віки дівчину Лілю, ту саму що возила їх на український фестиваль, адже вона також мала пряме відношення до того як і де, Аліна знайшла свою долю, а вірніше де впрше, побачив її Руслан.

Також було запрошено зі школи любиму вчительку, і ще шість однокласників: чотири дівчини, не враховуючи Віку і два хлопці, яких хотіла там бачити та ж сама Віка.

Саша запросив робітників з роботи і само собою кенійця Баба, також Іванка з ресторану людей, з якими працювала. Усіх зі сторони Маковських було запрошено двадцять сім чоловіка. З строни Левчуків, людей було куди значно більше, їх нараховувалось вісімдесят дев'ять.

Наступив знаменитий день для двох родин: двадцять сьоме травня. Перед тим було домовлено що Аліна поїде до дому Тамари, там буде одягати весільну сукню, і вже звідти, поїдуть в церкву, для обряду вінчання. Справа в тому що сама церква і також ресторан, були на Лонг-Айленді, і щоб випадком не попасти в затори, адже могла відбутись якась аварія на дорозі, або інша непередбачена ситуація, тому спокійніше було, саме такий варіант.

Перед тим Іванка оглянула доньку у весільному платті, так як воно знаходилось вдома в нареченої, і все було вже готовим для вінчання.

Тамара приїхала о сьомій ранку, хоча вінчання в церкві було назначеним на дванадцятю годину, потрібно було все, не спішивши приготувати. Прийшло ще почекати коли Надя привезе Віку, тому що вона була дружкою, а другою дружкою, з Лілею, було домовлено, що вона сама поїде до Тамари.

Саша думав що в нього ще досить часу щоб готуватись, але виявилось що насправді не так: зранку вже було доволі викликів з України, а також місцевих. Іванка також хотіла щоб виїхати швидше і просто вже під церквою, почекати на гостей.

Коли час вже настав їхати з дому батькам нареченої, Саша, зачинивши двері промовив дружині:

- Дивись яка та Америка: в нас весілля, а я хату на замок і тут нікого не буде цілий день. Та в нас як весілля, так тиждень люди до нього на подвір'ї і тиждень після. А тут ми їдемо як в гості до когось.

- Мені голова крутиться і просто не можу повірити що ми їдемо на вінчання нашої Аліни. Як так дитина скоро виросла, сама собі не можу пояснити. – Розвела руками Іванка.

- Вже в нас буде тепер двоє дітей.

- Родина великою буде.

- Не забудь телефон зарядити, а то знаєш як буває: тут момент на все життя, а батарейка не зарядженою.

Іванка справді вмикнула в машині провід до телефону і в таких розмовах Маковські приїхали просто на подвір'я церкви. Вони думали що там ще не буде нікого, але там вже було доволі людей. Саша вирішив подальше заховати свого автомобіля, і вже з церкви поїхати разом з Іваном в ресторан.

- Анка, дивись яка погода, як на замовлення: гарно і тепло.

- Травень, саме час для весілля, - відповіла дружина.

До половини дванадцятої, майже уся стоянка вже була занята, незадовго приїхали молоді на лимузині, а за ними сім автомобілів. Іван знімав все телефоном, тому що в Івано-Франківську, а також в Ізмаїлі, слідкувати за ходом весілля.

Все відбулось гарно, в такій спокійній та урочистій обстановці, після шлюбу, гості виїхали в ресторан. Маковські поїхали з сватами в одній машині, дорогою в ресторан, Ліза призналась одну справу:

- Знаєте, коли мав Русланчик наш народитись, лікар сказав був мені, що в нього хворе серце і він довго не проживе. Я сьогодні так двилось на нього і дякую Богу що тоді так не відбулось, а він народився здоровим.

- Я пригадую, - добавив Віктор, - коли я говорив що ми ще молоді, ще в нас будуть діти, а Ліза сказала мені: я дуже хочу щоб жив цей хлопчик. Ми його ще не бачили, але мали таке переживання...

- А ми шість років чекали на нашу, як ви любите говорити Ляльку, - сказав Саша.

- Так не привично нам, - призналась Іванка, - вже сьогодні Аліна не буде вдома спати з нами.

- Вони зразу після весілля у Вермонт поїдуть; молоді так захотіли, - промовила Ліза.

- Вже має наша Аліна чоловіка, тепер куди він скаже, там і будуть вони, - розвів руками Саша.

В таких розмовах приїхали батьки молодих в ресторан. А вже коли усі поїли, люди стали спілкуватись поміж собою. Ліза знайомила з усією родиною, а Саша був здивований тим, що Любчик, який був чоловіком Ріти, двоєрідної сестри Лізи, колись жив в Івано-Франківську заді драмтеатру, в якому працював Саша і його мама Неля. А коли Саша признався що його мама шила одяг і мала досить клієнтів, Любчик сказав що в нього мама також була кравчиною. Насправді Лена, мама Любчика, була тією самою людиною, що колись давно до неї ходила клієнтка Віра, яка працювала на хімзаводі разом з Ларисою, і яку Лариса підговорила, щоб та звернулась до Нелі Маковської. Але ні Саша, а тим більше Любчик, того не знали.

Також були присутні ще одна пара франківчан: Вадим і Ліля, які здавно знали з Левчуками.

Коли мама Віктора, Марія Федорівна, стала розмовляти з Іванкою і та призналась їй про Віку, сказавши те що коли б не Ліза, сьогодні Віки могло не бути тут і взагалі на світі, свекруха Лізи пригадала давніші

події. Вона розповіла як колись Ліза спонсорувала операцію двох дітей, які вже дорослими на сьогоднішній день і здоровими.

- Так виходить, що вже третє життя було врятовано Лізою. – Іванка похитала головою.

- Не без вашої активної участі, - прошептала Марія Федорівна.

В Україні вже рідні Маковських пішли спати, так як час там був пізний, Іван пообіцяв переслати відео того, чого вони вже не побачили, так як весілля продовжувалось до пізньої ночі.

Аліна підійшла до батьків, вона взяла їх під руку, сама ставши в середині:

- Ви там не скучайте без мене.

- Дивись яка вже господиня зробилась, - посміхнулась Іванка, - а ти що будеш готувати на сніданок чоловікові? Там вже мами не буде: ні коло тебе, ані коло Русланчика твого.

- Постійте тут, - Аліна швидко направилась до Руслана, який зняв піджак і в білій сорочці та в кольоровій желетці, щось жартував з хлопцями. Взявши його за рукав сорочки, на якій виблискували бурштинові запинки, вона потягнула його за собою, і вони двоє підійшли до батьків:

- Так, тепер скажи хто такі для тебе мої? Але нашою мовою, щоб батьки зрозуміли тебе.

- Тато і мама, - спокіно промовив хлопець, з американскою простодушністю.

- А ти вже синочок нам, - промовила Іванка і обняла зятя.

- Я знаю, - так само спокійно відказав Руслан, а Саша засміявся, здивований відвертістю зятя.

Діалог, перервала Олеся, вона взяла за руку Іванку і відвела в сторону:

- Анка, а хто такий ось цей чоловік? – Олеся вказала рукою на Толіка Чернецького.

- Він сусід мій бувший, вірніше його батьки там жили на вулиці Коперника. А чому питаєш про нього?

- Я, була вибігла з церкви, тому що в машині салфетки стояли, і дивлюсь а він сходах стоїть. Люди усі в середині, а він сам стояв. Я підійшла, привітлась і запитала чи він чекає на когось.

- Що відповів?

- Нічого конкретного так, а коли я вже поверталась від машини, він ніби в телефон дивився, напевно не хотів щоб я його щось знову запитувала, то ж я і не стала питати більш нічого.

- В церкву не зайшов, от комуняка, як мій Саша говорить.

- Як казав колись мого Юри брата тесть, «з більшовицької віри», тепер зрозуміло.

- Але Зоряна, жінка його була, я ж бачила її.

- Тоді як собі знає, просто я подумала може він нікого не знає, не сміє якось підходити, сам запрошеним і таке інше.

- Не перживай Олеся, він кого хочеш може сам виставити, і не тільки в церкві.

Тут підійшов Аркадій Іллч, він тримав за плече Сашу. Олеся зрозуміла що батько Лізи, хоче щоб поговорити, тут же пішла в сторону до когось іншого.

- Эх дорогие, - почав Аркадій, почухавши сиву, пострижену бороду, - как увидел вас, как не вспомнть Ивано-Франковск.

- Наверное наш аэропорт вспомнили, – промовив Саша.

- Бывало, такой май как сейчас, а я з командиром борта, такой был Семёныч, людей в Крым доставляем, и конечно по воздуху. Самолёт полный, отдыхать едут люди. Помню, только машина оторвалась от полосы, а Семёныч мне: давай Аркаша, подымай крен! Я ему: ты чё командир, в нас сзади целый рюкзак полный, счас свалимся, или вообще в пике станет машина, три движка уже на поный ресурс вентят, полная мощность. И потихоньку так пошел и пошел в облака. А сам «Як» сорок второй, в него как в «Тушках» было, три двигателя в хвосте, и такие машины мение устойчивы, очень нужно чувствовать в воздухе. Вес сзади большой, относительно, и сам фюзеляж не очень длинный, как скажем в «Илюшки» шесть два. Так что, как-то так... Эх были времена...

- А как собака ваша, она не скучает? – Запитав Саша.

- Ой, даже не знаю как извенятся буду сегодня, наверное обидется на меня. Но что поделать? Не притащу её сюда, сами понимаете, а она не хочет понимать, - Аркадій розвів руками.

- А красиво там у вас, ми фотки смотрели.

- Послушайте милюнькие, - Аркадій оглянувся навколо, - я вот хочу вас просить об одной услуге. Может поговорите с невестой и женихом, чтоб сегодня они отложили поездку. Они смотрю замучены свадьбой, а дорога не близкая. Я волнуюсь, а сказать не смею, подумают: чё старый прёт куда не зовут, какое ему дело вообще.

- Как каое? Это же дом ваш, куда они хотят поехать. – Відказав Саша.

- Так оно то так, только лутше пусть утром завтра себе, солнышко светит, отдохнут как следует.

- А что, я скажу сейчас Алине. – Промовила Іванка.

- Пожалуйста дорогая. – Аркадій схрестив руки на грудях.

- Вы правы, дорога длинная, а после свадьбы им отдохнуть нужно. – Підтвердив ідею Аркадія, Саша.
- Спасибо. Мы здесь в доме Елизаветы будем, собака уже здесь, а они пусть себе на своей половине сегодня, а утром уедут.

Іванка підійшла зарзу до дочки, вона взяла її на сторону:

- Аліна, може щоб ви сьогодні не їхали ще у Вермонт? Ви замучені такі, дорога далека.
- Мамо, ви що вже змовились з Русланом? Він також нині не хоче, - Аліна засміялась.
- Ой розумний він в нас, - зраділа Іванка, - відпочините сьогодні, а вже завтра собі в обід поїдете.
- Відпочинеш тут. Дивись ніхто не розходиться, напевно пропаде ніченька мені.
- Все давай іди, тебе чекають для знимки, - Іванка зітхнула і стала поглядом шукати Лізу, вона хотіла запитати хто такий другий дружба був в Руслана, так як першого, сина Олесі і Юри, вона вже знала. Коли вона поклікала сваху, Ліза розповіла про незнайомого хлопця:

- Ось цей хлопчина, він ровесник наших: Руслана і Олега Олесеного. Сім років тому, я майже рік часу, доглядала одних дітей. Мені Ріта знайшла таку працю була. Тепер вони родинною, переїхали звідси і живуть в Каліфорнії, але коли ми запросили, двоє дітей захотіли бути на весіллі. Цей хлопець, до речі Саша його звати, з сестрою прилетіли літаком. Вона десь з Беллою нашою вийшла, така дівчина одіта в біле плаття була тут; звати її Альона. Колись бували у нас вдома, гралась з моїми дітьми. Так що вони гості з того берега Америки, - пояснила Ліза.

13

Весілля затягнулось до пізна. Хоча ресторан був оплаченим до першої ночі, але працівники вже пішли додому, а один чоловік залишився і просто був тут з гостями, проводячи з ними розмови на різні теми.

Олеся сказала що відвезе Маковських додому, хоча Саша просив лиш в церкву, щоб там забрати свій автомобіль. Але коли Саша вийшов біля церкви, Олеся настояла щоб Іванку відвезти, та не перекладати все те, що взяли з весілля, а Саша зрозумів що їй хочеться про щось поговорити.

- Анка, - зітхнула Олеся, виїхавши на дорогу на своєму позашляховику Лексус. – Мені не віриться що Руслан вже одруженим. Мій Олег його ровесник, але він боїться женитись ще, а Руслан молодець просто. Жаль що дід з бабою померли вже, вони так часто поміж собою вели бесіду хто першим з цих двох наших хлопців, буде одружуватись: чи Олег чи Руслан. Але вони б раділи були що сьогодні такий день в нашій родині і тим більше з нашими земляками ми поріднились. А Ліза коли побачила Аліну, а ще почула що ви з Івано-Франківська, тут же погодилась щоб Руслан женився. Я навіть не знаю якщо б мій Олег прийшов і сказав мені про таке, я б розгубилась напевно. Ліза вона має якесь відчуття таке, якась інтуїція в неї правельна, а я не можу так, мені порадитись потрібно з кимось, подумати довго.

- Як думаєш Олеся: будуть добре вони жити?

- Все буде добре, я розумію що у вас одиначка і вам хвилюватись більш як інші люди є підстава, але повір мені як людині, яка вже роками знає Арланів: все буде окей. Дивись мені нині говорить Василь Ковальський, брат мого чоловіка. Може ти Анка не знаєш, але його син також єдинак і хотів Тамари Левчучки, але поводився як баяр, понижував її постійно, скільки та Ліза сліз пролила поки Тамара віддалась, це просто не описати. Так що у вас з донькою дуже гарно пішло все.

- А той Василь що казав?

- Ой, я ледь вже не забула про нього, добре що ти пригадала. Каже Василь: «дивлюсь так на Тамару і жаль мені що вона не моя невістка. Має наш син жінку, ніби красива в нього вона, розумна, гроші мають, але все щось воно не так як хотілось нам». Я питаю в чому причина, а він навіть не може пояснити причину але говорить: «таки шкода мені що ми з Левчуками не породичались, шкода і все». Я знову питаю, а все ж таки яка підстава в нього так думати, а він подумав і відповів мені: «одна причина: жаль мені що Тамара не наша невістка, так вже близько було все в нас, але таки ми її не вберегли. Дивлюсь на неї і не можу змиритись з таким розкладом долі...»

- Але зате Юліку пощастило.

- Живе як кіт в багатого газди.

- Мені Ліза сказала сьогодні, коли ми їхали в ресторан, що Русланчик коли мав народитись, лікар сказав був що він буде хворий, але так не відбулось.

- Ой, Анка, що ми тоді пережили.

- Тоді можна бути спокійною за нашу Аліну? – Відверто запитала Іванка Олесю.

- Гарантую більше як за себе. – Впевнено відповіла Олеся на запитання.

- А ми будемо дружити усі разом і вже молоді змушені будуть годитись, - посміхнулась Іванка.

- Скільки того життя Анка... Я зараз пригадую коли мама ходила в бібліотеку на роботу, а тепер їй вже шідесят сім років, а коли Вітя з Лізою побирались, моя бабця Настя покійна, прожила на той час шідесят два роки, а дід був так само як мама зараз, він старшим був п'ять років від бабці Насті.

Іванка слухаючи розповідь Олесі, пригадала як сказала була їй дочка, що Олеся більше думає про братову сім'ю як про свою. Вона навіть підраховує в якому віці були її рідні, в той час коли брат одружувався, а не коли вона особисто виходила заміж.

В таких відвертих розмовах, Олеся привезла Іванку додому. Саша вже був вдома, він стояв на дворі, любуючись травневим вечером і спостерігав як хрущі бились в лампу яка світила над заїздом. Коли вже Іванка попрощалась, вона витягнула з машини печево, а також нарізаний сир, та інші страви які розібрали ті хто ішли останніми з весілля.

- Але гриби були смачні, - сказав Саша, допомагаючи дружині все занести в хату.

- Там ще на траві є кілька контейнерів, принеси щоб якась животина не потягнула зараз кудись.

- А ти взяла канапки такі з помідорів?

- Взяла. Але не знаю де що стоїть. Покладемо в холодильник, а там вже завтра розберемось. Я подумала що їжа буде лиш така ресторанна, а Олесі дала розпорядок що скільки і чого має принести, а нам не сказали нічого, ми немов гості були виходить.

- Анка, - зупинив дружину Саша на кухні. – Ти можеш повірити що ми віддали доньку нашу?

- Привикаймо двоє тепер.

- Добре що Аркадій Ілліч підкинув ідею, щоб вони не їхала вночі туди.

- Гарні вони люди.

- Анка, а ти поміж жінками таки виглядаєш нівроку, мені аж не віриться що ти моя. Таке палаття в тебе, так тобі підходить воно. Навіть той Любчик так оцінював тебе з сторони, він земляк наш доречі. А жінка в нього з Арланів.

- А ти бачив яке намисто вона мала на шиї? Така штукovina вартує напевно більше, як в нас хата в Україні.

- Її бачив, а що на шиї, не дивився так дуже.

- Я ж забула що мужчини на жінок не так дивляться як ми баби, - посміхнулась Іванка.

- Але гарно тут весілля роблять: якоесь так вільно, усі спілкуються, музика тихо грає, а не так що голова тріщить. Мені таке подобається якщо хочеш знати. На першому весіллі в Америці і зразу в своєї доньки.

- Саш, мені в голові все крутиться, тому скільки всього побачила сьогодні, скільки людей нових, познайомилась, що навіть не можу усіх запам'ятати.

- Добре що ми подарували молодим п'ять тисяч. Ніби ми тут не довго, але вже встигнули щось зібрати трошки для дітей. А то знаєш як було б нам: люди так витратились, а ми ніби в стороні, а так хоча трошки щось від нас буде. Іван з Наташкою також дали їм дві тисячі, і Іванові подобаються свати наші, так сказав мені сам нині, коли ми вийшли з церкви були. А я буду працювати і ще допоможемо дітям.

- Вже завтра неділя, відпочинемо і напевно увесь день завтра переговори в нас будуть.

- Я вже Іванові поручу таку справу, щоб не питали мене по сто разів, а ти вже з своїми Аташеками розбирайся, також до Чумаків задзвони завтра, - промовив Саша, знімаючи білу сорочку.

- Вони бачили по інтерю, Іван знімав.

- Знаєш що Іван сказав мені вже вечером?

- Скажи мені і буду знати.

- Йому Ірка наша написала, що твої Аташеки були в нас там, дивились усі велику плазму, гарно видно було. А вже опісля Ірка написала Іванові, мовляв вона сказала Аліні щоб та шукала собі оліарха і вона взяла це під увагу, і тут же приїхавши в штати, знайшла собі ювеліра. Ірка мотивує тим, що вона навчила нашу малу, як тій виходити заміж. А Іван мені говорить: «ще б навчила того, на чому посварились в старих Марчуків посеред ночі».

- А що все ж таки там було тоді?

- Іван знає; йому Олько признався.

- А тобі сказав може Іван?

- Так. Але ти дивись щоб мама не знала, там розкаже моїм і яке Олькові буде тоді? Ще батя по п'яці випалить таке перед Іркою, тоді Олькові хоча під землю провалитись.

- Так що було? – Не терпілось знати Іванці.

- Іван каже мені: «але воно дурне, та Ірка наша. Де вона такого набралась лишень».

- Не знаю навіть про що вже думати – Іванка розвела руками – але давай пішли в спальню, розтягнеш мені замочок на спині, щоб я плаття зняла, там і розповіш мені те що почув від Івана.
- Якщо мені пообіцяєш що ніхто не взнає крім загаданих осіб і ще ти будеш знати. Ліза та Олеся – ніколи; стидно буде, що в нас сестра, така розпустниця в родині.
- Саша, я колись щось комусь призналась про те що в стінах спальні нашої? Обіцяю, ніхто не почує.
- Іванка, справді дотирмала обіцянку, і крім тих хто знав, ніхто не дізнався нічого опісля.

14

Після весілля, пройшло всього три дні. У вівторок Саша повернувся з роботи і став шукати дружину по хаті. Заді хати грала ритмічна музика, а Іванка в той час прополювала вазони, які стояли на невеликій бетонній площадці на сонячній стороні.

- Анка! – покликав Саша.
- Я тут, ти вже повернувся? – Спокійним голосом відказала Іванка, та вимкнула музику.
- Тобі Наташка не дзвонила нині?
- Дзвонила Аліна: ходили в гори з Русланом, гарна погода там в них також, так само як тут.
- Погода гарна? Ти б послухала яка «погода» в Івановій хаті там.
- А що трапилось в них?
- Я вже думав собі так: відбулось весілля, усі задоволені, все гарно, а тут маєш тобі така спокуса.
- Не розумію при чому тут весілля наше і якась «погода», чи «спокуса», Іванова?
- Ти бачила того Майка, ну сина Наташі?
- Він був в такому світло-сірому костюмі?
- Не знаю в якому, але був на весіллі він.
- Допустимо і що тут такого?
- А такого що їхав додому туди в Філадельфію і не доїхав.
- В аварію попав?
- Ага, в аварію, але амурну.
- Саша! Ти можеш пояснити по-дорослому, а то щось кругами водити?
- Пояснюю. На весіллі була також Лора, дочка нашого Леонідовича. Познайомився з нею, ходив за нею і їхав додому, а дорогою по телефоні говорив постійно.
- І що по необрежності розбився?
- Куди розбився? Вже майже був коло Філадельфії, розвернувся і до неї в той якийсь Хартфорд. Ось так договорився Майк.
- Це Іван тобі те все розповів?
- Наташка йому «горнадо» робить в хаті.
- Та ж Майк вже дорослий; тридцятка минула йому.
- Анка, він роботу мав гарну, все лишив, квартиру так як жив так і залишив. Мені Іван каже щоб ми поїхали, може нам якась мебель приглянеться, тому що все викинуть. Майк забере свій комп'ютор, одяг і взуття, а все решта не треба йому. В неї ж все є, вона працює в органах, гроші має не такі як я і ти.
- А ти що сказав Іванові?
- Я кажу: витягну з мого буса речі і печу до Філадельфії, як кажуть москалі: зачем добру пропадать.
- Саш, я не про те що там в Майка пропадає і куди ти «печеш», я про справу яка відбулась.
- А що тут скажеш, хоча я хотів потішити Івана, сказав йому: та почекайте, побуде тай вернется від неї. А Іван мені: не вернется, тому що коли він ще ходив до школи, в нього в кімнаті були плакати з такими дівками, ще Наташка сварила його постійно, що він зробив якусь еротичну студію з кімнати. Йому подобались саме такі з такими «дойками», - виразився Іван - а в тої Лори, сам бачив які. Ось так повеселились, на щастя, на долю, і на многая літа, нівроку.
- Мені здається що вона була в такому жовтому платті довгому?
- Я не дивився чи в жовтому чи в зеленому, але була і того досить.
- Я ж забула що ви мужчини дивитесь так як Іван сказав, а не так як ми баби.
- Тепер ми немов винуваті вийшли.
- А в чому вже аж така проблема? Скільки років тій Лорі? – розвела руками Іванка.

- Вона з вісімдесят дев'ятого, так мені Толік ще там вдома говорив, коли ми сиділи на Коперника в дворі. Майк з вісімдесят шостого; різниця три роки.

- Тоді саме пара як по-замовленню: їй двадцять восьмий, йому тридцять перший, люди які вже увійшли в життя, мають професію.

- А Наташка зла, тому що скільки вчився, роботу лишив без попередження, говорить Іванові: Аліна з Русланом побрались ще в школі, краще щоб Майк знашов був би собі так само як вони, а то скільки грошей на науку пішло, скільки старань, а тепер коли не знайде там по професії роботу, як тепер бути?

- Зате невістку мають вчену.

- Я ж кажу Іванові: ти ж був сам тоді в нас, коли Толік нам сказав щоб ми її запросили, ми не могли відказати йому.

- Що Іван відказав тобі?

- Іван, він здавна такий тверезий підхід має. Він говорить: так треба моїй Наташі, вона чому того Майка як маленького все тримала коло себе? Я не вмішувався тому що він її син, але він, я так бачив, не був такий мамин синок, він звждя хотів визволитись від її моралі і правил. Тепер зустрів гарну дівчину, тоді нехай живуть собі на щастя.

- Він так пояснив Наташі?

- А вона йому сказала: ще може нехай шлюб підуть взяти, так само як Аліна з Левчуком своїм, лиш в тої Лори, він вже напевно десятий, а після нього, ще з дисяток буде. Де ж баба-кубинка, буде жити нормально з чоловіком.

- Але тато в неї вже наш, українець натуральний, прізвище наше.

- Також скажи, що вірний був ледь до смерті своїй Зоряні.

- Краще мовчати, - Іванка жаргуючи поклала свої пальчики на пухнасті губи.

- А ще скажи що піде її тато по-українській традиції, в церкву, дітей благословити.

- В церкву не думаю що піде. В нас на весіллі простояв на сходах...

- Хіба в Москву, в мавзолей повезе їх вінчати.

- А що Чернецькі кажуть на такий сценарій?

- Вони не знають напевно.

- Як не знають? Тато не знає що зять в нього появився?

- А Павлович знав, що в нього ще одна невістка появилась з дружлюбного кубинського народу? Старий думав де син пропав, а тут: Даєшь дружба інтернаціональная! Він помер і не знав що онуку має в Америці. Як та Лора вдалась на свого тата, тоді Толік визнає про свої онуки, через двадцять років може.

- Може я Зоряні перекажу?

- Мовчи Анка. Не доводи до гріха. – Саша погрозив пальцем дружині.

- Якась родинна спокуса...

- От так повеселились в нас на весіллі, нівроку.

- Що ж тепер буде... Нам скільки Наташка допомогла тут, а ми немов вийшли винуваті в тому що трапилось так.

- Коли мені махнути в ту Філадельфію, - немов сам про себе проговорив Саша.

- А тобі чого туди?

- Щось привезу таки.

- Що кому: а тобі баракла навести, щоб повний гараж закласти тут.

- Та вже якось втряється там все, - Саша махнув рукою. – Як там Аліна, ти щось сказала була про неї?

- Добре, відпочивать в горах. Десь в похід ходили там, я наказала щоб не заблудились десь там, тому що ведмеді є в лісі, а вона говорить що вони не далеко і Руслан має навігатор з собою.

- Їм добре і Майкові з Лорою добре, а Наташка дуріє сам не знаю чого, - посміхнувся Саша.

- Яка ж година в Україні зараз? – Іванка взяла за руку чоловіка, щоб поглянути на годинника.

- Кому йдеш дзвонити вже?

- До Людки хочу: треба довести до її відома про нашу родинну спокусу. Для неї цікаво буде про Чернецьких почути. Думаю їй вже можу сказати?

- Тій можеш, - Зітхнув Саша і поглянув на свого мікроавтобуса, тому що думка поїхати у Філадельфію, не покидала його ще від обіду.

На наступний день, Іванка набрала до Наталі, але та відмовилась вести розмову, посилаючись на те, що вона занятаю в даний час. Було зрозуміло, що Наталя не хоче розмовляти і тому шукає причину відмовитись. В Іванки посилилось якесь неприємне відчуття; вона не знала як правельно їй бути. З однієї сторони немов не мала зовсім жодного відношення до того що трапилось в Наталі, але з другої виходить що таке пряме відношення Маковські мають до цього і саме Іванка. Адже саме Іванка знала Чернецьких, вона запросила до себе їх, тому що в іншому випадку її син Майк, аж ніяк, жадним способом, не міг зустрінути десь Лору, якщо навіть випадково, тоді вони б не познайомились так мимоходом як на весіллі, де мали нагоду розглянути одне одного з кожної сторони.

Фактично, якщо брати в географічній площині, тоді жили цих двоє згаданих людей у відстані приблизно триста кілометрів, і це коли взяти навропростець по мапі. Але те що вже відбулось, можна було рахувати фактом як таким.

Саша ще повідомив, що йому поділився Іван останніми сімейними новинами і вони були не райдужні. Він сказав, що Наталя була набрала, щоб поговорити з сином, але він, після того коли мама його насварила, не захотів з нею вести розмову. А коли вона телефонувала раз за разом, тоді взяла його телефон сама Лора. Вислухавши кілька речень критики в свою адресу, Лора як людина яка вже чогось в житті добилась, і стояла досить впевнено в суспільстві, сказала, при тому українською мовою, одне слово в кінці – «на добраніч!» Наталя зрозуміло, що цього Лора не могла знати, і що так відповісти їй підказав Майк, від того в Наталі ще більша появилась злоба і образа що її син так з нею поводитьсь, перказуючи через Лору. Наталя якось випустила з під уваги такий фактор, що Анатолій Чернецький, вже давно в штатах, так що цілком реально, що виховуючи дочку, міг навчити її багато слів української, чи навіть російської мови. Так що тут Майк міг бути зовсім не винуватим в тому, як відказала новопоявлена в родині, невістка.

Саша не брав собі те до уваги, він побачив що такий випадок, зовсім не розідрює його з рідним братом, немов Іван був не проти того що так відбулось. Також Саша був радий другому, адже на весіллі, не враховуючи їхніх п'ять тисяч, яких вони подарували молодим, грошей було зібрано шіснадцять тисяч вісімсот. А коли молоді признались, після того коли вже дружби порахували гроші, тоді дід Арк, ще віддав дві сотні, щоб було сімнадцять вже, запримітивши що колись в Сухумі, в місяці квітні, народилась його любима дочка Ліза і це було саме сімнадцятого числа. Так як на весіллі було присутніх сто п'ятнадцять осіб, (не враховуючи дітей і підлітків), Саша порахував що все обійшлося дуже добре, тому що коли додати ще п'ять тисяч, (яких батьки нареченої дали пізніше вже вночі, і вони не були пораховані разом у весільному кошику), тоді сума складала двадцять дві, з чого сміялась опісля Олеся, мовляв не вийшло як рахував Аркадій, а вийшло на її дату, так як саме Олеся, народилась двадцять другого січня.

Але помимо приємних подій, те як поступив син Наталі, було немов плямою на білій скатертині, по крайній мірі тепер, саме так виглядало для Маковських.

Іванка мила посуд в кухні і дивилась у вікно де на подвір'ї, Саша косив траву. Але раптово він зупинився, і витягнув інгалактор, підніс до рота і тримаючи довши кнопку, дихав. Опісля він хотів знову косити, але повернувся і пішов до дере'яного великого крісла, яке стояло під стіною. Іванка швидко закрила кран і вибігла за хату.

- Саша, тобі погано може?

Саша не відізвався, а сидів опершись о спинку крісла. Іванка підбігла швидко до нього і присіла поруч.

- Саша, ти мене чуєш? Що з тобою питаю?

- Вже краще, - Саша відчинив очі і поглянув на дружину.

- Ти мене так перелякав, я подумала що в тебе інсульт.

- Яюсь так пригріло сонце на мене і дивлюсь що вже не той вік.

- Все, досить з тебе. Іди в хату, чи може тобі пити принести?

- Докосити треба, яке буде стояти. Так ніби половину голови постригли людині, а половину лишили.

- Я сама докошу. І тепер я буду косити постійно, скільки трави там, подумаєш.

- Боїшся за мене? – Саша ніжно глянув на дружину, яка стала на коліна, просто на бетон. Він пригадав собі як колись вона приїхала сама в ночі до нього і тоді так само стала на коліна, коли він сидів на ліжку. Саша нахилився і взяв обняв дружину рукою і поцілував.

- Краще тобі? – прошептала Іванка.

- Анка, коли б не ти, хто його знає чи я б вже жив на світі Божому. Хоча хати не маю своєї, грошей не маю багато, здоров'я не маю навіть, але зате жінку маю, яка мене розуміє.

- І кохає... – Додати Іванка.
- І я тебе люблю. Ти мені така рідна, як тоді на шлюбі сказав був пастор, що двоє як одно тіло. Як воно гарно мені з тобою. Ти так все розумієш без слів. – Саша ніжно повів рукою по щоці дружини, а вона глянула йому в очі і побачила там сльози. – Дивись Анка, нічого я не зміг тобі дати такого як другі, а ти мені все віддала, ти мій Тюльпанчик єдиний на світі.
- Саша, ти не хвилюйся, тобі не можна. А мені ти дав нашу донечку. Сам тепер побачив як Левчуки оцінили її високо, навіть боялись чекати поки школу закінчить Лялька наша.
- Навіть щоб вона народилась, треба було мені довго і роками старатись; не виходило навіть з тим в мене так скоро.
- Так повинно було відбутись все. А Левчуки чому так довго сина не заводили собі, Тамара вже сім років мала як народився Руслан. А вже Аліна до нього підставлялась віком, так що тут таке Провидіння було, а не в тобі причина.
- Розумно вмієш пояснити, видно що в доцента виростала, якийсь час.
- Вже коли прожити трошки, тоді можна підставити все, підрахувати, а молоді люди не знають як їм складеться все по житті...
- Мене питає Іван, коли я сварився з тобою останній раз, а я вже забув, кажу йому, що не пам'ятаю навіть коли воно було таке в нас...
- Я б хотіла щоб наша Аліна також так жила з Русланом.
- Будуть жити, вона бачила як ми живемо, так само його батьки добре живуть, а діти вони де ростуть, такими і виростають. Я пригадую як ми все чекали посилки від вуйка покійного, який до речі також сидів на цьому кріслі колись напевно, і вже так навчилися були, що до тепер що побачу безплатно як лежить, хочу мати. Тому що виростав так і привик вже.
- Тому у Філадельфію зібрався?
- Поїду таки. Іван зі мною поїде також.
- А як там в них; вже трошки вгамувалась Наташка?
- Каже мені Іван: вона робить трагедію немов не знати яке горе з її Майком, коли б вона побачила ту дівчина, яка померла на моїх руках, ось це трагедія і горе.
- Саш, дивись не жартуй так більше як сьогодні, ти так перелякав мене. – Іванка встала та сіла поруч чоловіка на друге крісло. - Я боюсь щоб ти не залишив мене саму... Мої усі рідні, там в Україні, що мені самій тут робити без тебе? Аліна вже чоловіка має, їй не до мене буде.
- Заберемо їх сюди. Будемо так робити як Ліза нам сказала, щоб усі приїхали до нас. Я дивлюсь що твої не проти, а мої не хочуть їхати, так тоді тих хто хоче приїхати, ми заберемо до нас.
- Аліна сказала мені, що вже багато знімок переслала для діда Боді, він любить про ліс дивитись.
- Приїде і сам поїде до пілота нашого, походить по лісі там.
- Ходімо в хату – запропонувала Іванка.
- Анка, можеш зробити щось для мене?
- Звичайно.
- Постригтись можеш так, як колись ти мала зачіску?
- Що серйозно так хочеш?
- Задля мене.
- Немає проблеми. Я в суботу в салон піду, візьму фотку покажу їм яка я була в молодості і нехай стрижуть. Щоб виростало довге волосся, чекати потрібно довго, а щоб вкоротити, тоді дадуть хвилину.
- Молодчинка ти в мене Анка; таки пощастило мені з тобою - зітхнув Саша.

В суботу, тиждень після весілля, коли Аліна з Русланом ще були у Вермонті, Іванка ранком поїхала з Надею купити продуктів. Також вона попросила щоб Надя завезла її в жіночу парихмакерську, щоб та постриглась. Дорогою Надя стала розповідати що Аліна пообіцяла коли повернеться, тоді візьме Віку і разом з Тамарою, поїдуть возитись на конях. А ще сказала, що Віка познайомилась там з одним хлопцем, і він вже пише їй часто.

В таких розмовах, жінки, перше чим їхати за продуктами, заїхали в парихмакерську. Коли Іванка вже постриглась, почала шукати гроші в сумочці, вона побачила що немає її телефона. Вийшовши з салону, Іванка сказала Наді, що забула телефон вдома, але нічого старшого, так як ранком до обіду, переважно їй ніхто не телефонує.

Пройшло може дві години, коли Надя привезла Іванку, коли вже Надя поїхала геть, Іванка зайшла в хату і першим разом почула якийсь не звичайний запах, немов якогось спирту з чимось змішаним. Вона хотіла піти показатись чоловікові, але того не було в хаті. Іванка вийшла на двір, подумавши що Саша заді хати, але і там його не побачила. Що саме було тривожно, це те, що його автомобіль стояв на подвір'ї. Тоді вона почала шукати свого телефона, а коли знашла його, там де одівала взуття і поклала на тумочку в коридорі, вмикнувши клавішу, Іванка побачила п'ять викликів: два від Івана, два від Лізи, а один від Олесі. Ой, це ж що таке має бути? – подумала Іванка з тривогою. Вона швидко стала набирати до Івана в першу чергу.

- Алло, Анка!

- Так Ваня, бачу ти дзвонив мені?

- А де ти пропала так довго?

- Що трапилось?

- Саньку твого в лікарню забрали.

- Як в лікарню? Що з ним?

- Він відчув що йому щось погано, мені дзвонив, а я спав після зміни нічної. Він до Левчуків набрав, щоб хтось допоміг йому, тоді Ліза викликала «швидку». Дзвони до неї, вона тобі скаже в якій він лікарні зараз, і їдь туди вже.

- А з ким я поїду? Зараз Надю буду прости.

- Не треба Наді. Ліза сказала що Олеся десь там в Нью Джерсі в свої тьотки, вона до тебе їде вже.

- Все Ваня, я набираю Лізу.

Але Іванка не встигнула, вона почула як з пискотом залетів Лексус Олесі під самі двері. Іванка швидко вхопила телефон і вибігла на двір.

- Олеся, ти про все знаєш?

- Давай погнавши скоро – спішила Олеся.

- А що з Сашею? Ліза сказала щось може?

- З серцем скоріше всього.

- Він в середу косив траву і йому погано стало було.

- Воно так буває перед інфарктом.

Обидві швидко застрибнули в позашляховик і Олеся виїхала на дорогу.

- Просив мене постригтись, я поїхала, а його залишила самого і як на зло, телефон забула.

- Адреса в мене є лікарні, воно не дуже далеко, і ми швидко будемо. – Олеся так натиснула на газ, що автомобіль зірвався як вихор з місця. Іванка зі страху взялась руками за шоки.

- Олеся, та ми розіб'ємось зараз!

- Ремінь візьми, я їду добре.

- Машину задінеш зараз якусь і свою поб'єш.

- Машина пуста; Юра другу знайде мені.

Олеся так їхала, що Іванка в житті ще ніколи так швидко не рухалась по дорозі, Лексус просто летів як шалений обминаючи інші автомобілі, які виглядали немов стоять і не рухаються. Буквально за кілька сотень метрів, Олеся переїхала усі лінії вправо і вліво. Іванка щоб не бачити жаху, набрала до Лізи.

- Алло Анка! – вдівалась Ліза.

- Ліза, що там з Сашкою моїм?

- Його забрали і більше я не знаю нічого. Іван також їде в лікарню, але йому довше їхати, а я з малим зараз, добре що Олеся там була.

- Ліза, ти колись з нею їхала?

- Все приїхали! – вигукнула Олеся, шукай швидко місце очами, де тачку пхнути.

- Ліза я пізніше. – Іванка вмкнула телефон і тут же Олеся завернула на вільне місце, яке було лишень одне. Швидко загнувши двигун, обидві вийшли і направились до дверей.

В великому вестибюлі, було досить людей, потрібно було запитати куди іти, тому що лікарня мала кілька корпусів. Іванка крізь натовп людей не стала чекати черги, а швидко підійшла до пластикової дошки, на якій були написані прізвища тих, хто попав на «швидку». Вона побачила ім'я «Alexander», і не розібравши прізвища, тому що було написано від руки чорним фломастером, лишень в кінці прізвища прочитала останні букви «...sky». Іванка промовила до Олесі:

- Червоний ліфт, другий поверх, палата сто третя.

- Побігли, - відказала Олеся і обидві швидко направились по довгому коридору.

Вийшовши на другий поверх, вони вийшли по коридору на коло де були комп'ютери, а по кругу двері палати. Одна вартова працівниця, розмовляла по телефону і тому не стали на неї чекати поки вона закінчить. Олеся швидко очами переглянула номери поруч дверей палат, направились в сто третю. Зайшовши в палату, обидві побачили ліжко на якому були просто змотані простені і покривало, але нікого не було.

- Забрали кудись – прошептала Іванка.

- Пішли запитасмо, може на операцію термінову.

Підійшовши до вартової по тому відділі, Олеся запитала:

- Hello, where's the patient that was held in room one-hundred three?

- I'm very sorry, the patient has passed away. They've relocated him to the morgue. – Відказала жінка, співчутливо поглянувши на Олеся, а так на Іванку, яка зрозуміла про що іде мова.

- How'd he died? When did he die? – з тривогою в голосі перепитала Олеся.

- Roughly two hours ago. – Жінка зітхнула.

- Анка, ти розумієш що вона сказала? – Олеся поблідніла як вап'янна стіна.

- Сказала, що помер дві години тому.

- Ой, Боже мій, як таке могло бути, - Олеся похитала головою і ровела руками.

- Would you like to take his belongings? – Запитала працівниця і не дочекавшись відповіді, пішла в палату під номер «103», взяла пакет і принесла, поклала на стойку.

Іванка, тримтячими руками стала заглядати в пакет, вона лиш відчинила його, тут же стала швидко витягувати речі, Олеся дивилась мовчки, а Іванка витерла сльози, які заважали їй розглядати речі і тут же вигукнула:

- Олеся, Саша такого не мав! В нього не було такої сорочки, дивись годинник якийсь електронний. А де інгалятор, він носив з собою в нагрудній кишені, нема його також.

- Слухай, а може це хтось інший зовсім Анка?

- Ні, це хтось може в палаті був другий напевно.

- А ти точно прочитала ім'я та прізвище?

- Запитай її, і запитай скільки років мав той хто помер.

- I'm sorry, and these are things of who died?

- Yes. – Впевнено відказала жінка.

- As exactly his last name? – Запитала Олеся.

- How old? – Вклинилась з запитанням Іванка, немов хватаючись за соломинку, в душі якої, проблискнув вогник надії, що це не її Саша, а хтось інший.

- Alexander Zagorsky, eighty-nine years old. – Відповіла працівниця.

- Ух, - зітхнула на повні груди Олеся, - старий дідो якийсь помер тут Анка! – вигунула вона.

- А качка б мене копнула, як я не прочитала добре, - Іванка відчула немов камінь спав з плечей, вона крізь слози засміялась і стала складати речі якогось покійника, назад в пакет.

Олеся ще стала пояснювати працівниці що це помилка, а в Іванки вже дзвонив телефон, викликав її Іван. Вона піднесла до вуха телефон, а Іван запитав:

- Анка, ви вже приїхали?

- Так, ми вже тут в лікарні. Ми помилку зробили, прочитали якийсь «Олександр», але прізвище Загорський і подумали що Саша тут в сто третій.

- Ні, я вже бачив його, Саня у сімдесят восьмій. Виходьте на долину, я вас зустріну.

- Живий Олеся, - Іванка з радості обняла Олеся. Я вже не лишень постриглась, а напевно посисвіла повністю.

- Побігли до твого, - Олеся почал швидко іти коридором до ліфту.

Коли побачили Івана, Іванка запитала:

- Ти бачив Сашку, як він почувється?

- Вже краще.

- Він говорить? – Запитала Олеся.

- Говорить. Йому вже зробили якісь процедури.

Підійшовши під двері палати, Олеся взяла за рукав сорочки Івана, він глянув і зрозумів про що та натякає і залишився з Олесею в коридорі, пропустивши братаву перед собою в палату.

Коли Іванка зайшла, вона побачила чоловіка який лежав на ліжку з піднятою спинкою, але очі були заплющені. Іванка підійшла ближче і взяла його за руку, до якої була підведена капальниця.

- Анка, це ти приїхала? – Саша запитав хриплим голосом.

- «Приїхала», це ще м'якко сказано. Олеся так летіла, що я вже немала часу навіть подумати що відбувається в нас.

- Я відчув що біда коло мене. Думаю, поки ти повренешся з Надькою, я вже помру. А ще ти сама не водиш машину, буде Надька возитись зі мною, все одно ти б була викликала «швидку», а так я вже попросив Лізу.

- Я телефон забула як на зло вдома. Ніколи такого не було в мене.

- Анка, - саша поміхнувся, - ти так гано постриглась, яка ти слухнянна в мене, дякую тобі Анка.

- Сашка, що з тобою? Що лікарі говорять?

- Інфаркт, але не великий дуже. Казали що переживу, вірніше вже пережив його.

- Що я пережила тут в лікарні сьогодні. Прочитала ім'я «Олександр», а прізвище не розібрала добре і з Олесею, погнали в сто третю палату, а там клієнт помер і забрали його вже. Дежурна мені речі дає, я дивлюсь, а вони не твої. Я запитала скільки років тому хто помер, вона мені говорить вісімдесят дев'ять, якийсь дід Загорський, також Олександр.

- А мені ще сорок дев'ять, до грудня. Ще сорок років треба прожити, щоб померти як той дід, - пожартував Саша.

- Я так перелякалась, подумала собі: напевно відчував щось, що просив мене постигтись, пригадати хотів молодість і так трапилось тепер. Ще подумала: як я Аліні сказати маю.

- Не кажи що я в лікарні, нехай повеселиться собі, а я вийду і вже разом будемо вдома.

- За роботу забудь тепер. Вже весілля відбули, я піду здати тест на права і буду сама водити автівку.

В палату зайшли Олеся з Іваном, вони постояли, а так Іван промовив:

- Анка, я тебе завезу додому, нехай Олеся їде вже собі.

- Добре. Олеся, дуже дякуємо що ти так послужила, але не їдь так швидко вже як сюди їхала. – На прощання сказала Іванка.

- Я погнала; виздоровлюй Саша; онуки треба буде бавити скоро.

- Дякую Олеся, Лізі також подякуєш, і я ще подякую, коли побачу.

- Ліза заїде до тебе Анка вечером; так написала мені.

- Може я колись вам чимось віддячусь, - на прощання сказав Саша.

- Давай Саша, виздоровляй швидко, дивись яка жінка в тебе: стрижка як в піонерки.

Коли Олеся вже поїхала, усі троє залишились в палаті. Іван підійшов до вікна і промовив:

- В понеділок відпустять тебе, я говорив з лікарем.

- Сашка, що тобі принести сюди, щось може тобі хочеться? – запитала дружина.

- Нічого такого не треба. Завтра неділя, подзвониш до дому і скажеш що таке в нас зі мною. А як все буде добре, я собі надумав, щоб ти посадила в нас тюльпани різних кольорів.

- Посаджу для тебе.

- Бачиш яка в мене жінка, - Саша глянув на брата.

- Я ще це побачив там вдома Саня.

- А як Наташка твоя, ще злиться на нас? – Запитал Іванка Івана.

- Вже не так, хоча ви в чому винуваті?

- А як тобі особисто Лора?

- Скажу тобі що тепер я вже трохи стаю розуміти того Толіка, якщо її мама була такою, тоді хлоп увидів і здурів просто. А Майк вже такий більшинький хлопець, скільки йому перебиватись без жінки. Думаю що все буде добре. Якщо б їй було скажімо як Аліні вашій, тоді могла б йому щось показувати, а так вона вже трошки думає по-іншому. Життя воно таке непередбачене, хто його знає...

- Наша Аліна запевняла, що буде ходити до двадцять п'ять років, а там ще подумає. – Посміхнулась Іванка.

- А тепер вже за нею буде хтось ходити по хаті і просити молока, коли їй буде двадцять п'ять років. – Пожартував Іван

- Змушеною я якось пояснити Наташі, ми ж насправді нічого не підставляли, нам не до того було і вперше побачили Майка і Лору на весіллі

- Та вона знає що воно так, але людина завжди злиться на усіх, коли не може щось змінити так як їй хочеться. Вона привикла що він їй телефонує три рази в тиждень, вона розпитує що він їв, де ходив, скільки кругів пробіг по парку і так далі. А тепер вона запитала як він себе почуває а він каже: мамо, я такого часу гарного не мав від коли себе пам'ятаю. Я не знав що з жінкою так може бути прекрасно. Правда він англійською мовою сказав, а я вже переклав так по-нашому.

- А Наташка що на таке відповіла? – Запитав Саша.

- З себе виходить, геть життя кінчає. Я їй кажу: та заспокійся ти вже, а вона чисто «минається баба», як в нас вдома казали, через того Майка і Лору. Я сам задзвонив Майкові і кажу щоб якось з мамою поговорив, а він вислав фото їй на телефон, як вони обнялись двоє з Лорою, Наташка як увиділа, ну все думаю: хвилинка, дві, і повдовію.

Саша з Іванкою почали сміятись з того що сказав Іван.

Коли вже двоє поїхали, залишивши Сашу щоб той відпочивав і набирався сил, Іван вже на подвір'ї сказав братовій:

- Їду зараз додому наберу Івано-Франківськ, скажу своїм як Левчуки допомогли тобі і Сашові, нехай знають батьки, що Аліна не прогадала з родиною свого коханого.

- А я буду чекати Лізу. Ще приготую місце де тюльпани посадити, щоб до сонця було гарно їм.

На тому попрощались Іван з дружиною брата.

Перед вечером приїхала Ліза на своєму крутому позашляховику. Іванка вже чекала на неї, приготувала каву, яку Ліза любила, також печиво. Коли сваха вийшла з машини, побачивши Іванку, Ліза промовила:

- Ой, Анка: доньку віддала, а сама зачіску яку зробила, але тобі гарно, слухай...

- Ліза, ти мабуть хотіла сказати: доньку набік відправила, чоловік в лікарні, а вона дівки бавиться.

- Як Саша до речі?

- Краще, тому і жартую з тобою.

- Він мені телефонує і говорить: «Ліза що мені робити, я щось почуваюсь дуже погано, Анки нема вдома, може мені в лікарню? Яке воно буде коли Анка повернеться, а я помру і буду лежати тут?» Я ж тоді швидко адресу вашу і тут же набрала на карті лікарню вашого району, там номер контактний і я їм повідомила про Сашу.

- Ліза, ми так тобі вдячні, він справді себе погано почував ще в середу.

- Іван сказав, що вже краще набагато йому, я коли їхала набрала Івана, він з лікарем розмовляв.

- Олеся сказала тобі як ми перелякались були там в лікарні?

- Знаю вже. В нас була поговорка така: якщо хтось помилково скаже на кого що він помер, тоді той буде дуже довго жити.

- Сідай, я тобі розповім як колись в нас там в минтовці, мою родичку, що зараз в Ізмаїлі живе, були заочно похоронили; просто сміх і гріх.

- Ой як пахне кава, - Ліза присіла на площадці під дахом, - я їду і думаю: скажу щоб Анка мені каву зготувала, вийшла з машини і почула що кава вже є десь тут.

- В любий час до мене на каву, - посміхнулась Іванка і сіла поруч.

Вже Саша повернувся додому, та побувши вдома кілька днів, знову пішов працювати, не хотілось йому сидіти вдома прото так. Правда Іванка не дозволила йому їхати у Філадельфію за речами Майка. Також Аліна з Русланом повернулись з Вермонту, навіть Наталя змирилась з тим, що її син вже не один живе.

Але в один сонячний день, Іванка чекав новий сюрприз, лиш цього разу приємного характеру. Коли Надя привезла додому Іванку, обидві жінки побачили на подвір'ї де мешкали Маковські, атомобіль червоного кольору, при тому він стояв розвернутим і передною стороною на дорогу.

- Маєте гості якісь Анка, - промовила Надя.

- А хто такий може до нас приїхати? Я вже телефон не забула вдома і коли б хто який нас знає, повідомити має можливість.

- Давай, завтра вже скажеш що за інкогніто в тебе було нині. – Пожартувала Надя.

Коли Іванка вийшла і підійшла на подвір'ї до автомобіля, а це був легковик двух дверний «Mini соорег», червоного кольору і покляєними по капоті та даху, двома широкими білими смугами. Вона обрєжено заглянула в салон і побачила на панелі, що стояли два ключі від автомобіля. Обійшовши навколо, Іванка замітила що немає номерних знаків ні спереді, ані ззаді. Напевно хтось адресу поплутав, а скоріше всього замовив первізника і якийсь номер переклав місцями, а так як вдома нікого не було, той хто доставляв, розвантажився помилково в них на подвір'ї – подумала собі господиня. – Нехай вже стоїть поки хтось не приїде за ним, аж коли дізнається, де його добро поділось.

Підійшовши до дверей хати, Іванка побачила папірець який був у вигялді наклейки і на ньому написано: «Мамо, хоча скажи чи ти задоволеною сюрпризом нашим. Аліна-Руслан». Іванка витягнула мобілку і тут же набрала до дочки:

- Алло, - відізвалясь Аліна.

- Аліна, я побачила записку, що таке відбувається в нас вдома?

- Тато Вітя купив на аукціоні машини. Вчора привезла «етажерка» вісім автомобілів, а Руслан одного зразу забрав і сказав що це буде в подарунок для мами.

- Мені в подарунок?

- Так. По-перше він економний на бензин, по-друге, двох дверний, щоб тобі зручно було сідати, і головне: тато в тебе не буде позичати його, щоб збирати якісь велосипеди по дорозі, тому що туди вони не влізуть.

- А скільки вартує така іграшка?

- До речі він червоний як тюльпан.

- Так скільки вартує такий «тюльпан»?

- Мамо, яка тобі різниця, це не нова машина з салону, але ще поїздить довго, так що можеш до нас в гості вже сама собі по Нью-Йорку, як чеська дама, ще губи червоною помадою під колір підведеш собі.

- Аліна, я ж не можу взяти машину у вас; та це ж гроші вартує.

- Здавай на права, тому що реєструвати потрібно тобі буде. Все давай мене Руслан кличе вже, - поруч телефону роздався який сміх і Аліна запищала сміяючись, а зв'язок перервався.

Іванка стала посеред подвір'я, оглянулась і пішла розглядати автівку. Вона відчинила дверцята, сіла в салон, погладила кремову шкіряну спинку пасажи́рського сидіння і подумала: завжди мені хтось допомагає: Григорій Миколайович, Людка подарував була мотоцикла, впустила нас в квартиру, тут Іван в хату, а ще зять таку машину пригнав мені. Виходить така доля в мене, чи як зрозуміти?

Коли Іванка глянула туди де було зроблено місце щоб ставити банку з водою, чи стакан, там стояла помада, вона зрозуміла що не випадково Аліна їй сказала про те щоб намалювати губи. Іванка поруктила тюбик, навела на себе люстерко і стала малювати губи. Вона поглянула на себе, на свої карі очі і подумала: ось такою, я буду тепер вже справжня чешка, як жителька самої Праги.

Вийшовши з машини, Іванка пішла в хату, переоділась, взяла вільне плаття, яке було довге і стала готувати на кухні.

Через якийсь час, почувись кроки під хатою, Іванка вийшла щоб зустрінути Сашу, який вже повернувся, правда трохи скоріше сьогодні. Коли Саша відчинив двері, він хотів немов щось запитати, але ратово змінився на вигляд:

- Саш, ти вже так скоро?

- А що не чекали? – Саша зробив суворий вигляд обличчя.

- Не розумію, - Іванка стиснула раменами.

- Зараз ти в мене зрозумієш. Де він сховався?

- Хто ховається?

- Не встиг таки нині вже поїхати, десь тут має бути.

- Саша, що якісь дурниці вигадуєш?

- Я дурниці? Для кого така намалювалась? Машина чия стоїть?

- Поясни тобі про машину, а губи – Іванка взяла швидко почала витирати помаду.

- А може ти ще – Саша раптово зловив дружину за коліно і почав підіймати плаття вище.

- Саша, ти що робиш, що з тобою?

- Може ти ще панчохи червоні натягнула на підтяжках для нього, дава показуй чи не так?

- Саша, - Іванка сердито взяла за руки чоловіка, - ти що собі дозволяєш? Я що тобі іграшка якась?

- А для кого ти іграшка тоді?

- Саша, перстань вже і послухай як людина. Машину мені Руслан подарував, моя машина. Аліна помаду покляла там, я просто дивилась на себе і все. Забула губи помити; з чого трагедію робиш тут?

- Та знаю я про машину, - посміхнувся Саша, - не казав тобі нічого, ми ж домовились про сюрприз. Правда я ранком взнав, мені Аліна написала.

- Саш, але в тебе жарти. Твій сюрприз, ще покруче того, що діти мені припіднесли.

- А скажи що ти повірила, що я підозріваю тебе?

- Не повіриш тут. Вже подумала що бити станеш зараз мене.

- Виходить що мій театральний талант, не старіє з віком.

- Я ж забула що ти грав в школі і плакав на сцені, а тут зіграв точно так, що не підкопаєшся навіть.

- А помада підходить тобі; ех Тюльпанчик ти мій.

- До речі: Аліна сказала, що машина червона як тюльпан.

- Аліна їй сказала, а хто підказав тій Аліні про «тюльпан?»

- Але ви мене розіграли: що ти, що зять, що Аліна.

- Бачиш як буває.

- Саш, а машина справді моя, чи також якийсь жарт ваш?

- Ні, машина вже не жарт. Твоя машина, твоя.

- Я Саламандрі все розкажу про вас, так мене перелякати, я ж повірила що ревнуєш мене до когось справді. Але ти актор, та ну тебе, - Іванка жартуючи вдарила чоловіка по спині.

- Пішли, я їсти хочу.

Коли вже Саша сидів за барним столиком, смачно поїв, дружина стала заді нього і нахилилась йому на плече, поклавши голову.

- Саш, а Саш.

- Що таке? – Попиваючи апельсиновий сік, запитав Саша.

- А тобі справді подобаються червоні панчохи такі?

- Звичайно, все що мені червоні тюльпани нагадує, і мак польовий, мені подобається.

- Візьму під увагу.

- Довго не відтягуй, в суботу щоб були, - посміхнувся Саша дружині, яка злегка засоромилась, як юна дівчина, перед коханим мужчиною.

В суботу, Маковські вирішили поїхати в Меррік, щоб провідати доньку. Перед тим Саша заїхав в магазин з українськими продуктами і купив маринованих грибів та підпеньків зятеві, так як скоріше Аліна сказала батькам, що Руслан дуже любить такі делікатеси.

Приїхавши на Лонг-Айленд, Саша з Іванкою вийшли з автомобіля. На дворі була сонячна і тепла, літня погода. З дверей дому, (першого поверху) вибігла Аліна, щоб привітати батьків. Вона була одягнутою в білу футболку, яка була нижче пояса, а на ногах нічого не було. В руках вона тримала іграшкову мавпу, і та мавпа, була більшого розміру.

- Привіт мамо-тату! - весело вигукнула дочка.

- Привіт, - Саша став невдоволено оцінювати як та одітою, а вірніше сказати - роздітою.

- Аліна, ти як ходиш вдень по дворі? – Запитала, оглядаючись Іванка.

- Ми самі вдома.

- А коли мама Ліза буде? Мені портібно її побачити сьогодні.

- Рустік! – Покликала Аліна чоловіка, - питає мамка Анка, коли мамка Ліза буде вдома?!

Руслан, почувши що його кличе молода дружина, вийшов з хати і направився до гостей, але Аліна собі пригадала що відбувалось перед тим в хаті, ту же почала:

- Мамо, скажи йому щось, - почала плачевним голосом Аліна, - він зве мене Алі, а я йому кажу що я не Алі-Баба, а він далі, - Аліна почала жартуючи бити тією мавпою Руслана, - він далі мені так говорить.

- Престань, та що робиш, - промовив Саша. – Тут тобі Русланчику грибочків ми привезли, ти думаю що вже їв такі, казали нам в магазині що вони добрі.

Руслан взяв дві банки, і хотів подякувати, але Аліна почала далі:

- Йому ще грибочків? Він вчора мої канолі з'їв.

- Аліна, перестань, - промовилва Іванка, - що за манери в тебе такі?

- Я хотів сказати дякую, - промовив Руслан з властивим йому акцентом, і направився щоб покласти банки в хату. Аліна побігла за ним, щось хотіла йому сказати, щоб батьки не почули.

- Ой, - зітхнула Іванка, - дитячий садок «Ромашка».

- Діти, Анка, не дивуйся, - махнув рукою Саша.

Двоє присіли на чавунні крісла, які стояли поруч столика, а через короткий час, Аліна вийшла на двір до батьків, вона промовила:

- Але Юлік картину написав гарну, таке поле і маки червоні. Хочете поглянути, вона там, - Аліна вказала на другий поверх, де жили Вітя з Лізою.

- А там нікого нема зараз, - розвела руками Іванка.

- Хата відчинена, ми ходимо туди собі коли захочемо.

- Не розумію, - Іванка глянула на дочку, - а вам для чого ходити по хаті, коли ви тут живете?

- Їсти ідемо туди. А ще кіт в хаті, йому також увага треба від людини.

- Аліна, - Саша оглянувся чи Руслан не почує, - ти залишай свій дитячий вік, готуй чоловікові сніданок, тобі не соромно ходити по кухні в батьків його і їсти? Ти що думала, що вийти заміж, це лиш потіхи і кохання, треба жити по-сімейному вже. А якщо у вас діти підуть, що тоді?

- Тоді буде Аллі-Баба і сорок розбишак. – Пожартувала байдужна молодиця, яка була зовсім не схожою на сімейну жінку, а скоріше всього на школярку, хоча насправді вона була ще нею.

На таку батьківську настанову, над'їхали Левчуки. Вони вийшли та привітались, а Ліза поклала пакет на сходи молодих, щоб ті забрали собі те, що вона купила для них.

- Ліза, - балагальним голосом промовила Іванка, - як так балувати Аліну, вона нічого робити не буде. Призналась мені що на вашій кухні снідає, продукти їй привозите, нехай щось робить сама вже.

- А вони двоє робили вчора, - вмішався Віктор в розмову. – Дивіться що було: я продав одному чоношкірому машину, той поїздив тиждень і привіз назад. Сказав що передумав, а машину вже закидав так що двоє вчора мили її і прибирали.

- І що ти гроші віддав йому назад? – Перепитав Саша свата.

- Так: виписав чек на таку ж саму суму.

- Це хіба лишень таке в Америці може бути.

- Дивіться і поміркуйте: буває так, що інколи, образно кажучи, на задній передачі, дальше проїдеш як на чотирьох передніх. Я ж правий був, але що мені з тієї правоти, коли він мені балончиком обмалює гараж чи машини мої? Хто його накаже тоді, коли він сьогодні тут живе, а завтра десь на Флориді опиниться. Машину продам знову, а він задоволений був такий що куди там.

Одного разу ще давно, приїхав вірмен до мене в гараж, ще я тоді з Юрою разом працювали там на старому місці, де зараз Юра працює. Я сказав за ремонт, а він торгується як на базарі якомусь. Я, того вечора, якось вдома проговорився, а Ліза мені говорить, щоб я зробив йому за таку суму яку він хоче. Мовляв коли вона народилась, лікар вірмен був, хто її вперше на руки взяв, там ще якусь історію почала мені, одини словом – Кавказ. Я послухав жінки, але вийшло на краще: вірмен мені скільки клієнтів підігнав, що я продав може вісім автівок і на ремонті Юра заробив добре. Вірмен той, продає склади різні, цехи старі, різну комерційну нерухомість і знає людей досить. А люди багаті, вони не торгуються в гаражі, йому щоб техніка виїхала якнайшвидше, тому що час-гроші для нього. Тут Юра не опустить нагоди ніколи, щоб заробити краще, воно правда, так що вірмен виправдався нам в десятиро вже.

- Ти вже Вітя мислиш як справжній бізнесмен, - похитав головою Саша.

- А бувало що пролітав також; різне буває.

- А як ви зараз хочете час провести? – Змінила тему Ліза. – Може десь в кафе поїдемо, чи в ресторан, тому що в мене немає з чим прийняти гостей сьогодні, - призналась відверто господиня дому.

- Дякуємо, - відповіла Іванка, - ми не в гості, також поїли вдома, просто я хотіла щось запитати тебе Ліза. – Іванка поглядом поманила сваху, щоб відійти від мужчин.

- Давайте так домовимось, - сказав Вітя поки жінки не встигнули відійти, - я хотів в гараж до Юри, і Сашу заберу з собою, якщо він не проти, а ви собі як знаєте.

- Окей, - погдилась Ліза.

- Ліза, - Іванка оглянулася щоб не почули чоловіки, - ти може знаєш магазин де гарні панчохи і таке все решта?

- Звичайно що знаю.

- Мені, як тобі сказати. Коротше мені туди потрібно на десять хвилин, якщо в тебе є час.

- Мені також вже потрібно туди, - посміхнулась Ліза.

- Як в нас кажуть: сміх і гріх.

- А чому так? – поцікавилась Ліза.

- Донька з хати, а мого на червоний колір потягнуло чомусь, - Іванка рукою провела впоперек правого стегна; ось такої спокуси йому подавай.

- Це ж яка романтична спокуса, - посміхнулась Ліза.

Коли Вітя з Сашею вже виїжджали на дорогу, Іванка промовила до чоловіка:

- Саша, щоб ти мене почекав коли ми ще не повернемось, щоб без мене додому не поїхав.

- А ти довго думаєш десь там ходити? Нащо тобі магазинів нині в суботу, ще Лізу заставляєш кудись тебе возити.

- Саме тому що «субота», посміхнулась Іванка. – Термін виходить до вечора сьогодні в мене.

- О, якщо так, тоді давай, - промовив Саша, підморгнувши оком дружині.

Коли вже двоє чоловіків їхали дорогою, Саша збентежений легкодушністю власної доньки, почав розмову з Віктором.

- Вітя, я приїхав перед тим як ви двоє повернулись, і дивлюсь на свою Аліну, а в неї геть дитячий розум ще. Ви з Лізою, будь ласка не подивуйтесь, якщо вона щось викине таке, що не відповідає сімейні вже жінці. Я порівнюю свою Анку в такому віці і різниця просто як кажуть грамотні люди: колосальна. Тепер діти того близько не переживають і не знаю коли б прийшлося, як вони б справились з такими проблемами які бували в нас, в наших молодечих літах.

- Саша, - спокійним голосом відказав Віктор, - добре що не знають того. Дав би Бог щоб не знали ніколи. Я, коли собі пригадаю як в армію ішов, які плачі були, немов на фронт відправляли. Але коли я тепер погляну на свого сина, думаю собі: добре що не знає того, нехай живе і радіє молоденькою жіночкою. Зараз вже Белла поїхала туди у Вермонт, нам було б сумно що не чути голосу дівочого в хаті, а так вже маємо Алінку вашу і двоє вони там сміються, жартують, граються, і весело нам.

- Воно так, просто мені не привично, якось вдома не помічав що дочка ще як дитина зовсім.

- Все буде добре. Знаєш як колись було, старі люди розказували як пішла невістка чи зять до когось, які проблеми були: все треба було вміти зробити, щоб люди не сміялись, а воно просто насправді: живи собі і будь щасливою людиною, для чого тобі мучитись різними непотрібними правелами, а колись дітей мучити також, лиш для того, щоб вгодити комусь, хто що скаже, і комусь ще там перекаже.

- А хто кого не любить, тоді щось придумає, щоб посміятись коли захоче все одно.

- Щоб здоров'я було і спокій тут де живемо, а все решта, немає чим переживати. Знаєш Саша, ми усі в душі, хотіли б повернутись в дитинство, чи юні літа, але нажаль вже не можемо, тоді повинні балувати наших рідних дітей, які ще в такому віці, - підвів підсумок Віктор, а Саша зрозумів що Левчуки таки справді розумні і розважливі люди, на усі моменти життя...

Дев'ятнадцятого червня, помер батько Володі Чумака, Петро Несторович. Хоча він був молодшим від свата Григорія Миколайовича, але його не пережив, а прожив Нестрович, вісімдесят п'ять років віку.

Маковські, переказом передали п'ять сотень доларів, на похорон Чумакам. Після похорону, Іванка частіше проводила відео розмови з Григорієм Миколайовичем, щоб той не скучав. Хоча вона йому багато розповідала про дочку, про те як двоє молодих собі живуть, але Миколайович немов не дуже цікавився Аліною, а ось пригадувати про той час коли Іванка переїхала була жити до нього, йому подобалось постійно і він знову і знову повертався до цієї теми.

Саша, з нагоди того що трапилось в родині, хотів взнати про тестя та тещу бувшого співробітника театру, Кузенка Романа, якого колись звав просто Кузя, але не зміг того відшукати: ні по телефону, ані в мережі.

Коли вже Саша з дружиною обговорили останню новину з Ізмаїла, вони сиділи двоє перед хатою і пили каву. Саша пригадав собі розмову з Віктором і хотів щоб знала про це Іванка також.

- Анка, я з сватом говорив про твою машину. Сказав що ми хочемо заплатити за неї, ми розуміємо що Руслан ще молодий, хоче нам подобатись, може Аліна його наштовхнула на такий поступок і так далі.

- Що Вітя відповів?

- Не хотів щоб ми платили. Говорить мені: «якщо я у вас візьму гроші, нічого в мене не поміняється аж такого в бізнесі, а ви відчуєте на собі. А коли будете користуватись автівкою, я також не відчувати буду що я десь витратився, тому що в мене все просто мотається і з банку в банки переказую постійно, саме

так найбільш вигідно тут вести бізнес, щоб не повертати багато податку. Банки мають гроші, і я ними користуюсь, так мене навчила родина моєї Лізи – Арлани».

- Саша, мені Ліза як розповіла про свою сестру, про Ріту, так це не що будь. Ріта в їхньому бізнесі, найбільше розбирається і вже Тамару так навчила, що вона також підтягується ближче.

- А я думав що Лев Ілліч найбільше і Ліза також.

- Лев, він плавить золото, срібло, він в них на «кухні», а Ліза менеджеркою так би мовити. А увесь бізнес, тягне Ріта, навіть брат її Гарік, вже її поступився в такому.

- Нічого собі якась баба така крута.

- Послухай що спонукало до цього, а вірніше який випадок відбувся.

- Цікаво. – Саша сьорбнув кави.

- Ліза з Рітою, кожного року, літом, їдуть на кладовище, на могилу бабусі. Вони її дуже любили, тому що коли були дітьми, проводили час в неї, там в Абхазії. Десь в дванадцятому році, вони там були, принесли квіти, поклали, постояли, пригадали минуле і вже хотіли іти геть. Але Ліза почула що хтось плаче на цвинтарі; воно не дивно, адже тут місце для такого.

- Залежно кому, - вклинився Саша.

- Не розумію, ти про що?

- А ми що робили в Шоломіні колись на цвинтарі? Також палакали, чи раділи, що банку знайшли?

- Ми це таке, послухай що було далі.

- Я уважний.

- Ліза, говорить що коли вони підійшли, побачили стоять якихось чотири жінки над могилою. Ліза в нас співчутлива душа, сказала до Ріти щоб підійти і поспитати кого вони згубили вже тут, поспівчувати людям, так як повинно бути. Підійшли, почали спілкуватись, а з них дві жінки, майже не розмовляють англійською, одна з них привезла їх і там похоронений був їхній батько, який недавно помер. Але поки Ліза співчувала людям, Ріта запримітила в однієї на шиї, якась намисто, воно не було дороге чи золоте, навіть з дерева, чи з чогось такого, що легко такий матеріал обробляється. Ріта поспитала де вона купила так гарно вирізані деталі того намиста. Жінка сказала, але через переводчицю, що це її брат подарував, а він сам робить такі штуки. Тоді Ріта запитала чи може він для неї щось зробити подібне, а вона заплатить гарно йому, та жінка здивувалась: така дама багата стоїть, а питає про якісь кільця дешеві. Але дала адресу і телефон. А насправді вона з братом приїхали кілька місяців тому з Філіпін і він вже десь прибирав в магазині якомусь.

Коротше: Ріта поїхала до нього, поглянула на його саморобки і побачила що з нього можна зробити ювеліра. Взяла його до себе на роботу, він освоїв справу з золотом, сріблом, платиною, міддю і так далі. Руки в нього золоті просто, такі орнаменти вирізає, що просто чудо а не робота. До речі, ось цей кораблик, що Тамара продавала і він в нашій Аліні опинився - це його робота.

- Нічого собі.

- Ріта тоді їде в Україну, це було саме перед «Майданом», домовляється там про бурштин. Звідти поставляють бурштин, а цей майстер став виробляти з бурштину в срібних оправках різні штучки, навіть брелки до ключів. Говорить Ліза що так пішов бізнес на тому, що просто важко повірити.

- Щось дороге продати, потрібно багатого покупця, а такі речі більш-менш доступні, люди беруть на подарунки. – Зробив підсумок Саша.

- Того майстра Ріта назвала Піхто, а він просто обожає Ріту, сам не одружений, такий низького зросту, жовта шкіра, ніколи не скажеш що він щось подібне може зробити.

- Ти що його бачила?

- На весіллі був в нас. Але я там не замітила, я на фото бачила; Ліза показувала мені.

- Якщо такий малий та жовтий як манго, можна і не побачити, а ще в ресторані де мало світла було. – Пожартував Саша.

- Добре йому платять, але Ріта йому поклялась: якщо він піде робити комусь іншому, вона сказала що його «порішити» просто, і все буде на тому. Він боїться, він знає якщо вона сказала, так з ним і буде.

- Ти що серйозно думаєш, що вона може його чвахнути?

- Я також Лізу питала, а Ліза відказала що Ріта його попередила: мовляв жити будеш, але не зробиш нікому нічого, сказала що підсипить в напиток якусь біду, щоб той втратив зір, і нічого ніде не доведуть в суді ніколи.

- Нічого собі; дійсно якась мафіозія та Ріта їхня.

- Так що той Піхто, просто в неї раб, якому добре живеться поруч такої госпожі.

- Я так побачив, що Тамара їхня, також така що має хватку, як Іван сказав був.

- О, що ще було, - пригадав Іванка. – Розповідає Ліза, що до них прийшла одна чорношкіра жінка. Вона дуже багата, дочка якогось бувшого президента з Африки. Стала питати чи в них можуть зробити замовлення для неї. Вона хотіла щоб на такому золотому блоку, вилучиною майже як коробка від цигарок, вирізати на золоті портрет її покійного батька. Щоб на ланцюгові носити на шії, зверху одягу.

- Так як би того президента?

- Так. Лев Ілліч розвів руками, але зрозумів що можна заробити гарні гроші, тому що усі відмовлялись від такої роботи. Викликали Ріту, та привезла того Піхто і він погодився. Приєднали Юліка, той намалював таку композицію що в середині погруддя, а ззаді пальми і ще щось там. Портрет зменшували до маленького якимось сканером, а так той взявся вирізати.

- Нічого собі. Та це тобі не на кабачку чи на дині вирізати щось.

- Зробили навіть з трьох видів: золота основа, портрет платиновий, а декорації з білого золота. Жінка як побачила, своїм очам не повірила.

- Але які люди є талановиті.

- Якщо б Ріта не побачила його роботу, напевно б той Піхто, до тепер прибирав б магазини в Брукліні.

- Якщо б Ліза не співчувала тим жінкам з Філіпін, нічого не побачила б була та сама Ріта.

- Взагалі ти правий Саша.

- Як в тій Америці все перплітається.

- А тепер Юлік їм малює різні віночки, також такі листки закручені, а вже той майстер вибирає що можна зробити з тих малюнків. Сказала Ліза, що Аліну візьмуть в свій бізнес і навчать як з золотом обходитись. До речі Ріті подобається наша Аліна і Ріта запримітила що в неї голос дуже привабливий, а в магазині така унікальність, ціниться високо.

- Але як вони на все увагу звертають. Де б я в магазині слухав як хто говорить до мене.

- Це так нам усім здається, але ми підсвідомо, все одно звертаємо увагу на таке, так мені Ліза пояснила.

- А в Ріти чоловік той самий з Івано-Франківська, а діти є в них?

- Два сина: Артур і Арнольд.

- Напевно також виросте з них щось таке, як маминька їхня.

- Та на здоров'я, як наша Аліна любить промовляти - посміхнулася Іванка.

- А ти Анка переживаєш що машину тобі дали: дали і ще дадуть! Також возись нею на здоров'я.

- Видно Саша що ти Маковський і мав вуйка колись, який навчив вас так собі легенько, тихенько і вже щось є таки в хаті, а тепер ще й в гаражі.

- Коло хати також. – Саша кивнув головою в сторону подвір'я, де стояла червона, як польовий мак, автівка.

Вже Іванка задала тест на посвідчення водити свого автомобіля, сама вже їхала куди було їй потрібно, навіть поклати собі на панель великий декоративний червоний мак, тому що водить таку автівку пані Маковська – це так на всякий випадок, коли хто зустрине з знайомих.

Ігор - рибалка, почав ловити рибу не просто так, задля задоволення, а Ліза в нього замовляла яку саме рибу вони люблять і платила йому за рибу гроші. Ото ж була нагода в Іванки в кінці кожного тижня, поїхати провідати доньку і заодно завести рибу сватам.

Однієї неділі, Іванка вела розмову з батьками, коли вже обговорили те що було головніше, почали побутові теми:

- А ти не боїшся водити авто, в такому місті великому як Нью-Йорк? – запитала мама Лариса.

- Вже не боюсь. А чому мені боятись?

- Там такий рух, скільки транспорту.

- В Нью-Йорку, транспорту доволі, але рух не такий як собі хто думає, тому що тут більше стоїш як їдеш, а вірніше повзеш як черепаха. Але я вже знаю години і куди їхати швидше туди в Меррік до Левчуків. А Ліза жартує і говорить мені: за машину не хвилюйся коли хто дряпне на дорозі, в нас механіків доволі в родині. Як любить наша Аліна приповідати: «дядя Юра зробить».

- А той дядя Юра не злиться на таких родаків?

- Куди йому злитись, Олеся дала б йому. Юра те саме що Олько в Ірки під каблучком сидить.

- Цікаво там у вас. А ми недавно мали відео-контакт з Арланами, нам Аркадій Ілліч сказав, що його дружина, Тетяна Андріївна, тепер працює на заправці, десь там поруч дому. Вона працювала у великому аеропорту міжнародному, але туди переїхали і вже не мають таких можливостей і виборі праці. Тим більше що вона від мене старшою на шість років, але любить постійно з людьми спілкуватись, тому пішла туди, де постійно люди нові заходять. А він вдома, йому нараховують пенсію і ще їде відсоток від їхнього ювелірного бізнесу також.

- А ми були скоріше там в них, і нам Аліна говорить що ходить до батьків туди з Русланом їсти на кухню. Мені стидно за неї, просила щоб Саша з нею щось поговорив, щоб вона готовила сама. Кажу йому: я вже їй сказала була і ти ще скажи, щоб готовила навіть батькам його, вони ж зайнятими на роботі постійно, а Саша сміється з мене.

- А чому сміється? – Не зрозуміла Лариса.

- Говорить мені: Ліза бігає на тринажорі по десять кілометрів, а коли ще Аліна почне її годувати, тоді вже буде бігти хіба з Мерріка в Бруклін на роботу.

- Весело там у вас.

- А я так побачила, - Іванка оглянулася щоб чоловік не почув, - бачу що в Аліні, щось таке «маківське», хоча вона не любить Ірину, але дивлюсь що не дуже далеко від неї втекла з тим. Також так любить щоб хтось їй готового приподніс на тарілочці. Ми ж, особливо Бабаки, вони постійно самі всього в житті добивались, крутились як могли, а Маковські самі знаєте як там в них завелось вже: дадуть, пришлють, куплять, принесуть і так далі.

- Але щоб молоді побрались, ініціатива вийшла не від вас, а від Левчуків, наскільки я знаю.

- А вони нічого не жаліються, хотіли невістки тапер мають. Взагальному, я так побачила, що їм «щастить» як на зятя, який не любить робити, так само з нашою пішло єдиначкою, але є ще надія що Аліна вчиться піде кудись, хоча вона скоріше всього в їхньому ювелірному бізнесі бачить своє майбутнє.

- Якщо не жаліються, тоді ви не вмішуйтесь поміж молодих.

- Вітя признався Саші, що коли почув бажання Руслана женитись, здивований був, але Ліза сказала йому що таке треба, вірніше пояснила чому так потрібно.

- І як вона пояснила?

- Не буду вам переказувати.

- А чому Вітя і Саша про дітей можуть говорити так, а ми дід з бабою, не можемо знати? – Запитив Богдан, який вже підсів і слухав бесіду.

- Як вже аж так того хочете знати, тоді скажу: Вітя сказав що Ліза пояснила йому про те, що молоді люди, повинні нормально жити статевим життям, тоді вони можуть правильно вчитись, працювати і все інше. А в іншому випадку, лиш одне в голові: коли і де зустрінутись, щоб побачило одне одного. Ліза вона ж чекала довго на Вітора і сама знає як воно буває і що робиться в голові молодої людини.

- Напевно правильно думає Ліза. – Похвалила сваху Лариса.

- А ще признався Вітя Саші нашому, що на Лізу спричинило досить враження коли вона приїхала до нас вперше, а я не сварила ні Аліну, ані на неї не накинулася з запитаннями чому малу доньку поліція привезла і все через їхнього сина. Вона подумала що коли Саша прийде, все ж таки почнеться зараз скандал, а насправді Саша не знав навіть нічого. Вітя ще сказав: моя жінка уявила собі, що коли б їй було скільки років, і міліція привела в квартиру, щоб тоді її тато зробив з нею.

- Та він якийсь благодійний такий, той Аркадій Ілліч. – Богдан стиснув плечами.

- Тепер вже так, а молодий був трошки інший, сама Ліза мені вже ділилась своїми таємницями сімейними. Але взагальному, вони розумні люди і виховані – це правда.

- Певно що так, - підкинув Богдан, - якщо люди приїхали в Америку з чемоданами і вже так піднялись в бізнесі, тоді розумні вони досить виходить.

- А Ліза, вона в родині номер один. – Запевнила батьків Іванка.

- А та дівчинка менша, вона вже не живе там з ними? – Запитала про Беллу, Лариса.

- Вона у Вермонті; любить ліс як наш тато.

- Але вона не дуже схожа до мами, до тата навіть не знаю... – Стала характеризувати малу Левчукку Лариса.

- Белла схожа до Тетяни Андріївни, я бачила фото її молодою і така кругленька на личко, як Тетяна в юності була. Руслан найбільш пішов виглядом в кавказців, тому що Тамара має вже від Левчуків досить.

- А Тамара дуже красива молодичка, - підкинув Богдан.

- Якщо вже навіть Іван так само говорить, тоді вже сумнівів жодних бути не може.

- А як там вирішилась ваша «родинна спокуса»: Наташка Іванова з тією Лорою, вже помирилась? – З нагоди запитала Лариса, коли згадали про Івана.

- Була там. Вже змінила думку. Іван розповів що Наташка поспілкувалась, говорить що Лора дуже грамотна, освічена людина, і вже немов помирилась з тим, що так вже буде в них.

- А може і добре буде, хто його знає що в житті чекає кого.

- Щоб я не забула: мені потрібно щоб Людка, прислала мені фотки своєї хати, зроблені з різних сторін.

- А для чого тобі?

- Юлік малює їхню хату і тут продає. Одесити купляють в нього такі картини. Яюсь випадково побачив коли Аліна переслала Тамарі знімку, на якій вона стоїть з Еллою, тоді коли ми були в Чумаків літом. Він зацікавився будинком, написав картку таку невелику і стилу іпресіонізму, і добре заплатили за неї. Написав другу, також пішла. Тепер Юлік просив щоб з кожної сторони йому зробити знімки, тому що там видно що господа в одеському стилу, тож одесити купляють в кого настальгія, а їх дуже багато в Брукліні.

- Як воно є на світі: побачив знімку і вже на тому гроші заробляє, який талант в людини. А ти казала що Тамара працює, а він не хоче?

- Він талант; працює коли є натхнення.

- Ой Анка, - махнув рукою батько, - якщо б не та Тамара, що забрала його до себе, малював б десь був тут Одесу і продавав за кілька гривень. Там люди багаті, гроші дадуть за любую роботу, а тут і гарно намалює людина, а люди торгуються, тому що економить кожен.

22

Незадовго після того коли Іванка вела розмову з батьками, Ліза приїхала до Маковських. Іванка була вдома, а Саша кудись поїхав був, вірніше робив свій «маршрут», чи чого не побачить на вулиці такого що пригодиться, як любив він говорити, коли вже щось тягнув з свого темно-синього мікроавтобуса, Dodge.

Іванка спочатку розпитала про дітей, обговорили останні новини, а так перейшли до іншої теми, яку почала Іванка, признавшись про те, що розповідала батькам про ювелірний бізнес Арланів, в Брукліні.

- Мої батьки, вислухали і признали що ви досить розумні люди, - призналась відверто Іванка.

- Анка, ми ж збираємо досвід, який вже роками в такому бізнесі. Ось послухай що відбулось особисто зі мною. Жив-був такий дядя Йося, єврей. Мав він свою лавочку ювелірну, але жінка хворіла, гроші ішли на ліки, операції і він не доробився до багатого ювеліра. Але вирішив він переїхати в Ізраїль, на постійне проживання; своє золото розпродав, залишились станки ювелірні і інструменти. Покликав дядю Льовку, щоб той поглянув, може щось купить для нашої мануфактури. Ми взяли де-які речі, розрахувались, а я його стала питати, так просто немов жартуючи; кажу йому: дядя Йося, а може ви який секрет знаєте в нашому бізнесі якого ми не знаємо? Ви все одно вже тут не будете торгувати, ми вам не конкуренти більше, а нам в пригоді стане ваш досвід. Він так посміхнувся, і говорить мені: а до вас чорношкірі заходять в магазини ваші? Я кажу йому: буває що заходять інколи. Він мені відказує: я скажу секрет тобі: чорні, вони дуже купляють золото, вони люблять носити його постійно, але є один секрет в тому щоб вони саме у вас його купляли. Я кажу тоді, мені цікаво дуже, поділіться зі мною ним. Тоді Йося мені говорить: візьміть на роботу чорношкіру дівчину, тоді самі побачите як у вас піде бізнес. Я так подумала і сказала що спробуємо.

- Нічого собі, - видихнула глибоко Іванка.

- Я сказала Гаріку, а він сказав що не проти, але лиш щоб не крала золото в нас. Я Тамарі вдома, а Тамара знала одну дівчину-однокласницю, запропонувала їй чи вона не проти працювати в нас. Дівчину звали Сара, така фігурою, як на замовлення цінителю жіночих форм. А Тамара проста в нас: що думає те і говорить; каже тій Сарі: дивись щоб ти посміла щось вкрасти в нас, а для чого тобі красти? Вдень, на роботі, ти маєш право надіти на себе все що є в магазині, там на тебе дивитись будуть люди, чоловіки, а вдома нащо тобі того, хто на тебе вдома дивиться? Сара посміялась і почала працювати, мам її така вдячна що ми взяли її, платимо гарно, вона задоволеною. Спочатку я її з Мерріка забирала на роботу, а тепер вже машину має свою. Правда любить запізнитись інколи, але нічого - ми прощаємо.

- А як в бізнесі, відчули зміни?

- Звичайно. Почали з її родини в нас купляти, знайомі їхні.
- Добре, виходить, порадив, той дядко Йося.
- Був випадок один конкретний: в нас продається лиш один бренд чоловічих годинників, такий Брейтлінг, швейцарський. Зайшов один пан, оглянув годиника за дванадцять тисяч, і сказав Сарі що подумає. Прийшов на другий день, а її не було, стояла за прилавком Фаїна, дружина Гаріка. Він поглянув знову на того годиника і запитав чому немає Сарі. Фаїна відказала що та буде завтра, він сказав що завтра і купить. Прийшов на другий день зранку, лишень відчинили магазин, правда Сара тоді не запізнилась, тому що я їй сказала, зателефонувала особисто, що прийде її клієнт. Купив годинника, і сказав що хотів щоб саме вона заробила відсоток, від проданого товару.
- А чому так, цікаво?
- Анка, є люди, які непримиримі з тим що є нерівність, вони немов відчують якусь вину в тому, що так в суспільстві відбувається. Мені один сказав адвокат, коли були вибори президента і тоді Обама балатувався. Він мені говорить так: я проти програми демократів, але буду голосувати за Барака Обаму лиш тому, що він чорношкірий. Я з південних штатів, в яких колись було рабство, і мені соромно, за моїх предків.
- Ти подумай, - здивувалась Іванка.
- Ось так буває між людьми, а ми все враховуємо, вивчаємо, а тоді практикуємо в бізнесі нашому.
- В нас Іван такий самий: він демократ і за справедливість. Саша говорить що такий був змалку, не любив як хто кого образить, його постійно ставили хлопці, щоб був суддя на футболі, в школі колись.
- Може наша школа колись грала з їхньою і Іван судив гравців, - посміхнулась Ліза.
- Все може бути.
- А знаєш Анка, ваша, чи вірніше вже з твого дозволу сказати наша Алінка, вона так уміє розповідати гарно щось, напевно в Сашу пішла з тим що вона як письменниця уміє розкласти все так на своє місце. Надавно ми сиділи на дворі, перед вечером. Сонце так гріє, хоча вже на захід склонилось, але тепло досить. Я почала Абхазію пригадувати, а пізніше Алінка стала нам про північ, як твій тато там в тайгу їхав. Стала нам так змальовувати пейзажі тієї місцевості, які там обрії за далеким лісом, як там самотньо... Одним словом, я так слухаю і просто реально потонула в її розповіді, ту сонце гріє, а мені немов холодно стало нараз, немов я посеред Сибіру десь за Уралом. Пригадала навіть картину Васнецова «Альонушка». Пригадуєш таку, де дівчина сидить одна над водою в лісі?
- Ялинки там навколо здається ще так заді неї, а вона в такій квітчастій спідниці довгій?
- Щось таке, - пригадуючи, прижмурила свої очі Ліза.
- Я вже також стала мистецтвом цікавитись разом з Сашою, - посміхнулась Іванка.
- Має такий талант, Алінка, може словесно так передати обставини того життя там, що просто слухаєш її і не наслухаєшся...
- Так само я пригадую себе малою: прийдуть до тата його товариші по роботі, як почнуть вечорами про ліси та ведмедів, я засинаю і мені все те в снах проходить вночі.
- Маємо зятя талановитого і невістку також, - потерла задоволено долонями Ліза.
- Ти Ліза їй можеш сказати щоб щось готовила вам усім, тепер вона ще не в школі, нехай не сидить просто так без діла жодного.
- Ні. Я не буду такого робити Анка. Ми задоволені що наш син нікуди не ходить, чи не їздить з поганою компанією, що в нього дружина яку він любить, а щоб я вмшувалась поміж їхні справи, я не буду. Мені подобається що вона завжди веселою, жартують двоє поміж собою. В Алінки такий голос приємний. А як вона сміється гарно, слухаєш і самій весело робиться на душі.
- До речі, мені також по поведі сміху мого, робили комплімент давно, - призналась Іванка, а сама пригадала, як колись вона з Сашою були в Довгому.
- Справді? – Посміхнулась Ліза.
- А до речі, ось так «справді», любив питати Григорій Миколайович, так само; правду кажу.
- Послухай Анка, - Ліза здивована приклала долоню до вуст, - ти мені Амерку відкрила. Я ж то думаю від кого я навчилась так, в мене ніхто так не перепитував: ні з батьків ніколи, ані в школі, а я особисто вже давно маю таку привычку. А тепер ти мене вивела на дорогу: я ж від Миколайовича вашого навчилась. Ми коли були там в того перекладача, мама йому щось про мене і Вітю пояснювала, а він перипитував тоді так. Я ж думаю де я взяла і від кого таку привычку, а тепер все зрозуміло стало.
- Бачиш як наші долі переплітались здавна, з людьми, які були поміж нами?
- Не просто так, скажу тобі.
- Ми про дітей не закінчили, - пригадала Іванка.

- Знаєш, тобі може Олеся розповідала, а може визнаєш пізніше, я про Тамару нашу хотіла щоб ти все знала як було: з нею дружив один хлопець з родини Юри, Олесеного чоловіка. Я, тоді як могла, так старалась завільнити її від нього і скажу тобі чому: дві причини було. Першою, була головна причина, що він її просто не любив, мав за іграшку, на досуг, як кажуть. Друга причина, була такою, що його дід, по маминій лінії, був старшим над поліцаями при німцях і багато дітей чужих відправив в Німеччину. Вже там худобу забирав, коні, це таке можна зрозуміти: війна, кожен свої порядки встановлює, але дітей, це не так просто. Я коли думала собі над тим, по мені мурашки бігли по спині.

- Якщо ти почула про тайгу і вже холодно стало в теплий день, тоді коли про такі жахи, я собі уявляю що з тобою робилось.

- Правельно ти помітила Анка. Я просто думала: якщо таке прокляття впаде на їхню сім'ю, тоді ніхто його не відмолить ніколи. Я чомусь так вірю, і боюсь таких людей дуже. Якщо б я була не знала того, тоді може не переймалась так тим, але я ж все знала.

- В нас такого не було, - запевнила Іванка, - можеш бути спокійною. Я досить знаю про свою родину і про чоловікових також. Скоріше, коли я жила з Григорієм Миколаєвичем, я розпитувала його про родину, просто так щоб щось розмовляти з ним вечорами, але бачу що тепер мені воно в пригоді стало: все знаю про своїх. А вже коли мама повернулася з колонії, почала її питати, в мене ще в дитинстві було склалось таке враження, що від мене постійно щось втаюють батьки і тому я мала бажання про все знати. А воно добре коли знаєш про своїх рідних, вже можна чогось обминути чи попередити якусь біду, яка була колись в родині, адже якщо хто випадкував характер скажімо діда, чи мами, тоді ймовірно що така сама спокуса, спіткає таку людину в його житті також.

В одну, гарячу серпневу суботу, четверо молодих, а саме Юлік з Тамарою та Руслан з Аліною, вийшли в океан на кораблі, якого взяли в Лева Арлана. Корабель не був новий, але гарно збережений і надійний. Помимо відпочинку, в Юліка була мрія, зробити етюди маяка з строни океану, він взяв все необхідне для своєї праці.

Тамара не любила знаходитись на воді, їй ставало погано від того що хвилі хитали їхній корабель в різні сторони, але так як вже Аліна просила щоб вона поїхала з ними, тим більше що Лев не довірив б Русланові корабель, Тамара, вже змушеною була погодитись на таку мандрівку. А вже коли дві пари провела в океані день відпочинку, в неділю Аліна набрала зв'язок, з Олегом Аташеком.

- Так плем'яшка, привіт! – Відізвався Олег.

- Олежку, в мене є до тебе запитання, - без жодного вступу, почала Аліна.

- Якесь термінове я так зрозумів, якщо зразу навіть без привітання.

- Вітатись опісля буду, ти послухай краще і скажи мені таку справу.

- Я уважний.

- Що у вас мужчин, є такого, що вам інколи один раз подобається, а другий не подобається.

- Я не можу визначитись про що іде мова.

- Ось послухай тоді: ми були на океані, нас четверо. Юлік з Тамкою як люди на морі, розділись, на сонечку, Юлік собі там щось змальовує, а мені Руслан заборонив роздіватись.

- А чому?

- Я також хочу знати чому? Я його питаю, а він мені вдіказує що так треба.

- Тоді він не хоче щоб Юлік дивився на тебе роздіту.

- Юлік свою має жінку, для чого я йому?

- Ну знаєш Аліна, Руслан ревнує в тому тебе до нього і тут нічого не подієш.

- А чому йому мене ревнувати? Я хіба повід дала йому?

- Щоб Юлік не розглядав тебе в купальнику, ось тобі повід.

- Ой, Олежку, не сміши мене. Ти бачив Тамару? Та тому Юліку, щоб з нею.

- Мужчини не так думають. Хоча про Тамару ти права, а взагалі їй вже є двадцять п'ять років?

- Ще нема, а чому питаєш?

- Їй як трицятка стукне, взагалі буде секс-бомба.

- Вже як скажеш, почула б твоя Мацюра, дала б тобі «бомбу».

- Надіюсь ти не скажеш, - повернув головою в сторони Олег.

- Побачу як будеш себе поводити.

- Руслан, він ще молодий, він ще просто боїться, щоб хто не думав про тебе.

- А чому мені так не скаже?

- Може для того щоб ти собі ціну не піднімала вище, хто його знає що в тій кавказкій голові мотається. Ти візьми під увагу навіть те, що він з іншого народу, де інші традиції і порядки. Те що він в Америці виріс, воно одне, але те що його навчили, він може інколи практикувати в своїх мріях навіть, якщо не в поступках.

- Зрозуміло тепер... Я в принципі так подумала була, ти просто підтвердив мої здогадки.

- Хоча не посварилась з ним?

- Ні. Хотів щоб я в платті була, я так і була як він сказав.

- Все правильно.

- В нього дід Арк такий ревнивий, і мамка Ліза також. Тамка мені призналась що мамка Ліза, сценки робила вдома інколи на основі таких почуттів.

- Тоді в них родинне таке виходить.

- А вже не знала що думати, а Русланчик якось сам не може пояснити мені: ні нашою мовою, ані англійською.

- Він ще молодий одружений мужчина і сам не може розібратись що в душі твориться, а справа в тому що він просто боїться за тебе, ось і вся розгадка.

- Ой, Олежку: а ти немов жонатий і вже про все знаєш.

- Тоді чому мене питаєш про таке?

- А мені що тата свого питати може, чи Ольга Марчука?

- Та не ображайся вже так, я просто так подумав і тобі поділився.

- Я також думаю, що все так відбувається.

- А де Руслан твій зараз що ти так зі мною говориш про нього?

- Він в душ пішов, в нас спека дуже зараз і ми з ним поїдемо в салон, після того як він вийде з душу.

- Який салон?

- Там де машини продають Левчуки свої.

- Зрозуміло.

- Тоді добре, - зітхнула Аліна, - а я вже була подумала що зі мною щось не так.

- Саме все «так», тому твій не хоче щоб хто думав про тебе.

- А коли в школу піду, там скільки хлопців, тоді що буде?

- Тоді одінешся як монашка, і будеш ходити так, - посміхнувся Олег.

- Як вам догодити, мужчинам...

- Просто слухати все що тобі каже твій, і тоді все буде окей.

- Я вже так зрозуміла сама, - посміхнулась Аліна.

- Думаю що твій Руслан просто тебе любить, ось все розгадка його поведінки.

- Не те слово: обожає мене. Я б ніколи не пішла в свої шіснадцять, за такого що так собі: «думаю любить», життя одне в мене і вже коли в кохання понуритись, так з головою.

- Ех, плем'яшка ти в мене, - потер долоні Олег.

Тут почувся шорох в домі, Аліна швидко оглянулась і також швидко виговорила останнє речення:

- Все Олежку, мій вже виходить, зараз прибіжить такий як народився, а тут камера.

- Давай, іди одівай, - Олег побачив як зник екран на якому була племінниця, так як зв'язок передчасно перервався з ним. Олег хотів ще щось сказати, але не було кому, тому він сам до себе проговорив в голос: добре їм там, живуть собі самі окремо, а вона проблему робить з того що їй не дозволяє на кораблі роздітись. Жила б тут невісткою в когось, точно б не розділась, навіть в спальні, а оглядалася б щоб хто не влетів випадково.

Почався шкільний навчальний рік. Двоє, Руслан і Аліна, пішли в школу. Правда щоб не виглядало так, що подружжя возить шкільний автобус, хоча тут не має нічого аж такого, Руслан їхав своєю автівкою.

Двоє ходили в десятий клас, хоча на уроках разом не були по тій причині, що Аліна брала більше англійську мову, а Руслан інші предмети.

А одного вечора, а саме день був п'ятниця, Саша повернувся з роботи. Іванка поклала чоловікові поїсти і тут же стала йому переказувати запрошення:

- Саш, нас просили Левчуки, щоб ми з ними поїхали до батьків Лізи у Вермонт.

- Коли?

- Завтра. Звтра субота, там погода буде гарна і вони поїдуть на два дні. В неділю вечером повернуться.

- Ти хочеш їхати?

- Ще питаєш: в ліс піти, рюкзак взяти з собою, молодість пригадати.

- Тоді їдемо завтра якщо така справа. Знайди свого рюкзака, того що з Сибру тобі тато привіз, він десь був тут в хаті.

- Так, - Іванка поклала руки на талію, - потрібно щоб чого не забути: там в рюкзаку є все для лісу: бінокль, компас, ніжик. О, головне: одіти плаття, тому що ми знаємо про враження Аркадія Ілліча на рахунок такого.

- А в ліс підеш в платті?

- Ні, в ліс джинси візьму, там переодінусь вже коли будемо іти. Але перше враження, я про те коли приїдемо, вийдемо з машини, привітаємось, воно говорить вже досить про людину.

- Ще знати як вгодити тим грузинам.

- До речі Саша: вони не грузини, вони навіть не повністю абхази, тому що мама Арланів була єврейкою. А вже мама Лізи українка, так що краще звати кавказці.

- А чому так думаєш, що можуть образитись коли сказати що вони грузини? Абхазія наскільки я знаю в Грузії була.

- В них з грузинами, щось подібне як в нас з москалями після Майдану. Вони там не люблять одні одних, а коли сказати кавказці, тоді ніхто не образиться, тому що Кавказ усі люблять: грузини, абхазці, осетини, чіченці і усі решта. Ліза народилась на Кавказі, а мама її, Тетяна Андріївна, також там жила якийсь час, так що вона має відношення до Кавказу.

- Розумно розсудила ти Анка.

- З доцентом жила свого часу.

- А в котрій годині будуть вони їхати?

- Десь може одинадцять, може пізніше, щоб там перед вечером бути вже.

- Дітей не візьмуть з собою?

- Ні, дві пари: ми і вони.

- Тоді добре; поїдемо. – Погодився Саша з дружиною.

- Але зраненька я поїду куплю овочів, тому що Ліза купить також продуктів. Ми ж як туристи їдемо, не будемо її батьків затрудняти з тим.

- Консерви купи обов'язково, шпроти, або інше щось, але щоб в банках було металічних. Який туризм без консервів в лісі?

- Куплю, як туристи – так туристи. – Іванка посміхнулась і взялась шукати свій любимий рюкзак.

Так все відбулось: в суботу перед обідом, Левчуки виїхали разом з Маковськими у Вермонт. Дорогою, мужчини, які сиділи спереди, вели розмову про автомобілі, а Іванка спостерігала за природою навколо, так як вона ще нікуди на виїзджала з свого Лінгвінстона далше Мерріка.

У Вермонті, коли вже сонце схилилось на захід, від гір падали тіні, і вже відчувались перші подихи осені, тоді коли в околицях Нью-Йорка, було досить тепло, як в день, так само вночі.

Саша звернувся до Лізи:

- Ліза, зараз твій тато нам щось про літаки розкаже, як він літав колись.

- Звичайно, якщо комусь цікаво. Як він завжди: «слушай дрогой, подинимай машина, на себя штурвал».

- Що не кажи, а професія романтична така.

- А в театрі працювати, акторів бачити, їхати по інших театрах, хіба не романтично?

- Вже коли з Анкою їхав, тоді було романтично - це правда.

- Бачиш, сам сказав. – Ліза посміхнулась і глянула на Іванку.

- Щоб хто не говорив, - вмішався Віктор, - а всюди де «він» і «вона», завжди романтично. На роботі, в похід піти, в гості поїхати, навіть на службі чи на морі. Такими люди є і будуть...

- Якщо людину ніхто не любить, - сказав Саша, - тоді вже жити нічого тій людині. Навіть якщо вже немає кохання посеред двох, так людина шукає собі друзів, навіть тваринку заводять і привчає, тому що відчувати вакуум в середині такий що ніхто не може заповнити його, це вже відчувати що на цьому світі немає що роботи.

- Воно правда, - зітхнув Віктор.

Аркадій з Тетяною зустріли гостей. Хата їхня була з дерев'них колод, вона стояла вище при заїзді, і під хатою був гараж, який був обладаний каменем. На ньому стояла вже дерев'яна споруда самого будинку, а задня сторона входила в берег так, що перші колоди дсягали трави і каменя вже не було так як зпереду будівлі. З двох сторін будинку була тераса у вигляді букви «Г», вона була під дахом, а в даху по два масандрові вікна, з трьох сторін будинку. Також дах був у вигляді капелюха, коли верхня частина стрімкішою, а нижня більш пологою.

Дві господині, приготували вечерю і вже перед вечером усі всілись в кімнаті, в якій були широкі шклянні двері, які відчинялись на дерев'яний міст, який на стовпах стояв над долиною, з лівого боку.

Саша почав розмову про ліс та про гриби:

- А ви тут підпеньки збираєте, чи гриби може є такі як в нас?

- Все тут росте, - відповіла Тетяна, - але я не дозволяю щоб Арк приносив мені в хату, тому що скажу вам правду: я боюся.

- А що можуть бути схожі до наших, а на самому ділі отруйними? – Перепитав Саша.

- Саме так. Наш онук, Руслан, він дуже любить гриби і підпеньки також, але я не дозволяю щоб тут збирати і готувати тому що страшно. З грибами жарти погані, якщо не впевнений, тоді краще не ризикувати. Ось Арк приніс був кілька штук, немов білі гриби, а я надломила шапку, а він синіє поволі.

- У нас нет знатоком в грибах. – Пояснив Аркадій.

- Я пригадую коли мій тато покінив, він з Косова був, - стала розповідати Тетяна, - він розказував колись як бувало що люди які роками збирали в лісі гриби, бувало що спокусились на щось незрозуміле і травились. В цьому питанні потрібний профісіонал.

- Ми Русланові купимо готових, - промовив Саша. - Він в нас молодець, живуть гарно з Аліною, так що не вартує ризикувати з ніякими грибами.

- Ой, ви про Руслана, - Тетяна засміялась, - каже мені Тамка наша недавно що Руслан їй признався, говорив їй: я ніколи не знав що може бути людині так гарно жити на світі. Він англійською, а Тамка мені вже переводить.

- Мама, - благальним голосом звернулась Ліза. – Ти як завжди відкритим текстом, можна якось більш так скажімо...

Усі почали сміятись, а Аркадій покликав собаку до себе.

- Смотрите какая у меня умничка. Вы ещё здесь, а я пойду огонь розкладу. Так что берите потом кофе з собой и выходите во двор.

- Хорошо, - погодились гості.

- Пошли псина, - Аркадій встав з великого крісла, на якому сидів і погладив собаку по хребті.

Поки ще жінки, збирали зі столу, повернулась Белла, яка була в подруги. Вона підійшла і привіталась з батьками, обнявши їх. Також подала руку гостям, а Іванка жартуючи запитала:

- Беллочка, а ти напевно з нами тепер поїдеш жити до нас. Дивись брат твій забрав нашу Аліну, нам скучно самим, так що треба нам когось в хату.

- А школа? – Дівчина стала дивитись очами то на Іванку, то на бабусю Тетяну.

- А вона повірила, - засміялась Тетяна. – Які в тій Америці діти наївними: скажи що дід був колись в космосі і тобі повірять. Та тьотя Анка жартує так, де б ми тебе відпустили від нас.

- Тоді окей, - дівчина зітхнула та посміхнулась.

- Але схожою до вас Андріївна, - промовила Іванка, - я бачила фото ваше в молодості.

- Сваха Маруся так само говорить, а Ліза ревнує щоб усі діти були в неї.

- Русланчик, найбільше пішов в маму.

- І я так кажу, але Ліза в нас є Ліза; вона своє знає.

- На мене також Аліна не схожа.

- А в кого вона така блондинка? Я бачила батьків тих що в Івано -Франківську, трошки є в діда Богдана.

- Найбільше в маму Нелю, в Саші сестра також блондинка, - пояснила Іванка Тетяні.

- О, може бути, я ж не знаю батьків Саші; тепер зрозуміло мені.

- А Русланчик, справді в маму пішов - повторила Іванка.

- О, є, то такий Арланчик натуральний, - Тетяна кивнула головою на Аркадія, - в них пішов.

Того вечера, усім крім Тетяни, яка готувилась завтра ранком іти працювати, сиділи біля вогнища, Аркадій розповідав про своє життя, про свою професію, та про родинний ювелірний бізнес. Він однією рукою гладив собаку, а другою палицею підгортав недогорілі куски дерева, які тріскотіли у вогні...

Перед обідом в неділю, четверо стали збиратись в похід. Скоріше Віктор з Лізою вже проходили цим маршрутом і знали куди іти. Іванка взяла свій рюкзак, в якому були сухі продукти, також бінокль, який ще колись подарував їй батько, і вона його забрала з собою в Штати, зарядила телефон, хоча на нього було мало надії по тій причині, що антена пропала в лісі зовсім. Також взяла старий свій компас і флягу військову, в яку налила води.

Аркадій мав дві палиці, з якими ходили з Тетяною скоріше, вони були гарно вистругані і вгорі були декоративно вирізаними з шкірянним чохлам.

Саша взяв кілька інгаляторів з собою, щоб коли в горах підіймаючись вгору стане йому важко дихати, їх використати, хоча сподівався, що саме в горах, йому буде краще дихати свіжим повітрям. Також рюкзак взяла дружина, а з Левчуків рюкзака ніс Вітя.

Пройшовши асфальтом може чотириста метрів, дві пари туристів звернули в ліс і пішли лісом стежкою, яка була для того, щоб люди мандрували нею в гори. Мужчини пропустили жінок перед собою, а самі пішли за ними, розмовляючи.

Ліза побачивши компас на руці Іванки, запитала:

- А ось цей компас, ти напевно купила в магазині «Турист», ще колись в нашому місті?

- Так він з Івано-Франківська, але його я купила в магазині «Спорттовари», це поруч технікуму був де я навчалась три роки. А «Турист» пам'ятаю, на вулиці Правди знаходився.

- А в технікумі коли навчалась, ти можливо знала таких дівчат що звали їх Надя і Юля; дві подружки?

- З якого вони року були?

- З наших років. Наприклад з мого року можуть бути.

- Тоді коли я поступила на перший курс, вони вже на третьому були. Але там багато дівчат було, щоб знати по імені, на пригадую.

- Я ж забула що ти вже тоді з своїм дружила. А дівчина коли дружить з коханим, тоді нічого не бачить що навколо неї; по собі знаю, - посміхнулась Ліза.

- Ми вийдемо до річки гірської, там побудемо і пообідаємо. – Сказав Вітя.

- Наш Юлік був там і зробив собі етюди для картин, – промовила Ліза.

- Але ту звірину дикої, - Саша став розглядатись по лісу. – Тут тата Боді треба, він зразу може визначити де ведмідь пішов, куди лис ходить, а де вже люди були.

Коли вже усі четверо прийшли до річки, вибрали собі місця щоб сісти на каміння. Опісля стала Іванка витягувати з рюкзака засушену ковбасу та сир. Також консерви, адже без них, турист не є туристом. Ліза також витягнула те що взяла з собою, простелили килимчик і стали готувитись щоб перекусити.

- Але яка вода чиста, - звернув увагу Саша.

- Можна пити тут, - промовив Вітя. – Я вже пив колись і зараз нап'юсь.

- Ось так дивлюсь і думаю, - став в голос мріяти Саша – ми прийшли і підемо, а природа, вона без людей живе собі повним циклом життя, як налаштований механізм працює. Людина думає що вона щось допоможе природі, а вона лиш нашкодити може, тому що гармонія, вона Богом закладена в усьому.

- Коли ми були малі, вже в школу ходили, - став пригадувати Вітя, - і в школі були атеїсти, ви ж знаєте як було тоді. Одного вечора Олеська питає діда: діду а Бог є? Дід відказує: Олесько, якщо є світ, є в нього і Господар. Нічого не може бути так само по собі. Тоді Олеська питає його: а ліс ніхто не садить а він сам росте? Росте - відказує дід – тому що насіння є в дерева і сіється воно. Але треба вітер, дощ, сонце, мороз, спека, щоб росло те що ми маємо, що ми їмо і що їсть тварина. Хто так думаєш робить, що воно ніби само, але працює в свій час і пору? Бог напевно, - відказує Олеська. Ось видиш Олесько, - каже дід – навіть ти в своїй дитячій голові, вже можеш зрозуміти таку справу.

- А я одного разу їхав в автобусі міському, - став пригадувати Саша. – Також зайшла мова про віру. Їхав якийсь мужчина такий в окулярах і щось там жінка про молитву сказала, а він почав її висміювати. А сидів такий старий чоловік і мав колодки від орденів на піджаку, напевно фронтовик. Він так слухав як вони двоє сперечались і той в окулярах почав тій жінці доводити що наука вже все доказала. Тоді той старий дятько, питає його: а хто придумав науку? Науку люди відкрили, досягнули, - відказує той в окулярах. Тоді дятько говорить: в мене запитання до вас: як може наука говорити людині звідки людина, коли її людина придумала сама? А чому ви народились тепер, а не сто років тому? Чому ви народились у вашій сім'ї, а не в іншій? Чому ви не знаєте скільки вам залишилось жити? Наука вам дасть відповідь на

мої запитання? Той так став, подумав і відказує: на таке вам ніхто не дасть відповідь, наука не знає про таке. Тоді той дятько так голосно щоб люди почули відказує: якщо людина не знає, виходить і наука не знає нічого більше від людини. А тепер, подумайте: якщо ваша наука на знає про людину яка тут живе, тоді як вона може знати про щось таке, що ми не виділи і не знаємо, а воно десь існує? А той атеїст хотів врятуватись щоб не програти і ще каже: а хіба розумно вірити в те що не бачиш? Дятько не здається і знову йому запитання: а ви вірите що є Австралія? Ви її особисто бачили? Той очкарик відказує: я не бачив, хоча колись зможу поїхати побачити, але я вірю що вона є на світі. Тоді та жінка говорить: та колись і побачите що є на тому світі, а не лишень Австралію! Тоді люди почали сміятись і я також засміявся був.

- Цікаво відповіла, - похитала головою Ліза.

- Від того часу, я став задумуватись над тим: як так може бути щоб все само собою, та не може такого бути просто. Все що народилось має маму і тата, а що не живе, воно зроблено руками, чи силами природи. А що жодного нема контролю над природою, така думка навіть тій науці перечить, тому що не знаю щоб залишилось від безпорядку такого. Ось від того часу, я став вірувати, - признався Саша.

- А ми молились коли в нас не було дітей і народилась в нас Аліна наша, - замріяно промовила Іванка.

- Наша, - повторила Ліза і повела рукою на усіх чотирьох.

- Приємно почути це, особливо коли вже чотири місяці після весілля, тому що до весілля усі так говорять, а ось після, буває по-іншому інколи нажаль в людей, - посміхнулась задоволено Іванка.

- Анка, ти ж вчора сама почула, який наш Русланчик наш щасливий. – Ліза розвела руками.

- Наш, - Іванка так само за Лізою, повела рукою по присутніх і усі четверо розсміялись.

- Бачиш Саша, як в твоєї Анки, смикалка працює швидко? – Промовив Віктор.

Тут в лісі тріснула гілка і почувся якийсь шорох, усі притихли і переглянулись.

- Ведмідь, - тихо промовив Саша.

- О, о, що тепер? – Запитала Іванка і глянула на усіх.

- Почув нюхом що тут делікатеси, змотуйте швидко все, - Саша сказав і встав на ноги, щоб поглянути в сторону, звідки доносився шум непрошеного гостя. Він глянув поміж дерева і підійшов тихо кілька кроків, відійшовши з стежки в ліс.

- Що там Саша? – Хотіла знати Іванка.

- Щось є і щось велике, але не бачу морди, а лиш трохи хребта.

- Стоїть, чи іде на нас? – Занепокоїлась Іванка і поглянула на Левчуків, які також не виглядали впевнено, а Ліза стала збирати продукти в рюкзак.

- Ух, ти, - промовив Саша, - але лось здоровенний, ох скотинка собі нівроку.

- Саша, - швидко виговорила Ліза, - лосі небезпечні, не думай до нього наближуватись, може піде геть зараз. Почує що ми тут і піде собі.

- Анка, - звернувся Саша. – Ану дзвони до тата скоро і питай що робити нам? Він стоїть і дивиться і щось неспокійний дуже.

- Куди до тата? А, є антена; може спробую. – Іванка швидко набрала номер до батька в Івано-Франківськ. Через два гудки, відізався голос.

- Так Йванка, вітаю!

- Тату, я не маю часу, ми в лісі і тут лось прийшов. Саша стоїть і дивиться на нього і не знаємо чи нам втікати, чи він сам втече?

- Вже забирайтесь звідти, воно дике і дурне, навіть не думай його зачіпати, рогами ребра полонить вам зараз! Змотуйте як найскоріше звідти.

- Куди змотуватись, як перед нами річка гриська, каміння і вода холодна?

- О як вода є, він прийшов пити воду, він не вступиться нікуди поки не нап'ється. А ріка глибока дуже?

- Ні, можна по каміннях перебраться і не широка. Але ми маємо дві палиці, такі міцні досить.

- Тоді добре.

- Можна оборонятись ними?

- Добре що маєте палиці, але щоб воду поміряти чи не глибока, оборонятись вона буде. Та він як киниться на вас, тоді з тих палиць тріски будуть.

- Нічого собі.

- Перебридіть на другий бік і вже забирайтесь, не подумайте його дразнити.

- Так серйозно з ним?

- Та не говори довго! – Крикнув Богдан наказом. - В нього вже напевно нерви розбушувались, зараз не те що брести, будете летіти по тому камінні, як шайба по льоду. Не жартуйте з ним!

- Саша! – Вигукнула Іванка, - вже пішли звідси, він воду хоче пити тут!

Поки Іванка вела розмову з батьком, Ліза вже все зібрали в рюкзаки, а Вітя зняв взуття, підкотив штанки вгору.

- Що будемо брести? – Запитав Саша, побачивши свата як той вже закидав рюкзак за плече.

- Давай швидко, - промвив Вітя, - жінок на руки і перенесемо на ту сторону.

Саша також зняв взуття, стягнув шкарпетки і взяв дружину на руки, а рюкзак звисав з рамен Іванки. Вода була холодна і швидка, але річка не глибока, було видно каміння на дні і двоє мужчин перенесли своїх дружин на другу сторону. Коли зайшли за кущі, стали одівати взуття, Ліза спостерігала за лосем чи той справді прийде до водопою. За короткий час Ліза вигкнула:

- Дивіться, це ж мама, мале іде заді неї також!

Усі стали спостерігати, лосиха понюхала місце де сиділи на каміннях туристи, підійшла до води і почала пити. Лосеня, яке напевно народилось літом, кілька місяців тому, не пило воду, воно лиш дивилось і нюхало повітря, в сторону куди перебрались люди.

- Як думаєш Анка, сюди на перебриде за нами, може запитай батька свого? – Запитала Ліза.

- Ой, тато в телефоні, я ж не вимкнула. – Іванка піднесла телефон і почула що батько ще був на зв'язку:

- Як там Йванка, не покоцав кого той лось?

- Ні, але це самка, з нею лосеня молоде. Ми вже перейшли річку і бачимо їх.

- Вони підуть зараз собі, ви просто на їхній території були і вони п'ють воду в одному місці.

- Вже ідуть, - відказала Іванка будькові.

- Ви там не думайте що лишень ведмідь страшний в лісі, був випадок що лось так чоловіка потовк що помер той за добу; все повідбивав йому в середині.

- То ж така мордище як вікно у вертольоті, - пожартувала Іванка.

- Він рогами нападає, а коли вже жертва під ногами, тоді ще потолочить добре.

- Ліза знимки зробила; я прийшла вам.

- Не забудь. – На прощання сказав Богдан.

26

Повернувшись з Вермонту, у вівторок, Іванка набрала батьків. Їй хотілось розповісти про поїздку а також дізнатись останні новини з дому. Коли ввімкнулась камера, вона побачила тата з мамою, які двоє натягнули окуляри і сиділи як до знимки в ательє. Іванка засміялась від такого вигляду батьків:

- Привіт, ви такі смішні двоє в окулярах, - приналась Іванка, щоб батьки знали з чого вона сміється.

- Як сови напевно. – Промовила Лариса.

- Смішні просто. Що там у вас нового?

- Ти нам розкажуй що там у вас; в країні чудес?

- А чому так зразу «країна чудес?»

- А де ще таке може бути щоб подружжя в школу ходили, машини безплатно роздавали і лосі не давали посидіти на природі?

- А ми коли їхали додому, зупинились на заправці де працює Андріївна, вона нам кави дала в дорогу безплатно, заправились там.

- Бензин також безплатно? – Запитав Богдан.

- Ні, вже бензин купили. А ще далі були зупинились і Ліза купила собі такого лося, іграшку таку м'ягку, але більшенький такий; сказала що на згадку про нашу мандрівку.

- Я ж кажу, що країна чудес там. – Повторила Лариса.

- А у вас що відбувається?

- Баба Марчучка померла.

- А дід ще живе Олекса?

- Та вже такий підленький, але ще живе.

- Він з тридцять четвертого року, я так запам'ятала як сказала була тьотя Женя, а про бабу не знаю. Знаю лиш що невістку не любила і коли їй Олько щось нашкодить, тоді завжди на нього що він «чиста Юлька, вікапана». – Пригадала Іванка, давні події.

- Тато випадково увидів того Романа, той що ви його Кузя називали.

- А Саша шукав його і не міг знайти в інтері.

- Казав що вже дід помер, бабу забрала донька, але вже скоро і вона піде за дідом. Там ніхто не живе в їхній хаті вже.

- Там баба померла, а там дід, - зітхнула Іванка. - А бжолі дідові де поділись?

- Порозлітались напевно, таке не питав тато його.

- Скільки років пройшло... – Іванка зітхнула, пригадуючи село Довге...

- А мене відшукала така Верка, в колонії була разом. Вона кого може розшукує і телефонує, стала мені роказувати хто з наших «каторжанок» вже помер, хто за кордоном.

- А та Катя, вона як там?

- А Семьонова, Верка не знає про неї, я питала також. А ще була там з нами така жіночка що хотіла ще дитину народити після сорок трьох здається, говорила Верка, що таки народила хлопчика і він вже виріс.

- Що у вас там? Як молоді наші? – Поцікавився Богдан.

- Ой, вже такі занятими, що навіть не прийдуть до нас, навіть не часто телефонує Аліна.

- Тоді добре живуть, - зробив всновок Богдан. – Знаєш Іванка, якщо біда тоді донька до мами побіжить жалітись, а коли добре, тай немає коли думати про маму. Не дивуйся – молоде.

- Саша, те саме каже мені.

- Бо ми хлопи, тай мудрі.

- Тату, дякую що ти нам підказав як з лосем бути.

- Добре що ваші хлопи вас носити ще в силі. Ти ще з Лізою так собі, а то я дививсь на знимки і коли б тут Олесю прийшлося нести, не знаю що б тоді було.

- Нічого, дядя Юра в неї такий, що ще б того лося поніс. Такий полячуга корінастий що куди там.

- А Ірка питалась чому Аліна не говорить з Назарем, ображаються Марчуки на неї, - пригадала Лариса.

- Я ж кажу, що зі мною мало говорить, де їй до Назара зараз. – Іванка махнула рукою.

- А за які кошти вони живуть, коли в школі вчать двоє? – Цілком серйозно запитала Лариса.

- З житлом в них не проблема, вже Руслан заробляє в салоні, він оплачує електрику, газ, воду. А ми даємо на продукти їм. Саша так сказав і ми так робимо, тому що живемо самі і двоє працюємо. Саша говорить мені: Анка, я не буду тримати свою Ірку на рівні крутої, тому що в мене є донька і зять. Так як Левчуки зробили весілля, ще машину Руслан придбав, тоді ми будемо їм зразу ставити на банківський рахунок кожного тижня, коли я буду розмінювати чека свого. Саша так робить, а я вже все вдома купляю за свої гроші.

- Правильно, - похвалив зять Богдан. - Має де жити Аліна, живе окремо собі, тоді не шкода і грошей вділити дітям. Заодно є нагода відмазатись перед Іркою також, щоб не отримувати їх тут. Воно може було б краще, щоб ще походила була сама, з вами пожила, але з дурного боку, таку родину якщо б втратити, було дуже шкода. Знаєш Іванка, буває так в житті ось так щось опустиш, чи не купиш, чи не погодишся на якусь справу і вже опісля поправити неможливо. Так що так як ви вирішили, щоб вона вийшла за того хлопчину, хоча в шіснадцять літ, напевно правильно. Ти знаєш я як колись вже дійшло до того що я мав квартиру отримати там в Тюмені, мені став говорити бригадир: «слушай Лукасич, а может в другом кварталі, там дом здають через десять місяців где-то так, ближче в кантору будет, куда тебе спешить?» А я тоді подумав так собі: там в Івано-Франківську моя Іванка чекає на квартиру щоб ми обміняли, вона не може дочекатись, а коли я ще відкладу, вона мене просто «з'їсть» як ведмідь рибу. Подумав собі ще: якщо я поміняю з кимось, яка буде різниця тому хто буде в ній жити, де яка кантора знаходиться. Одним словом я не став відставляти з тим, а таки заніс могорич кому треба, і мені дали квартиру. А через чотири-п'ять місяців, вже почались проблеми і напевно я б не те що трьох, вже одно кімнатну не знаю чи мав би був тоді. Так що буває інколи шанс, який дається всього один раз і більше його не буде ніколи.

- Правда. – Погодилась Іванка.

- Ось ти знайшла колись пормане була, а коли б ти подумала: ой що там якийсь пацан, а ще старшим на вісім літ, та в мене ще таких буде сотня. Сотня то може б була, тому що ти була красивою дівчиною, - похвалив Іванку батько, - але які були б усі з тієї «сотні», це вже питання. А так ти задля свого Саші в Америку попала, а там вже і Аліна щастя має, так що також випадок унікальний з знахідкою. А школу діти закінчуть, тай не будуть вам як кажуть на «шиї» сидіти. На все свій час Іванка.

- Так завжди не буде, тому що Аліна після школи в бізнес піде ювелірний. Тамара наприклад коледж закінчила, навіть Юлік був поступив, але народився малий в них і він вже залишив щоб з малим бути вдома. Але Тамара все одно продає золото, а не працює по тому що навчалась.

- А як Саша, як здоров'я в нього? – запитала Лариса про зятя.

- В горах почував себе прекрасно, просто дуже добре. А я вже запропонувала щоб піти нам з палатками та з ночівкою в лісі; Левчуки погодились.

- А Віктора сестра, Олеся, вона не буде злитись що вони дружили, а тепер ви появились і вже Вітя з Лізою з вами в похід ідуть? – Поцікавилась Лариса.

- Ні, справа в тому що Олеся занятою постійно, сам Вітя нам розповідав і казав: колись Олеся почула що на тій вулиці де тепер наша Тамара живе, продається хата, так нас стала просити щоб ми не купляли, щоб разом під одним дахом жили, а коли вже в неї появились гроші, тоді нас не питалась навіть, а купила більшу хату і тому що наш односельчанин в Чикаго, має велику хату і Олеся там була. Але вийшло на краще – говорить Вітя – наші молодята мають де жити тепер. А ще каже нам: Ліза моя з нею по телефоні часто виде бесіди, а я просто не можу: говорить і якісь в пекарні ринки тарахають, пательні, я вже їй казав: як говориш до мене, сядь каменем і сиди, а коли щось робиш, тоді не дзвони мені. А вона постійно робить, тому таке з Олесею виходить. Каже нам Вітя: завжди мало їй грошей, вже і Юру так навчила що живе в тому гаражі, та діти дорослі, кому ви рите двоє? Ось так Вітя сміється з Олеси, а взагаліному вони дружать далі; рідні ж люди. Так що в ліс не знаю чи Олеся час знайде, а ми з сватами підемо таки.

- Та ж там ведмеді в лісі, люди добрі. – Злякалась Лариса.

- А ми не дуже далеко від дому де живуть батьки Лізи. Так щоб в любую хвилину можна втекти було.

- Я вже розумію там молодим хочеться, але вам, - Лариса розвела руками.

- А вони що вже старі жінко? – Запротестував Богдан.

- Ні, я не про те хотіла сказати. Просто подумала вже якщо б Тамара і Аліна, з чоловіками поїхали, порівняла їхніх дітей з ними.

- Тамара коні любить. Десь повинні їхати на виставку якусь коней в Кентаки, Аліна також поїде.

- Чуеш тепер – розвів руками вже Богдан перед жінкою – на коні та хоче їхати, а ось ці люди, в гори хотять. Це тобі на так як в Союзі було колись: що дають те бери, а коли ні, ще й того не буде. Там хто що любить, чого хто хоче, так те і може реалізувати.

- А я хочу реалізувати гарну клумбу тюльпанів. Ліза сказала мені, що Віктора мама, Марія Федорівна, колись працювала в книжному магазині і з нею там також працювала одна жіночка, яка дуже любила квіти. Так та жіночка, зможе дістати цибульку чорного тюльпана, я хочу мати усі кольори тюльпанів. Саша мені вже зробив з дощок таку клумбу, вона вища над землею, вузька і довга. Він поклав її на сонячній стороні заді хати і ще повинен навезти мені землі гарнорі для квітів; тут продають таку землю. А вже на весні я займусь щоб посадити, до того часу потрібіно зібрати усі кольори цибулинок.

- Саме в Аліні буде день народження в травні, і тюльпани будуть гарні, - замітила Лариса.

- Я ще пообіцяла скоріше була це зробити, але якось літо так пробігло що навіть не знаю коли воно було. А вже як доживу з весни, займусь тюльпанами.

Звичайно що зимою немає такої роботи на подвір'ї і тому є більше вільного часу. Також ще додає те що вечори довгі і більшість часу приходиться проводити в хаті. Літом хоча не працюють тут люди на городах, але все ж таки хтось косить газони, доглядає клумби, чи навіть прибирає в атомобілі на дворі. Також відпочивають люди більш на дворі, чи воно біля хати, чи в парку, чи десь над озером. По цій причині, в зимовий період, більш людей ведуть перемовини поміж собою, з своїми близькими та друзями, як тими хто був в їхньому минулому житті, так само з тими хто поруч по житті в даний час.

В нідлію, після обіду, Саша розмовляв з домашніми своїми. Іванка була на кухні як почула що чоловік почав дуже сміятись. Вона не занала з чого той так сміється, їй вже самій хотілось знати в чому причина. Коли вже нарешті Саша закінчив розмову, вийшов з кімнати, Іванка підійшла до нього.

- Саш, а з чого ти так сміявся там?

- Ой не питайся краще, мені аж сльози виступили на очі.

- А що таке смішне ти почув?

- Був Василь з Медухи там в моїх і так слово за слово і він пригадав мені давну подію, яку я вже геть забув давно. Думаю що ти її не знаєш, тому що я сам забув її, а він пригадав тепер.

- Давай розкажуй, може я ще посміюсь з тобою.

- Ой, Анка, я не можу просто. Одним словом дурдом «веселка».

- Так що було такого? – Не терпілось знати Іванці.

- Колись давно, може я був в п'ятому класі, а може вже в шостому. Коротче: батя мій дістав десь такий електромотор, що його можна до чогось користувати. Здається що до січкарні треба було тим родакам в Медуху відвезти.

- А що таке «січкарні»?

- Січкарня, це такий станок що в селі корові нарізали стебла кукурудзи сухі і траву суху. Робили січку, сипали грису, там ще чогось, тоді відро води гарячої лили і те все пермішували. О, ще головне що було: відро жому давали, а вже все решта як добавка було.

- А «жом», воно що таке і з чим його їдять?

- Де ти росла жінко, нічого не знаєш? – Саша взявся за голову двома руками.

- Львів, вулиця Богдана Хмельницького. Івано-Франківськ: Коперника, Московська, Бельведарська, Коперника. – Швидко виговорила Іванка, усі адреса свого мешкання.

- Але про село ти нічого не знаєш бачу. Так жом, це з цукрового буряка робили, вибирали цукор а залишалось такі як теркою потерті «хвостики», його вагонами привозили з цукрових заводів і на зиму коровам давали. Бувало що він замерзав, був вологий в середині і на дворі замерзне, його сокирою відколять і туди у цинкову, як в селі казали «ваненку», січки, грису, води гарячої і те все пермішають корові щоб їла.

- Окей, а сміявся ти з чого все ж таки?

- А, я вже забув навіть до чого веду: одним словом поїхав я з татом туди в Медуху, повезли ми той мотор до тієї січкарні тим родакам, ну типу Василевим старим. Приїхали, дивлюсь під брамою стоять три пацани: Василь, другий якийсь, що йому призивались Хорт, а третій також такий рижий, що його кликуха була Ганцівка. В селі кожен кличку має: від kota до голови сільради, усі крім ксьондза, - потер долоні Саша.

- Я вже зрозуміла, що далі?

- Дивлюсь, а в того Хорта, з куртки стирчить провід з вилкою, такою що в разетку. А вони щось спорять усі троє. Я вийшов, поздоровився, а вони мені давай свою проблему розказувати: «дивись говорить Васька, ось цей Хорт, позичив фотоспішку цьому. Тепер той віддав, а вона не зараджається взагалі. Ганцівка каже що нічого не робив, не розбирав і вона в нього робила, а тепер ніби Хорт сам поламав і не робить вона».

- Думаю, Васька трохи інакше розказував, в нього мова зовсім інша була тоді, - посміхнулась Іванка.

- Я вже не вмію так як Аліна наша за ним дослівно. Але слухай далі. Кличе той Ганцівка, що ми усі пішли до нього і самі перевірили чому вона не робить. Ми пішли, може так через чотири хати за поворотом вулиці. Заходимо, я під дверима хотів зняти взуття, а Васька говорить щоб не знімав. Я дивлюсь вони не знімають, і я вже так само. Заходимо в хату, а посеред кімнати стоїть тазік, а в ньому гніздо і на яйцях сидить гуска.

- Як в кімнаті де люди живуть?

- По самій середині. Ми зайшли, а того хлопця гуска вже знає, а я тож новий. Вона почала сичати на мене, я ж боюсь щоб не вискочила з того тазіка і не стала кусати, так обрежно кажу до неї: я тебе не чіпляю. Дивлюсь на реакцію гуски, але під ноги не дивлюсь, а під ногами так скажімо гусячий послід. Я стаю каблучком від черевика, ковзаю по ньому, лечу вперед і вже падаю на спину, але з-заді Васька іде і реагує миттєво, підкладає руки і мене ловить під пахи двома руками. Я потопаю в його обіймах, ноги вперед і в обидві сторони; я розтягнувся шпагатом Васька до мене: «Санька, всьо в порядку!»

- В чому, в чому?

- Ну типу в порядку. Усі як починають реготатись, а гуска перелякалась і затихла сичати зразу. А тепер Василь як мені пригадав, як мені смішно стало з того, що просто не міг втриматись.

- Ой, в тих селах, чого лиш не траплялось. В місті життя якесь одинокве було кожного дня, а в селі постійно пригоди напевно.

- Я колись думав що знайду собі дівчину в селі якомусь, щоб готовила добре, борщ варила, слухалась мене, адже я був міський. Думав собі: підвалю на своїй «шістьорці», в селі шорох піде що до такої-то дівки, хлопець з міста приїхав і ще на Ладі.

- Так чому не став шукати?

- Тебе побачив, пригадую коли ми у Львів їхали тоді з Ольком, до тепер пам'ятаю твої ноги як ти сиділа в машині моїй, в шкільній формі.

- Саш, - Іванка сама глянула на свої ноги, лягла на диван, покла голову на підлокотник, а руки заклала за голову, - я протягну ноги щоб відпочивали, а ти давай щось мені розповідай так по-літературному як ти умієш, нехай душа моя відпочине трошки також.

- Жили-були, два брати. Також жили-були дві сестри. Один з тих братів, влюбився в одну з сестер, познайомився і стали вони дружити. Але появився там хтось інший, і став приглядатись до тієї дівчини, яка вже ходила з одним з тих братів. Як той третій лишній не старався, нічого в нього не виходило. Тоді він приєднав усю свою родину, для того щоб йому допомогли. А з його родини, знали батьків тих двох сестер. Стали вони різну напавду на того хлопця наговорювати, придумувати різну підлу брехню і так тягнулось якийсь час. Одни словом ті лукаві люди, через великі старання, таки свого добились. Мама тих дівчат, зламалась і стала дочку відговорювати від того хлопця, якого її дочка любила. Дійшло до того, що просто батьки поклали ультиматум: або ти виходиш за кого ми тобі сказали, а коли ні, тоді ми тебе не знаємо. Іди собі куди хочеш з тим, що ти з ним ходиш. Одним словом, мама розірвала їхню дружбу і їхні дороги розійшлись.

Але трапилось непередбачене: їхня менша дочка, закохалась в рідного брата того хлопця, що його відштовхнули, щоб не був в їхній родині. Вона почала таємно від батьків, прикладати зусилля щоб він на неї звернув увагу, і так відбулось: той брат другий вже все зрозумів про що та дівчина натякає і чого їй хочеться. Вона йому також подобалась, тому що були красиві ті дівчата обидві. Але він так думав, думав і вирішив сам щоб не робити такого: мовляв як воно буде коли мій брат прийде до мене колись в гості з дружиною, а ось ця сестру свою покличе. Одружився він з іншою дівчиною і розійшлись дороги їх чотирьох в різні сторони. Але пройшов час і зрозуміли ті сестри, що не мають щасливої долі, а в когось з тих братів просто життя не ладилось взагалі... А тоді вже стали жаліти, переоцінювати те все, але що вже з того, коли час пройшов і життя пройшло? А могло бути все по-іншому, коли б не злі язики і не короткозорість їхньої мами, яка піддалась на таку пропоганду.

- А звідки ти знаєш таку історію?

- Колись мама одній жінці шила там вдома і вона їй розказувала, тому що та жінка якась родичка була, чи працювала з мамою тих дівчат, одним словом звідкись знала їх. Але вона мамі вже недавно розказала про те все що я тобі переказав, тому що ті особи десь наших літ.

- Ти бачиш як буває Саша...

- Виходить що можливо вони були призначеними долею одні одним, але хтось помішав і тому так трапилось нажаль.

- А моя мама коли повернулась з колонії, вона також була проти того що я дружила з тобою. Не так щоб ти не підходив їй в чомусь, просто хотіла щоб я вчилась, а не водилась з хлопцем в такому віці. Але я не слухалась, в мене вже тоді з тобою дружба була міцною досить. А тепер мама зрозуміла що я була таки правою і вже не хоче навіть щоб їй пригадувати як воно було тоді, як вона мені говорила що стане ламати мій характер.

- Не завжди батьки правими Анка. Хоча вони розумнішими від дітей і мають досвід, але почуття які в дітей посилюються, можуть бути не під силу зрозумілими навіть самим батькам і так досить часто буває.

- Добре що в нашої Аліни не було таких драм посторонніх, а то сам знаєш як з дівчатами, а ще єдиначками, буває часто: шукають всією родинною як найкраще, а знаходять таке що не знають як таке могло вийти з їхніх старань.

- Також правда. Інколи з кінця треба починати, дивитись що собі вибирає син чи донька. Як сказав мені Вітя-сват, буває що на задній передачі можна інколи дальше проїхати, як на чотирьох передніх.

Іванка вирішила поспілкуватись з Григорієм Миколайовичем, так як постійно у вихорі часу їй не вдавалось і вже вона зрозуміла що винуватою перед ним в тому. Набравши до Чумаків, розповіла Людмилі останні новини, а так просила покликати батька. Коли вже Григорій Миколайович зручно всівся, Іванка почала йому признаватись про все що відбувалось останнім часом.

- Вже хоча одне добре дядя Гріша: нарешті Наташка Іванова заспокоїлась з тим що трапилось була в нас на весіллі.

- Я знаю, мені Людка переказала про таку річ.

- Я вже назвала таку подію «Родинна спокуса». Виходить ніби ми не винуваті якщо брати в принципі, але тоді кого винуватити як не нас? Людина, вона завжди шукає причини. А тут складно нам: з однієї

сторони ми в боргу перед Іваном і вже перед його дружиною, саме завдяки їм ми опинились тут, і також Чернецькі нам не останні; адже я пам'ятаю Зоряну і її щире серце. Я ж не можу все перекреслити того що було колись в мої юначі роки. Якось навіть осуджувати мені Чернецьких перед самою Наташкою, не дозволяє моє сумління. Опинились як посеред двох вогнів; ми з Сашком двоє.

- Але дивись як цікаво виходить Анка: Сина Наталі і дочку Толіка, ви вперше побачили на весіллі вашої доньки. Виходить вони для вас невідомі люди, а стали причиною такої як ти сказала спокуси родинної. Буває що так виходить якось в людей.

- Добре що вже якось вляглося; будемо надіятись і вірити в краще.

- О, - підняв палець Миколайович. – Як розумно сказано: вірити в краще!

- Знаєте дядя Гріша, я так по собі бачу: я завжди вірила що наша Аліна буде мати щасливу долю, також мені призналась Марія Федорівна, мама нашого свата Віктора, що був час такий, що вони були втратили за'язок з кавказцями, Ліза не писала їм рік часу. Там була сусідка листа написала анонімного, одним словом поки все вияснилось, час пройшов.

- Також мали як ти висловились: родинну спокусу - додавив Миколайович.

- Саме так. А Вітя прийшов з армії і вже його стали сватати там в селі за сусідню дівчину, а його мама ніяк не могла повірити що Ліза забула їх. Говорить мені: «я не могла собі уявити іншої поруч мого сина, я просто вірила, що лиш одна Ліза буде моя невістка і дружиною для мого Віті». А потому так все і відбулось як мама вірила. Так що віра багато може.

- Знаєш Анка, коли людина вірить, вона може тоді досягнути неможливого. Колись мені розказував священник, той самий Орест, якщо ти пам'ятаєш, я з ним товаришував давно там в нас в місті. Розказував він одну подію: в одні з лікарень, лежав важко хворий чоловік. Лікарі побачили що немає кого вже лікувати і порадились щоб виписати його додому, щоб той помирав собі вже вдома. Якось так йому натякнули обережно і він все зрозумів. Але перед тим як поїхати з лікарні, зайшов до головного лікаря в кабінет і каже йому: Пане дохтор, може ви щось таке знаєте що мені може допомогти? Ви ж мусите знасти якісь секрет лікарський, не може такого бути, щоб ви не знали. Я вас дуже прошу, я так жити хочу, ще не старий я такий. Що не скажете мені я буду робити, щоб лиш не вмирати мені тепер. Той лікар так поглянув і говорить: іди додому і починай пити росіл з кислій капусти, кожнорго дня по двісті грамів, один стакан. Якщо вже він тобі не pomoже, тоді ніщо не допоможе. Той пацієт послухав і пообіцяв що так буде робити.

Пройшло до двох років, одного дня в кабінет лікаря того, приходить здоровий мужчина. Стає по середині і говорить: Пане дохторе, я прийшов вам подякувати, ви мене витягнули з того світу. Лікар так глянув і питає: а хто ви такий, я ж вас не знаю. Як ви мене не знаєте – здивувався мужчина – та я лікувався тут у вас. Не знаю вас чоловіче добрий – став запевняти лікар – перший раз бачу вас. Та я ж був тут, я вже ледь не помер, я вас ще просив щоб ви мені секрет якийсь сказали, тому що жити хотів. А то ти тоді був? – здивовано став приглядатись лікар. – Такий худуший тут просив мене? О, тепер пригадали нарешті, - посміхнувся чоловік. Почекайте – став лікар цікавиться – а що ви робили і чим лікувались? Тим що ви сказали – відповідає той. А що я казав тоді? – лікар не зміг пригадати. Ви казали щоб я кожен день, пив росіл з квашеної капусти. Лікар питає: І що помогло тобі чоловіче? Той відказує: а хіба не бачите який став? Ваш секрет мене врятував, добре що ціла діжка капусти була в мене. Слухай, чоловіче добрий – каже лікар йому – я тоді тобі так сказав, щоб ти відчепився від мене просто, я не знав жодного секрету. Той бувший пацієнт так поглянув і говорить: але помогло мені!

Ось так віра може людину витягнути від смерті. Повірів чоловік івилікував сам себе.

- Виходить що таке може відбутись з тим хто вірить.

- А ще Женья колись розказувала мені: Одні люди їхали в якийсь монастир. А в тому селі де вони жили, був також якийсь хворий чоловік і почув що вони їдуть, став просити щоб води набрали там в тому монастирі, бо він почув що там є вода яка помагає від різних хворіб, ніби цілюща вона. Люди пообіцяли тай поїхали. А коли вже вертались, при в'їзді в своє село, один пригадв про те що просив той хворий і говорить: ой, ми забули, ми ж воду не взяли, як тепер бути нам коли так без неї приїдемо? Він так чекає на нас, якось не по-людянному буде нам перед ним. Другий що там був в тій машині відказує: іди наברי з криниці любої води, звідки той буде знати, а ми тут домовимось, що нікому ні слова не скажемо.

Одним словом так вони зробили, а хворий повірив що вода йому допоможе і таки допомогла; вийшов чоловік з хвороби.

- Виходить що не вода сама, а віра допомагає людині.

- Так виходить... – Погодився Григорій Миколайович.

- А ми також віримо що наші тато з мамою прийдуть до нас і для цього ми вже зробили що потрібно. Нам Лев Ілліч допоміг, він все знає і тепер справа часу.

- Я знаю про таку річ, мені Лариса, мама твоя все призналась. Олежко ваш напевно вже одружиться, його наречена закінчує навчання наступного літа.

- Зараз в нас тут президент не дуже любить емігрантів, але як сказала Лев Ілліч: перзиденти приходять і відходять, а батьки одні в людини і треба щоб приїхали і були поруч нас.

- Правильно сказав: знаєш Анка, батьки коло доньки повинні віка доживати, тому що з невісткою добре коли на відстані, а донька таки батькам запорука на старості літ, щоб хто не казав.

- Піде тато з нами в похід, там де ми були. Вже коли доживемо літа, хочемо піти з палатками, в мене є рюкзак, татовий подарунок, так що ми не випустимо такої нагоди. Я тут ініціатор таких мандрівок, тому що я дочка натураліста, а вже свати мене підтримали.

- Як гарно там у вас: люди по віку збираються, мають де час провести, в нас також тут є куди піти але грошей все треба для такої справи. Але поки ви Анка ще маєте бажання ходити по лісі, тоді не відкладайте, бо вже мені не до того тепер.

Десятого грудня, Маковському Олександрю, виповнилось п'ядесят років. Так як саме на таку дату вийшов день неділя, то ж гості були так би мовити самі собою. Але молоді, Руслан з Аліною, здивували все ж таки батька сьогодні. Справа в тому що приїхавши десь після обіду, Руслан зайшовши в хату, приніс з собою якусь річ завернуту в папір. Було зрозуміло що це щось таке що чіпляється на стіну: люстро, або картина. Коли вже діти привітали тата з ювілеєм, Руслан подав подарунок. Саша розірвав папір і перед ним появилась картина, яка була написана олією. Зрозуміло було ще це праця Юліка, але полотно здивувало своїм унікальним зображенням. На картині був намальованим автомобіль, якого звали усі «буханка», який стояв на вечірній вулиці в дощову погоду, а на вулиці світили ліхтарі.

- Анка, - прошептав приємно вражений Саша, - ти поглянь, що тепер молодь може витворяти.

- Саша, та це ж твоя машина стоїть на вулиці Коперника, бачиш ось тут балкон наш на краю картини?

- Точно, навіть Чернецьких вікна половину видно з правого боку.

- І маски театральні намальованими так як були в тебе на машині.

- Ми фотку показали вулиці, а також машини, - призналась Аліна.

- Але в нас немає такої світлини що «буханка» стоїть на Коперника і ще в дощ - відповіла Іванка.

- Я розказала, що тато коли був приїхав вперше, була весна і тоді дощ падав. А вже Юлік став комбінувати як все повинно бути. В Інтернеті знайшли вулицю вашу, він оглянув і так собі уявив.

- Слухай, та це ж заплатити потрібно за такі старання, - Іванка стала гладити глибоку раму, - сама рамка вартує скільки.

- Я йому торт спекла такий як Юлік любить дуже. Цілий торт повинен сам з'їсти щоб годен малювати.

- Хто, ти спекла торт? – Іванка з тривогою глянула на доньку.

- А що тут такого?

- Ні, я розумію що ти домовилась напевно за таку працю торта спекти, але який в тебе торт вийшов не смію питати і як його Юлік буде їсти?

- З апетитом. – Аліна розвела руками посеред кімнати.

- Аліна, ти ж не вмєш пекти зовсім нічого, як ти людині якийсь торт підсунула, ти мене лякаєш просто.

- Скажи мамі що було, дивись, вона боїться багато, - нескладно, але щиро вимовив Руслан, дивлячись на схвильовану тещу.

- Ми пекли в бабусі Марусі, вона мені все наказувала, а я робила і тому торт вийшов просто чарівний.

- Якщо так, тоді вже я спокійна, а то мені говорить що вона торта спекла. Я вже подумала: люди добрі, якщо не вдався, як тому Юліку буде. Людина старалась, написала шедевр.

- Але ви погляньте, - замріяно сказав Саша. – Ось так зблизька дивлюсь ніби якась біла клякса фарби, а відійдеш на трохи, тоді бачиш що не клякса, а вікно блистить від нічної лампи на стовпі. Я просто не можу второпати того: художник, він коли працює, він не має кісточки такої, щоб до метра ручку мала,

зблизька наносить фарби, і як він може так серед такої мазні розібрати близько. А так відійдеш, поглянеш і просто красота.

- А тут так будинки в тумані вечірному, як справді весною... А тоді був дощ коли ти приїхав був вперше, - пригадала Іванка.

- Ось тут почепим. – Саша підійшов над каміном, який не користували мешканці, а просто він стояв закритий шклянними дверцятами, він зняв картину яка була просто відбиток якогось італійського пейзажу, і почепив роботу Юліка.

Усі четверо відійшли в кінець залу і стали любоватись картиною. Саша взяв за плечі дочку і зятя:

- Якщо б ви діти мої знали, що ця машина для мене значила свого часу. І тепер коли пригадаю... Все що в юності тобі приємним і поруч з тобою, воно залишиться на все життя тобі дорогим і незабутнім... А таким може бути чи мотоцикл, як для Людки Братинської, чи Рубінова сльоза, як для мами Лізи, а для мене ось цей автомобіль.

- А де він зараз? – Запитала Аліна батька.

- Коли його списували з театру, один дядько відкупив. Він любив такі машини, щось подібне як Рідік в Ізмаїлі любить. Знав б я тоді, краще Радіку б запропонував був. Думаю що десь тримає в гаражі тому що той дядько, Коля його звали, він вже мав старі УАЗи два, ще мою «буханку» прикупив собі. А я вже тоді збирався сюди їхати, тай не міг взяти машину з собою. Взяв маму яку возив в тій машині колись, - посміхнувся до дітей Саша.

- А рамку ви самі вибирали чи також Юлік? – Запитала Іванка.

- Рамку, я з Тамкою їхали в майстерню таку по мистецтву.

- Гарно підібрали. Навіть щось вона мені пригадує мебель радянських часів, яка була тоді.

- А це тому, що там був такий дядько в майстерні, він єврейчик з Одеси і сказав також був якимось так: «рамку тільки Брежневской епохи надо». – Повторила Аліна.

- Подякуєте Юліку і Тамарі від нас, - сказав Саша. – Торт тортом, а ось така реліквія на літа буде. Машину саму, зберігати важко, тримати десь потрібно, справа затратна, а на картині збережеться на покоління, щоб онуки, які можливо колись будуть вже літати на міні-літачках по Америці, знали на чому дідо Санько, їхав колись.

Коли усі пішли на кухню пити каву, Аліна запитала:

- А ви увесь день так самі сьогодні?

- Ні, - відповів батько, - був стрийко Іван з стрийною, а вчора Чернецькі заїхали на двадцять хвилин, десь сюди їздили, двоє за собакою шукали.

- Якою собакою? – поцікавилась Аліна.

- Знайшли в Інтернеті, що продвали такого як їм хочеться, але вже хтось купив був. Вони дзвонили, а того господаря не було, якась його жінка чи хто там, щось англійську не знала, наговорила їм, вони приїхали, а пса нема. – Саша розвів руками і смішно склав губи, висунувши їх вперед.

- І вже від того розчарування, до нас привезли своє горе, - пожартувала Іванка, наливаючи кави дітям.

- Мамо, а хто такий до тебе в ресторан приходить, що його звати Рікардо?

- Я ж звідки можу знати кого як звати? Хто на кухні тих знаю, боса також, а клієнтів не пам'ятаю по імені нікого.

- А тьотя Надя говорила про тебе вдома і мені переказала Віка.

- Що саме говорила? – Спокійним тоном запитала Іванка дочку.

- Говорить до Ігоря, чоловіка свого: я кажу Анці що один бізнесмен питає про неї, а вона мене питає де він сидить. Я подумала що хоче його оцінити як чоловіка, а вона мені сказала щоб я його стіл обслуговувала, а вона на моїй половині один стіл візьме.

- Аліна, - перервала розмову Іванка, - що якісь дурниці переносите одні другим? Який бізнесмен? Який стіл? Ви, ти і Віка, молоді, не маєте про що, про мене і про мій ресторан?

- Та дай най скаже, - вмішався Саша в діалог, - як вже аж так того хоче, най скаже.

- Бачиш мамо: тато хоче знати про тебе.

- Я сама можу йому сказати, хоча воно не потрібно нікому, а тобі тим більше, щоб ще Русалничик слухав якісь дурниці тут.

- Мамо, але воно про тебе і нам прикладом послужить в житті.

- Продовжуй, - наказав Саша. – До речі: я нині іменинник і маю право вимагати в своєму домі.

- Тьотя Надя говорить: але Анка така вірна своєму Саші, немов два тижні як побрались. Сказала щоб я навіть більше не підходила з подібними замітками, тому що їй це дуже противно. А тьотя Надя говорить далі: я ж подумала що Саша не здоровий чоловік, не має такого здоров'я, так натякнула Анці, а вона відказує що подружжя не лишень тілом поріднені але і душею, а душа в мого Саші здорова і благородна

і ще романтична, а також лірична. Так що тут варіантів бути не може жодних, навіть якщо б той бізнесмен був не старим хлопцем, а молодшим на десять літ, навіть дивитись не стану, тому я людина ідейна і мої почуття дорого вартують, а тим більше мають власника вже.

- Було таке Анка? – Запитав Саша, задоволено дивлячись на дружину, яка стояла поруч плити і тримала горнятко з кавою.

- Звичайно що було, але воно не тепер, давніше, зразу після весілля напевно.

- А ще дятько Ігор питає тьотю Надю, - швидко щоб не забути, продовжила дочка, - а як ти б повелась якщо б той бізнесмен до тебе став придивлятися? Не переживай, не стане – відказала тьотя Надя – також порівняв мене і Анку, вже як скажеш, тоді навіть твоя риба буде сміятись в холодильнику хоча не жива.

Усі четверо почали сміятись, а коли вже втихли, Іванка запитала зятя:

- Ні, ти скажи Русланчик: ти також так про своїх батьків, як Аліна про мене?

- Я не знаю так багато, - з акцентом почав молодий зять, - знаю, що коли я мав бути, а може вже був, Ріта хотіла щоб тато любив її, а мама була дуже зла. А Олеся, вона сказала треба робити так, що Ріта треба партнер, і знайшла там на Юкреїн його і вже було окей. Він той що плей на гітарас, співає теж.

- Кажеш, вже коли Олеся знайшла, тоді було окей? – перепитав Саша, тримаючи себе через силу, щоб не розсміятись з простоти і відвертості зятя.

- Ріта вже мала партнер собі.

- Ой не можу, - все ж таки не могла втриматись Іванка щоб не розсміятись, за нею почала Аліна а так сам Руслан також засміявся.

- Все, треба їхати. – Аліна встала щоб збиратись і торкнула молодого чоловіка. – Let's go, my buddy. You still have to do my homework.

- Куди спішиш так скоро? – Запитла Іванка дочку.

- Я в школу завтра, а ось мій партнер, - Аліна стала ззаді Руслана і покла руки йому на ремена, - мій мені повинен ще домашню роботу зробити в школу.

- Русланчик, - здивовано глянула на зятя Іванка, - що воно правда що ти для неї робиш роботу шкільну?

- Я знаю більше про скул; мені легко гомворк зробити.

- Ой люди добрі, що ж воно вже робиться; таке лишень в Америці може робитись.

- За подарунок дякую дуже: вам, Юліку також подякуйте, хоча я сам подякую. – Промовив Саша.

- Добре що подобається, - відказала Аліна, одягаючи куртку.

- Дякую що про маму мені розказали, - Саша посміхнувся, - також мені подарунок таке почути.

- Та на здоров'я, - зовсім байдужно, відповіла Аліна.

Коли вже молоді поїхали, Маковські залишились двоє в хаті. Саша сів на диван, покликав дружину:

- Анка, ходи і сядь коло мене.

- А про що тема буде?

Лиш тільки Іванка хотіла присісти, Саша схопив її і посадив на свої коліна.

- Ой, що так сьогоднішній іменинник, на почуття подався?

- Анка, я завжди тобі вірив і нині переконався що вірити тобі - воно правильно. Я знаю що багато мужиків говорять і в них є підстави, кажуть: ніколи на довіряй бабі, як вона б не стелилась. Але в усьому що є на світі, є винятки і в мене є також виняток: ти не така як інші.

- Тоді якою я?

- Як в тій пісні: Може вийде опівночі, де колись ходила. Чорні брови, карі очі. Незабутня мила...

- Про мене може?

- Так поглянув на картину, яку нам подарували, пригадав собі дощову вулицю, там в Івано-Франківську рідному і тебе, коли ти там виходила, щоб зі мною зустрінутись.

- А це що ти мені віриш, воно дуже добре. Коли одне одному не довіряє, тоді вже можна сподіватись чого завгодно поміж двох.

- А хто був той, що Надя тобі сказала про нього?

- Саша, я навіть не поглянула в зал на нього; не цікаво мені таке взагалі. А Надька ще каже: він напевно гроші має, купить тобі що захочеш. Вона так жартувала до мене, а я їй відказую: мені нічого не

потрібно. Надька ще говорить: машину скажи щоб купив, будеш мати. А тепер вже я маю машину, але зять подарував, а не якийсь старий дон Тіхот.

- Я так побачив, що Надька тобі заздрить інколи, вона ніби все з тобою окей, але можливо не проти щоб ти кудись влізла в якусь проблему.

- Одного разу, ми сіли після зміни за столик, вона так глянула на спідничку нашу, яку я на роботі одіваю, мені говорить: Анка, а тебе такі ноги, що на такий товар ціна не скоро падає.

- Що ти їй відповіла?

- Давно куплено, заплачено і не продається більше вже.

- Логічно.

- Саша, жінки інколи думають, що на стороні романтика просто така що млієш від щастя, а насправді це породжує проблеми такі, що хто не знає того, не може уявити навіть. Моя мама, напевно б заплатила половину життя, щоб не знати того покійного Смиронова, але змінити неможливо.

- виправити можна, але не змінити. Знаєш Анка, я є водій і коли заїдеш машиною в сніг чи в болото, зусиллями можна витягнути чи виїхати, але сліди такої пригоди зістануться там на тому місці. А коли такі сліди в житті людини, вони про себе нагадують час від часу.

- Пам'ятаю такий слід на Грюнвальдській вулиці від нашої «буханки», - Іванка повела очима на картину, яка віже висіла над каміном від сьогоднішнього вечора.

- Але смішні тут молоді люди в тій Америці: Руслан так щиро хоче пояснити про Ріту і як для неї шукали партнер.

- Запитаю Лізу про ту подію.

- Анка, може не ризикуй, а як Ліза образиться?

- Ліза образиться? Не сміши мене Саша. Вона, до речі на відміну від мене, любить вести розмови на подібні сімейні теми. А взагалі одного разу вона щось почала була. Ми тоді в магазин з нею поїхали де для жінок різні штучки продають, так вона сказала що чоловікові потрібно все що він захоче, і ще якось так висказалась була, що потрібно увагу чоловіка постійно тримати на собі.

- Тоді як сама знаєш. – Саша почав гладити ноги дружини.

- Саш, а тепер ти вже побачив які від Бабаків жінки особливі?

- Якщо вже Нядька про таке говорить, тоді що нам мужикам думати?

- Тут в Америці, я так побачила що жінки в ціні довже можуть протриматись. В нас там працює така Джені, їй вже за п'ядесятку, але ще така в формі собі жіночка.

- Але мені тут люди подобаються. З моєї роботи той самий Баб, він такий був радий за Аліну нашу, просто бачиш що людина щиро бажає дитині щастя. Не тому що така традиція і так треба, а всередині заздрощі, а з простоти серця. Я показав йому фотки з Вермонту, де вони були, він такий був радий як за рідну доньку. А на весілля як йому все подобалось в нас. Я йому кажу що він не розумів мови, а він відповідає, що серцем відчував і відчуття більше як можна почути.

- А в мене є десь далеко таки задрість що до Лізи.

- В тебе? – здивувався Саша, почувши таке від дружини.

- В неї син є, а я б хотіла мати такого сина, але не маю. Тобі пощастило: ти ж хотів доньки і маєш, а мені ще б хлопчика було народити, але вже пізно тепер...

- Маєш Руслана, він хіба не як син тобі.

- Ой, як він смішно любить мені пояснювати, я хотіла його просто взяти і розцілувати, але подумала що Аліна зараз скаже: мамо, що таке з тобою? Залиши в спокою його.

- А ти бачила що в нього очі такі карі як в тебе? Аліна має сині як Вітя, а Руслан твої має.

- Виходить що ми обмінялись дітьми. Але я вже побачила Руслана дорослого, я коли росте хлопчик, тоді набагато більше можна прив'язатись до нього.

- Анка, діти навіть дорослі, вони відчувають хто їх любить; чи зять чи невістка. Буває що свої того не цінують, вважають що так повинно бути, а ось коли зять чи невістка таке бачить, тоді вони буває так що більш замічають таку прихильність до себе. Знаєш як мені Олько сказав одного разу? Було там щось з машиною в нього, а тато мій він техніки не боїться, поліз під неї, щось там зробив. Олько говорить: шкода що батя випиває, але добряга він. Так погода паршива, а він під машиною і я вже кликав його а він постійно що вже майже заробив і так ще там пробув коло двох годин.

- Ірка напевно б не звернула увагу навіть.

- Яку увагу Анка? Вона ще б на нього наїхала, що руки не помив і ручку замазав від дверей хати.

- Знає Саша, я так часто думаю собі про дядю Грішу. Я б непевно не ризикнула чужу дитину, а ще підлітка взяти до себе. Це ж в школу потрібно відправляти, думати де воно поділось коли немає в хаті, як пояснити, щоб зрозуміло тебе. На свою дитину можна крикнути, наказати, а ось коли не твоя, але ти

несеш відповідальність, тому що як кажуть підписався на таку роль, тоді не просто як комусь може здаватись.

- Думаю що після Людки, для Миколайовича було просто з тобою.

- Воно так, але він не знав якою я буду. Могла бути і гіршою від неї.

- Анка, що вже гірше може бути, коли доцентів, по ментовках ходити і витягувати з «клітки» єдиначку час від часу?

- Саша, я цілий день на ногах, - змінила тему дружина, - мені прилягти на дивані трошки.

- Тоді відпочивай; такі ножки берегти потрібно. – Двоє встали з дивана.

- Ні, я сама не хочу бути. Я приляжу, а ти сідай і гойдайся тут великому кріслі і мені якусь гарну драму перекажуй, ти ж в мене душа лірична.

- А ти знаєш про такий роман що називається «Мопра». – Сідаючи на крісло, запитав Саша.

- Не знаю. В нас на Бельведерській була бібліотека, але я не читала книжки. Колись сказав був Миколайович, що про мене можна роман написати.

- А я коли в театрі працював, бувало що мені чекати приходилось десь довше і я завжди брав з собою книжки, тоді ж не було мобілок і якось треба було час вкоротити; сидів, чекав, і читав собі.

- Так хто була та «Мопра»?

- Це була така родина розбійників у Франції десь в другій половині сімсотих років. Там про любовну драму, історія така романтична.

- Цікаво так, давай як в школі: перекажуй, а я послухаю. – Іванка поклатла голову на малу подушку, повернулась обличчям до чоловіка і приготувилась слухати.

Коли пройшло може десять хвилин розповіді, Саша побачив що його слухачка заснула. Він промовив сам до себе: Що ж мисье Мопра, прийдеться почекаати з вашою історією; склав мій Тюльпанчик свої листочки і спить...

Опісля Саша встав, взяв шерстянне покривало, яке стояло скаденим на іншому дивані і накрив ним дружину. Іванка глибоко вдихнула, судорожно порухала губами і понурилась в глибший сон, а Саша поцілував дружину в скроню, переклав її руку щоб не затепнула опісля, і сам тихо вийшов з кімнати.

На кухні, глянув горня, якого поклатла дружина, спішивши відпровадити дітей і не допивши свою каву. Саша взяв горня з кавою і вийшов подихати зимовим повітрям.

На дворі опустилась мряка, і накрапав дощ, як часто буває тут зимою, коли дні такі короткі, а вечори довгі. Він стояв перед хатою і думав: хотілось ще хлопчика моїй кароокій, але може вже Аліна народить і тоді буде хлопчик. А різниці аж такої нема в тому котра народить, головне що буде він виростати на втіху нам усім і кров буде в ньому наша...

Пенфілд, Нью Йорк, 2022р.

Кінець другої книги.

особи добавлені в хронологію

Аліна Маковська - 2001

Інна Мацюра - 1998

Сабріна - 1962

Віка - 2000

Кіша - 1999

Майк - 1986

Лора - 1989

Кінець делогії.

Author Ivan Khrushch

2022